

Rašymo konkursas

TEKSTŪROS

Almanachas 2026

„Tekstūros“ 2026

Šis almanachas skirtas pasidžiaugti moksleivių ir studentų kūryba bei pristatyti Kauno technologijos universiteto (KTU) Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakulteto organizuojamo rašymo konkurso „Tekstūros“ nugalėtojų ir dalyvių darbus. Konkurso tikslas – skatinti jaunųjų autorių kūrybiškumą, kritinį mąstymą, parodyti, kad net į technologijas orientuotas universitetas gali būti vieta kūrybiniam rašymui ir literatūriniam eksperimentavimui, taip pat atkreipti humanitariniais mokslais besidominčių moksleivių dėmesį į KTU Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakulteto siūlomą studijų programą „Naujųjų medijų kalba“.

KTU Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultetas jau antrą kartą kvietė 9–12 klasių moksleivius bei studentus išbandyti savo jėgas rašymo konkurse „Tekstūros“. Dalyviai galėjo rinktis vieną iš trijų kategorijų: laišką sau, esė „už ir prieš“ tema „Technologijų įtaka draugystei“ arba filmo scenarijų „Paslėptas pasaulis“.

Šių metų konkursas sulaukė daugiau nei 70 darbų, išsiskiriančių temų įvairove, brandžiu požiūriu ir raiškos kokybe. Komisijos pirmininkė, akademinio rašymo dėstytoja Greta Danilavičienė pabrėžia, kad jaunieji autoriai drąsiai reiškė savo mintis, argumentavo jas ir kūrybiškai plėtojo pasirinktą temą.

Almanache skelbiami originalūs autorių (moksleivių ir studentų) tekstai – nebuvo atlikta jokios redakcijos, kuri galėtų keisti tekstų mintis, stilių ar turinį. Siekiame, kad skaitytojai galėtų tiesiogiai patirti kiekvieno moksleivio kūrybinę idėją, perskaityti įvairias interpretacijas ir atrasti originalius požiūrius į konkurse siūlytas temas.

Džiaugiamės kiekvienu į almanachą patekusių tekstu, dėkojame visiems, dalyvavusiems konkurse, ir kviečiame kartu pasisemti kūrybinių idėjų skaitant unikalius jaunųjų autorių darbus.

Nugalėtojai:

1. Laiškas sau

I-oji vieta – Laura Ruškytė, Vilniaus universitetas

II-oji vieta – Uršulė Giedraitytė, Vilniaus „Vyčio“ gimnazija, 12 kl.

III-oji vieta – Gabija Paškevičiūtė, Vytauto Didžiojo universitetas

2. Esė „už ir prieš“

I-oji vieta – Žygimantas Balčiūnas, Alytaus šv. Benedikto gimnazija, 12 kl.

II-oji vieta – Meda Ostrianicaitė, Klaipėdos Vydūno gimnazija, 10 kl.

III-oji vieta – Beata Rusakaitė, Šiaulių „Didždvario“ gimnazija, 11 kl.

3. Filmo scenarijus „Paslėptas pasaulis“

I-oji vieta – Iveta Opara, Klaipėdos Baltijos gimnazija, 9 kl.

II-oji vieta – Ugnė Mingailaitė, Šilalės r. Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazija, 10 kl.

III-oji vieta – Arina Shutova, Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija, 10 kl.

Turinys:

1. „Tekstūros“ 2026.....	1
2. Nugalėtojai:.....	2
3. Turinys:	3
4. Konkurso „Tekstūros“ kategorijos „Laiškas sau“ nugalėtojai:	6
I-oji vieta – Laura Ruškytė, Vilniaus universitetas	6
II-oji vieta – Uršulė Giedraitytė, Vilniaus „Vyčio“ gimnazija, 12 kl.	8
III-oji vieta – Gabija Paškevičiūtė, Vytauto Didžiojo universitetas, studentė	10
5. Konkurso „Tekstūros“ kategorijos „Esė „už ir prieš“ „Technologijų įtaka draugystei“ nugalėtojai:.....	12
I-oji vieta – Žygimantas Balčiūnas, Alytaus šv. Benedikto gimnazija, 12 kl.	12
II-oji vieta – Meda Ostranicaitė, Klaipėdos Vydūno gimnazija, 10 kl.	14
III-oji vieta – Beata Rusakaitė, Šiaulių „Didždvario“ gimnazija, 11 kl.	16
6. Konkurso „Tekstūros“ kategorijos „Filmo scenarijus <i>Paslėptas pasaulis</i> “ nugalėtojai:	18
I-oji vieta – Iveta Opara, Klaipėdos Baltijos gimnazija, 9 kl.	18
II-oji vieta – Ugnė Mingailaitė, Šilalės r. Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazija, 10 kl.	27
III-oji vieta – Arina Shutova, Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija, 10 kl.	38
7. Kiti dalyvių darbai.....	50
8. Kategorija: Laiškas sau.....	50
Ugnė Genovaitė Adomaitytė, Techn Vilniaus technologijų ir inžinerijos mokymo centras, 12 kl.	50
Marija Bertlingaitė, Kauno Senamiesčio progimnazija, 8 kl.	52
Mila Brukštutė, Vilniaus „Vyčio“ gimnazija, 11 kl.	54
Karolina Bučytė, Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazija, 12 kl.	56
Ema Burdulytė, Kauno Senamiesčio progimnazija, 8 kl.	58
Vėjūnė Čekanauskaitė, Karalienės Mortos mokykla, 12 kl.	60
Danielius Einikis, Vytauto Didžiojo universitetas, studentas	62
Justina Gabinaitytė, Kauno „Saulės“ gimnazija, 12 kl.	64
Otilija Galinytė, Palangos Senoji gimnazija, 9 kl.	67
Uršulė Giedraitytė, Vilniaus "Vyčio" gimnazija, 12 kl.	69
Elija Graužinytė, KTU Inžinerijos licėjus, 12 kl.	71

Viktorija Jarašiūnaitė, Vytauto Didžiojo universitetas, studentė	73
Goda Jurgutytė, Šiaulių technologijų mokymo centras Kuršėnų skyrius	75
Iveta Kačinauskaitė, Šilalės Simono Gaudėšiaus gimnazija, 11 kl.	77
Ieva Konstantinavičiūtė, VŠJ Pranciškonų gimnazija, 9 kl.	79
Tėja Krisikaitė, Vilniaus Žemynos gimnazija, 10 kl.	81
Rūta Jonė Linykaitė, Alytaus Adolfo-Ramanausko Vanago gimnazija, 10 kl.	82
Greta Milašiūtė, Klaipėdos Hermano Zudermano gimnazija, 9 kl.	84
Meida Mitkutė, VDU Ugnės Karvelis gimnazija, 12 kl.	86
Ugnė Mingailaitė, Šilalės r. Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazija, 10 kl.	88
Lina Noreikaitė, Vytauto Didžiojo universitetas, studentė	90
Julija Paleckytė, Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija, 9 kl.	92
Elžbieta Razmaitė, Palangos Senoji gimnazija, 9 kl.	94
Arina Shutova, Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija, 10 kl.	96
Titas Straupas, Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazija, 12 kl.	98
Marija Tamoševičiūtė, Kauno technologijos universitetas, studentė	100
Kornelijus Tarutis (H. Kotari), Kauno „Saulės“ gimnazija, 10 kl.	102
Emilija Vaičkutė, Elektrėnų „Versmės“ gimnazija, 11 kl.	111
Goda Vaišnytė, Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija, 12 kl.	113
Urtė Valentavičiūtė, Kauno Juozo Gruodžio konservatorija, 9 kl.	115
Luka Valickaitė, Kauno Senamiesčio progimnazija, 8 kl.	117
Neda Šartutė, Kauno VDU „Rasos“ gimnazija, 11 kl.	119
Viltė Želnytė, Kauno technologijos universitetas, studentė	121
9. Kategorija: Esė „už ir prieš“	124
Liepa Aksamitauskaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.	124
Andrėja Afanasjeva, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.	126
Urtė Bogužaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.	128
Kasparas Einoris, Kauno Senamiesčio progimnazija, 8 kl.	130
Mija Eidėjūtė, Klaipėdos Baltijos gimnazija, 12 kl.	132
Rugilė Gailiūnaitė, Panevėžio Juozo Balčikonio gimnazija, 12 kl.	134
Otilija Galinytė, Palangos Senoji gimnazija, 9 kl.	136
Ema Hegerová, student of Masaryk University, the Czech Republic	137
Rapolas Jurgelėnas, Kauno „Santaros“ gimnazija, 11 kl.	138

Austėja Kudzinskaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 11 kl.....	140
Akvilė Lapinskaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 10 kl.....	142
Žemyna Luižytė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.	143
Ugnė Mingailaitė, Šilalės r. Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazija, 10 kl.	144
Evelina Norbutaitė, Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija, 9 kl.	146
Mantas Purlys, Kauno „Santaros“ gimnazija, 11 kl.....	148
Rosita Pupelytė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.	149
Modestas Račkauskas, Kauno „Santaros“ gimnazija, 11 kl.	151
Viltė Radimonaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.	153
Evita Ramanauskaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.	155
Paulius Razma, Klaipėdos Baltijos gimnazija, 12 kl.	157
Luka Skiriūtė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.	159
Erika Skripkiūnaitė, KTU Inžinerijos licėjus, 12 kl.	161
10. Kategorija: Filmo scenarijus „Paslėptas pasaulis“	163
Elzė Butėnaitė, Kauno jėzuitų gimnazija, 10 kl.....	163
Aurėja Dainoraitė, Kauno technologijos universitetas, studentė.....	172
Milda Šakalytė, Klaipėdos „Aukuro" gimnazija, 12 kl.....	182
Jonas Šimonis, Karalienės Mortos Mokykla, 10 kl.	190

Konkurso „Tekstūros“ kategorijos „Laiškas sau“ nugalėtojai:

I-oji vieta – Laura Ruškytė, Vilniaus universitetas

Gerbiama Laura,

Noriu Jus informuoti, kad lapkričio 3 d. 14:00 val. buvote pastebėta „Prezo“ kepyklėlėje besimėgaujanti keksu su razinomis ir šilta arbata. Negana to, suvalgiusi vieną gardėsi, nepaisydama, jog Jūsų kišenėje švilpauja vėjai ir Jūsų ateitis yra labai labai miglota, Jūs, gerbiamoji Laura, išdrįsote dar papildomai užsisakyti eklerų. Ramia sąžine valgėte juos lėtai kramsnodama lyg tą dieną, t. y. darbo dieną ir garbingą darbo valandą neturėtumėte nieko svarbaus daryti. Atrodėte visiškai atsipalaidavusi tarsi Jums nebūtų svarbūs mokslai, Jūsų išsilavinimas ir ateitis aplamai.

Noriu Jums priminti, kad ne tam tėvai Jus augino, ne tam stengėsi išleisti į mokslus, ne tam Jūsų puikaus būdo tėvas būdamas ligotos sveikatos eidavo į darbą ir Jūsų puikioji, visų gerbiama motina ne tam keldavosi ansti ryte, kad Jūs visiškai nesusimąsčiusi apie galimas pasekmes švaistytumėte savo laiką mieste. Kad ir kaip stengčiausi to nedaryti, tačiau dėl Jūsų pačių kaltės tenka priminti ilgai gyvuojančią ir akivaizdžiai pasitvirtinusių nuostatą (tikiuosi tuo Jūs nedrįstate abejoti), kad tik sunkiai, intensyviai dirbdamas į šią žemę įžengęs plikas žmogelis gali kažką užsitarnauti. Nežvelkite atsainiai į sunkią savo garbingųjų tėvelių praeitį, kurios dėka Jūs esate ten, kur esate. Nevalia pamiršti savo šaknų. Šiais didžiais produktyvumo laikais, kai gyvenime svarbi kiekviena minutė, kuriame net tikslingai veikdamos varnos maisto ieško ne gamtoje, o šiukšliadėžėse ir viskas yra apskaičiuota, išmatuota, įvertinta, sunormuota, apdorota jūs gėdingai tarnaujate primityviems malonumams ir leidžiate sau nieko neveikti.

Tikiuosi esate gerai informuota, kad didieji protai įvertino koralinių rifų nykimo žuvims, o ir visam vandenynui pasekmes, apsvartė biologinę įvairovę vandenyje, žemėje ir ore, išmatavo pasaulio temperatūrą ir numatė šios planetos gyvavimo laiką. Jie taip pat plačiai informavo visuomenę apie tinkamą gyvenimo būdą, sveikatą, dauginimąsi ir dar išsamiau aprašė pageidautiną žmogaus psichologinę būklę. Prašau, pasinaudokite mano pavyzdžiu. Vos tik pajuntu mintis, kurios (jau iš patirties žinau) gali užkirsti man kelią į produktyvią dieną, su jomis nedelsiant susitvarkau. Vadinas, neleidžiu sau abejoti, susižavėti, delsti, svajoti, fantazuoti, klajoti, žaisti, jeigu tai neatneša akivaizdžios naudos. Žinoma, galiu pailsėti minutėlę kitą, bet tik tam, kad vėl galėčiau grįžti prie darbo.

Noriu Jums suteikti šiek tiek daugiau informacijos kaip reikia elgtis meilės srityje, nes būtent čia daugiausia žmonės daro klaidų. Pirmiausia, nepaisant to, Jums patinka dėmesį rodantis vyriškis ar nepatinka, turite jam leisti suprasti, kad esate sunkiai pasiekiami. Jokių būdų

negalima sutikti su pirmu pasiūlymu išgerti kavos, o ypatingai atsiduoti kažkokiam nenuspėjamam nuotykiui. Spontaniškumas šiuo atveju yra draudžiamas. Neduok dieve, jūs sutikssite su pirmu kvietimu ir Jūsų meilės objektas pamans, kad Jus taip lengvai galima ištraukti iš rutinos. Vadinasi, jeigu esate suplanavusi pilateso treniruotę, žinoma, nesielkite spontaniškai ir neprognazuojamai kaip kokia kvailelė ir jos neatšaukite. Net jeigu ir stipriai būtumėte susižavėjusi vyriškiu, kuris Jus kviečia į pasimatymą, jokių būdu nekeiskite dienotvarkės planų. Susižavėjimas, kaip ir kiekviena gyvenimo sritis, taip pat yra kruopščiai apskaičiuotas, tereikia sekti rekomendacijas. Jaučiu pareigą tai pasakyti, nes, gerbiamoji, žiedelis ant rankos dar neblizga, todėl akivaizdžiai esate neprityrusi. Šioje srityje yra būtina išlikti ypatingai budria, nes meilė, susižavėjimas yra silpniausia žmogaus vieta.

Tas žmogus, kuris spjauna į visuomenėje vyraujančias nuostatas ir normas yra vertas kvailio vardo. Nieko gero neatneša tokie išsišokimai. Atsakykite man, ką bando įrodyti tie, kurie numoja ranka į visus miesto teikiamus patogumus ir įsikuria gamtoje. Ką bando apgauti žmonės, kurie sugalvoja tokias kvailystes kaip gyvenimas laive? Pasaulio vandenys jiems susuka galvas taip stipriai, kad jie pradeda visiškai kliedėti teigdami, jog vaikų į mokyklą leisti nereikia.

Kadangi planeta yra visiškai išmatuota ir pateikti visi apskaičiavimai, prašau Jūsų nesielgti vėjavaikiškai, palaidūniškai, mažų mažiausiai neapgalvotai ir atidėti lėbavimus mieste geresniems laikams. Nes Jūs, mieloji, būdama naivaus, nepatyrusio ir dar ne visiškai subrendusio būdo tikrai negalite suvokti, kas Jūsų gyvenime dar laukia, todėl turite dėti visas pastangas kiekvieną akimirką išmukti kuo daugiau. Turite puikiai išmanyti gyvenimo mokslą – filosofiją, psichologiją, biologiją, fiziką, chemiją, o ką jau kalbėti apie retoriką, be kurios šių dienų žmogus uždirbs tik grašius arba liks aplamai be skatiko. Nepamirškite, kad dar yra privalu sportuoti, medituoti, lankyti jogą, būti pilietiška ir dalyvauti rinkimuose ir, žinoma, rūpintis tuo, kas yra svarbiausia Jūsų damos prigimčiai, t. y. rūpintis grožiu. Dėl laiko stokos ir dalykų, kurie nuolatos slegia mano pečius, atleiskite, negaliu veltis į detales ir įvardinti, kaip turėtumėte atrodyti, manau, šie dalykai Jums yra suprantami.

Tačiau noriu dar kartą pabrėžti, kad, vardan Jūsų gerovės, Jūs esate akylai stebima. Bet koks nukrypimas nuo dienotvarkės, kuris yra atpažįstamas ir priskiriamas lėbavimo kategorijai, yra nedovanotinas. Nenoriu būti nemandagi ir pradėti kalbėti apie galimas to pasekmes, tačiau, jeigu šis kartas pasikartos, būsiu priversta kreiptis jau ne tiesiogiai į Jūs, o į aukštesnę instanciją, kuri galėtų sudoroti tokį nepavyzdingą elgesį ir sustabdyti Jus nuo galimų klaidų.

Su didžiausia meile ir nuoširdumu, linkinti Jums tik gero
Beveik vyriausiojo departamento vadovė
Anonimė

II-oji vieta – Uršulė Giedraitytė, Vilniaus „Vyčio“ gimnazija, 12 kl.

2025-08-03

Tau, mano mažoji svajotoja, kuri 2015-aisiais paskutiniame suole mokėsi pasaulio pažinimą ir slapta troško užkariauti ne tik pasaulį, bet ir dangų.

Jūra beveik nepasikeitė, nors, rodos, aš pati pasikeičiau. Tas pats pilkas vandens plotas spaudžia smėlį, lyg būtų pavargęs nuo savo amžino darbo banguoti ir skalauti. Šaltas smėlis kutena pėdas, net ir vasarą, o vėjas toks pats drėgnas ir ledinis, besinešantis viską, kas lengva — lapus, plunksnas, mintis.

Atsimenu tavo laiškus ir kaip tu manęs klausei — „Ar mes jau skrendame?“ — tarsi skrydis būtų pats lengviausias dalykas pasaulyje, kuris yra savaime suprantamas kaip būseną, į kurią vieną dieną paprasčiausiai įžengi. Tada, kai pirmą kartą po daugybės metų perskaičiau šį klausimą, man jis pasirodė labai mielas, bet tuo pačiu metu ir naivus, idealistiškas. Dabar, kai skaitau tavo mažas raides, kupinas ne tik rašybos klaidų ar nubrauktų raidžių, bet ir svajonių bei baimės, atrodo, kad tas klausimas buvo rimtesnis, nei bet kuris kitas, kurį kada nors sau uždaviau.

Aš einu tuo pačiu pakrantės taku, kuriuo vaikščiojai tu — basa, su šypsena, vis sustodama pažiūrėti į tolį. Tą rytą aš išėjau anksti. Miestas dar miegojo, gatvės buvo tuščios, tik virš stogų kilo švelni, gelsva saulė.

Žuvėdros šiandien triukšmingos. Jos lėtai sklindo virš vandens, klykaudamos viena kitai. Viena jų nusileido visai netoli manęs ir žiūri, kaip brendu per šlapią smėlį ir šaltas bangas. Jos akys buvo tamsios ir blizgančios, o sparnai — beveik sidabriniai.

Atsisėdu ant didelio, vėjo nugludinto akmens. Nuo jo paviršiaus sklido šiluma, nes saulė jau buvo pakilus, o jos spinduliai maloniai kutena veidą. Žuvėdros sklindo ratu, o viena — ta pati, kuri anksčiau mane stebėjo, nutūpia šalia. Ji buvo keistai rami, tyli, tik kartais pakraipydavo galvą, kai vėjas pakutendavo jos plunksnas.

Prisimčiau kaip tu kadaise čia lakstei, išskėstom rankom ir šuoliais rengiesi skrydžiui, kuris niekada nepavykdavo. Kaip tu pavydėdavai žuvėdroms ir jų sugebėjimui skristi ir nuvykti visur, kur tik siela geidžia.

Tada pagalvoju, kad pastaruju metu vis dažniau jaučiuosi taip, lyg po truputį atrasčiau savo vietą. Prisimenu, kaip vaikystėje kurdavau pasakas – trumpas, keistas istorijas apie gyvūnus, miestus, kurių niekada nemačiau, ir žmones, kurie egzistavo tik mano galvoje. Ilgą laiką rašymas buvo pamirštas ir paslėptas stalčiuje. Dabar jis grįžo – ne kaip vaikiškas žaidimas, o kaip būdas suprasti ir pažinti save. Džiaugiuosi, kad vėl rašau, kad galiu žodžiais sukurti kažką, kas gyventų ne tik mano mintyse, bet ir popieriuje. Džiaugiuosi ir žmonėmis aplink – draugais, kurie liko, net kai pati buvau pasimetusi. Kai kuriuos dalykus, apie kuriuos svajojau vaikystėje, jau įgyvendinau. Bet svarbiausia – pagaliau supratau, jog noriu savo gyvenimą sieti su kūryba. Ne su daile, kaip kadaise maniau, o su rašymu. Tada tu svajojai *išmokti skristi* – būti nepriklausoma, drąsi, laiminga. Dabar tai reiškia tiesiog gebėti eiti toliau. Suvokti, kad gali būti savo vietoje ir vis tiek jaustis laisvai.

Jūra ošia, bet kitaip nei vaikystėje. Tuomet jos garsas buvo toks didelis, viską užgožiantis, o dabar atrodo, kad jūra nurimo, jos bangos dabar švelnios ir raminančios. Žuvėdros pakyla beveik vienu metu, tarsi kažkas būtų davęs nematomą ženklą. Jos kyla aukštyn ir pasislepia tarp debesų, palikdamos ore silpną sparnų mostų aidą.

Einant atgal link tako, ore tvyro tas specifinis jūros aromatas, kurį kiekvienas atpažįsta iškart, tą murziną dumblių, žuvų ir druskos kvapą. Jaučiuosi keistai lengvai, nors niekas nepasikeitė. Miestas, kuriame gyvenu, vis dar bus toks pats, gyvenimas — toks pats, bet viduje buvo tylus suvokimas: aš jau skrendu. Ne taip, kaip svajoju — ne virš jūros, o per savo kasdienybę. Kai pasiekiau kopas, atsisukau paskutinį kartą. Žuvėdros vėl buvo sugrįžusios — toli, mažais taškais danguje. Jos sukosi virš vandens, o jų balsai maišėsi su bangų šniokštimu. Nusišypsojau. Kartais atrodo, kad laisvė yra kažkas didelio, grėsmingo, reikalaujanti daug pastangų. Bet iš tiesų ji ateina tyliai, kaip saulėtekis ryte. Galbūt todėl ir grįžtu čia kasmet. Kad prisiminčiau, kokia buvau, ir pamatyčiau ne tik kaip viskas pasikeitė, bet ir kas išliko. Tu man vis dar brangi — su visais savo nerimais, abejonėmis, nekantrumu. Dabar žinau, kad viskas, kas tada atrodė pasaulio pabaiga, buvo tik pradžia. Tu daug ko bijojai, bet vis tiek darei. Dėl to aš šiandien galiu čia būti. Norėčiau tau pasakyti, kad nereikia skubėti. Kad kai kurie dalykai užtrunka, kol tampa aiškūs. Kad laimė — ne dideli užkariavimai, o mažos dienos, kurios suteikia stiprybės ar pasitikėjimo savimi. Kad kartais užtenka tiesiog būti, ne viską suprasti, o paprasčiausiai gyventi. Jei būtum čia, pasakyčiau, kad viskas susitvarkė. Ne tobulai, bet pakankamai gerai. Ir nors dabar tu dar ieškai savęs, galiu pasakyti paprastai ir aiškiai: tu tikrai rasi.

III-oji vieta – Gabija Paškevičiūtė, Vytauto Didžiojo universitetas, studentė

Kam: Vaikystės kaimas
2015-11-06

Mieloji Gabija iš praeities,

Kaip tu? Kaip sekasi? Ką veiki? Tikriausiai, dabar, kai skaitai šį laišką, esi mokykloje, lauki pamokos. Kokios – neatsimenu, juk jų buvo tiek daug. O labiausiai mums patikdavo menai: gauso kvapas, kreidelių spalvos, dekupažas. Net ir dabar prisiminus šiuos kvapus, tekstūras, vidinę ramybę užplūsta nerealūs jausmai. O dabar šios ramybės likę mažiau. Bet prisėsk, atsipūsk - ramioje vietoje, be triukšmo. Tuoj papasakosiu, kas tavęs laukia.

Nusprendžiau parašyti šį laišką, besiklausydama dainų iš 2015. Pasiilgau tavęs, pasiilgau mūsų laiko kartu. Pamenu, kaip su seneliais važiuodavome į laukus. Tas šviežias pienas, laukinės katytės prisijaukinimas, lakstymas su šuneliu per rasotą ryto žolę...Net norisi rėkti, kaip pasiilgau šių laikų. Nors dabar liko tik senelis su teta, tačiau tu dar turi viską. Perduok linkėjimus tetai, perduok linkėjimus ir mūsų vaikystės šuniukui Reksui bei Tobiui. Apkabink juos visus, perduok, kaip myli. Šiais, 2025 metais, tetos kambaryje liko tik šviesos, o šuniukai jau mėgaujasi skanukais šunų rojuje. Tačiau viskas tikrai nėra taip blogai, kaip atrodo. Žinai dėl ko? Nes esame ten, kur ir turime būti.

Praeities mes - nežinojome, kuo norime būti užaugusios. Tik žinojome, kad norime padėti, prisidėti prie žmonių gerovės. Mes buvome jautrios, geros. Per jautrios dirbti darbus, kurie nesukeldavo tiek emocijų. Tačiau dabar, ateityje, esu savo svajonių darbe. Mokykloje.

Mokytoja. Anglų kalbos mokytoja. Žinau, kad tai skaitydama, nusišluostei ašaras, kai pabaigai skaityti pirmąją pastraipą. Ir žinau, kad tavo veidą dabar puošia nuoširdi šypsena. Netektys tik sustiprina norą gyventi, pakeisti pasaulį. Mūsų teta būtų to norėjusi.

Neapsakomas jausmas yra dirbti mokytoja. Nors kelias nebuvo lengvas. Kad pradėčiau gyvenimą tikrą gyvenimą, po bakalauro studijų, reikėjo užsidirbti pragyvenimui. Mūsų miestelyje darbo nebuvo. Ilgos naktys sandėlyje, užsienyje, besikeičiantys veidai, vaikystės draugystės nutraukimas – visa tai tik ilgos kelionės pradžia. Tačiau netgi praėjo ir tai. Kartais gyvenimas atrodė, tarsi ėjimas per adatas. Kartais – tarsi bėgiojimas per tas rasotas vaikystės pievas. Tačiau laikas bėgo, atsirado ir mylimas žmogus šalia. Nauji žmonės. Viskas stojo į vietas.

Praeitais metais grįžome į Lietuvą. Čia ir prasidėjo gražiausi metai. Beveik. Tačiau tai tik pradžia. O dar kiek visko laukia! Vos grįžusi namo – radau darbą mokykloje. Sostinėje. Ar pameni, kaip vaikystėje svajojome išvažiuoti į miestą? Gyventi ten? Koks magiškas atrodė Vilnius? Nes jis ir yra magiškas. Po dviejų metų kitoje šalyje supratau, kad Lietuvos niekas nepakeis. Visi artimiausi žmonės yra čia. Išvažiavusi netgi pradėjau gailėtis, kad nepamačiau, kaip užaugo brolis. O ir svajonių darbą atradau čia. Galbūt ne prestižiniame rajone, tačiau šie žmonės yra tikri, su tikromis emocijomis. Ypač mokiniai, kurie nieko neslepia, dalinasi jautriais išgyvenimais ir aš čia, šalia jų - tiesiog kad išklausyčiau, padėčiau.

Ar patikėtum, jei pasakyčiau, kad dabar vėl studijuoju? Vytauto Didžiojo universitete, pedagogiką. Juk tu net negalvojai, kad turėsi tiek galimybių! Tikriausiai jaudiniesi dėl ateinančių egzaminų, bet juos išlaikysi. O aš galvoju stoti dar kartą. O gal ir kelis kartus. Man dabar taip patinka mokytis, jaučiu privilegiją, kad galiu turėti šias žinias ir dabar dar dalintis kartu su mokiniais. O kaip gera ne tik mokytis, per šventes dalintis ir gerumu, meile, saldinais! Tu

nepatikėsi, kokie jie būna laimingi, kai atsinešu saldainių, prieš didžiąsias metų šventes. Jais pasidalinu ir su bendradarbiais. Taip gera matyti žmonių šypsenas. Taip gera matyti jų linksmus veidus. Mūsų močiutė ir teta būtų to norėjusios.

Viskas bus gerai. Viskas bus taip, kaip ir turi būti. Egzaminai, pykčiai su tėvais, neramumas dėl ateities – viskas susiklostys. Tai tik laikinos stotelės prieš visa tai, kas laukia vėliau. Niekada nesitikėjau tiek visko pamatyti, patirti. Abi nesitikėjome. Bet patyrėme. Patirsime. Bus daug juoko, bus ašarų, netekties skausmo. Tačiau, kad išgyventum, turi dirbti, siekti tikslų.

Gyvenimas nesustoja. Netgi tada, kai mylimi žmonės palieka mus. Esu dėkinga darbui, esu dėkinga visiems, kas dabar yra šalia. Tik padirbusi sunkius darbus supratau, kad mokslai yra gėris, privilegija. Dabar svajones vykdu dėl mūsų tetos. Ji būtų to norėjusi. Visur matau ją. Jos kaštoninius, garbanotus plaukus, blizgančias žydras akis. Jos laikrodis sustojo, tačiau mano - pradėjo tikėti. Pradėjau gyventi, pažadėjau tiek tau, tiek jai, kad gyvensiu dėl mūsų. Nuskrisiu į visas šalis, kur būtumėte norėjusios. Sieksiu savo svajonių. Gyvensiu tiek, kiek duos Dievas. Nebuvau labai tikinti, bet tas tikėjimas sušildo. Kad kažkas laukia mūsų visų. Kad yra kažkokia viltis netgi tada, kai viskas atrodo juoda. Tikėk. Būk savimi. Nepasiduok. Svarbiausia – gyvenk. Su visa didžiausia meile,

Tavo ateities Gabija

Vilnius, 2025-11-06

Konkurso „Tekstūros“ kategorijos „Esė „už ir prieš“ „Technologijų įtaka draugystei“ nugalėtojai:

I-oji vieta – Žygimantas Balčiūnas, Alytaus šv. Benedikto gimnazija, 12 kl.

Technologijų įtaka draugystei

It is not a lack of love, but a lack of friendship that makes unhappy marriages – taip teigė save genijumi laikęs vokiečių filosofas Frydrichas Nyčė. Būtent filosofo įvardijama, retai kieno apmąstoma tarpusavio ryšių dinamika bei draugystės ir romantinių santykių susvetimėjimas jau nuo žmonijos raidos pradžios tapo nuolat išorinių veiksnių veikiamą problema, kuri šiandien susiduria su panašiu iššūkiu – XXI a. žyminčiu masinių technologijų išpopuliarėjimu. Todėl, siekiant perprasti, kaip technologinis proveržis veikia taip dažnai socialinėje erdvėje aptariamus platoniškus ir romantinius santykius, privalu poveikį vertinti remiantis paplitusia dvilype, tačiau subjektyvia vertinimo strategija, kuri skiria teigiamus ir neigiamus tokio reiškinių bruožus ir skatina susimąstyti, ar tikrai XIX a. gyvenęs F. Nyčė genialiai nuspėjo šiandienos žmonių santykių dinamiką.

Jei pamirštume konservatyvią technologijų poveikio kritiką ir į šį reiškinį žvelgtume inovatyviai, galima pastebėti, kaip technologijų buvimas keičia socializacijos potyrį. 8-11 valandų prie ekrano, tiek laiko vidutiniškai praleidžia dauguma Z kartos atstovų, o jei šis skaičius kiek mažesnis, žmogus, tapęs technologijų pasaulio dalimi ir pavaldus visuomenės tendencijoms, regresuoja. Kaip galima patirti grožinėje literatūroje dažnai romantizuojamą žmogišką kontaktą, išgyventi asmenines šekspyriskas Romeo ir Džiuljetos meilės tragedijas, jei jos persikėlė į socialią technologijų erdvę, o aš - skaitytojas – lyg vėluojantis traukinys vis mąstau apie tiesioginio ryšio kūrimą? Drįsiu teigti, jog technologijų išpopuliarėjimas ir plėtra gelbsti daugelio žmonių norą likti socialiomis būtybėmis. Taip manau dėl XXI a. kultūroje matomų ir paties patiriamų socialinio ryšio kūrimo būdų kitimo. Prieš juos įvardindamas privalau paminėti, jog pritariu minėtam F. Nyčės teiginiui ir jį naudoju kaip svarų argumentą platoniškos draugystės ir romantinių santykių gretinimui, siekdamas įžvelgti abipusę jų priklausomybę. Tai rodo ir šiandienos jaunimo kultūra. Jei 2025 metais sieki ieškoti prasmingo socialinio ryšio, dažnas ims siūlyti įvairias pasimatymų ir susitikinėjimų programėles ar jų analogijas, jei kalbame apie abipusius santykius. Taip puoselėjama technologijomis grįsta *draugystės* kultūra.

Ir priešingai, jei aptariamą socializacijos galimybių plėtrą per technologijas atmestume ir į jas žvelgtume kaip į neigiamas sąlygas santykiams kuriančias priemones, galėtume rasti tiek pat svarių argumentų. Jei suprantame, jog technologinė pažanga daugumą verčia susilaikyti nuo

realių ar net fizinių santykių dėl medijų teikiamos patogios galimybės slėptis ekrane, tai ji gali būti tituluojama kaip ypač žalinga. Žmogus, taip intensyviai veikiamas technologijų, patiria tiek socialinę regresiją, tolsta nuo įgimto, gyvo kontakto puoselėjimo tradicijų, tiek nužmogėja, t.y. praranda esmines socialines normas. Tokio poveikio aktualumas būdingas ir minėtai F. Nyčės minčiai, kurioje aptariamas socialinis pokytis, nagrinėjamas kaip dviejų individų santykių sintezė. Tai įrodo šiandienos socialinių medijų kontekste dažnai aptariamas būsimų porų komunikacinis laikotarpis, dar vadinamas *talking stage*. Tai reiškiny, kurio metu bendraujančių asmenų pora siekia romantinio pobūdžio ryšio ir tai atlieka tik technologiniame mediume, todėl dažnai praleidžia santykius formuojančią draugystės pradžią. Toks skubotas santykių kūrimas socialinių tinklų aplinkoje vertinamas įvairiai, tačiau plačiai sutinkama, jog technologiniu pagrindu grindžiamas ryšio kūrimas, nepaisant jo pobūdžio, yra linkęs žlugti.

Taigi aptartas technologinio proveržio poveikis draugystei gali būti vertinamas dvejopai. Todėl svarbu skirti tiek inovacinio turinio veiksnio sritį situacijoje, tiek suvokti, jog individualus požiūris į poveikio intensyvumą gali keisti jo efektus. Aišku viena - šiandienos draugystės yra veikiamos išorinių veiksnių, o tų veiksnių vertinimas labai asmeniškąs.

II-oji vieta – Meda Ostrianicaitė, Klaipėdos Vydūno gimnazija, 10 kl.

Ar mes patys dar sugebame būti draugai?

Seniai seniai, kai valdžioje puvo diktatoriai, ar net dar seniau, kai kariai kariaudavo su kalavijais ir kardais, draugystė ir bendravimas vis tiek buvo viena pagrindinių vertybių. Žinoma, ji buvo kitokia nei dabar. Dabar mažuma kaip pagarbos ženklą dovanoja amuletą, vargu ar kas stiprina ryšį ugnies apeigomis ir ritualais. Ir tikrai vargu, kas nors sektų senovės graikų pavyzdžiu ir skaitytų bei kurtų poeziją norėdamas savo draugą pagerbti. Šiais laikais pakomentavęs po pažįstamo žmogaus nuotrauka, jau įgyji „draugo“ etiketę. Atrodo, viskas lyg ir paprasčiau. Bet ar paprasčiau visada yra taip pat reikšminga? O gal mūsų bendravimo būdas yra visiškai nesvarbus tol, kol jis nuoširdus?

Laikai pasikeitė. Pasikeitė ir tradicijos, galbūt net žmonių mąstymas. Draugystės simbolį - savotišką „daiktinį įrodymą“ - šiandien, ko gero, lengviau įgyti nei kadaise. Atrodo, jog šiandien ją išreiškiame greičiau, paprasčiau, kartais net vienu mygtuko paspaudimu ar žvilgsniu į ekraną. Tačiau ar paprastumas visada yra paviršutiniškas? Ar dovanotas amuletas, atliktas ritualas, tikrai simbolizuoja stipresnę ir nuoširdesnę jausmą nei šiuolaikinė žinutė? Galbūt draugystė niekada nebuvo apie dovanas, apie simbolius. Galbūt ji nėra nei apie apeigas senovėje, nei apie klaviatūros klavišus šiandien. Galbūt ji slypi žmogaus gebėjime atpažinti save kitame, atrasti tą, su kuriuo gera leisti laiką kartu, su kuriuo norisi būti, norisi juoktis? Jei tai tiesa, tai technologijos nėra barjeras gerai draugystei.

Kartais gali atrodyti, kad šiuolaikinis bendravimas yra skubus. Jis skuba vėjo greičiu, nes parašytos žinutės kitą pasiekia tą pačią sekundę, kartais greičiau nei mūsų mintys ar emocijos. Būna, kad surašome daug. Galbūt ir neapgalvotai, netyčia. Taip nutinka, nes turime tokią galimybę. Tačiau ar ryšys tampa mažiau tikras? Ar netyčiniai, daug pridėtinio teksto turintys sakiniai padaro mus mažiau vertinančius draugystę? Bet net ir toje pačioje senovėje buvo netobulumų, jei kalbėtume apie laiką. Parašytas itin apmąstytas laiškas keliaudavo kelis mėnesius. Bet ar visada ilgai keliaujantis laiškas būdavo daugiau vertas nei sekundę trukęs žvilgsnis?

Taigi, galbūt tikrasis klausimas nėra „ar technologijos daro įtaką draugystei?“, o „ar mes patys dar sugebame būti draugai?“. Laikas, atstumas, rasė nėra barjeras tikrai draugystei. Tai priklauso nuo mūsų noro, vidinio ryšio. Pavyzdžiui, pasidalinsiu savąja istorija. Ji prasidėjo ne tais laikais, kai kariai su kalavijais kovojo, truputėlį vėliau - maždaug 2022 metais, vasaros viduryje. Stovykloje, į kurią vykdavau kasmet, susipažinau su mergina vardu Emilija. Pirmą kartą pašnekėjusios iškart pajutome ryšį. Mums buvo linksma kartu, dalindavomės savo įspūdžiais, kartu vakarieniaudavome, valydavomės dantis, na, o naktimis - tamsoje, per rasotus žolynus, visai neromantiškai žygiuodavome į tualetą, nes po vieną juk ir baisu, ir neįdomu.

Mūsų „barjeras“ buvo tai, jog mudviejų gyvenamąsias vietas skyrė dvi valandos kelio, o tai reiškė, jog stovyklai pasibaigus, susitikti ir bendrauti bus sunku. Tačiau mes suvokėme, kad gyvename ne kalavijų laikais ir turime galimybę bendrauti telefonu. Naudodamos Snapchat'ą galime bendrauti kiekvieną dieną, bet kuriuo paros metu. Tai sėkmingai darome jau 1245 dienas (tikslų skaičių žinau dėl šiuolaikinio jaunimo tradicija tapusios veiklos - „Streak“ rinkimų). Mūsų draugystė nenutrūko, tiesą sakant, aš apie Emilijos gyvenimą žinau daugiau, nei apie draugės, gyvenančios keliolika minučių nuo manęs. Žinau, ką ji valgė pusryčiams, pietums ar vakarienei. Žinau, ką ji dovanos savo vaikinui Kalėdų proga bei puikiai pamenu, kaip jai sekėsi jos pirmajame darbe, į kurį man pavyko atvykti ir ją aplankyti.

Bendrauti nuotoliu mes pripratome. Kitaip ir neįsivaizduojame. Pamatyti viena kitos veidą per ekraną tapo rutinos dalimi. Mes taip pasirinkome ir tik dėl to mums pavyksta. Priminsiu, jog toje pačioje stovykloje esu buvusi aštuonis kartus, susipažinau su daugybe žmonių, tačiau tokį artimą ryšį išlaikyti pavyko tik su Emilija. Noras, džiaugsmas ir atradimas - tai yra mūsų draugystės receptas.

Šiandien draugystė turi naujų galimybių, gali keliauti šviesos greičiu, gali aplankyti netikėtai. Kartais trumpa žinutė, keli žodžiai suartina ar sukelia šypsena labiau nei ilgi pokalbiai. Kartais trumpos žinutės pavirsta ilgu pokalbiu. Esmė - ne forma, o intencija. Noras. Ne priemonė, o žmogaus valia. Neleiskime kalavijams, prabangioms dovanoms ar penegirikoms tapti mūsų vertybe. Pažvelkime, kas slypi mūsų viduje, juk ten žymiai įdomiau.

III-oji vieta – Beata Rusakaitė, Šiaulių „Didždvario“ gimnazija, 11 kl.

Technologijų įtaka draugystei

Šiomis dienomis technologijos užima vis didesnę vietą mūsų kasdieniniame gyvenime. Jomis naudojames darbe, mokykloje, sportuodami ir net pietaudami su šeima. Technologijos bei socialiniai tinklai dažnai padaro mūsų gyvenimą lengvesnį, tačiau ar visada tai teikia tik naudą? Skaitmeniniai įrankiai, programos programėlės atima žmonių laisvą laiką, norą tobulėti bei motyvaciją. Manau, kad ne vienas sutiks, jog technologijos plačiausiai naudojamos bendraujant. Tačiau ar tai išties geresnis būdas nei bendrauti gyvai?

Visų pirma, niekas nepaneigs, kad technologijų pasaulis daro teigiamą įtaką draugystei ir bendravimui. Technologijos ir socialiniai tinklai leidžia bendrauti per atstumą. Rašyti žinutes, skambinti ar naršyti internete galime visada, nesvarbu, kokiame pasaulio taške bebūtume. Be to, interneto dėka galime plėsti ne tik draugų, bet ir žinių akiratį. Bendraudami su kitataučiais galime sužinoti daugiau apie jų kultūrą, tradicijas bei kalbą. Taip pat technologijos leidžia lengvai ir greitai perduoti informaciją. Juk žymiai paprasčiau išsiųsti žinutę ar įrašyti balso žinutę, nei parašyti laišką. Bendravimas tampa spartesnis, nereikia laukti dienų dienas, kol laiškas pasiekia adresatą. Bet kodėl niekas nekalba apie tai, jog kartais išsiuntus žinutę atsakymo reikia laukti kelias savaites? Technologijos suteikia galimybę išreikšti emocijas skirtingais būdais. Pasaulyje vis labiau populiarėja memai, emociukai, įvairios reakcijos, kurios mums padeda bendrauti ir išreikšti kūrybiškumą. Juk jau nebe „cool“ rodyti emocijas savo pačių veiduose. Taigi vieni privalumai, ar ne? Tačiau technologijų pasaulyje slypi daug daugiau paslapčių nei mes galime įsivaizduoti.

Anokia čia naujiena, jog dėl neribotos technologijų pasaulio įtakos žmonės po truputį virsta robotais. Bendraudami socialiniuose tinkluose tarsi užsidedame nematomą kaukę, kuri priverčia mus tapti vienodus. Na, dauguma pasakytų, kad vienodumas yra gerai. Mes neišsiskiriame, todėl sumažėja patyčių, užgauliojimų skaičius. Aš pati kasdien jaučiu, kad pradedu rengtis kaip visi, bendrauti kaip visi, netgi valgyti tai, ką valgo visi! Tiesiog puiku, ar ne? Tik štai susimąstau (mat dar mėstau savarankiškai): o ar galėčiau tai pavadinti progresu? Mes nugrūdame savo emocijas ir jausmus į giliausius stalčius ir bendraujame tarsi dirbtinio intelekto valdomi. Bet ar dėl to mes esame laimingi? Po truputuką, little by little, kaip pasakytų doras interneto vartotojas, prarandame gebėjimą bendrauti gyvai, išreikšti jausmus, rodyti emocijas. Gautas žinutes dažnai perskaitome ne tokiu tonu ar suprantame netinkama emocija. Tokios situacijos įpina mus į nesibaigiantį ginčų ir pykčių sūkurį. Taip prarandame ne tik „draugus“, bet ir save. Pradedame lyginti save su tuo, ką matome socialiniuose tinkluose. Dėl šios priežasties kyla noras tapti panašiu į kitus ir nustoti būti išskirtiniu. Net baisu pagalvoti, kuo mes tapsime dar po kelių dešimtmečių... Galbūt tapsime tokiais žmonėmis,

kurie negalės nei minutei atsitraukti nuo ekranų ir užsiimti kitais pomėgiais, o galbūt taip atbuksime, jog visų įgūdžių turėsime mokytis iš naujo, kaip maži vaikai? Bet kaip mes išgyvensime be technologijų? Juk jos veda į priekį ir keičia pasaulį. O gal paprasčiausiai jų dėka po truputį ateina pasaulio pabaiga... Taigi nuolatinis bendravimas socialiniuose tinkluose ištrina individualumą, iškraipo emocijas ir skatina nesibaigiančius konfliktus. Taip tik dar labiau gilinama duobė tarp tikrojo žmogiškumo ir robotiškų jausmų.

Gyvenimas vis tobulėja ir juda į priekį dėl vis atsirandančių naujų technologijų. Tačiau ar jos tikrai padeda tobulėti žmonėms kaip unikalioms asmenybėms? Veikiau ne, jos tik dar labiau tempia į dugną. Netrukus pasieksime tokią būseną, kuomet patys savarankiškai nesugebėsime mąstyti. Ir ko iš tikrųjų žmogui reikia, kad jis būtų laimingas? Galbūt ne naujiausio telefono ar spartesnio interneto, o paprasto žmogiško ryšio, nuoširdumo ir gyvo bendravimo. Turime išmokti užsibrėžti ribas ir atsitraukti nuo ekranų. Tik tai padarę suprasime, jog tikroji laimė slypi ne technologijų pasaulyje, o mumyse, t.y. asmenybėse: gebančiose mylėti, džiaugtis ir gedėti, jautriose ir trokštančiose poilsio, tokiose, kurios tiesiog nepakartojamos.

Konkurso „Tekstūros“ kategorijos „Filmo scenarijus *Paslėptas pasaulis*“ nugalėtojai:

I-oji vieta – Iveta Opara, Klaipėdos Baltijos gimnazija, 9 kl.

FADE IN:

EXT. NEO-VILNIUS – ROOFTOP – NIGHT

A city that never sleeps, but pretends to. Neo-Vilnius is a vertical labyrinth of glass, rust, and bioluminescent vines that crawl up the sides of skyscrapers like ivy on steroids. Hover-trams glide between towers on magnetic rails. Below, the streets are a river of umbrellas and neon reflections. Above, the sky is a bruised purple, choked with drone swarms delivering everything from noodles to nightmares.

A lone figure crouches on the edge of a rooftop, 87 stories up.

She is LINA VILKAS (28), leather jacket patched with circuitry, hair shaved on one side, the other a cascade of silver-blue. Her eyes glow faintly – augmented retinas cycling through spectra. In her gloved hand: a palm-sized drone shaped like a moth, wings folded.

LINA

(whispering to the drone)

Go paint the night, little ghost.

She releases it. The moth-drone unfurls iridescent wings and vanishes into the city's exhale.

CUT TO:

INT. ABANDONED METRO TUNNEL – SAME NIGHT

Darkness you could bottle. A single string of fairy lights flickers along the ceiling like dying stars.

Four figures huddle around a makeshift table – an overturned cable spool.

They are THE NIGHT ARTISTS.

- JONAS “INK” KAIRYS (35), tall, ink-stained fingers, always chewing on the end of a stylus. His arms are living murals – tattoos that shift and ripple when he thinks.
- MIRA SAKALAUSKAITĖ (26), tiny, feral energy, hair dyed in shifting auroras. She speaks in explosions. Carries a backpack full of aerosol nanites.
- VYTAS “GLITCH” PETRAITIS (30), hoodie two sizes too big, face half-hidden by a cracked VR visor. His voice is a synthetic whisper – vocal cords fried years ago.
- And empty space where the fifth member should be.

MIRA

She’s late. Again.

INK

Lina’s never late. She’s... dramatic.

A low RUMBLE. The tunnel lights strobe.

The moth-drone flutters in, projecting a holographic map onto the spool.

LINA (O.S.)

(through drone)

Target acquired. The Obelisk. Midnight.

The drone's wings dissolve into pixels. Lina drops from a ventilation shaft, landing cat-silent.

LINA (CONT'D)

They're installing the new censor grid tonight.

If it goes live, every tag, every glyph, every

Whisper we paint... erased before it dries.

GLITCH

(voice crackling)

Then we don't let it dry.

He flips his visor up. One eye is human, bloodshot. The other is a camera lens.

GLITCH (CONT'D)

I've got a ghost protocol. One upload.

City-wide. But we need a canvas.

INK

The Obelisk is 400 meters of black glass.

Perfect mirror. Whatever we paint...

The city sees itself.

MIRA

And if we get caught?

LINA

We won't. Tonight, we don't tag.

We *infect*.

She pulls a vial from her jacket. Inside: liquid mercury that swirls with constellations.

LINA (CONT'D)

Dreamcode. One drop on the Obelisk,

And every reflection becomes a portal.

For eight minutes, the city dreams with us.

INK

Eight minutes. That's all we ever get.

A distant SIREN. Red light bleeds through the tunnel grates.

GLITCH

Patrol drones. Two minutes out.

MIRA

Then let's give them a show.

They move as one. Packs slung. Tools clinking like wind chimes.

CUT TO:

EXT. NEO-VILNIUS STREETS – NIGHT

The Night Artists spill from a manhole like shadows given permission.

Rain slicks the pavement. Ads flicker overhead:

“OBEY THE GRID. REPORT ANOMALIES.”

Lina leads them through alleys where the walls breathe – old murals that pulse when no one’s looking.

A child’s chalk drawing of a sun flickers, then winks out. Censored.

LINA

(quiet, to herself)

Not tonight.

They reach the base of THE OBELISK.

A monolith of obsidian glass, 40 stories tall, reflecting the city in funhouse distortion. Security drones orbit like lazy fireflies.

Ink kneels, presses his palm to the ground.

The tattoos on his arm crawl down his fingers, seep into the concrete.

Cracks spiderweb outward – not breaking, *drawing*. A flowering vine of light.

INK

Distraction in three... two...

The vine erupts into a 3D hologram: a dragon made of graffiti, roaring silently.

Drones swarm it. Alarms wail.

Mira sprints forward, backpack open.

She hurls a canister – it bursts midair into a cloud of silver nanites.

They swarm the Obelisk’s surface, eating reflection, leaving matte black.

MIRA

Canvas prepped!

Glitch jacks a cable from his neck into a street terminal.

His eye-lens spins. Code cascades.

GLITCH

Grid's blind for 90 seconds. Go!

Lina scales the building bare-handed – gecko gloves, magnetic boots.

She reaches the 30th floor. Pulls the vial.

LINA

(whispering)

For the ones who dream in color.

She uncorks it. One drop falls – slow motion – mercury tear.

It hits the glass.

BOOM.

Not sound. *Vision*.

The Obelisk ripples like water.

Every reflection in the city – windows, puddles, eyes – flashes with the same image:

A hidden world. Forests of crystal. Rivers of starlight. Children painting the sky with their fingers.

Pedestrians freeze. Umbrellas drop.

A businessman sees his reflection smile without him.

A cop's visor glitches – shows him as a child chasing fireflies.

Eight minutes begin.

CUT TO:

INT. OBELISK SECURITY HUB – SAME

Monitors flicker. Operators claw at controls.

OPERATOR #1

What the hell is this?

OPERATOR #2

It's... beautiful.

On screen: the Night Artists, silhouettes against the dreaming city.

Lina, mid-climb, looks straight into a drone camera.

LINA

(through every screen in the city)

This is what they don't want you to see.

The world behind the grid.

Wake up.

She tags the Obelisk with a single glyph – a moth with human eyes.

It burns into the glass. Permanent.

Alarms scream. Real ones.

Glitch yanks his cable. Blood trickles from his nose.

GLITCH

Timer's up. Run!

They scatter.

Drones dive. Spotlights carve the night.

Mira laughs as she runs – wild, free.

Ink's tattoos bleed light, leaving a trail of constellations.

Glitch limps, visor cracked, still whispering code to the wind.

Lina is last. She looks back at the Obelisk.

The moth glyph pulses. The city pulses with it.

A drone locks on her. Red targeting laser.

She smiles.

LINA

(to the drone)

Tag. You're it.

She leaps – not down, but *into* the reflection.

Vanishes.

The drone fires. Hits glass. Shatters.

FADE OUT on the city dreaming.

II-oji vieta – Ugnė Mingailaitė, Šilalės r. Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazija, 10 kl.

Veikėjai:

1. **Markas** – pagrindinis veikėjas, kurio išgyvenimai vaizduojami scenarijuje.
2. **Maja ir Darius** – Marko tėvai.
3. **Amanda** – Marko jaunesnioji sesuo.
4. **Julius** – Marko vyresnysis brolis.
5. **Vyresnieji**, dar kitaip vadinami **aukščiausiaisiais** – pasaulio valdytojai. (iš viso 9)
6. **Milda** – Marko mylimoji.
7. **Mokytoja**.
8. **Sargybiniai** – tvarkos sergėtojai, paslėptojo pasaulio ir jo gyventojų prižiūrėtojai.
9. **Gelbėtojai** – Gaisre nukentėjusiųjų gelbėtojai.
10. **Daktaras** – nenoru dirbantysis vyresniesiems.
11. **Projektai numeris: 106; 157; 57; 26** – paslėptojo pasaulio gyventojai – kaliniai.

Vaizduojamas miestas iš paukščio skrydžio.

Paukščiui skrendant truputį žemiau, pasigirsta vyro balsas.

Markas (su ironija): Skilavija – tikrų tikriausias svajonių miestas, kuriame visi gyvena laimingai.

Matosi besijuokiantys žmonės, žaidžiantys vaikai.

Paukštis pasisuka už namo ir pasirodo balti rūmai, aptverti aukšta tvora, o prie jos stovi sargybiniai.

Markas (rimtu tonu): Čia gyvena pasaulio aukščiausieji, kuriuos visi dievina ir šlovina.

Fone keletas žmonių šaukia prie vartų.

Markas: Deja, tik aš vienas iš šių žmonių žinau kraupią tiesą...

Pasigirsta garsus šūvis.

Skridęs paukštis krenta nuo sargybinio kulkos, o šis nuleidžia šautuvą žemyn, be jokių emocijų žiūrėdamas į raudona spalva suteptus baltus jo sparnus. Prie vartų buvę žmonės išsilaksto.

Fonas užtemsta.

Atsiranda dramatiška muzika ir ant ekrano išryškėja užrašas, atskleidžiantis po vieną raidę: PASLĖPTAS PASAULIS.

Muzika staiga nutrūksta. Blyksnis.

Tamsoje atsiranda skylės, tokios kaip dėžėje, matosi vyro figūra. Dėžė kruta, lauke girdisi automobilio variklis, akmenų spriegimas į jo dugną, paukščių klegesys.

Markas: Norite sužinoti, kaip aš atsidūriau šioje situacijoje?

Jam kalbant garsai prislegiami, bet nenutildomi visiškai.

Markas: Tai ir klausykitės.

Blyksnis.

Vaizduojama klasė.

Markas sėdi jos priešpaskutiniame suole.

Mokytoja lentoje užrašo temą: „Taisyklės ir įstatymai“.

Mokytoja: Laba diena, vaikai.

Klasėje pasigirsta atsakymo banga.

Mokytoja: Šiandien kalbėsime apie įstatymus, kuom jie mums yra svarbūs ir kas juos sukūrė.

Markas (*po nosimi sumurma*): Ir vėl, kiekvieną dieną to paties mokomės, bet ji pristato lyg čia viskas būtų nauja, ir mes būtume tie maži durneliai, kokie buvome prieš 10 metų.

Mokytoja pastebi Marko išraišką.

Mokytoja: Markai, ar kažką norėjai pasakyti?

Staiga visa klasė, įskaitant ir Mildą, į ją pažiūri.

Markas išrausta

Markas (*vos, vos pralemena*): N...Neee, v...viskaas geraiiiii.

Mokytoja: Jei viskas gerai, tęskim pamokos temą.

Fone girdisi mokytojos balsas, o Markas ranka atsirėmęs galvą, į savo užrašus prie temos rašo: NETEISINGA/ NETIESA/ MELAS.

Iš šono sėdintis klasiokas žvilgteli į jo užrašus, jo akys staiga sublyksi kaip kamera, bet Markas to nepastebi.

Suskamba skambutis. Pasibaigė pamoka .

Mokytoja: Nepamirškite pasiruošti rytojaus pamokai. Viso.

Klasė atsako, bet vieni anksčiau, kiti vėliau.

Markas susideda daiktus, atsistoja, išeina iš klasės, koridoriuje sustoja prie Mildos ir įduoda lapelį. Jame užrašyta: Man tu patinki, lauksiu tavo atsakymo rytoj.

Milda parausta. Nori kažką pasakyti, bet jis nueina šalin.

Koridoriuje pasigirsta kelių merginų kryžstavimas.

Tamsus fonas.

Pasigirsta greitai žingsniai, atsiranda dramatiška muzika.

Atsidaro durys.

Pasimato baltas ofisas, juodomis kėdėmis, jose sėdi vyresnieji. Jie šnabždasi.

Atsisėdus atėjusiam vyrui visi nutyla.

Jis pradeda pokalbį.

1-asis vyresnysis (*rimtu balsu*): Tamstos, turime problemą...

Kažkas (*susinervinęs*): Ir vėl???

1-asis vyresnysis pajungia ekraną, kuriame matosi Markas ir jo užrašai, jo klasioko akimis, kiti įvykiai, kai jis kalbėjo apie taisyklių laužymą, kitiems užsiminė apie kažkokį paslėptąjį pasaulį.

Ofise pasigirsta aikčiojimai ir murmesys: ką daryti...ką daryti?

1-asis vyresnysis trenkia kumščiu į stalą ir visi vėl nutyla.

1-asis vyresnysis (piktai): Ar jūs lopai? Jis tik mažas niekas, palyginus su mumis. Padarysime tą patį, ką padarėme ir kitiems kvailiams.

Pasigirsta pritarimas.

2-oji vyresnėlė: O kaip mes taip padarysime? Juk jo nepradanginsime šiaip sau, o jei žmonės klaus ką jis padarė, kad jį suėmėme, juk nesakysime, kad dėl užrašų, kils įtarimų, ką mes patys darome čia.

Ir vėl kuždesiai.

3-iasis vyresnėlis: O jeigu mes sukeltume nelaimę, kurios metu jis „nukentėtų“, ir mes tada ligoninėje jį pakeistume?

2-oji vyresnėlė: Kaip tu pakeisi žmogų. Ar galvoji ką šneki? Durniau tu.

3-iasis vyresnėlis: Tu kvaila višta. Jį pakeisime robotu, kaip ir visus prieš tais, o jį išsiųsime atostogų į Ilaiją.

Visi sėdintys pradeda pritarti.

1-asis vyresnysis: Taigi, nusprendėme, trečiasis, užsakyk robotą. Tikiuosi, kad šis bjaurybė pasiliks atostogauti ten amžinai ir nepamirš savo, kai mes jį pagražinsime. Šešetuke?

6-oji vyresnėlė: Taip?

1-asis vyresnysis (su pašaipą): Paruošk eskizą... Padaryk jį įsimintiną.

6-oji vyresnėlė: Gerai.

1-asis vyresnysis: Galite visi išeiti.

Vienas po kito išeina vyresnieji. Lieka tik 1-asis.

Markas, grįžęs namo nusispiria batus ir numeta kuprinę.

Prie jo pribėga mažoji Amanda ir prieina Julius.

Amanda (laiminga): Broli, Broli!

Markas ją iškelia į orą.

Markas (švelniu balsu): Labas sesute, ar pasiilgai manęs?

Amanda(laiminga): taip, labai. (susinervina) Kodėl negalėjai grįžti anksčiau?

Markas (su pašaipą balse): Vyresniųjų taisyklės. Jei ne jie, aš ten nesėdėčiau po 10 valandų ir nesiklausyčiau tų kvailų, nesąmoningų tai...

Marką nutraukia Julius.

Julius (*pašnibždomis*): Markai!!

Markas (*jsižeidęs*): Ne tiesą sakau?

Julius (*labai tyliai*): Mums reikia pasikalbėti vieniems.

Markas atsargiai nuleidžia Amandą, ši supratus kažką, nueina.

Abu nueina į Juliaus kambarį, šis apsižvalgęs, uždaro duris.

Markas: Kas tau yra, juk...

Jį vėl pertraukia Julius.

Julius (*pašnibždomis*): Ššš... Tyliau. (*susierzinęs*) Tu nežinai, kad sienos, lubos, grindys... viskas aplink tave turi ne vien ausis, bet ir akis? (*maldaudamas*) Prašau, elkis atsakingai.

Marko išraiška surimtėja, jis supranta ką padarė.

Markas (*išsigandęs*): Dieve ką aš padariau!!! Tikiuosi niekas, išskyrus tave, nieko negirdėjo ir nepastebėjo. (*Su iškreipta šypsena ir ironija balse*) Bet tie seniai tokių žodžių nusipelnė, ir dar ne tokių. Tokios asiliškos jų taisyklės, kaip ir jie patys.

Julius tyliai ir greitai nusijuokia.

Markas: Ar tu kada nors pagalvojai, kodėl visi mes turime eiti miegoti 8 valandą, kodėl visi, kurie pažeidžia taisykles, sužalojami arba pradingsta ir po to grįžta kaip nesavi?

Julius susimąsto, nori kažką pasakyti, bet pasigirsta stiprus beldimas į duris.

Abu (*Pašokę iš išgąščio*): Tėvas!

Atsidaro durys ir Darius įeina į kambarį.

Darius (*susierzinęs*): Ką čia šnabždatės? Galvojat, kad po tokio triukšmo, kai tu grįžai (*pasuka galvą į Marką*), tyla neatrodys keista? Juk žinai taisykles

Dariaus akys sušvelnėja.

Darius (*nuleidęs balsą*): Atsiprašau, juk žinot, kad noriu jums tik ko geriausio.

Abu: Žinom...

Darius: Dabar eikit valgyti mama pagamino guliašą.

Visi trys nueina į virtuvę. Ten jėjus, jų nosis pasiekia malonus kvapas. Ant stalo garuoja maistas. Sesutė su mama sėdi prie stalo.

Markas pasisveikina su mama, ši jam atsako.

Visi susėda valgyti. Po to, kai viską visi suvalgė, mama pradeda kalbėti.

Maja (*rūpestingu balsu*): Markai, kaip sekėsi šiandien mokykloje?

Markas (*su nuoboduliu akyse*): Kaip ir visada...

Maja: Išmokai ko nors naujo?

Markas (*truputį susierzina*): Ne, viskas jau žinota nuo tada, kai vystykluose dar buvau (sekundėlę patyli ir priduria tyliau), galbūt tada, aki varčiausi tavo pilve.

Apsimeta to neišgirdusi.

Maja: Mes su Amanda mokėmės namų ruošos, negaliu patikėti, kad jau kitais metais eis į mokyklą.

Julius ilgai sėdėjęs, ruošiasi išeiti, jį sustabdo Darius.

Darius: Juliau, kaip sekėsi darbo paieškos?

Julius (*padvejojęs minutėlę*): Kaip čia pasakius... Rytoj žinosiu, ar būsiu priimtas į sargo darbą.

Markas (*mintyse*): Tai aišku... Pirmiausia galvas mokykloje nuo mažumės išūžia su taisyklėmis, o dabar jokio kito darbo šiam pasaulyje, tokiems kaip mes - nėra. Arsime visi juodai, kol padvėsime, niekas mūsų net tada neprisimins.

Julius supratęs ką galvoja Markas, nusuka akis, jo veido išraiška pasikeičia į gailėtį ir liūdesį

Visi atsisveikina ir nueina miegoti. Markas lovoje stengiasi užmigti, mintyse įsivaizduodamas, ką jam rytoj atsakys Milda.

Rytas. Markas atsikėlęs nusiprausia, apsirengia ir pavalgęs, nesiveldamas į kalbas, atsisveikina su tėvais ir Amanda.

Prie durų laukia Julius. Šis sunerimęs, apsikabina Marką.

Julius: Viso!

Markas: 32719. Įsimink ir nepamiršk

Markas išeina

Julius (*mintyse*): 32719...32719...32719...

Pasiekęs mokyklą, jis patraukia klasės link.

Jėjęs į klasę atsisėda į savo suolą ir pažiūri į tą pusę kur sėdėti turėtų Milda. Vieta tuščia.

Markas (*nusivylęs*): Jos nėra...

Į klasę sueina dauguma mokinių. Nuskamba skambutis.

Mokytoja po kelių minučių įeina į klasę, pasisveikina ir pradeda rašyti ant lentos.

Markas (*sumurma po nosimi, kad tik jis girdėtų*): kam man tos pačios pamokos, aš visą vadovėlį, sakinyį į sakinį, mintinai moku. O Milda...Kodėl ji neatėjo? Nejau aš jai nepatinku?

Staiga pasigirsta švelnus beldimas į duris ir į klasę įeina Milda.

Milda (*uždususi*): Atsiprašau, kad vėluoju, problemos su autobusu.

Mokytoja: Sėskis, pasiruošk pamokai.

Milda praeina pro Marką ir jam nusišypso.

Markas nebegali nustrėpti šypsenos, aplinkiniai klasiokai, pastebėję jo veidą, jį žiūri kaip į kvailį.

Pamokai pasibaigus, Markas prieina prie Mildos, kuri dabar stovi viena.

Markas (*neryžtingai*): Tai...Gavai žinutę?

Milda (*nedrąsiai*): Taip.

Markas (*dabar jau ryžtingai*): Ar aš tau patinku?

Milda išrausta

Milda: Taip, tu man labai patinki.

Milda delnais užsidengia ženklus. Jie raudoni.

Markas nori kažką pasakyti, bet nuskamba skambutis.

Markas (*mintyse*): Sugadino patį gražiausią momentą. Ir taip kiekvieną kartą.

Pamokos metu pasigirsta sirenos kaukimas.

Klasė: Gaisras!

Klasėje prasideda vaikų išgąstis. Mokytoja atsistoja išgirdusi signalizaciją.

Mokytoja (*ramiu bet skubinančiu tonu*): Visi stokit į eilę ir eikit vienas paskui kitą nesistumdykite.

Visi pradėjo eiti. Vieni iš išgąščio kūkčiojo, rėkė, kiti juokėsi, galvodami, kad tai išdaiga.

Mokinys (*su juoku balse*): Kažkas tiesiog paspaudė signalizacijos mygtuką, o dabar mes turėsime laisvą laiką! Jėė!!!

Atvėrus šalutinio koridoriaus duris į pagrindinį, juos pasitinka tankūs dūmai. Mokiniai ir mokytoja užsidengia nosis ir burnas, ir pradėjo eiti išėjimo link.

Staiga kažkas pagriebė Marką, ir šiam nespėjus net sušaukti, trenkė per galvą su pistoletu. Markas prarado sąmonę.

Pasigirsta griuvimo garsas, mokinių klyksmai. Viskas aptemsta.

Mokytojai, išsilaisvinę iš pastato, pradeda skaičiuoti vaikus.

Mokytoja (*greitai*): vienas, du, trys.....dvidešimt penk.....i. Kur Markas?(*su išgąščiu balse*).

Keletas iš mokinių apsidairo ir pasako, kad jo čia nėra. Milda, supratusi kas įvyko, apsiverkia.

Prie mokyklos atvažiuoja greitoji ir gaisrinė. Gaisrininkai puola gesinti gaisrą, jiems gesinant jį, groja liūdna muzika, šaukia vaikai. Kiti pribėgę prie mokytojų, jų teiraujasi apie vaikus ir kaip tai galėjo įvykti. Dar kiti puola į vidų ir gelbsti užstrigusius mokinius ir mokytojus.

Gelbėtojas (skubančiu tonu): Ar visi vaikai jūsų klasėje?

Mokytoja (pro ašaras): Vieno trūksta (verksmas).

Gelbėtojas: Apibūdinkite jį.

Mokytoja (neaiškiai): Tamsūs, garbanoti plaukai, aukštas, mėlynomis akim, įdegęs, vilkėjo pilkas kelnes ir juodus marškinius.

Gelbėtojas nubėga link mokyklos. Pamažu pradeda rinktis vaikų tėvai. Vaikai, juos pamatę, bėgo prie jų, o šie juos ramino, nors ir patys su ašaromis akyse. Kiti tėvai ieškojo savo vaikų, didelėje minioje.

Greitosios pagalbos darbininkai pradėjo ant neštuvų nešti nukentėjusius, kai kuriuos visiškai uždengdami kiti pranešė mokytojams ką atrado.

Prie mokyklos pribėgo ir Marko tėvai.

Marko tėvai (išsigandę, mokytojai): Kur Markas? Ar jis sveikas?

Mokytoja(negalėdama pažiūrėti jiems į akis): Markas...Jis (pradeda verkti) Jis... Jo... nebu...vo tarp kla...siokų...

Maja pradėjo verkti, Darius ją apsikabino.

Tolumoje pasigirdo kitų tėvų širdj veriantis rėkimas.

Mokinės tėvai (kartu ir verkia ir rėkia): Ne.. ji gyva, ji negalėjo... patikrinkite dar kartą. Tai negali būti mūsų mažoji mergaitė)pasigirsta verksmas).

Prie Marko mokytojos prieina gelbėtojas ir įduoda Marko kortelę.

Gelbėtojas: Ar tai jūsų mokinys?

Marko tėvai pribėga prie jų. Mama, pamačiusi kortelę, sukniumba ant žemės ir pradeda stipriai verkti.

Mokytoja (liūdnu balsu, užgniauždama kūkčiojimą): Taip...

Gelbėtojas: Jis gyvas, bet nudegė visą kūną taip, kad jį atpažinome tik iš drabužių ir šios kortelės.

Tėvai: Kur jis?

Gelbėtojas: Jis jau vežamas į ligoninę, nes negalėjom ilgiau delsti.

Marko tėvai išbėga į automobilių aikštelę, įsėda į automobilį ir paspaudę gazo pedalą, išvažiuoja iš jos greitu posūkiu.

Markas prabunda greitosios pagalbos automobilyje. Ant jo kūno nėra jokių nudegimų, tik ant baltos lovos prie galvos yra atsiradusi kraujo dėmelė, nuo stipraus smūgio.

Jį pastebi 4-asis gelbėtojas.

Jis Markui į ranką įleidžia kažkokį skystį

4-asis gelbėtojas (su šypsena): Labanakt, tikiuosi miegosi gerai.

Markas (sunerimęs): Ne, ne, ne... ne.....(praranda sąmonę).

4-asis gelbėtojas (su tokia pat šypsena, kaip ir pirmais): Ech... Kaip norėčiau pamatyti tavo reakciją kai prabusi Ilajoje. Ji būtų neįkainuojama (nusijuokia).

Marką vežantis automobilis, sustoja prie ligoninės šoninio įėjimo, prie kurio jau laukia juodas autobusiukas. Markas perkeliamas į dėžę autobusiuke, ligoninės operacinėje paguldomas aptvarstytas robotas.

Tėvai, atvažiavęs Julius su Amanda laukia, kol pasibaigs operacija o „Markas“; jai pasibaigus, perkeliamas į intensyvios priežiūros palatą.

Darius (šeimai): Aš pasilieku, jūs važiokite namo pailsėti.

Pasigirsta šeimynos prieštaravimas, bet po minutės nieko nepesę jie patraukia durų link. Durys užsidaro.

Kita diena. Aukščiausieji pasirodo viešumoje ir atsako į reporterių klausimus.

Fone girdisi gedinčiųjų šeimų kūkčiojimai. Blyksi kameros, reporteriai laiko mikrofonus šalia aukščiausiųjų.

1-asis vyresnysis (su netikru gailėsčiu balse): Taip, tai yra kraupi nelaimė, sukretusi visą mūsų šalį. Žuvo du mokyklos darbuotojai, keturi mokiniai, 49 sunkiai sužeisti, daugumai mokinių iš po šio įvykio vis dar nepraėjo šokas nuo to ką jie ten matė. Užuojauta šeimoms.

Pasigirsta plojimas

3-ioji vyresnėlė: Ši tragedija sugraudino daugelį mūsų, taip pat ir mane, todėl stengsiuosi išsiaiškinti, kas šį gaisrą sukėlė

Pasigirsta žmonių pritarimo banga.

Reporteris: Ar yra spėjimų, kas galėjo tai sukelti?

3-vyresnėlė: Taip tai galėjo sukelti vienas iš mokyklos mokinių, kurio vardo neatskleisime, dėl įrodymų trūkumo. (Pasigirsta žmonių pasipiktinimas)

Fone matosi visi aukščiausieji, atsakantys į įvairių reporterių klausimus. Fono vaizdai pamažu tolsta.

Ligoninėje Marko mama ateina aplankyti vyro ir sūnaus.

Maja (nuo verkimo užkimusiu balsu): Kaip jis?

Darius (pavargusiu balsu): Doktorai sakė, kad jo būklė stabili, bet jo kūnas patyrė ketvirto ir trečio laipsnio nudegimus ir nebebus toks kaip seniau buvo. Kaip jūs?

Maja: Julius gavo darbą ir jam šiandien teko dirbti, bet jis daug nekalbėjo nei su manimi nei su Amanda. O Amanda vakare atėjo miegoti pas mane.

Prie jų prieina daktaras.

Daktaras (atsargiu ir švelniu balsu): Galite eiti namo ir pailsėti.

Darius (kažko tarsi išsigandęs): Ne aš pasiliksiu prie savo sūnaus.

Maja (Prieštaringu balsu): Ne, Dariau, eik namo tu aš čia pabūsiu.

Daktaras (įtikinamai): Eikit namo abu. Jei jūs nepailsėsite, tai jūsų sūnus, žinodamas, kaip jūs liūdite, kankinsis dar labiau.

Tėvai minutėlę pamąstę, palinksėjo galva ir patraukė išėjimo link.

Daktaras (mintyse): Vargšai, tiki ne ta tiesa ir kenčia ne dėl savo sūnaus, o dėl roboto. Gaila, kad negaliu jiems to pasakyti. Jei pasakysiu mano visai šeimai nutiks tas pats, kas ir jų sūnui.

Liūdnai palingavęs galvą, nueina tolyn.

Vakaras. Marko šeima žiūri televizorių. Julius pamato vyresnius, kalbančius apie tragediją.

Julius (mintyse): Ne jau ką mano mažasis broliukas sakė – tiesa?

Tuo tarpu rūmuose aukščiausieji iškėlė puotą, prie stalo, nukrauto egzotiniais vaisiais, brangiais šefų kūrinių. Jie kalbėjosi apie naująjį pasiekimą.

4-asis vyresnysis (laimingai linguodamas pagal grojamą muziką): Pagaliau atsikratėm dar vienos žiurkės grūduose, galim dabar švęsti, linksmintis, kiek norim.

6-oji ir 7-asis vyresnieji (linksmu tonu): Tai jau taip, taip.

1-asis vyresnysis (lyg nuo jo pečių būtų nusiritęs didelis akmuo): Išsiuntėme berniukštį į rojų. Tikėkimės, kad rojus atsiųs mums angelą, kuris mums padus laižys, kad išliktų gyvas.

Už durų tolstančioje salėje pasigirdi juokas.

Tamsa, bildesys, automobilio variklio grumėjimas.

Šiuos garsus išgirdęs Markas atsipeikėja.

Jam suskausta galvą ir jis išleidžia silpną sužeisto liūto riksmą. Apčiuopęs galvą, pajunta kažkokią sukietėjusią masę

Markas (silpnu balsu): Kraujas...

Bando atsikelti, bet atsitrenkia į dėžės viršų. Staigus skausmas priverčia jį surėkti ir vėl atsigtulti ant šalto dėžės pagrindo.

Po kelių posūkių automobilis sustoja. Atsidaro jo durys ir pro dėžės tarpus patenka šviesa, kuri tarsi apakina jį.

Išlipę sargybiniai, pakelia dėžę, o prie vartų stovintys, atidaro didelius vartus. Vartų girkždėjimas pritraukia Ilajos gyventojų dėmesį, dangus aptemsta, atvėsta oras.

1-asis sargybinis (truputį išsigandusiu balsu): Paskubėkim, antraip tos bjaurybės suės mūsų organus ir išdarkys mūsų kūną.

2-asis sargybinis (Su panieka balso tone): Išsigimėliai, jų net šeimos nebenori atgal, ką kalbėti apie likusį pasaulį.

Numetę dėžę, jie greitai žingsniu išsėina už vartų ir pasigirsta vartų girkždėjimas.

Po kelerių sekundžių Markas išgirsta krebždėjimą, ir dėžė išyra.

Markas atsikelia.

Markas: Ačiū, kad man padėjote. (Pakelia akis į viršų)

Pažvelgęs į šias būtybes: numerį 106 – porcelianinį žmogelį su įskilusiu veidu, kurio tarpuose matosi kraujo liekanos; 157 – klouną, kurio kojos pakeistos spyruokle, 57 numerį – padarą, kurio galva tiktais žmogaus, o kūnas jaučio, su matomomis siūlėmis jungčių vietose ir 27 – panašiausią į žmogų, tik aptvarstytą smėlio turinčiais tvarsčiais, kurie jam pajudėjus, sukelia dulkes.

Markas išsigandęs surėkia ir pasileidžia bėgti į mišką. Atsiranda muzika

Bėgant mišku, jis dairosi ar kas nors jo neseka. Muzika pasidaro intensyvesnė.

Staiga jis atsitrenkia į sieną i muzika pradingsta.

Atsikėlęs ir vis dar sunkiai pakvėpuodamas nuo bėgimo, jis pažiūri į ką atsitrenkė ir pamato elektroninę sieną, kurioje visos būtybės, gyvenančios čia ir kai kurie žmonės, įskaitant ir jį.

Paspaudęs ant savęs, jis pamato eskizą: būtybę su aureole virš galvos, sparnais, didingesniais už dangų. Jie jį nori paversti angelu

Markas (nesuprasdamas, kas vyksta): Ką?

III-oji vieta – Arina Shutova, Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija, 10 kl.

The light in the interrogation room flickers on as the camera focuses on a young, disheveled man in uniform sitting across from two people in lab coats. Both of the men with their backs to the camera are equipped with a notebook and pen each. The room around them is plain, with monotone walls only partially illuminated by the poor lighting. On the table is a recording device.

Cut to a closer shot of the man. His hair, long and curly, is tied back in a tangled ponytail. His grey eyes are wide, manic, and his lips are quaking. His wrists are handcuffed and secured to the table, which doesn't stop his hands from frantically fidgeting. The uniform he's wearing lacks a nametag and the only indication of where he comes from is the United States flag patch on his shoulder.

-Expendable number zero-zero-two, are you aware that this conversation will be recorded in full? — One of the interrogators speaks while looking directly into the expendable's eyes, his voice cold and professional.

A short pause follows as the expendable processes his question.

– Yes.

The second interrogator writes something down in his notebook.

– Can you describe everything that happened to you and the other expendables–

– It's not here, right? It's not watching?

–..excuse me?

– Did you check? — He starts frantically turning his head in every direction.

Just as suddenly as he started, he halts, staring at the darkest corner of the room. The interrogators both look, too, but there isn't anything to see except darkness. Despite this, the expendable starts thrashing around in his seat and trying to rip his hands away from the table, his eyes still solely fixated on the corner.

– It found me, it found me, it followed me in here, it-

The expendable violently flinches, immediately quitting his attempts to break free, and turns his head back to the interrogators. He speaks, his voice now timid and hushed.

– I'm sorry. I'm sorry.

The first interrogator starts speaking again.

– In chronological order, describe everything that happened on your expedition to Dimension Zero-zero-zero-one.

The expendable takes a few deep breaths before proceeding with his explanation.

The scene changes to a science lab filled with people in white coats shuffling around and talking over each other. The atmosphere is filled with their chatter, the sound of machines whirring and computer keys clicking. Then, the camera cuts to what they're all clamoring about: a human-sized portal, powered by two giant machines standing across from each other. It looks like a clean, circular hole that has been cut into the steel wall, except it isn't clear what's beyond it. It resembles popular depictions of black holes, except it doesn't seem like it has any gravitational pull, nor does it look *black*, particularly. It just looks like nothing is behind it, like it's a vast, endless, purposeless void.

The camera cuts to five people in the same uniform as expendable 002, two women and three men. One of them is 002, who looks much tidier than he did in the interrogation room: his hair is neatly tied back, his hands are at his sides and his eyes are set on the scientist speaking to them.

The audio fades into the background as expendable 002's voice describes the scene as he remembers it.

– There were five of us. We were all.. chosen, they told us. I guess you know already. We got to the lab and a guy explained our goal and the protocol again...

The expendable's voice fades out as the noise of the lab returns, accompanied by the voice of the scientist. He hands each of the expendables a device that resembles a typical radio, but has a wire connected to each, and watches them secure the devices to their chest with practiced dexterity.

– Under no circumstances will you take these communication devices off or tamper with them in any way. You will report everything you see. You will not leave until you have completed your objective.

All five expendables listen quietly and intently, their eyes on the scientist the entire time. Once he's finished speaking, their attention is turned to another scientist standing a few feet away from the portal.

– The portal is ready.

One of the expendables, a tall man with short blond hair, starts walking to the portal first and the other four follow.

– You may proceed. — The scientist said, gesturing to the portal and stepping further away.

The expendables step into the portal.

The expendables step out of the portal and into the other dimension. The first thing they notice is that it's extremely dark. The fact that they came from a fully lit room only makes seeing what is around them harder, and they squint to see anything. It takes a moment for them to even process that there *is* something surrounding them.

The one at the front speaks first, holding down the communication button on his radio.

– Environment is dark, temperature is around forty-five degrees. Attempting to turn torches on.

He takes a flashlight out of his tool belt and flicks it on as the rest follow suit. More of the environment is revealed – it appears as if they are in a typical forest, although it’s unnaturally dark and there doesn’t seem to be a natural light source around. The expendables look around – the path they are on is covered completely by plants and trees from all sides. The plants themselves all seem to be of wildly different hues, but most are either purplish or red.

– We sure they didn’t mess up and send us to a random forest or something? — One of the expendables speaks, a tan-skinned woman with short, jet-black hair and a giant scar stretching across her left cheek.

– Where have you seen *purple trees*?? — Another one, a man with similarly dark hair and a lip scar, hisses back.

– *Everywhere*?

– Have you ever even *been* to a forest? — The volume of his voice rose.

– Zero-zero-one, zero-zero-four, can you focus on the mission instead of bickering? — The leader says in a level tone of voice.

– We’re all gonna die here anyway, might as well “bicker” a bit while we’re at it instead of being emotionless bricks like *someone*. — 004 mutters under his breath, but shuts his mouth anyway.

The leader presses the button on his radio again.

– Environment resembles a forest. No natural light found yet.

The group proceeds, but one, a woman with long, sandy-colored hair, stays behind and pulls a small jar and scissors out of her rucksack. She chops a blue leaf off a nearby bush and carefully collects it, putting the jar back and quickly catching up with the group. As she joins the others, 002 turns back to her.

– You know,—

– I don’t wanna hear it.

– You didn’t even let me finish! — 002 whines.

– You always say the same thing anyway. “Oh, you’re so smart, you’re so gorgeous, you look so hot in uniform, *I want to get in bed with you.*” — Her mocking tone dissolves into pure venom by the end of that sentence.

– Why do you always think I just wanna get you into bed? Can’t I just appreciate your appearance?

The woman ignores 002, not even looking in his direction.

– Oh come on, you’re seriously not even gonna—

He gets interrupted by the rustling of leaves up ahead, at which the entire group goes silent. The leader presses the button on his radio and quietly speaks, cautiously walking forward while slowly turning his head back and forth to scan for any sign of foreign life.

– This is zero-zero-three. There might be something else here with us.

Still, the group moves forward, though they are far more attentive now than they were previously.

After about twenty feet of walking, they find themselves at a dead end. 004 is the first to look behind himself and he immediately flinches.

– *What **is** that??*

The others turn around as well. A moment of silence passes before the camera cuts to the forest behind them. It’s dark and unmoving, almost unsettlingly so. Without anything happening, it becomes painfully obvious that there isn’t any wind, which none of the expendables have previously noted, at least not out loud.

003 points his flashlight at where 004 is still staring.. but there isn’t anything there. 001 speaks.

– What is *what*?

004's breathing quickens as he points at the spot where the others clearly see nothing.

– I swear, I swear there was something there! It.. it was like.. it was.. uh...

–..are you alright?

– I *saw it*, it was just there, I swear! I swear, it was.. it..

– Blake, is everything okay? — 001 put a hand on 004's shoulder.

003 walks closer to the two.

– It's *zero-zero-four*. Zero-zero-four, calm down and describe what you saw.

– It's.. it was.. I-I..

004 clears his throat.

– It was nothing. I'm sorry, let's just move on.

003 sighs, but still turns back around, only to see that the thick layer of trees and bushes behind them has seemingly dissolved. He straightens out and signals for the others to start walking while cautiously going in front.

The group steps out into a vast clearing. It looks as if the forest has just cut off, like a background prop. In front of them lies a peaceful nighttime landscape with a clear path paved ahead. The terrain is softly illuminated, and it almost feels like they haven't gone anywhere away from home in the first place.

001 kneels down and shines her flashlight on the ground.

– The grass is.. normal. Like, green. Look.

She tugs on 003's sleeve, which causes him to look down as well. The woman with sandy hair immediately kneels down as well to get a few snippets of the grass. 003 looks behind them, but the forest is gone, replaced by more of the "clearing". He immediately goes to his radio, but finds that, upon pressing the communication button, he hears static.

– Everyone, check your radios.

The rest of the expendables do as told, but all four get the same result as 003 did. 002 looks up.

– Do any of you see any stars? Or a moon? Or.. anything?

The camera follows his gaze as he looks all around the visible sky. It looks dark and light at the same time, like day and night meshed together. It's completely clear, yet there isn't a source of light to be seen, unless the sky itself is one. Yet, as they look ahead, there's fog obscuring the land beyond them. 001 speaks.

– I don't see much of anything..

– Let's just keep going. — 003 cut the conversation off, picking up his pace again.

The others all follow, except for the sandy-haired woman. She looks back at where the forest was once again, her facial expression one of awe and curiosity rather than unease. As if hypnotized, she stares at the terrain in front of her.

002's voice fades back in.

– And it was.. the entire place, it was...

The scene cuts to the interrogation room.

– This is why I said you can't be trusted. — 003 says in a perfectly level tone, as if he is completely unaffected by 002's tantrum.

003 goes on, but his voice becomes a blur.

002's voice faces back in.

– And then, we saw someone. Like, a.. a person. And he looked just like us, as in he had the uniform and all..

002's voice disappears as the person he just described walks out in front of the expendables. All five are clearly startled, but 003 steps in front. The person, with short sandy hair styled similarly to 004's, just stands there wordlessly, his face neutral.

– Who are you? — 003 demands.

– Zero-zero-zero. I was send to the forest for the mission.

–..*our* mission?

– *Our* mission.

The person's cadence is a bit unnatural, as if he isn't sure in his word choice. He also has a mixed accent, something between British and American English.

005 steps forward.

– Why haven't we heard anything about you, then?

– They didn't say anything.

–..is it hard for you to speak English? — 001 spoke up.

– It is. I want to going with you.

001 looks up at 003. He thinks for a second before answering.

– I suppose you can. Just don't cause any trouble.

001 gives him a look of confusion, but doesn't protest. Wordlessly, 000 steps behind the others as if he has always been part of their group.

– So.. how long have you been here? — 001 asks, still obviously wary of the new person despite seemingly trusting 003's decision to let him join them.

– Long.

– You don't know?

– No.

– Did you come here alone?

– Alone.

– What's your actual name?

– What?

– You know.. besides the numbers.

– I don't know.

001 exchanges a glance with 005.

–..do you remember when you were sent here or how?

– No.

– Where are you from?

– I don't know.

Suddenly, 000 falls to his knees as a loud gunshot rings out. The entire group stops, looking behind themselves to look at the source. What they see is 004 looking down at the body with a completely unbothered expression on his face.

– Are you out of your mind? — 003 speaks, somehow still maintaining his level tone of speech.

– Are *you*? You were seriously about to let this random person that just randomly appeared out of nowhere come with us like it's nothing? — 004's volume rises as he steps closer to 003.

– First you tell us you're seeing things you can't even describe, distracting us even further, and now you're accusing your leader of being untrustworthy?

001 steps between them.

– Guys, guys, let's not fight.. this place is stressing all of us out, we need to be understanding—

– He just *killed* a person for no reason, zero-zero-one. I don't think this is a good time to be understanding.

– I *did* have a reason, you fucking idiot! It's because he was acting like a total freak and because, *again*, he *came out of nowhere*! We would've seen him coming if he was normal! - 004's arm shot out in the general direction of the body in a frustrated gesture.

In the midst of the three arguing, 005 kneels down to the body, which is now shriveled up like a raisin. It looks like it has gone through most of the stages of rot and decay in mere seconds.

– Can you all look at this..?

But the other three don't stop.

– Who says *you* aren't delusional? You've never acted like this before! — 004 shouted at 003.

– Are you accusing me of—

– You know what? If you're so sure you *aren't* delusional, tell me her name. — He pointed at 001.

–..excuse me?

– You've been demanding we call each other the numbers this entire time, but we were only given them, like, a month ago. You were *just fine* with calling us by our names when nobody was listening *before* this trip, what changed?

– You've being ridiculous.

– Is it so hard to just tell me her name?!

– What about *your* name?

– I want you to say hers.

– I don't owe you anything.

A gunshot is heard as 004 shoots 003 in the chest.

Kiti dalyvių darbai

Kategorija: Laiškas sau

Ugnė Genovaitė Adomaitytė, Techn Vilniaus technologijų ir inžinerijos mokymo centras, 12 kl.

Rašoma į 2014-tuosius Spalio 14

Sveika, Ugnė. Rašau Tau iš 2025 - tujų pabaigos. Viliuosi, šis mano ne itin smagus ir , matyt, tik man vienai šiuo metu taip būtinas atvirumas, įkvėps TAVE gyventi kasdienybę iki galo, iki paskutinio lašo (Taip sakė mudviejų tėtis. Ir MES ABI žinome, kaip jis puikiai išmanė to paskutinio lašo skonį ir malonumą). Taigi, iš mūsų MIESTELIO išsikraustėme jau gana seniai. Tu dar to nežinai. Bėgome nuo PROBLEMOS, kasdienio persekiojančio nerimo, kaimynų smalsaus landumo ir smagių apkalbų, žeidžiančio jų gailėsčio (vargu ar tikro), nuo savęs ir dėl savęs. Viltis kvailių motina. Deja. Visi kartu ir kiekvienas atskirai MIESTE jautėme neapsakomą liūdesį - jis visam apsigyveno mintyse ir sapnuose. Tenka pripažinti - buvo kvaila. Tėtis dažnai eidavo į bet kokį kiną, kartais ir mane vedavo. Taip bandė užmušti laiką ir TĄ, kuris jame kol kas buvo prisnūdęs persikėlus į MIESTĄ. Mama iki šiol dažnai eina, tik į koncertus, parodas (kaip visada viena). Manęs nesiveda. Randu veiklos ir pati. Taigi, kiekvienas sau, atskirai, nors TIKSLAS BUVO KITAS. ŠIANDIEN, ką bedaryčiau, jaučiu neišvaromą ilgesį - buvusio nerimo, apkalbų, gailėsčio, kuriuose šiandien gyveni TU. Mėgaukis, nes tai tikra. Kai galiu, nors trumpam, nors vienai dienai, pusdieniui grįžtu į mūsų MIESTUKĄ - kartais viena, kartais su Varna aplankau įprastas purvinas rudens gatveles, apleistą drėgmę ir pūvančiais lapais nuklotą skverelį, tėčio suoliuką, ištuštėjusius ir beužmiegančius kiemukus. To, ko ieškau, neberandu - viltis ir tikėjimas sugrąžinti nesugrąžinamą kvaila iliuziją. Tai tas pats, kas artimojo lankymas Vėlinių vakarą - prasminga, graudu, gražu ir BEVILTIŠKA. Simbolizmas ir ritualas - buvusi tėčio gyvenimo prasmė. ŠIANDIEN tik svajoju, kaip praleisčiau dieną, vėl sugrįžus į TAVO laikus. DABAR juos prisimenu su džiaugsmu - slegiantį anglišką rūką, teikiantį vilties, ir žmones, kuriuos matydavau tai autobusų stotelėje, tai skvere ieškodama MŪSŲ tėčio, kad parsivesčiau namo. Tie prisiminimai geri ir tylūs mano draugai.

Nerimastingos dienos, o ŠIANDIEN viskas kaip visada šiame MIESTE - kiekviena diena prasideda be spalvos ir be nerimo, be TĖČIO. Skaudi ramybė ir tyla. Ažuolinės grindys sudreba didžiojo varpo griausmu. Vibracija po truputį apgaubia kambarį ir primena, jog metas ruoštis. Mano netipiški giminei saulėti plaukai ir tai, kas privalu mokyklai: juodi bateliai, sijonas, marškinėliai ir švarkelis su emblema. Būtinai „Mažasis princas“. Varnai. Pakeliui bažnyčia su prancūziškomis akmeninių sergėtojų statulomis (jos mane gąsdina). Ryto rūkas, šviesos išnyra kaip žmonių švyturiai, balandžių parkas... Senamiestis, kuriame įsikūrėme kišeniniame butuke be patogumų, su anglimi kūrenama krosnimi. Tuomet dar su tėčiu ir kvaila

neišsipildžiusia viltimi. Tik tiek jaukumo ir šeimos iliuzija. Kuprinėje - tik arbatos termosas, popierių šūsnis. Rašysiu laišką tau – tik apie MUS. Vėliau. O dabar Katedros aikštė. Netoliese prižadėjau pasimatyti su Varna ir paskolinti jai „Mažąjį prinčą” - vienintelę tėčio dovaną, neskaitant prisiminimų širdyje. Varną pažįstu nuo meno mokyklos laikų - visuomet sutariame, nes esame panašios vienišės ieškotojos - menininkės iš prigimties. Tuo abi šventai tikime, nors.... Labai laikiu, kuomet TU ją sutiksi (patikėk, verta). Šiandien ji epizodiška mano šeima - kartu kopinėjame mišką, gulinėjame parke ar tiesiog bastomės po MIESTĄ. Tylėdamos, kiekviena savyje ir su savimi. Taip buvau įpratusi su tėčiu. Be mamos. Tarsi niekas nesikeičia, todėl saugu. Matyt, joje radau artimą ir atpažįstamą sielą. Kitaip bendrauti ir nemoku, todėl nesunku... Susitaiyk ir priimk . Ir TAU taip bus. Durims už manęs užsitrenkus, pastebiu, jog Varna atvyko pirmoji. Kaip visuomet, su savo didžiule amžinai pilna rankine, atsainiai numesta po kojomis. Užsisakau, prisėdu ir paduodu. Blyškios liaunos rankos paima knygą. Džiaugiuosi, kad atsargiai ir su meile bei smalsumu. Kai perskaitys, turėsime apie ką patylėti. Ji visa apie MUS. Prasideda bežodis bendravimas kavinės šurmulyje ir mudviejų visiškame nebylume – mums nesunku suprasti vienai kitą iš žvilgsnio ar šypsnio - „Kalba - nesusipratimų šaltinis”. „Sielos erdvė, kurioje ji gali išskleisti sparnus, yra tylą”. Tiek daug visko prirašiau , norėdama suteikti TAU stiprybės, o tereikėjo, matyt, vos kelių žodžių. Būk savimi. Nebijok.. MUMS ABIEMS VISKAS GERAI...

Marija Bertlingaitė, Kauno Senamiesčio progimnazija, 8 kl.

Ateities dovana

2025 m. lapkričio 19 d.

Labas, mažoji Marija,

sveikinu tave su tavo šeštuoju gimtadieniu. Žinau, kad praleidai jį labai gerai, su daugybe balionų, skaniu tortu ir svarbiausia – su savo šeima. Aš tau kaip dovaną papasakosiu apie tavo ateitį. Taigi, pradėkime...

Kai tau buvo šešeri metai, tu dar lankei darželį. Po to atėjo vasara ir baigėi savo lengviausius gyvenimo metus, tačiau to dar nežinojai. Gyveni su mama ir broliu. Kas dieną su jais vaikštai, vaikščiodama kalbi, kaip nori eiti į pirmą klasę, o brolis tau sako – nenorėk! Tu jo neklausei, vis tiek labai norėjai eiti, pasiruošėi Rugsėjo pirmajai ir pagaliau nuėjai. Tau buvo labai smagu mokykloje, tu mokeisi, žaidei su draugėmis ir tiesiog džiaugeisi nerūpestingomis dienomis. Po pamokų atvažiuodavo tėtis, su juo palaukdavai, kol broliui baigsis pamokos, ir kartu važiuodavote pavalgyti, kartais net į brolio krepšinio varžybas. Vieną kartą buvai klasėje ir atėjo šokių mokytoja. Ji išdalino pakvietimus į baletą pamokas. Tu galvojai, kad tiesiog pabandyti, dar nežinodama, kad po to pereisi į baletą akademiją ir šoksi septynerius metus. Galvojant apie tave, man sunku prisiminti, kad po penkerių šokių metų tu vis labiau norėsi išeiti. Bet grįžtame atgal...

Tu ir tavo brolis esate neišskiriami. Jis yra trejais metais vyresnis, tačiau tu vis tiek visada su juo leidi laiką. Kartu mokotės, žaidžiat, miegat, valgot...Tu manai, kad taip bus visada, bet klysti. Paaugę tu ir tavo brolis nebeturėsite apie ką kalbėti. Abu turite savo draugus. Brolis gyvena pas tėtį, tu pas mamą ir beveik nesusitinkat. Jei ir susitinkat, nekalbat, tiesiog nėra apie ką. Žodžiai negali išsiveržti pro lūpas... Atrodo, nori ką nors pasakyti, bet negali. Tiesiog nejauku, nežinai, ar jis tau atsakys, net nežinai, ar jam jauku būti. Visi tau sako – tu su juo pradėsi bendrauti, kai paaugsi, tačiau net nebežinai, ar tai tiesa...

Na, gerai, apie brolių buvo tiek, grįžkime į pradines klases. Tu mokiniesi labai gerai, mėgsti sportuoti, šokti, dainuoti ir piešti. Per piešimo pamokas visada bandai viską nupiešti labai gražiai, kad mokytojai paskui sakytų:

- Labai gerai, labai gražu! – ir parodytų klasei kaip pavyzdį. Taip dažniausiai ir būdavo. Visi tau sakydavo: nenustok piešti, neprarask talento...Tu manai, kad tu nesustojai? Trumpai galiu pasakyti, kad nustojai, bet aš nekaltinu tavęs. Tu dar augi ir bandai suprasti, kas tau patinka ir ką tu nori daryti suaugus.

Tavo didžiausia svajonė nuo dešimties metų, man atrodo, yra būti aktore. Tu žiūri filmus ir galvoji, kaip tu norėtum vaidinti, keisti personažus, išbandyti būti kažkuo, kuo dar nebuvai, bent trumpam... Kai tau bus trylika, tu pagaliau rasi kažkokį dramos užsiėmimą. Tu ten nueisi su drauge ir labai pasigailėsi. Įsivaizduosi daug žmonių, gerą mokytoją, vaidinimo sceną, tačiau

viskas priešingai. Tau ten taip nepatiks, kad išeisi po pirmos pamokos. Tačiau svajonė nedingo...

Tau mokykloje pirmus kelerius metus labai nepatiks anglų kalba. Tu nieko nesuprasi, tačiau laikui bėgant tu ją išmoksi puikiai ir net svajosi iškelti į kitą šalį, pavyzdžiui, Niujorką, svajonių miestą, kur visų norai išsipildo... Bent jau taip sako.

Nukeliaukime į penktą klasę. Tu tų metų tiesiog nekentei, buvo gerų akimirų, tačiau visi metai nebuvo tavo mėgstamiausi. Pradėsiu nuo to, kad atėjai į naują pastatą, kur visi kiti mokiniai atrodo kaip milžinai. Vyresni, daugiau suprantantys, o tu atėjai kaip tik dar vienas mažas vaikas, kuris nežino, kur koks kabinetas, ir net nemoka naudotis mokyklos tvarkaraščiu. Bet laikui bėgant supratai visus šiuos dalykus, na, bet penktoje klasėje buvo dar viena problema. Atėjo nauja mergaitė, tau jos buvo gaila. Ji sėdėjo viena ir tu sumanei prie jos prieiti, juk nebus blogiau, tu manei. Klydai labai smarkiai. Tu su ja susipažinai, manei, kad ji nėra bloga, todėl supažindinai ją su savo tuometinėmis draugėmis. Viskas buvo labai neblogai, kol ta nauja mergaitė nepradėjo meluoti tavo buvusioms draugėms apie tave ir draugystę su visom baigsis. Po kiek laiko ta mergaitė išeis iš mokyklos, bet tavo draugystę su senomis draugėmis nebeatsinaujins. Tačiau taip ir geriau, nes žmonės, kurie tave palieka kartą, gali palikti ir dar kartą. Šeštoje klasėje tu manei, kad yra viskas gerai, draugavai su viena drauge ir buvai laiminga. Manei, kad gyvenimas padarė tau paslaugą suteikdamas galimybę su ja draugauti, bet supratai, kad tai buvo tik dar viena gyvenimiška pamoka, ir nustojus draugauti supratai, kad ji labai tavim pasinaudojo. Tad šeštos klasės irgi nelabai mėgsi.

Septinta klasė visai kitokia. Iš pradžių bus nuostabūs mokslo metai. Turėsi gerų draugų ratą, bet per metus jis šiek tiek pasikeis ir į gera, ir į bloga.

Labai prašau, nebūk liūdna perskaičius šį laišką. Būk linksma, tu turi gerų draugų ir vieną pačią geriausią. Džiaukis, kad turi tokias geras drauges, kurios tave supranta. Tad neliūdėk, labai tave myliu ir noriu tau tik geriausio. Dėl tavęs aš bandysiu padaryti tavo gyvenimą kuo geresnį... Prisiekiu tau, mažoji aš.

Stipriai apkabindama

Marija

Mila Brukštutė, Vilniaus „Vyčio“ gimnazija, 11 kl.

Prahos pavasaris

Vienoje rankoje laikau iki pusės surūkytą *Marlboro* cigaretę, kitoje – rašiklį, kuriuo vos prieš porą minučių sąsiuvinyje parašiau paskutinį sakinį. Septintoji novelė „Saldus 16“ papildo mano smulkutę kolekciją. Per visą stalą pasklidę lapai su nebaigtais spręsti aukštosios matematikos uždaviniais neduoda man ramybės, žinau, kad prie jų dar sugrįšiu. Tau turbūt tai atrodo paradoksalu – juk iš matematikos niekada negaudavai aukštesnio pažymio nei 4, o dabar su malonumu praleidi laisvalaikį spręsdama sudėtingiausius uždavinius. Nors prieš trejus metus Tu, su užsidegimu, būtum tvirtinusi, kad žmonės nesikeičia, niekada, joku būdu – Tu pati esi gyvas gražiausio gamtos reiškinių – metamorfozės – pavyzdys. Paauglystėje žmonės tarsi nykūs, pilkšvi vikšrai pamažu išsirita iš kokono ir tampa ryškiausiomis spalvomis pasidabinusiais drugeliais. Dažnai tolimesnis gyvenimo etapas negailestingai apkarpo šiems naiviems, svajonių kupiniems drugeliams sparnus, bet kai kurie sugeba ištrūkti ir Žemėje, kupinoje tamsos, išskleisti savo margus sparnelius, apšviesdami viską aplink. Mūsų, žmonių, egzistencinius klausimus beveik visada galima įprasminti pasitelkiant kitų gyvų Dievo sutvėrimų alegorijas. Manau, pasaulis yra savotiškas skruzdėlynas – ne dėl to, kad Žemėje glaudžiai koegzistuoja 8 milijardai mūsų, o todėl, kad kiekvienas šiame gyvenime turime savo rolę, paskirtį. Ją galime apibūdinti kaip profesiją. Tu, tikriausiai, vis dar neturi nė menkiausios idėjos, kam esi sutverta. Svarstai, lygini, dvejoji. Smegenyse, kūno laboratorijoje, kurioje kasdien įvyksta šimtai cheminių reakcijų ir gimsta beprotiškos, originalios idėjos, kirba viena svarbiausia mintis – „Žurnalistika, pedagogika, teisė, medicina, humanitariniai mokslai – kas iš tiesų yra mano dalykas, kokia mano paskirtis?“. Nors dabar vis dar dvejojama renkuosi teisę, galvoje skamba viena citata iš Tavo mėgstamiausio filmo *Mirusių poetų draugija* – „Ir nors medicina, teisė, verslas ir inžinerija yra kilnūs užsiėmimai, būtini gyvybei palaikyti, poezija, grožis ir romantika yra tie dalykai, dėl kurių mes gyvename“. Mane dažnai apima neviltingas – atrodo, kad pasirinkdama teisę išduodu mažąją save – tą, kuriai gyvenimo prasmė buvo literatūra. Tą, kuriai, perskaičius daugiausiai knygų mokyklos bibliotekoje, buvo įteiktas apdovanojimas. Tą, kuriai buvo mielesnė knygų, o ne žmonių kompanija. Tą, kuriai norėjosi įkvėpti meilę literatūrai kiekvienam praeiviui, sutiktam gatvėje. Tą, kuri norėjo būti lietuvių kalbos mokytoja. Suprantu, kad tapau tuo drugeliu apkarpytais sparnais tada, kai mano svajonės turėjo stoti į kovą su realybe ir, pralaimėjusios, sudužo į šipulius. Tapau eiline pilka dėme piktų, amžinai skubančių, pavargusių realistų masėje. Patyrus šį triuškinantį pralaimėjimą, telieka vienas vienintelis dalykas gyvenime, sugebantis vėl priversti svajoti, dalykas, dėl kurio gyvename, na, bent taip teigia daugelis psichologų – meilė. Sielų ryšiai. Sielų draugai. Persipynę likimai. Meilė aprašoma tūkstančiais gražiausių žodžių, garbinama labiau nei Dievas ir yra be galo svarbi kiekvienam iš mūsų. Mano nuomone, egzistuoja du meilės tipai – platoniškoji ir romantiškoji. Per savo trumpus septyniolika metų patyriau tiek pirmąją, tiek antrąją. Žmonės, kuriems puoselėjau stipriausius jausmus, dabar seniai jau nebe mano

gyvenime. Taip, Tu ko gero nustebsi, bet visi, kuriuos dabar laikai artimiausiais draugais ar tas, kurį laikai savo išrinktuoju, pasirodė esantys laikini sustojimai gyvenimo greittkelyje. Natūraliai kyla klausimas – kodėl visuomenė bando įpiršti mintį, kad meilė tokia šviesi, dieviška bei amžina, kai taip dažniausiai net nėra? Ar mes esame pasmerkti ieškoti tikrosios, vienintelės meilės ir niekada jos nerasti? Geriausia tavo gyvenimo meilė, stipriausi jausmai, kuriuos kada nors jautei žmogui, neretai baigiasi ašaromis ir širdgėla, tad kokia išvis prasmė? Manau, kad viskas paprasta – mes, žmonės, nors ir protingiausi iš gyvūnų, esame gan naivūs sutvėrimai, kurie niekad nenustoja tikėję ir svajoję. O meilė kaip niekas kitas pakylėja mus ir įkvepia kartu su savo svajomis kilti ligi dangaus. Net patyrę nesėkmę, mes tikime, kad sekantis kartas bus kitoks. Deja. Prisimenu tą laiškėlį, kurį parašei savo pirmajai meilei – „Noriu, kad minioje šviesčiau tau ryškiausiai. Pamatyk mane, prašau. Aš lemputė, kuri kantriai laukia. Tik tu gali priversti mane švytėti iš laimės.“ Tavo lemputė liovėsi švytėjusi po trijų mėnesių. Manau, kad meilė yra savotiška cheminė reakcija. Įsimylėjus žmogų, mūsų organizmo laboratorijoje, smegenyse, įvyksta stipriausia kada nors toje laboratorijoje atlikta reakcija. Pirmas sprogs ta dopaminas – patiriame laimę, euforiją. Antrasis seka adrenalino pliūpsnis – drebame, jaudinamės, pilve skraido šimtai drugelių. Trečiasis pasirodo serotoninas, dėl jo tampame tarytum apsėsti kitu žmogumi, mums svarbus kiekvienas jo žingsnis. Paskutiniai ir svarbiausi ingredientai yra oksitocinas ir vazopresinas, būtent jie neleidžia meilei išblėsti tarsi židinyje rusenančios žarijos po to, kai užgeso malkos. Kaip žiūrėti į meilę, nusprendžiame kiekvienas individualiai, o štai aš esu užtikrinta, kad meilė yra tik iliuzija, cheminė reakcija mūsų organizme. Tačiau meilės cheminės reakcijos metu išsiskyręs dopaminas paverčia mus priklausomais. Meilė yra narkotikas. Visai neseniai buvau įsimylėjusi. Žinojau, kas nutiks, bet vis tiek naiviai vyčiau. Atleisiu jam lygiai taip pat, kaip atleidau prieš jį buvusiams. Bet žala, kurią jis padarė, pats to nesuprasdamas, kaip vėžys visame mano kūne suformavo metastazes, ir jaučiu, kaip, pagalvojus apie jį, iš jų lėtai sunkiasi kraujas, nudažantis mane visą sielvarto spalva. O jis buvo dieviškas – tikraja ta žodžio prasme. Jo vardas savaime yra nuoroda į Bibliją – Adomas. Tačiau aš ne iš tų žmonių, kurie pernelyg ilgai svarsto, kas ir kaip galėjo būti kitaip. Aš jį kartu su tavimi palieku praeityje, prisiminimuose, kurių nuotrupos skaudžiai *įsipatogino* mano smegenų vingiuose.

Karolina Bučytė, Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazija, 12 kl.

2022-11-27

Mažeikiai

Jaunoji Aš,

rašau tau iš laiko, apie kurį tu galvoji, svajoji, bet kol kas nenuspėjai... Manęs tu dar gerai nepažįsti. Ir nepažinosi dar ilgus trejus metus. O ilgi jie bus. Naivi naivi, esi. Regi akimis kitosiom. Išsigelbėjimo ieškosi, rasi jį meluos, prarasi šią ramybę skrynioj. Nedaug tu pasikeisi, daugiau tik išdrąsėsi. Nublokšti žodžiai vėl sugrįš, taisyklės taps tiktais iliuzijomis. Sutiksi daug įdomių žmonių, išdrįsi tai, ko anksčiau nebūtum drįsus. Prisimenu tave dar kartą, kol gyvenimas atrodė rožėm klotas ir ateitis buvo tokia ryški. Nebijok, nepasikeitė mūsų siekiai ar norai. Gerai, galbūt truputį, nusprendžiau aš kitaip. Bet laukia dar ilgi metai studijų, tad kas čia žino, galbūt vis dar kis. Jau supratai, kad visų draugų nepavyks išsaugoti, tačiau nenusimink, nes dar jų bus. Aštuoniolikos, žinau, nelauki. Jau ir egzaminų bijai. Nustebinsiu tave, kadangi visą šią savaitę aš neliūdėjau. Nors tai ir žymi mūsų vaikystės pabaigą, giliai širdyje nė vienas iš mūsų niekada nenustoja buvęs vaiku. Dėl egzaminų visai nebesijaudinu. Pralėks jie kaip rudenio vėjas laukuose, pakeldamas lapų guotą. Ir išnyks dangaus pilkume. Tad noriu išsiųsti šį laišką tau, penkiolikos metų nuogaustaujančiai mergaitei. Viskas susidėlios į savo vietas, tik turėk vilties. Galbūt nebus idealu, taip, kaip svajojai, bet tai bus gera. Gyvenimas, vis dėl to, tik prasideda.

Žinai, tu keliasi žeme, vėjais bures pakinkysi, nelankytas šalis pamatysi. Nepaklusi tu vienam karaliui, o antras tau siųs tris keblius išbandymus, kuriuos įveikia tik kilnus ir drąsus žmogus (ei, aš apie tave). Draugai lydės, nors avys kraugerės šieps iltis, todėl brangink juos, tuos ištikimiausius savo palydovus. O kaip įsakmiai šauks tave vandenynas, atilsį žadėdamas. Nesusižavėk jo salodžiomis vilionėmis! Dūšios vėl iš praeities (pameni, jos viliojo tave dar dešimtmetę) išnirs ir nusineš tolyn daug ką, ką mylėjai ir branginai. O, kad tu žinotum, kokia galybė bandymų tavęs lauks! Išduosiu, tik niekam nesakyk, kad įveikti juos nebus lengva, bet tu – stipri, susidorosi. Gal nepatikėsi, bet susidursi su vilkais, prisijaukinsi meškas, o laumės mergužės likimą išbūrusios sieks įtikinti, kad viskas jau nulemta ir nieko tu nebepakeisi. Ne jau patikėsi? Jaunėle, prisimink, mama sakė, kad likimas – tai molis mūsų pačių rankose, jis minkštas, formuok jį.

Neseksi nei vėlių, nei raganos pėdų (gal prisimeni, tu taip mėgai jų ieškoti), pribėgusi girią tarp lapų prisnūsi. Ir ošia danguj sidabriniai karoliai, vėl gintaru verks pušys motulės. Graudžiai giedos štai strazdas krūme, kur kartą užėjus, našlaitė pražus. Vandeniai štai nardys miglotuos krantuos ir giltinė (bijoti tau jos visai nereikia) rymo prie ažuolo didžio. Medeinė (kurią taip nuo mažumos mylėjai) duos samanų kuotą nakčia, Žemyna lydės diena ūkanota.

Nekęsi, vaikel, manęs tu sutikus. Ką kartą žadėjau, drąsos man pritrūko. Nešiosi ilgai, šį akmenį sunkų, pelėsis vis plėsis, kur samanų būta. Nuvys tavo gėlės, o šmėklom (šiorpu, suprantu, niekad jų nemėgai) rangysis sliekai purvini. Paženklinimas šis akis tau atvers ir pasaulį kitaip tu regėsi. Tu kviesies dangaus ir rasi tik vėją, aukščiausiasis Dievas (tu taip įtikėjai juo aštuntoje klasėje) mumis bus pamiršęs. Ir pyktis vis ims, šią neviltį juntant, bet juoksis štai lėlės iš žodžių niūrių. Kraupu bus keliaut, tau kelio nežinant, auksiniai rugiai tau tyliai mojuos. Praskridęs štai vėjas tau plaukus suvelsęs ir švelniai paglostys drugelio sparnai (visai kaip tavo poemoje!). Ir eisi keliais, kadais jau eitais, nekęsi pirmiau, bet vis dar eini. Žadėtąjį atlygį pagaliau tu pasieksi. Ilsėkis minutę, kol dar tai gali. Išaukštins valdovai, svajonių nežinant, sukurstyti tautą prieš juos tu norėsi.

Kam būti herojais, jei pilkapiai mūsų, visi bus panašūs ir nieks neminės, nei gerojo žodžio, nei šlovins dainom? Tiek artimas buvo kadaise kol gyvas, suirs šie ryšiai, nutrūks jau gaida. Vien akmenys liks mumis tik atminti, šnabždėdami vėjui kas kartą gyveno. Suvirpės dievų arka, angelai užgiedos, parplaukus į uostą dar tyliai linguos. Lapnos dar bangelės į laivo pašonę, krizena ten kiras aukštai danguje. Stovės štai didinga pilis prieš tave, jos mūrai tvirti kvies vidun tau įžengti. Gulės baziliskas ant kalno šlovės, gyvatės rangysis krūtinės pašonėj. Žaltys (prisimeni, vieną kartą matei vinguriuojant keliu) apie turtus tau tyliai šnabždės, vijokliai vis ties lapus link šviesos.

Aušrinė ilgai dar kybo danguj, Mėnulis tėvelis nakčia pasirodys. Subėgo jau metai ilgai čia laukti, atneš jie mums baimę, atneš mums ir viltį. Šlamės pergamentai nesuskaityti, gyvenimo laimę jie mums suieškos. Pranyks naktyje kas viskas negera, sugydo gaidys pasveikinant Saulę.

Tyla jau ištirpus, tyloj tu skendai, bet vis apsigobus dar šilko skraiste. Nusagsto Mėnulis žvaigždes nuo dangaus, nusidriekia kelias auksinis. Sidabru žibės skruostai baltieji, Saulužė seselė vėl šokiui pakvies. Raibuliuos tavo juokas kaip ežeras tyras, sudrumzdus ramybę miško pašonėj.

Nors žemė po kojomis vis netvirta, tu ženki vis žingsnį po žingsnio. Kadaise į kalną regėtą įkopt tu galėsi.

Švelnių tau vėjų linkėt tegaliu!

Vyresnioji Tu, švenčianti savo 18-ąjį gimtadienį

(2025-11-27)

Ema Burdulytė, Kauno Senamiesčio progimnazija, 8 kl.

Laiškas sau

2025 m. lapkričio 19 d., Kaunas

Brangus dienorašti,

Ši diena buvo labai įdomi. Aš prisiminiau šeštą klasę, vienus iš sunkiausių metų mano visame gyvenime. Prisiminiau juos dėl vieno vienintelio neužmiršto sapno.

„Ankstus rytas kaip kiekvieną parą. Mane tėvai nuvežė į mokyklą ir atsisveikino. Jų akyse atsispindėjo šviesa, kuri švietė pro mokyklos langus, net sapne jaučiau, kad jų sielos kenčia dėl to, kad man privaloma į mokyklą”.

Kaip aš norėčiau, kad būčiau tada suvokusi paprasčiausią tiesą. Tikrų draugų nėra, nes galiausiai visiems atsibosti ir tave paprasčiausiai palieka stovėti šešėlyje, kuris su laiku didėja, plečiasi aplink tave ir tai pradeda lemti tavo elgesį, žodžius, kurie išskrenda lyg žvirbliai, savijautą ir... džiaugsmą. Dabar aš žinau, jog jeigu žmogui nesi įdomus, nereikia jo gaudyti po pievas bei pavojingus tamsius miškus, bet tada mano širdį lyg strėlė pervėrė sielvarnas, pyktis ir galiausiai – liūdesys. Šeštoje klasėje man sekėsi lietuvių kalbos rašinėliai. „Noriu užaugusi tapti rašytoja”, sakydavau aš, o kad tik būčiau suvokusi, kad jų juokai neaidėjo dėl džiaugsmo ar palaikymo. Teko tais metais dar patirti ir labai stiprų stresą dėl pažymių, bet tiesa ta, kad aš labai būčiau norėjusi žinoti tiesą, kad mano sveikatos nereikia aukoti dėl paprasčiausių skaičių ekrane. Prieš kiekvieną atsiskaitymą krimtausi savo viduje. Po atsiskaitymo kiti šaukdavo per visą klasę „Gavau dešimt!”, ir tiesiog pažvelgdavau žemyn į savo šešetą. Aš juk mokiausi valandų valandas, kaip sugebėjau gauti tiek mažai? Nusivylimas savimi tiesiog norėjo palaidoti mane gyvą. Aš buvau lengvai pašiepiamas žmogus, nes jau nuo apytiksliai ketverių metų domiuosi dinozaurais ir fantastika. Kiti visada kalbėdavo apie visokius kitus dalykus, kurių nesupratau ir iki šiol nesuprantu, pavyzdžiui, apsipirkimas, kai turi rūbų spintoje ir maisto šaldytuve, arba dažymasis, lyg tavo gyvybė nuo to priklausytų. Šeštoje klasėje buvau atsarginis žmogus, kurį pastūmus nebūtum gavęs atgal. Gyvenime tuo laikotarpiu ėjau juodų rožių taku, gražiu, bet skaudžiu ir niūriu, nes net smulkiausi spygliai gali durti. Tą supratau su laiku, bet toli gražu ne šeštoje klasėje.

Žmogus, su kuriuo lengvai galėjau kalbėti ir pasitikėti, buvo mano pusseserė, bet ko aš nežinojau ir negalėjau įsivaizduoti, buvo paprasčiausia tiesa, jog ji nėra išskirtinė, jog ji daugiausia mane skaudino iš visų žmonių. Lyg laivas, besiblašantis audroje, niekada nesugebėjau pasiekti savo kranto. Apsidairiau aplink ir susipratau, jog skęstu. Vis gilyn ir gilyn, bet niekada neįžvelgiau dugno, tik praplaukiančias žuvis. Negalėjau ištrinti jos kontakto, buvau per daug prisirišusi. Kai jaučiausi, lyg vaizdas temtų akyse, jaučiau žmones, praeinančius pro mane, atrodo, buvau kaip paprasčiausias vaiduoklis be tikslo, slampinėjantis aplink pilnus

žmonių, bet tuščius koridorius. Kaip aš sau linkiu, kad kitame gyvenime sugebėsiu ištrinti tuos, atrodo, prakeiktus kontaktus.

Mano prieglobstis buvo ir iki šiol yra tėvai bei kai kurie mokytojai kuriais pasitikiu, bet tai nepakeičia fakto, jog tais metais skaičiavau savo širdies dūžius kiekvieną dieną bandydama nusiraminti, nes jie kaip būgnai orkestre skambėjo mano galvoje, bet gal, kaip visi sako, tą tik įsivaizdavau, mano vaizduotė juk prasilaūžia pro begalines ribas, nors to irgi visai netikėjau. Aš norėčiau, kad mano senoji aš būtų žinojusi, jog nereikia visko taip sureikšminti mintyse, nereikia situacijų nuspalvinti ryškia raudona ir geltona spalvomis, nes galų gale esi tik tu ir tavo mintys. Dabar tik suprantu, jog ne mano buvo kaltė, kad taip jaučiausi, nes taip ar anaip šią akimirką žinau, kad tuomet viduje jau buvau mirusi. Man patiko būti užsidariusiai namuose, kai kitiems patiko eiti į lauką ar parduotuves, man patiko tylą, kai kitiems reikėjo draugų bei chaoso. Mano takas jau buvo aiškus. Aš buvau kitokia ir tiesa, kurią labiausiai būčiau norėjusi žinoti ir suprasti, jog išsiskyrimas iš minios nėra blogai, priešingai, yra labai gerai, nes žmonės nėra plastikiniai žaislai – mes visi skiriamės. Mūsų nuomonės, mūsų jausmai, mūsų išvaizda ir niekas negali to pakeisti. Bet tada aš save dėl to smerkiau. „Kodėl aš negaliu būti normalus žmogus?!“ – šaukiu aš veidrodžiui su ašaromis akyse. Niekada kaip kiti žmonės nenorėjau gimtadieniui gėlių – jos nuvystų nespėjus jomis net pasidžiaugti. Mąstydavau aš apie ateitį, tik dabar aš suvoki, kad tada gyvenau praeityje. Kaip po ledu buvau užstrigus, užmiršus apie laiko aršius sparnus. Gyvenimo laiptai kaip klavišai – po kiek laiko išsiderina. Manieji seniai jau buvo išsiderinę – niekada nepataikė į reikiamą natą. Likimas, atrodo, mane skandino su žmonių juokais ir ežero gilumu, ežeru, kuris mano galvoje kiekvieną dieną turėjo vis daugiau ir daugiau vandens – kaip į stiklainį grūdau ten visas emocijas. Žmonės niekada nepastebėjo mano nuovargio ir tas jausmas, tas žinojimas mane smaugė. Dusau, kosėjau, trūko oro, negalėjau lipti tomis kopėčiomis į viršų, nes, atrodo, kuo toliau, tuo daugiau skauda, atrodo, kuo toliau, tuo daugiau prarandu savęs, lyg užmirščiau, kad aš irgi žmogus, kad man ne vienai reikia su šituo taikytis, bet vos kitiems bandydavau tą pasakyti – jie niekada nesiklausydavo, visada per daug kalbėdavo, kai man reikėdavo tylos ir tik kažkokio žmogaus šalia. Aš buvau dužusi kaip vaza – kai bandai suklijuoti, sutrūkimai vis tiek matosi, taip pat ir šešėlis juose, todėl kai žmonės manęs dabar paklausia: „Kodėl tu kalbi taip liūdnai?“, aš tiesiog patyliu ir neatsakau. Kartais taip būna tiesiog lengviau, kartais – sunkiau.

Bet toks gyvenimas, nes jeigu nebūtų sunkumų, tai nebebūtų gyvenimas, aš net nebežinau, kas tai būtų. Mūsų visų sielos šviečia naktyje kaip deglai, bet tik nuo mūsų priklauso, kaip mes savuosius deglus panaudosim – padėsim kažkieno namą ar nušviesim kitam žmogui kelią. Toks jau buvo tos šeštos klasės gyvenimas – netobulas.

Aštuntokė Ema

Vējūnē Čekanauskaitē, Karalienēs Mortos mokykla, 12 kl.

In honour of my dearest grandpa

Dear Vējūnē,

It is back May 22nd, 2022, when what you thought was a good day, turned to be one of the worst ones yet. You started your day so overjoyed, thrilled and just overall enthusiastic. Today was the day when you rekindled with your friend who you've had a fallout with, and you were so nervous yet stoked to rediscover this friendship you once cherished so much. I remember all the butterflies in your stomach, when you were getting ready, the slight anxiousness on the car ride to the Cathedral and the wave of relief once you met up with her, because you knew that she was just as kind-hearted as you once thought. Your mood all through-out the meet up was uplift since you were so psyched up specifically for this day and it felt like there was nothing that could possibly take you down. The whole meet-up wasn't anything out of the ordinary, you two grabbed a cup of coffee, went for a walk around the Bernardine Garden Park, went to eat some food and the whole time talked a whole bunch. You had some genuine moments when talking about your first attempt at this friendship, what both of you could've done more to be better friends. After receiving closure, you both started to talk about your new and improved life, new school and environment, how well you both were doing. The few hours flew by, and it was time to go separate ways and drive back home. Lucky for you, your dad picked you up and you immediately started to talk about your hangout, how happy you were about everything that went by and how hours felt like minutes with your friend. But as soon as you finished rambling, your dad delivered news that completely crushed you – your grandpa had sadly passed away just a couple of hours ago. When you heard this, you didn't have a reaction, didn't cry, you were just numb. The ride home was oddly quiet, what was a few seconds ago chatty car, now had deafening silence. Once you finally got home, you came to the living room to find your mother in shambles – sobbing uncontrollably, barely managing to formulate sentences, hell, even mutter a word. That evening you and your sister spent comforting your mom, trying to help her by listening to the last minutes of her dad's life, how hard it was to watch him pass away. The last time you saw your mother this affected by death was just a year ago, so this wasn't completely new or indifferent, yet you knew that things would never be the same. The ride to church was a blur, your family sobbing, and you – nothing, as if it was just a normal day for you. You thought that the whole day not a single tear would shed, however right before the casket was let down, you broke. The realisation that you will never see your grandpa again hit you like a truck. You will never eat with him, never talk to him about your plans in life, never get to hug him, wish him happy birthday; you will never interact. Never. How do you recover from this, I still haven't realised. How will your aunts, uncles, mom, grandma, cousins will recover. I don't know. The first time I saw my god mother cry, the first time I saw all my extended family together and the first time I realised what it

meant to lose a family member, was during this funeral. I can never imagine what it means to lose your father, husband, but I do know what it means to lose your grandpa. All the words I never said, all the thoughts that were left in my head, I should've asked you questions, asked you to write them down for me, because there would never be a day I hear them.

Three years have passed already, and I still cry on every 22nd day; whenever I see a butterfly I think of my grandpa, watching over me, making sure I'm okay, even though a part of me will forever be missing. Growing up with him meant I had the best childhood imaginable, summers filled with laughter, joy and nothing less. I think his passing will forever haunt me, I will have to live with it, but being his granddaughter is the greatest honour and experiencing life with him was the greatest pleasure.

The never-ending feeling of sadness will slowly pass, and only happy memories will resurface, so try to be happy and I love you so much,

Vējūnē

Danielius Einikis, Vytauto Didžiojo universitetas, studentas

TABULA RASA

Labas, žmogau, kuris laikei man skėtį virš galvos, kol mano viduje lijo lietūs,

prabėgo septyneri metai, kai baigėsi mūsų terapinis ryšys ir uždariau kabineto duris. Atsimenu, kai likus paskutinėms minutėms pasakei, kad tiki manimi. Vis dar jaučiu visa širdimi, kai tą sakei nuoširdžiai. Net po tiek metų tavo tikėjimas manimi liko viduje. Kai pradeda lyti virš galvos, kiekvieną kartą tai tampa priminimu išsiskleisti skėtį pačiam sau. Tada, prieš tiek metų, įskridau į tavo kabinetą, išsigandęs it mažas kolibris sužalotu sparneliu, nebegalėjęs pakilti be pagalbos. Jaučiausi stipriai išsekęs nuo nerimo, kuris privertė abejoti savo realybės suvokimu. Nesupratau, kaip spręsimė šią problemą. Maniau, kad gilinsimės į socialines situacijas, kuriose kyla nerimas, trupinant manė ant žemės lyg sausainį. Tik vėliau supratau, kad sunkumai slypi kur kas gilesniuose psichikos sluoksniuose. Neišjaustuose ir nesuprastuose jausmuose, kuriais reikėjo susitikti. Nors surėdyta psichika neleido taip lengvai prisikasti prie jų. Jausmai buvo įšalę lyg šimtamečio ąžuolo šaknys žiemos speige, apsiraižę ir įsišakniję žemėje. Dabar suprantu, kad nerimas neturėjo piktų kėslų, reikėjo tik dėmesio, nukreipiant žvilgsnį į tuos psichikos sluoksniuose tūnančius jausmus.

Uždarius kabineto duris, pasijutau kur kas stipresnis. Leidau sau išlysti iš vidinio ežio kostiumo ir išdrįsau tapti pasaulio žmogumi. Nusprendžiau neapsistoti ties viena vieta, o judėti kol leidžia jaunystės jėgos. Noriu susikurti akimirką, jog galėčiau prisiminti, kai skaudės sąnarius ir tepsiu tepalą ant kojų. Pamenu, kai pasakodavau tau, jog bijau žmonių, nes jie atrodė baugūs ir pavojingi. Tavo buvimas šalia ir rūpestingas žvilgsnis padėjo apmašinti tą nerimą, teikiant pirmenybę ne svetimoms akims gatvėje, o saviems jausmams. Sugrąžinai manė į pradžių pradžia, mano jausmus. Nieko nebuvo labiau išlaisvinančio nei suprasti, jog tie įsivaizduojami svetimi žvilgsniai buvo ne kiti, o mano vidinių būsenų projekcijos, kurias priskyriau kitiems. Beje, šiandien žiūrėjau Šreko filmą. Pagalvoju, jog prieš tuos septynerius metus apskritai buvau panašus į jį. Savo bendravimo laikysena rodžiau, kad man nereikia jokio ryšio, izoliuodavausi nuo žmonių ir nerodžiau jokių jausmų. Vėliau supratome, kad taip buvo saugiau aplinkoje, kurioje vysčiausi. Gėdijausi ir slėpiau save. Tačiau ateina laikas, kai nebetinka išmukti scenarijai. Tiek Šrekas, tiek aš, giliai sielos kertelėje troško ryšio ir susijungimo su kitais. Prigimtis siekti ryšio vis vien laimi. Pasaulis yra žmonės. Dabar man aišku, kodėl manyje kilo stiprus troškimas naršyti pasaulį.

Išsisprendus vidinius konfliktus, kurie buvo virtę į stingdantį nerimą, atsirado daugiau gryno oro viduje. Tokio gaivinančio, koks atplūsta po lietaus, vaikstant po mišką. Iki šiol nepriprantu prie jausenos, kad kvėpuoti lengviau. Pradėjau tekėti lyg upė, siekianti įtekėti į plačiuosius vandenis. Tuometinė savijauta dabar primena senvagę, kurioje plūpsu užsistovėjęs vanduo.

Nebereikia vargti laužiant galvą tik apie tai, kaip įveikti kasdienius iššūkius. Kaipgi aš galėjau svarstyti apie Maslovo piramidės viršūnę, kai bijojau įlipti į autobusą, išeiti į savo kiemą, ar vos pramerkus akis kankintis nuo vidinio drebulio, tarsi laukčiau mirties bausmės įgyvendinimo būdamas nekaltas. Galbūt todėl dabar, sunkumų akivaizdoje, viskas atrodo žymiai lengviau. Niekas nėra apsaugotas nuo sunkių minčių ar įvykių, kurių buvo per tuos septynerius metus. Tačiau iki šios dienos aš sėkmingai tekau.

Tas nupasakotas lengvumas sukūrė erdvės galvoti apie tai, kas man iš tiesų svarbu. Kas aš esu? Kokia mano būtis šiame pasaulyje? Ko aš noriu? Tyrinėdamas pasaulį ieškau vidinių atsakymų ir pildau save. Prasmės paieškos man nereikia juodos spalvos. Priešingai, tai šviesūs ir šilti atspalviai. Kokia laimė, jog dabar galiu tyrinėti, ieškoti, skaityti, smalsauti. Juk pagaliau mano julsės laisvos nuo to patologinio nerimo letenos! Todėl ir pasirinkau laikinai tapti pasaulio žmogumi su viena kuprine. Aišku, išvykos neapsaugo nuo vidinio šiaurės vėjo, atnešančio lapkričio darganą į savastį. Todėl su manimi keliauja dvi knygos, kurios padeda pakeisti vėjo kryptį, nes tą galiu padaryti pats. Suprantu savo atsakomybę už gyvenimą, todėl nenoriu sau leisti gyventi taip, jog mirštančiojo kasdienybė taptų kur kas prasmingesnė nei sveiko žmogaus, kaip rašė Jurga Ivanauskaitė savo knygoje „Viršvalandžiai“. Atrodė, kad geriausias būdas gyventi prasmingiau, laikinai išvykti. Gal ir teisus buvo autorius, kurio pavardės nebeprisimenu, kad žmogui kojos, o ne šaknys duotos. Pats Franklis savo knygoje „Žmogus ieško prasmės“ rašė, kad prasmę galima atrasti pasaulyje, per patirtis ir žmones, kuriuos sutinkame. Tad šios dvi knygos iki šiol mane įkvepia gyventi išjaučiant gyvenimą pilnesne širdimi. Pameni, kai kalbėjome, kad neužtenka suprasti, reikia pajaušti? Būtent, aš ne tik suprantu, bet ir visa širdimi jaučiu, kad gyvenu šiuo dėsniu. Prosenelė prieš mirtį man sakė, kad mirties baimė užklumpa tuos, kurie jaučiasi nenugyvenę prasmingai ar nieko įdomaus nenuveikę. Todėl nenoriu būti laikina būtybė, kuri mirtų raudose. Nors gimiau ir augau apsuptas lapkričio rūškanos, šiandien aš nebepriklausau nuo tų, kurie į mano *tabulą rasą* pripaišė niūrių spalvų, kurios paveikė mane. Tu padėjai suprasti, kas slypi po dangumi, parodei, jog virš debesų šviečia saulė ir skraido paukščiai.

Dabar misliju, kad parašiau tau tokį rimtą laišką. Tačiau jaučiu, kad jame trūksta pilno manęs. Juk ne visada esu toks rimtas ir mąstantis. Niekas kitas taip nenuspalvina dienų, kaip nuoširdus juokas. Visada mokėjau pralinksminti ir pasijuokti iš savęs. Todėl noriu, kad skaitydama šį laišką nusijuoktum. Štai kas man būna – trisdešimt vieneri, tačiau vis dar naktimis bijau iškišti koją, nes atrodo, jog drakonas ją nukąs. Miegu nugara į sieną, nes neramu, kad vaiduoklis prisilies man miegant. Matyt, tam tikri dalykai nesikeičia, todėl geriau iš jų kvatoti. Džiaugiuosi, kad tie drakoniukai ir vaiduokliukai dabar gyvena po mano lova. Tu padėjai mano viduje juos apšviesti žibintuvėliu, kol mano vidinis vaikas stovėjo su baltu meškučiu išsigandęs. Bet dabar man jau nebebaisu! Dėkoju, jog kartu su spalvotomis kreidelėmis pripiešėme daugiau šviesių spalvų į mano netobulą *tabulą rasą*.

Šiltai ir nuoširdžiai

Mykoliukas

Justina Gabinaitytė, Kauno „Saulės" gimnazija, 12 kl.

Prabudimas

Data - šiandien

Šiandien aš pagaliau prabudau. Turbūt ilgokai snaudžiau, nes ant mano odos, plaukuose ir panagėse ėmė rasti visa ekosistema. Justiniškės, – pagalvojau, – taip galėtų vadintis šitas mikrorajonas, tik vietoj didžiulių daugiabučių čia šakas aukštyn iškėlę augo žemaūgiai berželiai, o po jais, samanynuose ir vietomis atsiveriančiuose smėlynuose, knibždėjo skruzdės bei išpampusios, žalsvos blakės. Sunkiai ką nors mačiau, todėl įmerkiau žemėtus pirštus į šlapias duobutes tose vietose, kur turėjo būti akys, ir stipriai patryniau. Ištryško truputis gleivėto dumblo, vaizdas tapo ryškesnis. Priešais save išvydau maždaug vieno kvadratinio metro dydžio paveikslą. Pro langą sklindanti blausi šviesa apšvietė du vaikus, žaidžiančius plastmasiniais kareivėliais.

Dešine ranka nuo greta stovinčio stalelio paėmiau nedidelį indelį ir pauosčiau jo turinį. Siaubingai dvokė terpentinu. Sunkiomis kojomis nuslinkau prie nešvaraus lango, atidariau jį ir išpyliau viską tiesiai ant asfaltuotos gatvės. Dariau tai labai greitai, nes nuo šviesos akyse ėmė tvenktis ašaros, o skruzdės pašėlusiai lakstė kūnu. Sumečiau, jog bute greičiausiai nebus vandens, todėl dar kartą ilgam iškišau galvą pro langą ir pravirkau kaip niekad giliu ir ilgu verksmu. Nesuvokiamas kiekis ašarų tekėjo tiesiai į tuščią indelį. Rodos, apverčiau visą pasaulį ir save – beviltišką, nežinia kiek parų snaudusią sujauktam kambary, niekieno taip ir per visą tą laiką nepasigęstą, neieškotą.

Kai indelis buvo pilnas, patraukiau į virtuvę, susiradau skysto muilo ir įspaudžiau kelis lašus į sūrų skystį. Pasidariusi putų, iš vonios kambario atsinešiau kietą it akmuo kempinę ir pradėjau šveisti save. Lengviausiai nuo kūno atšoko samanos ir kartu su purvinomis akių išskyromis tekėjo tiesiai ant grindų. Daug sunkiau sekėsi su berželiais: juos reikėjo iš visų jėgų rauti, plėsti šaknis nuo kūno, o skausmas buvo nepakeliamas, tačiau stoisškai iškentėjau šią procedūrą ir, kai viską baigiau, iš lėto nuslinkau prie šaldytuvo. Pravėrusi jo dureles, pamačiau, kad visi produktai jau seniausiais sugedo ir buvo vartojimui nebetinkami. Nusprendžiau nieko netvarkyti, paėmiau paveikslą – vienintelį man likusį turtą – ir patraukiau į miestą. Tiesa, užsivilkau ilgą lietpaltį, kurio kišenėje užčiuopiau kramtomosios gumos paketį ir kelias barškančias monetas.

Nešina paveikslu patraukiau tuščia ir nejprastai tylia gatve. Visi adresai nuo namų sienų buvo nuimti. Laidteliais nusileidau žemyn, kur prieš man užmiegant atminiau stovint parduotuvę. Neapsigavau – ji tikrai vis dar tebestovėjo ten pat. Atsivėrusi automatinėms durims, įžengiau į LED'ais apšviestą salę. Lentynos buvo nukrautos įvairiais maisto produktais. Už prekystalio sėdėjo apvali moteris ir žvelgė dar apvalesnėmis, iš akiduobių virstančiomis akimis. Parduotuvėje daugiau žmonių nebuvo.

Nuo lentynos paėmiau trikampę dėžutę, kurioje suvynioti popieriuje gulėjo du dailūs sumuštiniai. Staiga apvalioji moteris atsirideno prie manęs ir vos po kelių sekundžių lentynoje atsirado kita, lygiai tokia pati trikampė dėžutė. Kai ji grįžo prie prekystalio, padėjau dailiuosius sumuštinis ant važiuojančio guminio takelio ir ištiesiau delną su keliomis monetomis. Moteris, neatitraukdama žvilgsnio nuo paveiklo, virpančiais pirštais paėmė monetas ir atidavė gražą. Keista, – pagalvojau, – dar niekad nemačiau, kad kas nors taip įdėmiai stebėtų paveikslą. Ji žiūrėjo visa įsitempusi, taip ilgai ir su tokia nenusakoma baime, jog išsprogusios akys išvirto lauk su visomis jas apglėbusiomis gyslelėmis... Skubiai išsinešdinau iš ten.

Pirmasis mano susidūrimas su žmogumi po nežinia kiek trukusio snaudulio nebuvo man ypač malonus. Vis dėlto norėjau pamatyti žmones, įsilieti į savo gentainių minią taip, kaip darydavau visuomet išėjusi iš savo buto. Gatvės vis dar buvo tokios pat tuščios, blizgėjo asfaltas.

Nusprendžiau, jog turiu traukti link pagrindinės miesto aikštės, kuri, kiek atsiminiu, visuomet skambėdavo jaunų ir senų žmonių balsų šurmuliui, uždavo nuo muzikos garsų ir į taktą mušamų kojų trepsėjimo. Deja, priėjus artyn, mano ausis pasiekė tik tylus, pilkas, miręs garsas. Aikštėje buvo žmonių – ir netgi labai daug, – tačiau elgėsi jie keistai: visi stovėjo kaip įkalti – vieni išskėtę rankas į šalis, kiti pasilenkę, treči lyg ketinantys žengti žingsnį, bet taip ir nedrįstantys. Jų visų veidai buvo ramūs, burnos kiek pražiotos, o akys stipriai užmerktos.

Priėjus artyn, pastebėjau, jog daugumos oda jau buvo spėjusi apsitraukti nedideliu samanų sluoksniu, o vietomis dygo mažyčiai medeliai. Prieš save regėjau daugybę Petriškių, Joniškių, Rūtiškių, Antaniškių ir visokių kitokių iškių, išaugusių ant sustingusių kūnų, besidauginančių ir tuo pat metu mirštančių ant pažaliavusios odos. Stabtelėjau ties vienu juodai apsivilkusiu džentelmenu ir spragtelėjau pirštais tiesiai priešais jo užmerktų akių vokus. Jis nekrustelėjo, tačiau man pasirodė, jog vienos akies kamputyje sublizgo balzgana ašara. Žengiau tolyn ir atidžiai stebėjau visus stovinčiuosius.

Staiga viename veide išvydau kažką man pažįstamo ir netgi labai artimo, kažką, kas priminė man motinos bruožus. Ištiesiau ranką ir delnu nubraukiau į šoną ant vokų užkritisį žilų plaukų kuokštą, kuris turėjo priminti kadais tvarkingai nukirptus kirpčiukus. Pamačiau, kaip raukšlėlėmis išvagota kakta kopia nedidelė skruzdė. Šis kūnas tikrai buvo mano mama. Mečiau paveikslą ant aikštės grindinio, uždėjau abi rankas jai ant pečių ir stipriai papurčiau. Ji nesujudėjo. Tai buvo beviltiška. Kiek pastovėjusi liūdnai nužingsniavau tolyn. Vos už kelių žingsnių pamačiau kai ką, kas mane sutrikdė dar labiau negu motina. Išvydau save. Grynų gryniausią save – tokią, kokia buvau prieš keliolika metų, kai dar gyvenau su tėvais ir galvoje sprendžiau ateities uždavinius.

Iškėliau paveikslą lyg norėdama tau jį parodyti, pasididžiuoti: „Pažiūrėk, tu tapai, kaip visada ir troškai. Tu kuri, esi laiminga ir nepriklausoma moteris. Gal tik neseniai vieną sykį ėmei ir nežinia kuriam laikui užmigai, tačiau prabudai ir dabar stovi čia, priešais save.“

Vaikai iš paveiklo žiūri didelėmis, atviromis akimis, o tavo pažaliavę vokai užmerkti. Kodėl gi tu nesikeli? Išsitraukiau iš kišenės popiergalį, į kurį buvo suvynioti sumuštiniai, ir čia pat, padėjusi

lapą ant kieto aikštės grindinio, pieštuku užrašiau šiandienos įvykius. Norėjau parašyti tau apie prabudimą – nuostabų dalyką, kurį, buvau tikra, kada nors patirsi ir tu. Išsitraukiau iš burnos kramtomą gumą ir prilipdžiau popierių prie tavo samanomis apaugusios kaktos.

Otilija Galinytė, Palangos Senoji gimnazija, 9 kl.

Labas, Otilija,

rašau Tau iš vietos, kurios Tu dar nepažįsti - iš Tavo ateities. Esi mergaitė, gyvenanti mažame miestelyje, kurį iš vienos pusės skalauja Baltijos jūra, iš kitos glosto rytų vėjas ir kur stebuklai tampa realybe. Tu dar nežinai, bet ši vieta, kurią laikai savo namais, slepia paslaptį, kuri pakeis Tavo gyvenimą. Rašau Tau, kad perspėčiau apie Tavo nepaaiškinamus jausmus: visi tie keisti bangų šnabždesiai ir šviečiantys akmenėliai tikri. Taip, Otilija, jie yra ženklai. Jie visada buvo ženklai. Tik neišsigąsk skaitydama šio laiško. Aš Tau siunčiu geras žinias.

Ateityje Tu atrasi dešimt akmenėlių kylant audrai. Jie bus visi ryškiai baltos spalvos lyg sniego gabaliukai, išsibarstę smėlyje vidury vasaros. Netyčia atversi kelią, kuris nuves Tave prie Tavo vienintelio noro išsipildymo. Surinkus šiuos akmenėlius ir sudėliojus juos tam tikra seka, Tau šie akmenys prakalbės ir išpildys tik vieną norą. Ne daugiau. Negaliu sakyti, kokia tai bus akmenėlių seka, Tu tai turėsi pati sužinoti, nes kitaip neišsipildys noras. Deja, padariau vieną klaidą – buvau per didelė savanaudė ir po kitos praūžusios audros ėjau vėl ieškoti šių akmenėlių. Surinkusi juos vėl prašiau kito noro, kad išpildytų, bet prakalbę akmenys mane įtraukė į ... kitą pasaulį. Tai buvo kerštas man už mano savanaudiškumą, godumą. Esu dabar laikoma Teklorijoje. Tai labai toli, turbūt kitoje galaktikoje, šalis Umbrosferos planetoje. Turėjau įvykdyti be galo daug užduočių, kad atpirkčiau savo nuodėmes.

Pirmiausia – kovojau su didžiausiais melagiais vaikais. Buvo labai sudėtinga. Iš Žemės čia atvyko vaikai, kurie neapsakomai daug meluodavo. Turėjau su jais kovoti už teisybę, kiekvienam įrodyti, kodėl jie buvo neteisūs. Tų vaikų gausybė, lyg būtų banguojanti jūra, bet joje ne putotos bangos, o visi tie vaikai. Buvo vienas berniukas vardu Joris. Jis labai įtikinamai meluodavo. Jis žiūrėdavo į akis ir kalbėdavo taip įtikinamai bei užtikrintai, kad net nepastebėdavai melo, slystančio pro jo lūpas. Kiekvienas jo sakinyje buvo sumeluotas, apsuktas taip, jog net nesuprastum, kur prasideda ir baigiasi sakinyje išgalvojimas. Su juo kalbėdama giliai širdyje jau supratau, kodėl man skirta ši užduotis – gal ir pati anksčiau ne visada tiesą sakydavau... Galiausiai aš iškovojau savo pirmąjį laimėjimą (teisybę sako žmonės, kad melas trumpakojis, toli nenubėgs), bet tai buvo tik pati pradžia.

Paskui turėjau įveikti vieną iš didžiausių, kurį esi mačiusi, labirintų. Žengusi pirmąjį žingsnį, net pajaučiau, kaip šiurpuliai nubėgo per visą mano nugarą, lyg mažos adatėlės šoko greitąją polką. Kiekviename akligatvyje atsidūrusi, turėjau atsakyti teisingai į klausimą apie geraširdiškumą bei sąžiningumą, nes kitaip būčiau visiems laikams įamžinta čionai. Pasiekus paskutinį kelią, kuris lydėjo į finišą, mane sustabdė paskutinis klausimas: ar visiems visada padėjai? Net sulaukiau kvapą atsakydama, nes žinojau: jei bus klaidingas atsakymas, būsiu

jamžinta čia visiems laikams. Sunku būti sąžiningai, jei pati žinai, kad ne visada buvai geraširdė... Įveikus save pavyko pasiekti labirinto pabaigą. Net prakaitas nuvarvėjo nuo kaktos.

Galiausiai susidūriau su paskutine kliūtimi. Turėjau nugalėti slibiną trigalvį. Kiekviena slibino galva turėjo savo vardą: Cerberis, Herberis ir Ferberis. Vardai, kurie man nieko nesakė. Beveik kaip fizikos formulės. Slibinas buvo milžinas. Paskutinė mano misija buvo nukirsti slibinui visas tris galvas. Prie labirinto suradau šalną ir šarvus bei kalaviją. Nieko nebijodama staigiai puoliau rengtis. Pasiėmusi kalaviją į ranką kibau į kovą kaip į darbą. Tai buvo labai ilga ir varginanti kova. Kraujas visur taškėsi. Po kojomis grindys buvo tokios ryškiai raudonos spalvos, lyg nutapyta kokio dailininko. Po daugelio valandų sugebėjau nukirsti slibinui tik vieną galvą, bet prisiminusi, kad nuo šio momento priklauso mano ateitis, sukaupiau visą ryžtą, nutaisiau nugalėtojos veidą ir laimėjau. Sugebėjau nukirsti slibinui visas tris galvas. Cerberio, Herberio ir Ferberio. Sugebėjau įveikti baimę ir siaubą, kurį sunku logiškai paaiškinti.

Bet tai dar nebuvo pabaiga visam šiam košmarui. Dar turėjau surasti tuos dešimt akmenukų, kad galėčiau rasti kelią namo.

Galiausiai pasiekiau pajūrio krantą. Suradus akmenėlius ir sudėjus juos taisyklinga seka, jie atgijo. Kadangi aš įvykdžiau kiekvieną užduotį, man buvo suteikta galimybė parašyti šį laišką. Mano rankos dreba rašydamos Tau, turbūt pati pastebėjai pernelyg vingiuotas mano raides. Jei iš tiesų gavai šį laišką, labai prašau Tavęs – nepadaryk tos pačios klaidos. Įsiklausyk į bangų ošimą – bangos Tau kalba apie stebuklus. Stebuklus Tavo gyvenime (ir mano). Norėk ir siek įgyvendinti tik po vieną norą. Būk sąžininga pirmiausia sau. Tada bus nesunku būti atvirai kitiems. Ir nebijok – visi siaubai nugalimi, net jei jų nesupranti.

Tikrai žinau, kad padarysi viską, kas padės Tau išgelbėti savo likimą. Abi mes žinome, kad esi labai stipri, tad radusi akmenėlius pasielk teisingai. Pasikliauk savimi ir klausyk savo intuicijos. Visą širdimi tikiu Tavimi!

Su meile ir stebuklu

Tavo aš po penkerių metų

Uršulė Giedraitytė, Vilniaus "Vyčio" gimnazija, 12 kl.

2025-08-03

Tau, mano mažoji svajotoja, kuri 2015-aisiais paskutiniame suole mokėsi pasaulio pažinimą ir slapta troško užkariauti ne tik pasaulį, bet ir dangų.

Jūra beveik nepasikeitė, nors, rodos, aš pati pasikeičiau. Tas pats pilkas vandens plotas spaudžia smėlį, lyg būtų pavargęs nuo savo amžino darbo banguoti ir skalauti. Šaltas smėlis kutena pėdas, net ir vasarą, o vėjas toks pats drėgnas ir ledinis, besinešantis viską, kas lengva — lapus, plunksnas, mintis.

Atsimenu tavo laiškus ir kaip tu manęs klausei — „Ar mes jau skrendame?“ — tarsi skrydis būtų pats lengviausias dalykas pasaulyje, kuris yra savaime suprantamas kaip būseną, į kurią vieną dieną paprasčiausiai įžengi. Tada, kai pirmą kartą po daugybės metų perskaičiau šį klausimą, man jis pasirodė labai mielas, bet tuo pačiu metu ir naivus, idealistiškas. Dabar, kai skaitau tavo mažas raides, kupinas ne tik rašybos klaidų ar nubrauktų raidžių, bet ir svajonių bei baimės, atrodo, kad tas klausimas buvo rimtesnis, nei bet kuris kitas, kurį kada nors sau uždaviau.

Aš einu tuo pačiu pakrantės taku, kuriuo vaikščiojai tu — basa, su šypsena, vis sustodama pažiūrėti į tolį. Tą rytą aš išėjau anksti. Miestas dar miegojo, gatvės buvo tuščios, tik virš stogų kilo švelni, gelsva saulė.

Žuvėdros šiandien triukšmingos. Jos lėtai sklendo virš vandens, klykaudamos viena kitai. Viena jų nusileido visai netoli manęs ir žiūri, kaip brendu per šlapią smėlį ir šaltas bangas. Jos akys buvo tamsios ir blizgančios, o sparnai — beveik sidabriniai.

Atsisėdu ant didelio, vėjo nugludinto akmens. Nuo jo paviršiaus sklido šiluma, nes saulė jau buvo pakilusi, o jos spinduliai maloniai kutena veidą. Žuvėdros sklendo ratu, o viena — ta pati, kuri anksčiau mane stebėjo, nutūpia šalia. Ji buvo keistai rami, tyli, tik kartais pakraipydavo galvą, kai vėjas pakutendavo jos plunksnas.

Prisiminau kaip tu kadaise čia lakstei, išskėstom rankom ir šuoliais rengiesi skrydžiui, kuris niekada nepavykdavo. Kaip tu pavydėdavai žuvėdroms ir jų sugebėjimui skristi ir nuvykti visur, kur tik siela geidžia.

Tada pagalvojau, kad pastaruoju metu vis dažniau jaučiuosi taip, lyg po truputį atrasčiau savo vietą. Prisimenu, kaip vaikystėje kurdavau pasakas – trumpas, keistas istorijas apie gyvūnus, miestus, kurių niekada nemačiau, ir žmones, kurie egzistavo tik mano galvoje. Ilgą laiką rašymas buvo pamirštas ir paslėptas stalčiuje. Dabar jis grįžo – ne kaip vaikiškas žaidimas, o kaip būdas suprasti ir pažinti save. Džiaugiuosi, kad vėl rašau, kad galiu žodžiais sukurti kažką, kas gyventų ne tik mano mintyse, bet ir popieriuje. Džiaugiuosi ir žmonėmis aplink – draugais,

kurie liko, net kai pati buvau pasimetusi. Kai kuriuos dalykus, apie kuriuos svajojau vaikystėje, jau įgyvendinau. Bet svarbiausia – pagaliau supratau, jog noriu savo gyvenimą sieti su kūryba. Ne su daile, kaip kadaise maniau, o su rašymu. Tada tu svajojai *išmokti skristi* – būti nepriklausoma, drąsi, laiminga. Dabar tai reiškia tiesiog gebėti eiti toliau. Suvokti, kad gali būti savo vietoje ir vis tiek jaustis laisvai.

Jūra ošia, bet kitaip nei vaikystėje. Tuomet jos garsas buvo toks didelis, viską užgožiantis, o dabar atrodo, kad jūra nurimo, jos bangos dabar švelnios ir raminančios. Žuvėdros pakyla beveik vienu metu, tarsi kažkas būtų davęs nematomą ženklą. Jos kyla aukštyn ir pasislepia tarp debesų, palikdamos ore silpną sparnų mostų aidą.

Einant atgal link tako, ore tvyro tas specifinis jūros aromatas, kurį kiekvienas atpažįsta iškart, tą murziną dumblių, žuvų ir druskos kvapą. Jaučiuosi keistai lengvai, nors niekas nepasikeitė. Miestas, kuriame gyvenu, vis dar bus toks pats, gyvenimas — toks pats, bet viduje buvo tylus suvokimas: aš jau skrendu. Ne taip, kaip svajojau — ne virš jūros, o per savo kasdienybę.

Kai pasiekiau kopas, atsisukau paskutinį kartą. Žuvėdros vėl buvo sugrįžusios — toli, mažais taškais danguje. Jos sukosi virš vandens, o jų balsai maišėsi su bangų šniokštumu. Nusišypsojau. Kartais atrodo, kad laisvė yra kažkas didelio, grėsmingo, reikalaujanti daug pastangų. Bet iš tiesų ji ateina tyliai, kaip saulėtekis ryte.

Galbūt todėl ir grįžtu čia kasmet. Kad prisiminčiau, kokia buvau, ir pamatyčiau ne tik kaip viskas pasikeitė, bet ir kas išliko. Tu man vis dar brangi — su visais savo nerimais, abejonėmis, nekantrumu. Dabar žinau, kad viskas, kas tada atrodė pasaulio pabaiga, buvo tik pradžia. Tu daug ko bijojai, bet vis tiek darei. Dėl to aš šiandien galiu čia būti.

Norėčiau tau pasakyti, kad nereikia skubėti. Kad kai kurie dalykai užtrunka, kol tampa aiškūs. Kad laimė — ne dideli užkariavimai, o mažos dienos, kurios suteikia stiprybės ar pasitikėjimo savimi. Kad kartais užtenka tiesiog būti, ne viską suprasti, o paprasčiausiai gyventi.

Jei būtum čia, pasakyčiau, kad viskas susitvarkė. Ne tobulai, bet pakankamai gerai. Ir nors dabar tu dar ieškai savęs, galiu pasakyti paprastai ir aiškiai: tu tikrai rasi.

Elija Graužinytė, KTU Inžinerijos licėjus, 12 kl.

2025 m. vasario 10 d.

Kaunas

Brangi mano 2025-ųjų Elija,

Rašau tau iš labai tolimo laiko, kad net man pačiai sunku patikėti. Dabar yra 2035-ieji, vėlyvas rudens rytas, aš sėdžiu ant mažos medinės dėžės kažkur tarp paslaptinių miškų, vienoje iš mūsų misijų. Rūkas taip tirštai guli ant žemės, kad atrodo, jog pats miškas laiko savo paslaptis. Tolumoje burzgia sunkioji technika, o aš, su ta pačia tavo širdimi, tik labiau drąsesne, apsivilkusi uniformą ir purvo pažymėtais keliais imu rašyti tau – senajai man, kuri dar tiek daug nežino, bet neša savyje viską, kuo aš dabar esu. Turbūt nenustebai, kad rašau tau ranka ant popieriaus, nors šiais laikais visi akiai pasitiki naujausiomis technologijomis ir ekranais. Bet tau – kaip tada, taip ir dabar – rūpi, kad tokie dalykai išliktų. Tau visada atrodė, kad popierius turi savo tiesą, trapią, jautrią, bet tikrą ryšį su žmogaus vidumi. Ir galbūt, labai tolimoje ateityje, kažkas, radęs šį laišką tarp misijų žemėlapių ar senų užrašų, perskaitys ir pajus tai, ką norėjau perduoti tau: įkvėpimą, drąsą, arba tiesiog sužinos tikrąją mane.

Tu dabar tikriausiai nerimauji – dėl ateities, dėl tarnybos, dėl draugų, dėl to, ar pasirinksi tinkama ateities kelią, ar nenuvils kitų. Aš noriu, kad įkvėptum giliai ir perskaitytum lėtai: tu neiššvaistysi savo gyvenimo darydama būtent ką tu nori daryti. Tu jį nugyvensi taip, kaip šiandien net bijai pagalvoti – ne todėl, kad būsi bebaimė, o todėl, kad išmoksi bijoti ir vis tiek darysi. Ir noriu iš anksto nuraminti tik dėl vieno dalyko, kurio šiandien labiausiai bijai. Tu ne tik ištvėrsi tarnybą. Tu pasieksi savo tikslą. Kadais tau atrodė, kad uniforma, rikiuotės, misijos, galimybė prisidėti prie savo šalies saugumo – visa tai yra lyg tolumas, beveik neįmanomas pasaulis. Kažkas, kas skirta už tave stipresniems ir drąsesniems. Bet šiandien, rašydama tau, aš jau esu įveikus ne vieną sėkmingai įvykdyta užduotį. Aš keliauju į misijas. Aš prisidedu prie savo Tėvynės saugumo. Ir žinai, kas gražiausia? Ne ta uniforma ir ne apdovanojimai. Gražiausia yra tai, kad aš pagaliau suprantu, viskas, kas kažkada tave gąsdino, buvo tik žingsnis į svajonės išsipildymą.

Šiuo metu, kai tau rašau, esu ką tik grįžusi iš kelionės po Islandiją. Taip, aš žinau – tu labai svajoji pamatyti tą šalį. Žinau, kaip tau atrodo neįmanoma, brangu ir toluma. Bet galiausiai tu stovėsi ant juodo smėlio paplūdimio, kur vėjas taip stipriai pūs į veidą, kad akimirka atrodys, jog pati gamta tave nuramina ir įkvepia. Stovėjau ten ir galvojau apie tave – jauną, neramią, nedrąsią. Galvojau, ką pasakyti, kad tau būtų lengviau eiti per tuos metus, kuriuos man teko pereiti. Bet gal ir neverta visko išduoti. Bet vieną dalyką pasakysiu: tu keitiesi ir keisiesi. Tu iš tiesų keitiesi taip, kad kartais nustumu prisiminusi, kokia iš tikrųjų buvai. Ne dėl to, kad senoji

tu bloga – ne, tu esi tokia nuoširdi ir nuostabi, kad tik tokiam žmogui galima patikėti ilgą ir nuostabią gyvenimo kelionę. Bet gyvenimas išmokys tave drąsos. Išmokys stovėti už save taip tvirtai, kad net žmonės, kurie anksčiau tave matė, kaip per daug jausmingą, supras, jog tavo širdies minkštumas nėra silpnybė – tai tavo didžiausia vidinė ramybė, kuri stumia pirmyn. Ir dar noriu tau pasakyti tai, kas man pačiai buvo didžiausia pamoka: tas pasaulis, kuris 2025-aisiais tau atrodo bejausmis, neįveikiamas ir šiurkštus – su savo netektimis, skausmais ir klaidomis – vėliau atneš tau tavo stipriausią pusę, kurios net pati nežinotai, kad turi. Ne tie menkiausi momentai, o būtent sunkiai išgyventi metai padarys iš tavęs žmogų, kuris šiandien geba atsistoti net tada, kai visi kiti suklumpa ir pasiduoda. Tu nepalūši, tu subręsi, sustiprėsi, užsiauginsi ramybę, kurią gali turėti tik tas, kuris savo baimes pažino iš vidaus ir nebijojo rizikuoti.

Ar pameni savo svajonę, kada nors turėti vietą, kur nutiktų visi tavo kūrybiniai stebuklai ir ramybės šaltinis – tai kambarys su knygų lentynomis, vieta rašyti, svajoti ir kurti? Dabar aš tokią vietą turiu. Ji kvepia kava ir šiluma. Kartais vakare, po sunkių darbų, kai lyja, aš uždegu žvakę, atsisėdu ant minkštos sofos ir rašau istorijas apie šį pasaulį, jo sunkumus ir išbandymus. Ir, tiesą sakant, rašau ir apie tave – tiksliau, apie mus abi. Ir dar nepamiršk keliauti, kur tavo širdis geidžia, nes kaip sakoma, pinigai sugrįžta, bet prisiminimai lieka amžinai tavo širdyje. Nepamiršk juoktis, nepamiršk apkabinti artimų žmonių ilgiau nei sekundę. Tas jausmas, kurį duodi kitiems, grįš pas tave su kaupu. Tik būk atvira. Nebijok mylėti. Nebijok prarasti. Nebijok pradėti iš naujo. Ateitis neatsiveria tam, kas stovi užstrigęs praeityje ir laukia to stebuklo.

Jeigu dabar galėčiau pasiekti laiką, kuriame tu esi ir trumpam pasėdėti šalia tavęs ir pasakyti: tu įveiksi savo baimes, tu būsi gera ir laiminga. Ir po dešimties metų supratusi, kad viskas, ką šiandien laikai neįgyvendinama, ateityje taps tavo kasdienybe, nepaisant, ką visi sakė ir manė apie tave. O svarbiausia – suprasi, kad kelias, kuriuoėjai, buvo vertas kiekvieno išbandymo. Nes būtent tai tave atvedė į vietą, kur gali ne tik gyventi dėl savęs, bet ir saugoti savo Tėvynę ir jos žmones. Ir pati didžiausia stiprybė gims ne iš pergalių, o iš visko, ką tu pasieksi savo noru.

Su meile,

Tavo 2035-ųjų aš

Elija Graužinytė, IV klasė

Viktorija Jarašiūnaitė, Vytauto Didžiojo universitetas, studentė

Brangioji drauge,

aš norėčiau tau papasakoti apie tai koks tobulas ir nuostabus pasaulis yra šiandien, tačiau negaliu meluoti sau, kad ir kaip to norėtų kiti. Man prireikė nemažai pastangų, jog rasčiau būdą, kad šis laiškas pasiektų tave ir nebūtų sunaikintas. Kai skaitysi šį laišką, manęs greičiausiai nebebus, tačiau tikiu, jog priėmusi tinkamus sprendimus savo laiku atsidursi ten, kur esu dabar ir pasieksi tai, ko nesugebėjau aš.

Šiandien pasaulis yra visiškai kitoks, nei buvo tavo amžiuje. Ne, mašinos vis dar neskraido, robotai nepakeitė žmonių. Mes labai daug dirbome su technologijomis ir darėme viską, kad pasiektume neįmanomą. Po sėkmingų bandymų ir pasiekimų technologijų srityje žmonių gyvenimas išties pasikeitė į gerąją pusę, tačiau abejoju, ar tam pritartų visi. Kartu su technologijomis keistis buvo priversti ir žmonės. Vieni priėmė tai labai palankiai ir darė viską, kad neatsiliktų. Tarp jų buvau ir aš. Daugybę metų dirbau ir, svarbiausia tikėjau, kad kažkuo galiu būti ir padėti pasauliui. Buvau labai laiminga ir didžiavausi, kad man pavyko pasiekti tai, ko nesugebėjo kiti. Deja, tie, kurie nesugebėjo keistis kartu tapo atskirtaisiais, kurie pradėjo neigti mūsų pasaulį ir troško to, kas seniai jau prarasta.

Tačiau mes nepasidavėme ir dirbome toliau. Supratome, kad privalome imtis rimtesnių tyrimų, todėl pradėjome eksperimentuoti. Deja, laikas mus spaudė vis stipriau, todėl nusprendėme elgtis kardinaliai. Mes užnuodijome vandenį specialiu cheminiu skysčiu ir taip įtraukėme visus gyventojus į šį eksperimentą. Viskas buvo puiku, tačiau vėliau ėmė aiškėti šalutiniai padariniai - žmonės pradėjo prarasti prisiminimus. Bandėme atitaisyti žalą, tačiau mums nepavyko.

Supratę ką padarėme, žmonės pradėjo prieš mus kovoti. Buvome priversti nuo jų atsiskirti ir įkurti miestą, kuriame gali gyventi tik išrinktieji. Bet mus puikiai supratome, jog ilgai taip gyventi negalėsime, todėl toliau dirbome siekdami rasti būdą, kaip prisiminimus sugrąžinti. Ir galiausiai mums pavyko, deja, naujasis mūsų išradimas gali padėti ne visiems.

Kai žmonės praranda tai, kas jiems svarbu, jie tampa žvėrimis. Tu manimi patikėtum, jei matytum. Negalėjome patikėti kaip drastiškai žmonės ėmė keistis. Ir tada mes pagalvojome, ar tikrai jie yra verti atgauti tai, ką prarado? Mano mokytojas sakydavo, kad mes negalime pakeisti visų žmonių, net jeigu siekiame jiems gero. Jie to tiesiog nenori. Būtent dėl to esame mes – tie kurie supranta ir yra verti naujojo pasaulio. Mes stengėmės jiems suteikti naująjį gyvenimą, padėti jiems susitaikyti su šia realybe, tačiau mums nepavyko. Mes nusprendėme, kad ne visiems lemta gauti viską, ką siūlo naujasis gyvenimas, todėl priėmėme įstatymą, jog galėtume kontroliuoti žmonių prisiminimus. Mes manėme, jog būtent tai yra didžiausias jų ginklas ir sustabdę jį, galėsime pasiekti geresnių rezultatų. Ir mes neklydome, tiesą sakant, net nesitikėjome, kad net ir menkiausia jų prisiminimų dalelė taps priežastimi, kodėl jie nori

išgyventi. Tačiau, kaip ir minėjau, mes žinojome, kad negalime suteikti šios galimybės visiems. Kad ir kaip tai būtų sunku pripažinti – neįmanoma suteikti visiems visko, ko jie trokšta. Daugelis žmonių pamiršo, jog privaloma sunkiai dirbti, kad gautum tai, ko nori. Todėl mes ir nusprendėme, jog prisiminimus gali atgauti tik tie, kurie praeis atranką.

Daugeliui nepavyko įveikti atrankos, tačiau jų auka nėra beprasme – kiekviena mirtis tampa nauju prisiminimu, kurį atgauti gali kitas šeimos atstovas. Tik klausimas, ar to tikrai nori pats žmogus? Nelengva gyventi su prisiminimais, kurie yra nebūtinai gražūs. Prisiminimai – tai tiesa, kurią žinome tik mes. Ar užteks drąsos susitaikyti su tiesa, kuri mums gali nepatikti? Tai ir yra bėda, brangioji mano drauge. Mes norime gauti, tačiau nesiryžtame dėl to aukotis, tačiau juk be aukos mes negebame įvertinti tai, ką gauname.

Aš visada galvoju, kad atranka yra teisingas kelias, kuris padeda nuspręsti kas yra vertas naujojo pasaulio. Nuoširdžiai tikėjau savo mokytojais ir pačia atranka iki kol kažkas pradėjo keistis. Jau kurį laiką labai sunku miegu. Kartais pabundu vidurnaktį išpilta šalto prakaito, nukrečia drebulys. Pasidaro neįmanoma sėdėti visiškai tamsoje, todėl dažnai nueinu prie lango. Atsidarau jį ir įleidžiu šaltą žiemos orą. Lauke minusas. Pradedu drebėti, tačiau neatsitraukiu, nes šis drebulys kitoks. Atrodo tarsi kažkas papurto ir bando grąžinti ten, kur nenoriu būti grąžinama. Kaip jau ir minėjau – ne visi nori ir ne visi gali susitaikyti su tiesa. Aš žinau, kad turiu atsitraukti ir išgerti tabletę – tada viskas palengvės, prisiminimai nutols ir aš užmigsiu. Bėda, kad tabletė prisiminimus tik užslopina, bet jų nepanaikina. Ateis kita naktis ir prisiminimai sugrįš. Keista, jog vieni yra pasiryžę padaryti viską, kad atgautų prisiminimus, tačiau kiti juos stengiasi pamiršti. Džiaugiuosi, kad taryba man suteikė galimybę rinktis – dėl pasiekimų moksle aš užsidirbau vietą mūsų pasaulyje.

Aš žinau, kad, kai skaitysi šį laišką, tu gali manęs ir nekęsti, kad prisidėjau prie šių įvykių. Ir esu dar tikresnė, jog tu darysi viską, kad pakeistum šią ateitį. Tikiuosi, kad tau pavyks tai pakeisti. Tikiu, jog mokslas padės rasti protingesnių ir labiau efektyvesnių būdų, kaip išsaugoti prisiminimus ir apsaugoti juos nuo tų, kurie nori juos pakeisti.

Tavo draugė.

Viktorija Jarašiūnaitė

Goda Jurgutytė, Šiaulių technologijų mokymo centras Kuršėnų skyrius

2017 metai

Labas, mano džiaugsme,

Galbūt tu nelaukei ar visai nesitikėjai gauti šio laiško iš manęs. Tikiuosi, tu nustebsi dar labiau, kai sužinosi, ką noriu tau papasakoti. Žinau, kad tau dabar labai sunku, tarsi būtų atšiauri žiema ir tavo odą ne švelniai glostytų saulė, o skaudžiai lytėtų šaltas vėjas, tačiau patikėk - viskas baigiasi. Ir gera, ir bloga. Niekada to neužmiršk. Ir lauk pavasario, kuomet atbundanti gamta ir šylantis oras atneš naujų natų tavo sielai.

Rašau tau būdama tarsi tarp gėlės žiedlapių, rausvų sienų kambaryje. Jis senas, šiek tiek aptrupėjusiomis ir purvinomis sienomis, bet tau jis bus mylimiausias visame bute. Taip, jau visai netrukus tu gyvensi viena, būsi laisva siela. Turėsi vietą, kuri priklausys tik tau. Žinoma, iš pradžių bus sunku ir liūdna. Tokia vienatvė tau neįprasta, bet ilgainiui prie to priprasi ir ši vieta taps tavo antraisiais namais, tavo ramybės oazė. O šis stalas, prie kurio rašau tau šį laišką, bus kaip dar viena sielos atrama tavo gyvenime. Prie jo tu verksi ir juoksiesi, kursi ir mokysiesi. Jis regės įvairius tavo gyvenimo etapus: pakilimus ir nuosmūkius.

Turbūt tau įdomu, ką tu veiksi gyvenime po aštuonerių metų. Galiu tau atskleisti, kad mokysiesi Šiaulių technologijų mokymo centre visiškai naują sritį, apie kurią anksčiau nė nebuvai pagalvojusi. Iš pradžių tu bijosi mokytojų, prašyti kitų žmonių pagalbos, bei jausi nerimą dėl to, kad gali nesuprasti dalyko medžiagos. Bet žinok - tu greitai įsisuksi į rutiną ir visas baimes užmirši. Tu mokysiesi apskaitą ir labai gerai bei greitai viską išmoksi. Ir tau tai iš tikrųjų patiks.

Ir visos mintys apie mokyklos simpatijas, kurios dabar tarsi užia tavo galvoje nuolatos, paliks tave ramybėje. Taip, kartais kai kurie iš jų pasivaidens tavo sapnuose, bet jie nebebus pagrindiniai veikėjai tavo gyvenime. Tau jau nebeskaudės, nebejausi gėdos ar kaltės, tik kartais pajusi ilgesį. Ne, ne tau patikusiems žmonėms, o įsimylėjimo jausmui. Ilgėsiesi švelnių ir širdį šildančių emocijų, kurios užliedavo tavo vidų tarsi storas šilko sluoksnis apglėbdavo tavo kūną. Tai natūralus ryšio poreikis, kurį, kaip ir dabar, bus sunku patenkinti, tačiau tu mokysiesi mylėti save ir kurti ryšį su savimi.

Noriu tau pasakyti, kad tu nesi viena. Visada turėjai, turi ir turėsi mane. Ir, beje, visi ženklai, kuriuos manai gaunanti iš visų tau patikusių žmonių, tėra ženklai, ir didžioji jų dalis yra tavo fantazijos vaisius. Dabar tu turbūt tuo netiki, gal net pyksti už tuos žodžius, nes manai, kad

laikau tave išprotėjusia, o gal labiau bijai, kad pasitvirtins tavo abėjonė, ir tikra, kaip tau atrodo, meilė taps be atsako, tačiau tą patį tu išgirsi ir iš savo psichoterapeutės. Taip, tau jos reikės, ir ji tau labai padės. Taigi jau nebeilgai reikės laikyti viską savo viduj ar dienoraščio lapuose, galėsi tuo pasidalinti ir su ja.

Žinau, kad šiuo momentu patiri stiprų socialinį nerimą, bei skaudų vidinį kritiką. Noriu tave nuraminti. Jie tere tarsis tavo šešėlis, kuris sekioja tave visur, kur tik beeitum: parduotuvėje, teatre, gimnazijoje, svečiuose, namuose. Vis dėlto jis nieko blogo negali tau padaryti. Nors šiuo metu yra labai ryškus, jis blės ir ilginiui jo nebeliks visai. Vos po aštuonerių metų tu pajusi, kaip širdis kvėpuoja vis laisviau, ir šešėlis iš juodo tampa pilku, o vėliau jo visai nebelieka. Noriu tau pasakyti, jog joks žmogus neturi būti tobulas, kad nusipelnytų meilės. Tad nebijok būti pažeidžiama ir jautri.

Jau visai greitai tu atrasi aistrą kūrybiniam rašymui. Pirmą eilėrašį parašysi pažiūrėjusi filmą apie ekologiją. Kai jis gulės popieriuje ant stalo, tu suprasi, kad gali kurti. Kiek vėliau svajosi išleisti eilėraščių bei apsakymų knygas. Tai bus tavo naujai atrastas būdas išreikšti savo jausmus. Kurdama tu jausiesi gyva. Tad visada žinok, kad tavo viduje rusena ugnis, kurią kursto žodžiai.

Dabar tikiu, kad skausmas, kurį tu patyrei, patiri ir dar patirsi ateityje yra dovana. Taip, tu perskaitei teisingai. Leisk paaiškinti kodėl. Iš šio skausmo gims prasmingi tavo kūriniai - tekstai, eilėraščiai, piešiniai. Jie gali ne tik tau, bet ir kitiems padėti suprasti šį tą daugiau apie save ir kitus. Tad išbūk su visu skausmu ir leisk jam atlikti savo darbą.

Ateityje tu patirsi ir daug džiaugsmingų akimirų. Tave sups įvairios šventės, kelionės, pasiekimai bei laimėjimai. Tad neužmiršk mėgautis visomis gyvenimo spalvomis, net ir tomis, kurios atrodo blankesnės.

Noriu, kad pasiliktum šį laišką kaip ženklą, kuris primintų, jog gyvenime yra toks dalykas kaip viltis. Ji visada užgesta paskutinė.

Prašau, neužmiršk jos.

Su meile,

Goda

Iveta Kačinauskaitė, Šilalės Simono Gaudėšiaus gimnazija, 11 kl.

Laukuva, 2025-11-23

Brangi Iveta,

Tikiuosi tu tebelauki laiško iš ateities, nes aš kaip tik jį rašau tau. Jaudinuosi ir džiaugiuosi, kad radau tavo laišką iš taip seniai, toje pačioje vietoje, kur mes palikome, toje knygoje, kuri mumis taip žavėjo. Dabar kai tai radau, žodžiai slysta taip greitai, kad klaviatūrai sunku suspėti paskui mane: “Dega žvaigždė tamsioj naktį, mes taip toli nuėjom”. Manau tiktų pradėti ši laišką tau, nes juk praėjo tiek daug... nors tik 10 metų, bet jaučiuosi lyg šimtamečiu nutolusi nuo tavęs. Viskas pasikeitė brangi Iveta. Nepatikėsi ką tau papasakosiu apie tobulai netobulą ateitį.

Visų pirmą aš noriu pasidžiaugti mumis. Tu juk žinai, nuo pirmos klasės mokinomės labai gerai, buvome pirmūnė kiekvienais mokslų metais. Dabar irgi, nesustodamos pasiekėme 11 klasę. Aišku, sunkėja mokslai, bet pasiduoti neverta, Iveta, kiek daug tu sužinosi vien tik atvertus knyga. Knygos atveria naujas duris ne tik dabarčiai bet ir ateičiai. Kartu negaliu užmiršti paminėti, kad esame drąsesnės! Tai tikrai tobula žinia tau... aš džiaugiuosi mumis. Juk tu visados norėjai būti tokia, drąsesnė, nebijanti pasakyti labas. Ak, kai vis prisiminu tavo dabartį, atrodo, kad žvelgiu iš šono į save pačią, taip kuriuosi save tokią, kokią noriu matyti dabar... Keista? Taip. Bet ar aš vistiek taip darysiu? Taip. Vieni žmonės keistumą vadina unikalumu, dabar galime tai patvirtinti įvairiais aspektais. Tai kartais juokinga, kai žmonės žmogų niekina vadindami jį keistu tik dėl to, kad jis renkasi kitką ne kaip visi. O juk keisto sinonimas yra nuostabus. Taigi, ar pasaulis ne keistas?

Seniau atrodė, kad mūsų ateitis priklauso nuo mūsų aplinkos, gal net nuo likimo. Bet dabar aš žinau tiesą - mūsų ateities tikslai, siekiai, darbai priklausys nuo mūsų pačių, kiek mes įdėsime pastangų į tai. Jie gali sakyti tau kitką, bet atmink mažyle - tu kursi tą likimą. Jie gali tau tik patarti, bet nenutarti visko. Ir neužmiršk svajoti. Svajonės leidžia tau artėti prie tavo tikslų. Žiūrėk, gal viena iš tavo svajonių įvyks tau dar nesuprantant, kad jau įvyko. O kai tai įvyksta, tu gali tik šypsotis ir dėkoti sau pačiai.

Man galvoje kiekvieną dieną kylą vienas ir tas pats klausimas: “Kada tampi suaugusiu, kada tavo žodžiai nevertinami kaip vaikiški sapaliojimai?”. Norėčiau į tai gauti atsakymą, bet ar kiti nepagalvos, kad aš pradėjau sapalioti? Ogi būti išgirstam ir suprastam taip svarbu. Tu pasijunti svarbus... Atrodo, kad daugiau nereikia. Galbūt, kad nori būti išgirstas, tu bandai įvairiai patraukti kitų dėmesį. Vieni aišku išdaigomis ir neklausimu tai daro, o aš? Aš juk žinai, rami laukdavau, kol kas išklausys manes. Bet dabar? Aš žinau, kad reikia kitą perskausti, jo idėjas. Tada gal užsibus tylą, per kurią tu galėsi kalbėti, išsakyti savo pačios nuomonę. Dabar kai skaitai, gal manai, kad aš esu storžieviška, bet ne. Aš vis tiek dar dažniau leidžiu kitiems pasisakyti pirmiau. Juk reikia kai kuriems užleisti pirmas eiles.

Kol neužmiršau, juk reikia pasipasakoti apie tai ką dabar veikiu. Šiek tiek aptingau kūryboje, bet niekadęs neužmirštu savo pomėgio. Retkarčiais, kai randu laiko įterpti tarp pamokų ir poilsio, aš visados prisėdu prie kompiuterio ir kaip minėjau anksčiau, mintys lekia greičiau nei patys žodžiai. Tai šiek tiek mane džiugina, kad nors ir kiek laiko praeina, aš visados tebeturiu tą patį užsidegimą kūrybai. Daug girtis nenoriu, nenoriu, kad tu pasikeltumei ir pasikeistumei dėl šio laiško. Tu man tiek brangi, kad nenorėčiau savo visame gyvenime ko pakeisti. Kai žiūriu nuotraukų albumus ir pamatau tavo mielą šypsenėlę negaliu ir aš nusišypsoti. Man taip miela matyti kaip mes užaugome ir pasikeitėme. Kaip pasaulis aplink mus keitėsi ir mes kiekvieną kartą bandėme jį suprasti kitaip. O kai pasaulis kito ir mūsų samprata jo kito. Nemeluosiu, jaučiau, kad pasaulis nėra vertas tokių kaip mes, bet dabar aš tvirtai žinau, kad mes esame čia, kad šį pasaulį keistume, kad mes sutvarkytume, senųjų kartų paliktą "Mėšlą". Ir nemeluosiu, čia palikta didelė to krūva.

Deja, aš jau turiu baigti, turiu toliau kurti ateitį. Suprantu, gal nereikėjo tokia tema pabaigti laiško, bet man norėjosi, kad tu tai žinotumei. Kartu, aš noriu tau priminti dar kai ką. Ar atmeni už kiemo, ten kur naujai buvo išdygusi dilgelė? Ir viena vasaros dieną ant jos nutūpė margaspalvis drugys. Neseniai sužinojau, kad jis vadinamas *Aglais urticae*, Dilgėlinukas. Kaip nuostabu. Kai vis prisimenu tai, aš suprantu viena, šis fenomenas reiškia daug ką. Gražus drugelis, ant dilgėlės, kuri nudilgina tuos, kurie nemoka prieiti prie jos. Taip ir gyvenimas, jei nežinai, kaip siekti jo, nepavyks tau. Dilgėlinukas? Jis sugebėjo pasiekti savo ir džiaugiasi. Taip ir mes turime siekti to ko norime. Sudie Iveta, laukiu, kol tu pasieksi šiuos metus.

Su meile ir brangumu,

Ta pati Iveta.

Ieva Konstantinavičiūtė, VŠĮ Pranciškonų gimnazija, 9 kl.

Laiškas tau, mano praeities aš

Data: 2025 m. lapkričio 21d.

Adresatas: Mano praeities sau, 2023 m., liepos 29d.

Brangioji aš, šiandien pagaliau išaušo tavo tryliktasis gimtadienis - tas vadinamasis velnio tuzinas. Per ateinančius kelerius metus bus visko - tiek pakilimų, tiek nuosmukių. Aplankys ir meilė, galbūt skausminga, kol kas vienašališka, bet vis tiek, manau, verta išsaugojimo, todėl aš jos dar laikausi ir laikysiuosi, tikėdamasi geriausio. Rašau tau šį laišką, kad pasakyčiau – viskas bus gerai. Žinau, kad su kiekvienais naujais metais gyvenimas atrods vis sunkesnis, nesąžiningesnis ir negailestingesnis, bet turi nepamiršti tikėti savimi.

Žinau, bus dienų, kai apims nerimas, būsi prislėgta ir jausi lyg jūros bangos plauna smėlį iš po kojų ir traukia į savo paslaptinę gilumą. Susidarys įspūdis, tarsi pats pasaulis mėgina palaužti ir sumaitoti iš visų pusių it galinga vėtra ar uraganas, viską draskantis ir naikinantis savo kelyje. Tarsi geriausioms sieloms yra siunčiamos didžiausios naštos, žaibuojančios audros, o ne giedra, saulėta padangė, kuri padrąsintų žengti pirmyn ir nepasiduoti...

Man šiuo metu irgi sunku. Regis, noriu tiek nedaug – šviesos, vilties, supratimo. Juk būtent tai suteikia norą gyventi, veikti, kurti, galiausiai būti geru aplinkiniams. Tos mažos vilties užtenka ištraukti žmogų iš žemiausio taško ir motyvuoti judėti pirmyn, tačiau pastaruoju metu atrodo, kad gyvenimą apgobė tirštas rūkas, pro kurį nesimato kelio, o kiti stumia mane į tą gilią, tamsią prarają, kurioje baigiasi jėgos ir abejonės ima šnabždėti į ausį.

Aš suprantu, kad labai sunku nepalūžti tokiais sudėtingais gyvenimo momentais. Net, jei ir atrodo, jog viskas, kas vyksta, yra neteisinga ar neišvengiama. Tačiau, kaip Albas Dumbldoras, galingiausias visų laikų burtininkas, filme apie Harį Poterį sakė: „net tamsiausiu metu galima būti laimingu, tik svarbu neužmiršti įsijungti šviesą“. Kitaip tariant, jei aplinkiniai mindo tavo svajones teigdami, kad jos tėra tik kvailos užgaidos ar fantazijos, gniuždo tavo tikslus, ir tu jau iš tikro imi jausti, jog šviesos greičiu blėsta visos viltys išsipildyti tavo troškimams - atsiribok nuo tokių asmenų ir nepaliauk tikėti.

Tavo svajonės, fantazijos ir mintys nėra vien iliuzijos – jos turi savo prasmę ir gali tapti realybe. Šios krypties idėjas yra išreiškęs ne vienas garsus žmogus ir realiame gyvenime, pavyzdžiui, fizikas Maksas Plankas aiškino, kad: „visas materijos egzistavimas kyla ir yra išlaikomas vien jėgos, kuri sukelia atomų dalelių virpesius. Mes turime prielaidą, kad už šios jėgos stovi sąmoningas ir protingas protas. Tas protas yra visos materijos matrica. Aš laikau sąmonę fundamentalia. Aš laikau materiją kilusia iš sąmonės.“ Šios mintys tik pagrindžia, kad žmogaus sąmonė, mintys bei idėjos neabejotinai gali būti pagrindinė tikrovės šerdis ir esmė, nes tai, ką

galvojame ar matome kaip menkas, nereikšmingas mintis, iš tikro gali būti tikrovės formavimosi kibirkštis.

Vienas garsus televizijos laidų vedėjas, rašytojas bei verslininkas Stivas Harvis irgi yra apie tai samprotavęs ir teigęs, jog: „mūsų mintys virsta dalykais, o vaizduotė yra įrodymas dalykų, kurių dar nesame matę. Ir, jeigu matai tai savo mintyse, gali laikyti tai savo rankose“. Aš tuo tikiu. Tikiu, jog žmogus turi minties galią formuoti savo realybę. Net žiūrint medicininiu kampu, neurobiologija, kurią pastaraisiais mėnesiais gausiai nagrinėju besiruošdama olimpiadai, rodo, kad mintys ir tvirti įsitikinimai fiziškai keičia neuronų ryšius, tai yra, apie ką galvoji, kuria ir lemia tavo elgesį, emocijas ir įpročius, kurie gali įtakoti ateities veiksmus ir pasirinkimus. Taip pat funkcinio magnetinio rezonanso (fMRI) tyrimai rodo, kad įsivaizduojant veiksmą aktyvuojasi tos pačios motorinės ir sensorinės smegenų sritys, kurios yra aktyvios atliekant realų veiksmą. Ir tai dar kartą patvirtina, kad visa, kas kyla tavo galvoje, programuoja tavo smegenis ir įtakoja tikrovę. Taigi nebijok visur dalyvauti, bandyti savo jėgas ir visuomet tikėti savimi bei savo įsitikinimais, nors tavo nuomonei niekas nepritaria, tavęs nepalaiko ar lieki viena lyg dykumoje, nes tai kaip tik gali būti stebuklingas raktas į svajones.

Gyvenime visiems pasitaiko akimirky, kai viskas praranda prasmę ir sykiu rodos, kad žemėje esi tik nusidėjimų atpirkimui. Būna, viskas atrodo nemielia, o ir svajonės atrodo kaip horizontas, prie kurio vos priartėjus jis vėl nutolsta. Neišsigąsk - tai tikrai laikina. Visata, ta kuriančioji energija, ne visada duoda tai, ko norime čia ir dabar. Ji delsia, tyli, tačiau tai ne bausmė ar ženklas, kad eini blogu keliu. Greičiausiai tai tik paruošiamoji fazė, tad prisimink, jog tas delsimas, sukeltas nemalonius jausmus yra priminimas, kad viskas ateina savu keliu ir savu laiku. Stebuklai, kurių taip laukiame išsipildo ir aplanko tik tada, kada esame pasirengę juos priimti.

Jei kada atrodys, kad niekas nevyksta ir apims abejonės, nenukabink nosies, nepasiduok, toliau judėk į priekį, daryk progresą. Žinok, jei žvejui vieną dieną neužkimba žuvis, jis nepasiduoda ir vėl bando kitą dieną, nes kiekviena diena ateina su naujomis galimybėmis, įvairiais pasirinkimais, kurie gali tave vesti vis arčiau tavo tikslo. Ir prisimink – kaip visi keliai veda į Romą, taip ir tavo kelias, kad ir koks vingiuotas ar duobėtas jis bebūtų, vis tiek kažkada nuves į tavą tikslą. Kiekviena audra, kiekviena skruostu nuriedėjusi ašara yra skirta tave užgrūdinti ir išmokyti nepasimesti bei tvirtai laikytis savo pozicijos, kad vieną dieną, pasiekus savo svajonę, turėtum jėgų ją saugoti nuo audrų ir gyvenimo vėtrų.

Taigi, nekreipk dėmesio į tuos, kurie bando atgrasyti tave nuo tavo svajonių. Žinok, kad nebūtinai viskas turi įvykti čia ir dabar. Tikėk savimi, nebijok žengti į nežinomybę, būk kantri ir neprarask atkaklumo, kadangi visa, kas bloga – ilgai neužsibūna. Kaip praeina kiekviena audra, atslogsta potvyniai, taip ir tavo laikas išauš, padangė pragiedrės ir viskas bus gerai!

Su meile,

Tavo, aš

Tėja Krisikaitytė, Vilniaus Žemynos gimnazija, 10 kl.

Excuse me, my dear self,

for writing yet another one of these pathetic letters to you with about a third cup of green tea and all of the used-up tissues on my side table. It probably wouldn't be able to soak up more tears than it already did. Here's a warning. You will wake up again with a chest full of bricks and a dream of our mother that ended too quick. The house will be quiet, the kind that you knew, the quiet that followed a bottle or two. You learned as a kid how to tiptoe through hell, how to smile through bruises and never tell.

Every friend a gamble, each goodbye a scar, every "I love you" just drove us too far. You'll grow up in shadows, grow into a woman, but that girl will stay inside you, still gripping your hand. You'll try to be better, to hold it together, but pain doesn't soften, it only gets clever. We'll speak and they'll listen, but never quite hear. They'll see just the mask and never the fear. Throughout the rainy days you will smile when you can, lie when you must, but your hands might start shaking, and our dreams turn to dust.

So I am writing one last letter, but might throw it away. What's the point of a note when there's nothing to say? You didn't want silence. You didn't want fame. We both just wanted the echoes to stop screaming our name. So one final night, I will tuck the girl in. I will whisper, "I'm sorry, I tried... But we never could win." And I will open a door that has no handle inside, leave the world still turning with no place to hide.

Now you're just a whisper in the heart of the storm: we are a woman made of ashes and a girl never born.

Sometime in the future, when the ashy sky clears up your mind, you'll find me somewhere along the path, the grass, the painfully loud silence of dark and lonely alleys. I'll be in the smell of freshly baked morning bread, I'll be in the sound of blankly whispering people, and when you come back to the same door that has no handle inside, the door where our worn-out souls first parted ways, you'll feel my presence there. You'll know I cried over you for many nights, but out of everything, all that's left is the gloomy sky, soaked-up tissues, and a single cup that still smells like freshly made green tea.

- A woman made of ashes

Rūta Jonė Lynykaitė, Alytaus Adolfo-Ramanausko Vanago gimnazija, 10 kl.

Labas, Jone,

Čia aš, Jonė. Kad ir kaip keistai nuskambėjo pirmieji mano žodžiai, tikiuosi, jog skaitai toliau. Žinau, kad tau dabar aštuoneri ir daugelis gyvenimo sunkumų dar nepasibeldė į duris. Tikiuosi, nepriimsi šio laiško kaip pirmosios iš dar daugelio tavęs laukiančių keistenybių, krečiamų tavęs pačios. Rašau ne be priežasties, net su labai rimta: norėčiau supažindinti tave su tavęs laukiančiu amžiumi - šešiolika. Baugu, ar ne? Na, man irgi kartais oda perbėga šiurpuliukų banga, bet nėra ko bijoti. Tavo dienos nepasikeitė taip drastiškai, kaip galėjai pamanyti, ir gali pati tuo isitikinti.

Tu atsikeli kasryt, pažadinta skambančio žadintuvo. Nesvarbu, ar mokslo metai, ar vasara, jis visada girdisi: kartais kelia tave į mokyklą, kartais į darbą, taip, tu dirbi - aš dirbu. Tas darbas tau patinka - nešioji taures ir indus, pilnus skanėstų, visi ten draugiški ir darbštūs, į darbą tave nuveža tėvai, su kuriais pakeliui šnekučiuojiesi apie jums rūpimus dalykus, o kartais paprasčiausiai klausotės radijo. Bet iki tos kelionės į darbą dar reikia daug ką nuveikti. Tu vangiai iškeli kojas iš lovos ir taip pat tingiai nusliūkini iki vonios kambario, kur dar minutėlę stovi atsirėmusi į sieną užmerktomis akimis. Rytai tau nepatinka, ypač kai už lango būna tamsu, tačiau vakarai, tavo nuomone, nėra nė kiek geresni. Tau labiausiai patinkantis paros metas keičiasi su kiekvienu metų laiku: vasarą - tai valandos, kai saulė bučiuoja įkaitusią per dieną žemę, rudenį - popietė, kai žaismingi spinduliai maudosi nukritusių lapų krūvose, sukrautose mokyklinukų, kad vėliau galėtų į jas šokinėti. Žiemą, tavo manymu, geriausias laikas yra maždaug nuo aštuntos iki dešimos ryto, nes kaip tik tada šviesa pradeda skverbtis iš už daugiabučių mūrų, o sniegas ima žibėti. Žiemą tau rytai patinka dėl to, kad tada šviesiausia. Tau nepatinka tamsa. Galiausiai – pavasaris, kuris, iš pradžių buvęs purvinas ir šlapias, galų gale visada būna paruošęs siurprizą, ir nors kasmet jis toks pat, žavingas išliks amžinai: pumpurai sproginėja kaip petardos, mėtomos kapišonuotų paauglių, ir nauji žiedai kiekvieną kartą atrodo vis gražesni. Kasmet tu grožiesi kiekvienu metų laiku iš naujo, kad ir kaip nuobodžiai tai skambėtų: tie patys lapai, tas pats sniegas, tos pačios gėlės. Tačiau grožį galima išvysti visur, ir tavo dabartiniame gyvenime jo pilna, kad ir kaip būtų sunku jį kartais pastebėti. Gražiausias dalykas ryte (po šiltos ir jaukios lovos, kurią ką tik palikai), būna pusryčiai. Tavo mėgstamiausias pusryčių patiekalas - jogurtas su vaisiais ir skrudintais riešutų trupiniais. Žinau, kad dabar tai neskamba labai skaniai, nes atsimenu, kad nemėgsti jogurto, bet vieną dieną viskas pasikeis ir tada, vėl skaitydama šį laišką, tikrai varvinsi seilę. O kol kas nebandysiu įtikinti tavęs, kad tai geriausias dalykas, kurį gali suvalgyti ryte, verčiau tęsiu savo pasakojimą, praleisdama tą raiškų, daug detalių turintį graikiško jogurto aprašymą.

Dabar žiema, rytas, bet dar tamsu. Lauke pilna sniego, per kurį turi prasibrauti iki mokyklos durų. Tu tebegyveni ten, kur ir gyvenai visą savo gyvenimą, taigi žinai, kad mokykla labai arti. Tu mėgaujiesi kiekvienu žingsniu, kai batai girgždėdami grimzta į sniegą ir palieka pėdsaką, kurį vėliau uždengs pranašaujamas stirpus snygis. Pirmą pamoką tu praleidai, dabar gali taip daryti, nes esi savarankiška (žinau, kad visada tokia buvai, bet dabar dar labiau). O per tą laiką, kurį turėjai leisti gyvenimo įgūdžių pamokoje, ruošiesi chemijos kontroliniam. Chemija nėra tavo mėgstama pamoka, ne dėl to, kad tau nesiseka, sekasi, bet tas mokslas tau atrodo neįdomus. Tavo mėgstamiausios pamokos nepasikeitė per visus tuos aštuonerius metus: literatūra, anglų kalba, istorija (už tai jaučiuosi dėkinga tau, be paliovos skaičiusiai istorijos žurnalus), be to, šiuo metu viena iš mėgstamiausių tavo pamokų - kūno kultūra. Nematau tavęs, bet puikiai žinau, kad iš nuostabos išpūtei akis. Taip, tikrai keista, kaip Jonė, iš visos širdies nekentusi fizinio lavinimo pradinėje mokykloje, dabar tuo mėgaujasi. Ir vis dėlto žmonės išties keičiasi. Ar ne?

Po pamokų tu pėdini namo pasislėpusi po kailiniu kapišonu - jau ilgai norėjai striukės su kailiuku ir pagaliau tokią turi: jei atmintis nemeluoja, tu ir dabar tokios nori. Kitomis dienomis turi būrelių, kuriuos uoliai lankai. Kitaip nei chemija, jie tau įdomūs: mokaisi žiesti ir siūti, nors kol kas dar tik darote brėžinius. Tavo noras pasiginčyti su bet kuo, kas turi tam pakankamai drąsos, niekur nedingo: dabar tu priklausai debatų klubui, kur kiekvieną antradienį ginčijatės apie įvairias šiuolaikinę visuomenę kamuojančias problemas, žinoma, anglų kalba. Kad ir kaip tau būtų sunku dabar nenorom į galvą grūsti vieną po kito nežinomus žodžius, kurių reikšmė miglota, žinok, kad vėliau viskas bus daug lengviau. Ir net nereikės laukti, kol sukaks šešiolika - ši užsienio kalba tau pasidarys įkandama dar progimnazijoje. Kai būsi vyresnė, pasaulis atrodys daug paprastesnis, nors suaugusieji mėgsta kartoti, kad visada yra ir bus atvirksčiai ir kad gyvenimas yra viena didelė, niekada nesibaigianti kančia. Svarbu, kad kuo anksčiau suprastum, jog tai melas.

Tavo smalsumo dėka istorijos kontrolinius gliaudau kaip tuos riešutus pusrytiniame jogurte, taigi ir aš jaučiu pareigą kažkaip tau atsidėkoti. Turiu krūvą autobuso bilietų iš anksčiau, jeigu norėtum, galėčiau sudėti į dėžutę ir tau daugiau niekada nereikėtų mokėti už važiavimą autobusu. Tačiau giliai širdyje knibžda noras padovanoti tau kažką vertingesnio. Juk yra daug dalykų, kurie tebepatinka mums abiems, taigi juos atiduoti gaila. Įdomu, ko tu, aštuonmetė, norėtum iš mano brangiosios atsiminimų kolekcijos - mielai palikčiau tau bet ką, kas nudžiugintų. Galėtum pasiimti, kai būsi čia, kur dabar esu aš. Pasakyčiau, kad lauksiu atsakymo, bet paukštelis, visur kaišiojantis savo smalsų snapą, man pačiulbėjo, jog tikriausiai atsakymo nesulauksiu. Taigi tiesiog - visada tavo, šešiolikmetė Tu.

Greta Milašiūtė, Klaipėdos Hermano Zudermano gimnazija, 9 kl.

Gretute,

tau dabar šešeri metukai ir, žinau, dar tik pradedi pažinti raideles (o kai kurias jau net moki parašyti – šaunuolė!). Taip, žinau, jog nelengva ganyti tas juodas aveles baltose lankose. Bet kai jas išmoksi, patikėk manimi, atsivers nuostabus pasaulis – knygų pasaulis...

Tave puikiai pažįstu ir žinau, jog jau dabar kartais pagalvoji apie tai, koks bus pasaulis, kai tau bus penkiolika...Galiu pasakyti atvirai, jis beveik nepasikeitė: mašinos dar neskraido ir žmonės vis dar važinėja autobusais. Ir į Marsą dar nenuskridome... O Kūčių naktį tykome svetainėje (vis dar yra mūsų pasaulyje tokių naivuolių...) Kalėdų senelio, tyliai ir grakščiai bandančio po eglute padėti stebuklą...

Bet tau turbūt įdomu, kokia esi tu, penkiolikmetė?.. Subrendai, paaugai, bet vis dar esi tokia pati svajonklė kaip ir anksčiau - nuolat skrajojai vaizduotės padangėse... O gal aš neteisi?

Aš labai didžiuojuosi būsima tavimi. Tokia stipri ir savimi pasitikinti. Ir kaip nepasitikėsi – tiek visko išmokai: chemijos formulės, matematikos algoritmai, fizikos greičiai ir pagreičiai, anglų ir vokiečių kalbos... Taip, visa tai, jei nori, be abejo, gali išmokti, bet, svarbiausia, manau, išmokau MĄSTYTI (kaip sakė žymusis Dekartas, mąstau, vadinasi esu. Matai, kokia išmintinga tapsi...). Tau, šešiametei, turbūt sunku suprasti, ką noriu pasakyti, bet paaugusi tikrai suprasi, kaip svarbu mūsų technologijų amžiuje mokėti mąstyti. Tad pirmoji mano pamoka tau – mąstyk, galvok, nes tik gebėdama mąstyti, galėsi atskirti, kas yra gera, o kas bloga, kas teisinga, o kas ne...

Džiaugiuosi, kad tu išlikai savimi, vis dar tebesvajoji (neįsivaizduoju, kaip galima gyventi be svajonių...), myli savo šeimą (nors kartais ji visiškai mūsų nesupranta), pripažįsti klaidas (šiandien tai jau retas gebėjimas!), moki užjausti ir atleisti. Žinoma, kartais be galo įsiunti, bet (o džiaugsme!) išmokai nusiraminti – giliai įkvepi, užsimerki ir... išskrendi, mintyse, žinoma, toli toli, ramu ir gera, kur nėra apgaulės... Bėgi į svajonių pasaulį visai kaip mažasis Mijo... Toje nuostabioje pasakų šalyje pyktis ir neapykanta neegzistuoja. Ten nėra bado, baimės, skurdo ir niekas nežino, kas yra karas. Ten visi vaikai nuolat žaidžia, išdykauja ir yra mylimi savo tėvelių. Ten visi vis dar tiki Kalėdų Seneliu (jis be abejo yra, nors savo akimis jo matyti ir neteko. Bet jis yra, tikrai yra... Man gaila tų, kurie nebetiki stebuklais, vargšeliai – jie nemato Mažojo Princo, besišypsiančio iš savos planetos...).

O dabar aš *tik tau* noriu atskleisti didelę paslaptį (tik niekam nesakyk): tu rašai, tai yra kuri. Supranti, kaip kokia rašytoja: sėdi sau kambaryje, užsidarai nuo visų ir nuo visko ir rašai. Puiku, ar ne? Žinai, kartais (o gal ir ne kartais) pasvajoju, jog štai, tarkim, po dešimt (gal per anksti, juk aš ne V. Mačernis), po dvidešimt metų aš, Greta, esu garsi rašytoja ir susitinku su skaitytojais, duodu interviu... (Oi, kad tik nesužvaigždėčiau!..) O jeigu rimtai, norėčiau rašyti vaikams kaip Astrida Lindgren. Gražias, linksmas, liūdnas ir be galo nuoširdžias knygas. Deja, bet jos Emiliui,

Karlsonui ir Mažyliui, Padaužų kaimo vaikams, broliams Liūtaširdžiams, Peppei Ilgakojinei, nuoširdiems, jautriems, tikintiems gerumu, sunku konkuruoti su šių dienų vaikų knygų herojais – madingais, kalbančiais apie gamtinius reikalus. Atleisk, mažyle, jog apie tai rašau, juk tu dar ir skaityti nemoki. Prašau, skaityk tik geras, o ne madingas knygas!

O dabar aš noriu, tavęs paklausti, ką veikiate su seneliu? Kada paskutinį kartą važiavote žvejoti? Ar jau kalbėjotės apie tai, kaip jiedu su močiute susipažino? O gal jis tau jau papasakojo apie savo vaikystės išdaigas? Ak, būtinai paklausk, kai nuvažiuosi į kaimą. Prisimenu tuos jaukius vakarus, kai susėsdavome prie pečiaus (taip sakydavo senelis, turbūt mano lietuvių kalbos mokytoja supyktų už tokį žodį...) ir valandų valandas šnekučiuodavomės apie visokias įdomybes. Nepatikėsi, kiek daug jis žino apie Lietuvos istoriją! Nenoriu tavęs liūdinti, mieloji, tačiau kartais taip nutinka, kad prarandame artimus žmones. Tačiau nenusimink, jie visada šalia ir mus saugo. Žiūri iš dangaus ir džiaugiasi, kai mums linksma, išgyvena, kai mums liūdna... Apkabink, už mane senelį, nes aš jau nebegaliu jo apkabinti... Įsivaizduoju, kaip kartu su seneliu žvejojate prūdelyje, grybaujate miške... O kiek paslapčių jo dirbtuvėse, kupinose nematytų rakandų, daugumos iš jų taip niekada nepanaudojo... Aš vis dar tebejaučiu senelio pypkės kvapą, tebegirdžiu kiek pakimusį juoką... Atsiprašau, jog nuliūdinau, bet kai prisimenu senelį, visada įsivaizduoju jį besivaikščiojantį paslaptingoje Nangijaloje... ir pralinksmeju. Kas gi toji Nangijala? Smalsu ar ne? Paprašyk senelio, jog tau paskaitytų Astridos Lindgren knygutę „Broliai Liūtaširdžiai“...

Žinau, jog kartais jausiesi vieniša. Matau, kaip sėdi kambario kamputyje, liūdi ir įsivaizduoji, jog visame pasaulyje esi viena... Nebijok, paliūdėti kartais irgi reikia ir pabūti vienai taip pat reikia. Tai pats idealiausias metas svajoti ir... MĄSTYTI. Apie ką, norėtum paklausti. Apie ką tik nori: kodėl paukščiai skraido, kas padeda Kalėdų Seneliui supirkti visas dovanas, ar jis tikrai moka visas pasaulio kalbas – nes jam reikia skaityti viso pasaulio vaikų laiškus. Pagalvok, ar gera šiandien buvai, ar kasdien susitvarkai kambarį, ar nepamiršai pasisveikinti su Mažuoju Princu, žiūrinčiu į tave iš savo planetos?..

Ir baigdama (nes ir taip jau daug prirašiau...) noriu tau, mažoji Greta, pasakyti - nebijok suklysti (o taip tikrai bus!), svarbu išdrįsti ir sau, ir kitiems pasakyti, jog esi neteisi. O svarbiausia, visada klausyk, ką sako tavo širdutė. Atmink, ji niekada neklysta. Mažajam Princui lapė sakė, jog akys dažnai meluoja, o širdis ne...

Tavo Greta, kuri rašo iš ateities...

Meida Mitkutė, VDU Ugnės Karvelis gimnazija, 12 kl.

Laiškas sau Jausmų šydą praskleidus

Spalio 20, 2022 - įsimylėjimas

AAAAAA! Dienorašti, nepatikėsi, bet tikriausiai įsimylėjau. Net pati negaliu tuo patikėti. Rašau ir net kojomis mosikuoju, nesuprantu, kas vyksta. Emocijos šokinėja lyg bengališka ugnelė. Žinok, manau, kad įsimylėjimas yra gražesnis jausmas už meilę. Ir neteisk manęs už tokį pasakymą, bet kaip manai, kodėl tiek žmonių santykiuose nusprendžia akis nuvesti kitur? Tas adrenalinas ir begalinės svajos, tie pokalbiai veža. Ir taip, aš jo dar nepažįstu pilnai, bet čia ir yra visas smagumas. Neįsivaizduoji, kiek jėgų ir ištvėmės man reikėjo, kad mūsų akims susitikus, nepradėčiau šypsotis kaip kvailė. Ir sakiau, kad važiuosim į Druskininkus šiandien - į parką kažkokį, o paskui į baseinus. KAIP JIS MANE NUSTEBINO!!! Žodžiu, mes su drauge supomės ant tokio įdomaus mechanizmo, kur reikėjo bernus įdarbinti, kad iškeltų šitą baisų objektą oran. O su juo aš nelabai kalbėjau dar, pagrindė laikiusi su savo panelėmis, kartais tik susižvalgydavome. Ir mus įsupo iki pat viršaus, atvirai tikėjau, kad persisuksim per viršų (ačiū Dievui, to neįvyko), bet dar pilnai nesustojus draugė iššoko, o JIS ĮŠOKO. Net nežinojau, ką daryti, net negalėjau pilnai sureaguoti, nes po akimirkos vėl skriejau padebesiais, bet dabar su juo. Oi, kaip man patiko šitas gestas. Ir, aišku, vos nulipus susižvalgiau su draugėmis. Baseine dar gavau pasilaikyti jam už rankos (ir specialiai, ir todėl, kad kitaip būčiau nuskendusi, bet į šitą faktą nekreipiam dėmesio). Aiii, dar jis nupirko tokią spaustą Druskininkų monetą ir sakė, kad tai prisiminimas iš pirmosios mūsų kelionės kartu. Aš vis pagalvoju apie tai ir negaliu nustoti šypsotis. Dar žmogus mane palydėjo iki namų, nors buvo šalta ir dar papildomas gal kilometras. Ir dar labiau apsikvailinti nemanau, kad galėjau. Atėjom prie vartų, sustojom ir aš jam sakau: į vidų tai nepakviesiu. KAS TAIP SAKO? Ką aš išvis galvojau? Čia gal net labiau ne ką, bet ar. Reikia dabar parašyti, pasiaiškinti ir nepamiršti padėkoti už smagią dieną. Aš visą laiką taip bandžiau neišsiduoti, bet tiesiog fiziškai nemoku nulaikyti šypsėnos. Kalbėčiau ir kalbėčiau su juo - atrodo, kad radau žmogų, kuris mane mato. Aš irgi jį matau ir tikiuosi, kad joks rožinis stiklas nepradings. Iki ryt, dienorašti!

Gruodžio 15, 2022 -tuštuma

Mielas dienorašti, tu mane pažįsti ilgiausiai, tad gal padėsi atsakyti, kodėl aš taip noriu pritapti? Žinau, kad iš tikrųjų negali priversti žodžių iš tavęs iškristi ir man pateikti atsakymą, bet tavyje slypi mano visos mintys, prisiminimai ir skausmai, tad kažkaip teisinga jaučiasi prašyti pagalbos dalyko, kuris yra mano atspindys ir galimai vienintelis mano tikras draugas. Puikiai žinai, kad dėl sporto paaukojau savo vaikystę ir nuo mažens nelabai turėjau draugų,

nors visada buvau ta vaikštanti šypsenėlė, kuri visus apkabina ir paguodžia. Ir puikiai žinai, kad aš stengiuosi padaryti viską, kad pritačiau. Taip, suprantu, kad individualumas yra svarbu ir aš jo turiu, bet kodėl verčiuosi per galvą, kad pabendračiau su žmonėmis, kurių nei aš pati mėgstu, nei jiems labai rūpiu. Gal net nesakyčiau, kad nerūpiu, nes, kai reikia atlikti jų namų darbus ar pasakyti kontrolinio atsakymus, tai geresnių draugų negalėtum rasti. Taip ilgaiėjau per gyvenimą viena, kad vos žybtelėjus kitų dėmesiui, kaip uodas skrendu artyn. Vis stengiuosi būti kitų gyvenime, nes noriu pasijausti kažkieno dalis, noriu turėti žmogų, kuris mane galėtų suprasti. Aišku, to nerasiu rūkančių ir besilaižančių su kas antru devintokių grupelėje, bet šiuo metu nelabai turiu iš ko ir rinktis. Ir jos taip gerai manipuliuoja, o aš vis noriu tikėti. Tas noras laikytis įsikibus į žmogų, kuris net nėra toks geras, tas noras pritapti, įprotis ar net siekis jaustis norimai kažkieno gyvenime man nutiesia kelią į savęs naikinimą. Kodėl aš tiesiog negaliu būti normali ir turėti draugų, kuriems nebūčiau pakaitinė? Vos pajuntu, kad esu nenorima, metu save rykliams ir bandau tapti reikalinga, o jeigu nesugebu būti net tokia, leidžiuosi būti išnaudota ir išsemta, kol mano skrynia tampa kiaura. Tuomet jaučiuosi visiškai tuščia, besielė ir išsunkta. Atsitraukiu nuo tokių žmonių, išsilaižau žaizdas kokiam kampe ir sakau sau, kad niekad daugiau. Ir visada žinau baisiausią dalyką: tai pasikartos.

Liepos 23, 2023 - nusivylimas

Dienorašti, tu žinai, kad šie metai turėjo būti kitokie, bet aš tokia nusivylusi. Kaip ne kartą esu rašiusi, mėgstu gražiau apsirengti. Man tie treningai kažkaip ne prie širdies, bet suknelės ar kažkas labiau patraukiantis akį dažniau pasitaiko spintoje. Ir taip rengtis man patinka, bet negaliu nepastebėti aplinkinių reakcijų. Jeigu apsirengiu gražiai, bet ne taip aptemptai, laisvai praslenu visiems pro akis. Bet apsilvilkus prigludusią suknelę, kuri išryškina visas formas, ar apnuoginus daugiau kūno net nejauku pasidaro pamačius, kad akių, bandančių tave praryti, apstu. Ir tuomet visi nori susipažinti, bet tik su kiautu, o ne tuo, kas slypi viduje. Suprantu, kad dabar toks amžius, kai išvaizda tikrai yra svarbu, bet nuo kada žmogus tapo aksesuaru? Ir gerai, jeigu jau tikisi paspoksoti, tai galima daryti iš atokiau, nebūtina manęs dar labiau nuvilti žmonėmis. Bet aš to taip nesuprantu. Vos vos apnuoginus odą susilauki visų dėmesio, bet atskleidus sielą daugelis išsigąsta. Pastebėję, kad asmenybės spalvos ryškesnės, žmonės užsideda akinius, nes jiems rėžia akį. Visi beždžionijauja dabar tas blankias asmenybes iš kokio podcasto ar „Instagram“ reel'so, kad net negali pakęsti kažkiek individualumo. Kas nutiko bendravimui, kur iš tikrųjų nori suprasti savo pašnekovą, o ne šlykštėtis, kad kiautas neatitinka per sekundę sugalvotos jam personos? Pažinę širdyje glūdintį skausmą, kuris prasiskverbia per akių krašteliu, griebiasi skėčio, kad druskingas vanduo nepriliestų jų nė trupučio. O jeigu bandai atsiverti kaip knyga ir nutiesti kelią tavęs pažinimo link, žmonės nenori skaityti, nes kažkur skuba. Vos tik pasirodo, kad reikia dėti pastangas - nežinau, ar durų rankena kada taip greitai sukosi. Žinok, dienorašti, nusivyliau gyventi pasaulyje, kur vienintelis pažinimas yra užrašytas brailio raštu ant kūno linijų.

Ugnė Mingailaitė, Šilalės r. Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazija, 10 kl.

Laiškas, kurio aš niekada negausiu

2025 metai Lapkričio 12 diena

Labas Ugne,

2015 metai daug ko atnešė, bet kiti ateinantys dešimt metų atneš labai didelių permainų. Manau, kad tu gavusi laišką ir skaitydama pačius pirmuosius jo žodžius susimąstysi, kas čia rašo ir iš kur atsirado šis ilgas laiškas? Taigi, leisk man prisistatyti: aš esu tu, tiktais truputį vyresnė ir atkaklesnė tavoji versija. Laišką gavai per portalus, kurie remiasi kelionių laiku principu, ir per kuriuos gali siųsti daiktus, laiškus, ar ką nors kita, aišku, ne save ar kokį nors kitą žmogų, gyvą būtybę, pasirinkus tam tikrą vietą, tam tikru laiku. Neįtikėtina! Aš ir pati negaliu patikėti, kad pasiryžau tau parašyti šį laišką, todėl leisk man duoti keletą patarimų ir papasakoti apie ateitį, apie kurią tu galvoji kiekvieną dieną.

Visų pirmiausia, išlik tokia pat džiaugsminga, atsakinga, rūpestinga ir kūrybinga, kokia dabar ir esi. Jokiu būdu netingėk ir stenkis perskaityti daug įvairių knygų, taip pat išmok visas pamokas. Niekada nepasiduok, kad ir kaip sunku bus išgyventi nesėkmes, nes kiekviena nesėkmė veda prie sėkmingo rezultato. Žinau, kad tu kiekvieną dieną nori būti vis didesnė, bet neskubėk suaugti. Nori, pasakysiu apie ką dažnai galvoju? Ogi apie laiką, kurį tu dabar gyveni. Šilti prisiminimai apie vasaros nuotykius, pasivažinėjimus dviračiu, keliones mane užplūsta, ir aš pasijaučiu tarsi gyvendama tuo momentu. O kokios linksmybės buvo tada! Širdis net suvirpa! Tik nežinau – ar tai labiau nostalgija, ar liūdesys, kad nebebus įmanoma patirti lygiai tokių pat akimirų... Kai kurie tavo prisiminimai ir įsitikinimai man net dabar kelia juoką juos atsiminus. Žinau, kad jei pasakysiu, kad Lietuva yra tik šalis, o ne visas gaublys, ir kad Šilalė yra ne šalis, o miestas, tu tikrai tuo nepatikėsi, nors tai ir yra tiesa. Galiu nuraminti ir kitu tavuoju įsitikinimu, jog visi žaislai nakčiai turi būti lovoje, o tu ir gulėk ant paties krašto bei stenkis neiškristi iš lovos. To tikrai daryti nereikia, jie tikrai neįsižeis ir tikrai tavęs neužpuls ir nesuės už tai, kad juos palikai žaislų dėžėje. Greičiausiai jie tave apsaugos, taigi lovoje pasilik tik savo mylimiausius pliušinius meškiukus, kačiukus, kiškiukus. Dienos metu galėsi žaisti ir mokyti visus žaislus, kuriuos tu turi. Taip, aš prisimenu ir tai, kaip laisvalaikiu pasiimdavai knygas, ir žaislus mokei skaityti, jų klausinėdavai įvairių klausimų, ir įsivaizduodavai, kad tau jie atsako. Tu tik nenusimink ir nesusigėsk. Tavo vaizduotė man padėjo išmukti ir sužinoti daug naujų žinių. Ech, kaip gera visa atsiminti, bet dabar papasakosiu apie svarbiausius įvykius per ateinančius metus. Deja, visų detalių neatskleisiu, kad ir kaip norėčiau tai padaryti – neleidžia taisyklės. Prieš rašydama šį laišką, turėjau sutikti su daugybe taisyklių, kurių pagrindinė mintis – nepapasakoti tikslios informacijos, kaip spręsti svarbiausius gyvenimo klausimus, pasirinkimus. Bet aš dėl to nenusimenu, nes tu esi protinga, ir tikrai suprasi, ko reikėtų vengti, ir

ką reikėtų padaryti. Pirmiausia – nežaisk su ugnimi, įsiskaito ir žvakės. Nors, kad ir kaip gražiai atrodytų įvairiaspalvė, judanti kaip vandens lašelių šokis liepsna, ir kad ir kaip galvotum, jog ji nėra kenksminga, ji tave gali labai stipriai sužaloti, o skausmas greitai nepraeis. Manau, supratai, ką aš turiu omenyje. Po tam tikro laiko susirasi daug naujų draugų. Iš jų tik vienas bus su tavimi visose sunkiose situacijose, kol kiti pamažu tols nuo tavęs. Tik nepulk iš karto atstumti žmonių. Kartu su jais praleistas laikas, iškrėstos išdaigos liks įsimintiniais gerąja prasme, o gal ir tolimesnėje ateityje, kurios aš dar pati nepasiekiau, vėl su jais susitiksi. Be draugų nepamiršk puoselėti bendravimo ir su šeima. Jis vėliau padės ir tau, ir jiems. Praėjus tam tikram laiko tarpui, keliausi ne vien su seneliais, bet ir su tėvais. Dar po kelerių metų įvyks tai. Šis įvykis labai pakeis visuomenę, taip pat ir tave. Visų pirma, kasmetinės kelionės su seneliais ir tėvais liks vaizduotėje, sėdėsime užsidarę namuose. Daug žmonių nutols nuo kitų. Skamba kaip zombių apokalipsė, bet aš patvirtinsiu, jog čia ne ji. Taigi, stenkis bendrauti su artimaisiais ir draugais, kad ir susisiekius vaizdo skambučiu. Neleisk nuoboduliui tavęs paveikti – užsiimk įvairiomis veiklomis namuose. Šiam įvykiui vykstant, įvyks ir kitas – gyvensi naujuose namuose, lankysi kitą mokyklą. Tai sužinojusi pyksi ant visų, net ir ant savęs pačios, bet laikui bėgant prie to priprasi ir suprasi, kad nereikėjo ant nieko pykti. Aš irgi negalėjau įsivaizduoti, kaip galiu palikti savo vaikystės namus, kuriuose tiek daug man svarbių prisiminimų, bet su tuo susitaikiau. Suprantu, kad labai myli senelius ir nenori jų palikti vienu, bet jie tikrai niekur nedings ir bus šalia visą laiką, net ir tolimoj ateityje, kuri man pačiai dar prieš akis, net jei tu jų ir nematysi, ir palaikys tave tau to net nesuprantant. Kaip ir tas įvykis, sukėlęs visos žmonijos baimę, atėjo, taip jis ir praeis, ir tu pagaliau eisi į mokyklą. Būk drąsi ir susirask daug naujų draugų. Pagaliau, mano mėgstamiausi metai – paskutiniai ketveri metai. Tuomet tu patirsi labai daug nuotykių ir daug kur nukeliausi, išsipildys net kai kurios svajonės, taip pat tau liks geriausi prisiminimai. Gyvenimas atnešė daug laimės, bet be sunkumų tai nebūtų gyvenimas. Nors ir per šiuos metus patirsi džiaugsmo, bet kartu gausi ir labai sunkių iššūkių. Duosiu vieną patarimą: kad ir kaip seneliai nori padaryti tave laimingą, neleisk jiems persidirbti ir peržengti jų ribų. Prižiūrėk jų sveikatą ir juos pačius, lyg tai būtų pats svarbiausias tavo gyvenimo tikslas. Nors kartais nieko neišeina pakeisti, niekad neišsigąsk ir nekaltink savęs, nes kiti tavęs dėl to tikrai nekaltina, tiesiog būk šalia jų, bendrauk ir juos palaikyk situacijose, nes jie to tik ir nori, daugiau nieko kito. Taip pat brandžiai priimk abiejų tėvų sprendimus, nes jiems to labai reikia.

Kad ir kaip gaila būtų, turiu atsisveikinti. Linkiu, kad tu pasiektum daug ko savo gyvenime, visada būtum laiminga ir šviestum lyg žvaigždutė danguje. Tikiuosi, kad turėsi daug prasmingų prisiminimų su žmonėmis, kuriuos tu labai labai myli. Galbūt laiško ir negausi, galbūt neišstaisysi ir klaidų, kurias padariau aš, bet aš tavimi labai didžiuojuosi. Noriu, kad tai tu žinotum. Viso!

Vyresnė tavo versija

Lina Noreikaitė, Vytauto Didžiojo universitetas, studentė

Laiškas mano mažajai mergaitei iš paralelinio pasaulio

Brangi mano mažoji mergaite,

sėdžiu tamsiame kambaryje. Jame nėra elektros. Nėra šviesos, kuri išsklaidytų tamsą, ir šilumos, kuri sušildytų. Tik rankinis žibintuvėlis apšviečia šį popieriaus lapą, ant kurio tau rašau. Iš lauko pro senus medinius langus veržiasi žvarba. Namai nekūrenami. Atsiduoda pelėsiu ir užkonservuotu apleistų namų oru. Nejaučiu nei rankų, nei kojų pirštų. Vos išlaikau rašiklį. Bet tai mažiausia, kas blogo gali nutikti žinant, ką tu išgyveni. Ką mes išgyvenome. Tamsa, kurioje aš esu, tai namų, kuriuose nuo mažumės augai, tamsa. Lova po manimi, tai ta lova, kurioje tu miegi užsidengusi galvą, kad negirdėtum, kas vyksta kitame kambaryje. Joje niekas nemiegojo jau ketverius metus. Ne tik mano lovoje, bet ir niekur kitur šiuose namuose. Žinau, mano mažesnioji versija, kad paraleliniame pasaulyje slepiasi šiame kambaryje, pasišviesdama stalinės lempos šviesa ir po ją pasikišdama knygą akimis bėgi per raidžių eiles, vieną po kito verti puslapius. Jie tave nuveda į kitus pasaulius ir padeda negirdėti aplinkos. Prisimenu nukankinto ligonio balsą, o dabar mano sapnu apsidengusios akys naktimis mato pūvantį jo veidą. Taip, mažoji mergyte, tėčio nebėra. Iš vidaus ėdanti liga taip puotaudama prisilinksmo, kad iš jo liko tik susisukę griaučiai. Nors mus skiria 15 metų, bet tu kuo aiškiausiai žinai, ką reiškia matyti skausmo iškreiptą veidą. Ir pyktį, kuris veržiasi it ugnikalnio lava, uždengdama visų namų grindis. Žinau, kad tu nori bėgti nuo jos, tačiau esi virvėmis priišta prie tėčio. Bėgi ant vietos, pėdas svilina jo deginantys žodžiai. Jie ne tik degina odą, bet ir smelkiasi iki kaulų. Skaudžiau nei gali įsivaizduoti. Ir ne dėl to, kad tau devyneri. (Net neišdrįstu pasakyti žodelio „tik“ dėl patirtų išgyvenimų.) O dėl to, kad viskas tau atrodo įprasta, o patyrimai nežadantys nieko blogo ateičiai. Tik praėjus kuriam laikui po skausmingų situacijų pradedama matyti tas lavos nudegintas žaizdas ir jausti jų veriantį skausmą, su kuriuo dar ir dabar kovoji. Tikiuosi, kad ir tu jas pamatysi, iki kol ims pūliuoti, o vietomis ir pūti. Deja, aš užsidelsiu, tad dabar kenčiu sielos kančias.

Mieloji mažoji mergaite, kartais, kai mane apgaubia ramybė, pajaučiu tave savyje. Kartais tu nuotaikingai šoki. Jaučiu net kilnojantis savo krūtinę, nes tavo vaikiškas džiaugsmas sukelia man pakilumą ir pilnatvę. Kartais aptinku, kaip tu kūkčioji iš nevilties – tada ir mano akyse kaupiasi ašaros. Ir suprantu, kaip tu jautiesi - nepritampanti ir atstumta tiek namie, tiek mokykloje. Ir aš jaučiuosi trapi bei pažeidžiama. Viskas šiame pasaulyje atrodo svetima. Bet tu, mažoji mergaite, gali daug ką pakeisti savo paraleliniame pasaulyje. O gal tokia mano iliuzija? Juk žinai, kokia plati mūsų vaizduotė. Pamenu, kai buvau vos keleriais metais už tave vyresnė, prieš užmiegant (žinau, kad ir tu taip darai, tik tavo mintyse kuriami kitokie filmai) įsivaizdavau, jog atrandu laiko mašiną ir nukeliamu toli į praeitį, į baudžiamos laikus, ir ten padedu vargstantiems. Vėliau su įsivaizduojama laiko mašina pradėjau vykdyti kitokią misiją – grįžti į vaikystę ir daryti viską taip, kad galėčiau pasiekti daugiau nei jaučiausi pasiekusi. Ir

realybėje bandžiau save paversti į tuometinį savo susigalvotą idealą. Gal taip stipriai sieloje skauda ne tik dėl matymo, kaip mano tėtis kenčia, bet ir dėl to, kad buvau užsibrėžusi per dideles ambicijas? Gal pernelyg save spaudžiau ir galiausiai visiškai pamiršau rūpintis savimi? O gal pernelyg stipriai bandžiau save pakeisti ir nekenčiau, kokia iš tiesų esu? Ak, dabar aš taip norėčiau nejusti pasimetimo ir liūdesio. Mano pasaulis trapus ir šaltas kaip šis tamsioje paskendęs namas. Mano vaikystės prisiminimai aižėja, kartu ir į šipulius sudauždami mano protą į smulkiausias šukes. Renku jas, bet niekaip negaliu vėl sudėti į vientisą darinį. Jaučiu, kad aš nebesu aš. Mieloji mano mergyte, nenoriu, kad apleistum save taip, kaip aš apleidau. Nenoriu, kad tave smaugtų iš vidaus jėgos, tamsios giltinės rankos, dalgio ašmenimis braižydamos gležną, iš siaubo išbalusią odą. Nenoriu, kad naktimis krūpčiotum nuo savo įkyrių minčių įsakomumo. Patyriau stiprią kovą su savo demonais. Tad prašau, rūpinkis savimi. Mylėk ir vertink save. Gyvenimas dar išsiskleis kaip pražydusi rožė, tik palauk to. O savęs apleidimas, spaudimas, bandymas apsimesti, kokia nesi, tave nuves klystkeliais, ir rožės stiebas ims pūti, žiedas neteks savo žiedlapių. Nebėk nuo tų žmonių, kuriais jauti, kad gali pasitikėti. Būtent jie bus saulė tavo gėlei - dėl jų aš vis dar esu. Ir kurk, nebijok rašyti, nes turi minčių, kurių niekas kitas neturi. Kūryba tavo gėlei bus trąšos, suteikiančios reikalingų medžiagų augti ir gyvuoti. Žydėk ir klestėk, o dalelytę tavęs aš visada jausiu savyje - juk esi dalis manęs.

Laišką palieku užkištą už šulinio stogelio lentos, trečios nuo kairiojo kampo nuo namo pusės. Kaip man sakei per sapną. Ir žinau, kad ten buvo ne tik sapnas. Tai buvo vizija, kurią tu, mieloji mergaite, man atsiuntei. Tau reikia manęs, o man reikia tavęs, kad išgyventume. Nekantraudama lauksiu atsakymo, paslėpto ten pat arba kur nors kitur, kur mane informuosi per viziją, nepavaldžią laiko dėsniams.

Lik sveika ir iki susirašymo.

Su meile,

Tavoji suaugusioji versija

Julija Paleckytė, Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija, 9 kl.

Becoming myself twice

Dear 2025 me,

Today is May 16th, 2035. I'm writing to you because this evening, while I was cleaning the dusty and dark attic of my old house, in a small cupboard that hasn't been used for years, I found something I had completely forgotten about - my high school diary. It felt like I had found a missing part of me. For a second it felt weird to even have it in my hands. For a moment, I wasn't even sure if it was really my own diary. I brushed off the dust, and when I opened it, all of those events kept replaying in my head as if they had happened yesterday.

The first sentence made me giggle a little. I wrote: „Dear diary, I hope no one finds this diary, because if they do, I am flying straight to Antarctica today.“ Reading this now, ten years later, I can definitely confirm that if anyone ever read this, I'd pack my bags and never come back.. One page after another and it felt like I was talking to myself, but I was again fifteen. I described every little incident like it was the end of the world. I kept flipping through the pages. In some pages I could barely understand my own writing because the ink was smudged or I was writing too fast. All of my thoughts were put in that diary. I poured my heart out like it could fix my problems.

It felt insanely weird looking through the pages that I once wrote. Although, one page caught my eye more than others. It wasn't written normally like others. It was written like a poem. I realized that it was my first song I ever wrote. At least, I *tried* to write it. There were so many lines crossed out, scribbled over or even scratched. An idea popped in my head... What if I rewrite it? The song did have potential. I took my diary, a pen and a laptop. As I was trying to rewrite the song, I realized that at that time I was writing about my dreams. I was describing the life that I am living right now. I had completely forgot I used to write songs. Maybe I should continue that?

Dear 2025 me,

Please don't stop doing the things that keep you alive. You are very strong – you just don't see that yet. Keep writing music, keep dreaming, keep music close to yourself. You were born to be with music. You can do, and you will do, great things in life. Be yourself. These small things that sometimes keep you at night will be nothing after a few years. Don't let music be just a memory – let it teach you things you never knew before. It should be your home, your safe place.

As I closed the diary, something slipped out and fell on the freezing wooden floor – a card from camp. I stared at it until the memory finally clicked. It hit me harder than I expected. It was the best camp I had ever gone to. After the camp, I promised myself that I would never stop

writing music. I felt strange. Even though I couldn't figure out my emotions, I knew one thing – I would continue my teenage dream. I would continue to write music. I was determined. I opened my laptop and got to work. Line after line, hour after hour. Time went by so quickly I didn't even notice it. While writing I realized this was my passion. I felt so alive and so free, like I was somewhere only I existed – just me and my thoughts. A place full of memories from my teenage years, where the notes floated around me, and my dreams felt like they could really come true.

I realized how much I have changed. I was almost a completely different person. The only thing that hasn't changed about me – my ambition. I looked around the attic, it was dusty and dirty. The smell wasn't great either. There were many old boxes, unused tables, chairs and even bookshelves. I've realized that all of the little things I've done, the small choices, led me here. Every mistake, every lesson, every laugh, every fail... they helped me become who I am now. Maybe this is the beginning of a new chapter.

Lots of love,

Your future self

Elžbieta Razmaitė, Palangos Senoji gimnazija, 9 kl.

2025 metų lapkričio 26 diena

Mažoji Elžbieta,

atsimeni, kaip Tau patiko klausytis paukščių čiulbėjimo? Močiutės sode visada bėgiodavai basa, skindavai gėles, o vakarais džiaugdavaisi lakštingalų dainomis. Paskutines kelias savaites labai dažnai tie atsiminimai aplanko mane, dabar suprantu, kad net mažiausi dalykai gali atnešti džiaugsmą.

Prieš porą mėnesių pradėjau mokytis gimnazijoje, ir užgriuvus viskam, ką kasdien išmokstu ir patiriu, kartais sunku surasti dalykų, atnešančių bent šiek tiek spalvos į mūsų pilkus gyvenimus. Aš tokia susitelkusi į savo gyvenimą, kad pamirštu padėti knygas ar telefoną ir pakelti galvą. Apsidairyti ir pastebėti tuos dalykus, dėl kurių aš čia esu. Aplink tiek daug spalvų, tiek daug muzikos, tiek daug grožio ir meilės... Ir mano paauglės gyvenimas kartais viską paslepia. Viską – aš nebepastebiu grožio ten, kur kadaise patiko būti, atrodo, kad nuolatos ko nors siekiu, visada kažkur skubu. Gyvenimo grožis slypi mažose akimirkose. Sustok, įkvėpk, pastebėk – net maža saulės šviesa, kvapas ar juokas gali būti Tavo laimė. Čia tik viena iš labai daugelio pamokų, kurias Tau pasakiusi sutaupyčiau nemažai Tavo laiko ir apsaugočiau Tavo mažytę širdelę.

Pagalvojus apie save ateityje, Tau tikriausiai kyla klausimų apie išsilavinimą, profesiją, artimą žmogų ir panašiai, bet aš čia tam, kad pasakyčiau, jog šie klausimai tikrai nėra svarbiausi. Kanados rašytojas Robin Sharma savo knygoje „Vienuolis, kuris pardavė Ferrari“ sako: „Gyvenime nebūna klaidų, tik pamokos. Neigiamos patirties nėra – tik galimybės augti, mokytis ir tobulėti. Iš sunkumų kyla stiprybė. Net skausmas gali būti nuostabus mokytojas.“ Mano manymu, tai labai protingi žodžiai, nes mes niekada iš tiesų nenustojame mokytis, nesvarbu, to norime ar ne. Todėl kai gavau šansą pakalbėti su Tavimi – mažąją savimi, žinojau, kad tikrai minėsiu gyvenimo sunkumus ir pamokas.

Emocijos... Vaikystės ir paauglystės metu žmonės jaučia emocijas iki penkių kartų intensyviau nei suaugusieji. Todėl yra būtina jas žinoti, mokėti jas atpažinti ir tinkamai su jomis susitvarkyti. Iš patirties sakau, jog mažiausi menkniekiai kartais užkabina tam tikrus jausmus, staiga jie užima visa kita ir pradeda mus valdyti. Nuo darželio mus moko pažinti savo emocijas, tačiau ar teisingai? Mus mokina, kad džiaugsmas – gerai, o pyktis – ne. Mano manymu, užuot apriboję jaunų žmonių supratimą, sakydami, kas yra gerai, kas blogai, pedagogai ir tėvai galėtų vaikus pamokyti jausti visas emocijas, tinkamai jas priimti. O kai tu mokoma tik pozityvių emocijų, tau gali atrodyti, jog liūdesys yra blogis, tu neturėtum jo jausti ar kad dėl to esi keista. Būtent dėl šių priežasčių jaučiamės sutrikę, čia jau ir prireikia profesionalų pagalbos. Todėl kai kitą kartą

jausiesi nesuprasta ar neatpažinsi savo jausmų, žinok, kad ką Tu jauti, yra visiškai normalu. Truputį pakvėpuok, leisk sau jausti tas visas emocijas ir viskas vėl grįš į savas vėžes.

Nors Tau niekada nebuvo bėdos su tikėjimu savimi, turiu paminėti, kad tai gyvenime labai svarbu. Dar visai neseniai lietuvių kalbos pamokoje rašiau rašinį apie sunkių akimirkų išgyvenimą. Nors šeimos ir draugų palaikymas yra labai svarbus, bet išvadoje vis tiek paminėjau, kad svarbiausia tikėti pačiai savimi. Mažoji, Tu svajoji tyliai, nes manai, kad kiti galvos, jog Tavo svajonės per didelės. Bet Tu gali svajoti garsiai, svajonės neribotos. Jos nėra tylios – jos yra kryptis, nors ir kelias dar miglotas. Taip pat neturėtum jaustis taip, lyg turi kažką kažkam įrodyti, Tu esi verta visko, ko tik trokšti, ir tik pati tuo tikėdama iš tiesų tai pasieksi. Svarbiausia – tikėjimas savimi kaip įprotis, ne jausmas. Tu ne visada jausi pasitikėjimą, bus dienų, kai jausiesi bejėgė, lyg gyvenimas Tau slysta iš po kojų — bet vis tiek gali veikti. Tikėjimas savimi kartais atrodo kaip tylus žingsnis pirmyn, net kai bijai.

Dabar Tu visada visur skubi — bėgi, veržiesi, nori kuo greičiau suaugti, suprasti, tapti „kažkuo“. Ir aš, vyresnioji Tu, vis dar kartais darau tą patį. Bet po visų šitų metų galiu Tau pasakyti vieną dalyką, kuris pakeitė mano gyvenimą. **Niekas iš mūsų niekur nevēluoja.** Tau gali atrodyti, jog kiti aplink Tave juda greičiau – greičiau supranta, kuo nori būti, greičiau pasiekia savo tikslų. Bet gyvenime nėra vieno tempo, kuris tiktų visiems. Tu neturi visko mokėti, Tu dar neturi žinoti, kas busi visą likusį gyvenimą, ir Tu tikrai neatsilieki nuo kitų. Daug žmonių mėgsta užsidėti kaukes ir vaidinti, kad jiems visada viskas gerai – nesąmonė. Mes visi esame žmonės ir visi klystame, visi darome klaidų ir visi patiriame sunkių dienų, bet galų gale svarbiausias yra Tavo požiūris. Bet kokioje situacijoje gali įžvelgti ką nors pozityvaus – gal tai patirtis, o gal pamoka, nes ne aplinkybės formuoja žmogų, o jo požiūris į jas.

Tai čia Tave ir palieku, dabar žinai mano keturiolikos metų gyvenimo patirties pamokas. Žinai viską, ką pati būčiau norėjusi išgirsti anksčiau. Bet Tu ir pati išmoksi — savaip, savo tempu, savo būdu. Aš neketinu Tau nubrėžti gyvenimo plano ar pasakyti, kaip turi gyventi. Noriu tik, kad neužmirštum savęs ir nepamestum to smalsaus, atviro žvilgsnio, kurį turėjai lakstydamą po močiutės sodą.

Elžbieta iš Tavo būsimo pasaulio

Arina Shutova, Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija, 10 kl.

CONFIDENTIAL: DO NOT READ UNLESS YOU ARE THE INTENDED RECIPIENT

June 18, 2034

To: Alexander Argent; June 18, 2024

I really hope you've been reading these logs, because this might be my last one. Multiple of the infected have gotten into the lab. I'm hiding in the storage closet and, like an idiot, you've built this place without any thought of an escape plan from here, so I don't even have anywhere to run. I can't hear them, but I know at least one is on this floor, which means I'll die here like undignified scum. Funny how that worked out. These are probably my final words. If you manage to survive this when the full breakout starts, maybe they'll actually be worth something and I won't have died for nothing.

First, this isn't your fault. CWD would've mutated further anyway, you just wanted to research it. Second, don't trust anyone but yourself. Not like you're much of a social butterfly, but still keep that in mind. **ESPECIALLY BECAUSE THE INFECTION ISN'T VISIBLE FOR THE FIRST TWO WEEKS. DON'T TRUST ANYONE WHO CLAIMS THEY NEED SHELTER.**

I don't know why I'm even saying all of this, you must know by now if you've read any of the other logs. If you haven't and you're only reading this one for whatever reason, take the time to read them even if you think it would take time off your research. Whatever you're doing really isn't as important as saving your own life.

I don't even know why I'm calling this a log when it's more of a diary entry, anyway. This would all be so much easier if I could've just sent a message to before you'd even touched all this. Or sent a message to myself a few years ago telling him to send a message to himself ten years back in time. Unfortunately, though, the time setting's been stuck on max since around seven years ago and you haven't even gotten this thing to work yet, so your only hope is either finding an antidote way quicker or surviving all of this using the logs. I'm just hoping you're able to achieve the former using some of the previous logs I've sent.

I don't know what the point of trying to stay alive so long even was. I could've just killed myself when I had the ability to choose how I'd die. Maybe I should've. I don't even know if these logs

will be any help or if you'll end up with the same fate I did, which would just start an endless cycle of trying to influence the past and ending up in the same spot every single time.

I wonder what it feels like, getting torn apart by one of these things. I would describe it when it happens, but I don't think it'd be very comfortable writing in that position. At least it'd be better than dying to CWD-28, I guess, with my brain all hollowed out. Though, I don't know if I'd even feel it past the first few weeks. Though, the memory loss would be a real pain in the ass, not to mention the hardening bile and body contortion.

God, I should stop. I'm beginning to sound insane. Well, more insane than usual. Though, I doubt I ever actually was insane. I'd say it has always just been a label put on me and you by people jealous and fearful of our accomplishments.

I guess this is the best time to be sentimental. You were always genius, you've just always severely lacked confidence to know you're better than everyone else. Now that I think about it, I don't remember whether you got out of that habit in your teens or in your early twenties. Well, it's worth saying, anyway.

I just flipped the paper around and realized I've been writing this on the back of a ticket to a random play someone invited me to sometime in 2026. I'm surprised it's survived this long, especially since I thought I'd thrown it out. I don't know why they didn't just send me a digital copy, it would've been so much easier to get rid of.

I just wish I could've given you something more. More blueprints, more instructions, more advice. Most of it was lost, though. Or I just threw it all out. I really thought I had everything saved in my head. Or I just thought I didn't need any of it anymore, which would've been stupid if it was true. Truth is, I don't really remember. I've been having such memory gaps in the past week that everything feels foggy. I can't even remember when I started writing this.

What a pathetic death I'm going to die. I'd say it isn't fit for me, but suicide isn't either, I guess. Not that it'd work, anyway, I've already checked all around this room for anything to just end my life on my own terms with.

This is probably my last log. I'm just hoping that you find an antidote quicker than I would've.

I hear their footsteps.

Titas Straupas, Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazija, 12 kl.

Buvai tik smulkus berniukas perėjas iš mažos mokyklėlės miestelio pakraštį į didžiausią progimnazija mieste. Keliai, kurie jungia nuoširdžiai draugystę tau nesuvokiant tapo pirmą kartą pirštų galiukais paliesta magistralė – ir tu iš karto jautiesi atsiliekęs. Etapas, pro kurį visi turi praeiti, tau tapo nauja pradžia, kurios niekada neprašei ir pirmos dienos dūrė šiuos žodžius giliai. Perlipti vidiniai akmenys sveriantys tave žemyn kiekvieną dieną perliepiami kitų – lyg būtum tuščia vieta pasaulyje, kuria norėtum būti.

Eilinis svetimumo jausmas šią pamoką sužadina dvigubai giliau – fizinis ugdymas. Vieta, smagiai praleisti laiką su draugais, tampa tik dar viena rezignacija vienišumo, lyg jos nebūtų gana. Pamoka simbolizuojanti džiaugsmą, kuris liko tik nostalgija, kaip ir praeities draugai. Rankoje kamuolys, kurį metus, reiktu pasiimti pačiam. Kitoj viltis, kad vis dėl to atsiras už tave didesnis žmogus, išdrįšęs tai pakeisti.

Bėgo dienos, ėjo naktys, o rankoje senai paleistą viltį pakeitė jos išblėsimas – bent jau jos laikyti nereikia, jis visada šalia, kas tuomet tau buvo lengviau. Kol vieną pamoką jis dingo. Ir tai nebuvo didžiausias klasės berniukas Tomas, ar mokslukas Benas, ne Lukas, Matas, Jokūbas ar kokia klasės mergaitė. Į kurios akis dar krypti nedrįsai, dar kažkuo juk tave užkrės. Tai dar nematytas personažas tavo siauram pasaulėly. Iš pažiūros tai kažkada buvusius juodus plaukus pakeitęs baltais, susikūprinęs vyriškis, Tavo žiniomis dar anksčiau čia nesilankęs. Kalbėti nemėgai, iš jo akių supratai, kad nemėgo ir jis, bet ta šypsena, kuri, atrodo, iš tolo besiliejanči su raukšlėmis, apgaubia jaukumu – jis tave supranta. O tau daugiau nieko ir nereikėjo. Taip ir praėjo tyliausios gyvenime valandos – tik krepšinio kamuolio jausmas, kurį jauti praleidęs šimtą valandų su juo, ir tylą nutraukusios valytojos balsas, skelbiantis salės užrakinimą už penkiolikos minučių, gražinantis atgal į realybę, kurioje noras būti palaidotas senai. Ir taip bėgo kiekvienas ketvirtadienis. Pradėjai dievinti ketvirtadienius.

Dar vienas parkelio antspaudas atsiradęs ant tavo kaktos po bandymo išlaikyti galvą istorijos pamokoje. Šią eilinę parkelio ir kaktos akistatą nutraukė įsiveržusios į kabinetą moteriškės balsas, kviečiantis tave „Pokalbiui“. Siekiui likti nepastebėtam vietos gyvenime nebebus. Pasibaigė nežinomybė ir rūko apgaubtas sekiojimas kambaryje, kuriame tilptų daugiausiai keturi žmonės, tad vietos liko tik vienam. Ten jau sėdėjo fizinio ugdymo mokytojas, mama ir kuprotas vyriškis iš krepšinio salės. Išvysti jį kitais rūbais nei su kombinezonu, su krepšinio kamuoliu viduryje ir treniginėm kelnėm nesitikėjau, ir tikriausiai nevertą. Kas iš tikro žavi – negalvojimas apie kitų susidariusią apie tave nuomone. Bet dabar ne apie tai. Pabalusį tavo veidą pakeitė nejauki šypsena. Vyriškis, kurio vardas buvo Konstantinas, kuris visada liks galvoje „trenerio vardu“, pakvietė prisijungti prie savo krepšinio komandos mano amžiaus berniukam. Sutikau prisijungti, vien siekiu jo nenuvilti – kalbėjo visą laiką su šypsena, prie kurios jau spėjau priprasti. Juk galiu bent pabandyti. Nėra taip, kad kažką prarasiu. Juk nelabai kažką ir turiu.

Daugiau iš gyvenimo prašyti ir negalėčiau. Prieš kelias dienas įvykęs debiutas prieš „Žalgirio“, Jaunimo komandą iki dabar laikantis šypsena kabliukais. Svajonės iš tikrųjų pildosi. O Svajota buvo ne sėkmės – kad įdėtos pastangos ir laikas nebūtų veltui. To šilto jausmo giliai savyje, kuriuo galiu atsispirti tamsiuose koridoriuose – aš kažką sugebu. Lyg nemokėdamas važiuoti gyvenimo dviračiu, ką tik gavau pagalbinius ratukus, ir esu stumiamas draugų, ko negalėjau pasakyti anksčiau. Jie mane supranta, bent dvi valandas paroje. O toliau nesvarbu.

Fizinis ugdymas. Mėgstamiausia pamoka. Su draugais galiu žaisti taip ir neatsibodusį krepšinį, ar tinklinį su klase, kur nebesu atstumtas. Atsirado vietos harmonijai, su kuria tik neseniai teko susipažinti. Ir, deja, atsisveikinti. Tūkstančius kartų atliktas šuolis šį kartą baigėsi nesėkmingai. Kairėja kojoje, atrodo, pasidalino raumuo pusiau. Apėmė vidinis virpulyš. Aišku, traumos nebuvo nauja, ypač stiprios. Bet tai buvo svetima. Negalėjau atsistot. Tik klasiškų pagalba nuneštas į greitosios pagalbos automobilį supratau kas įvyko. Ašarų panardinta rega dar ilgai tokia liks.

Helovynas, o aš savo didžiausią košmarą patyriau prieš kelias dienas. Trūko raumuo. Pusę metų be sporto, metai be jokios apkrovos kojoms, visas gyvenimas be intensyvaus krepšinio. Mažo berniuko svajonė dužo į šipulius lyg vaza, o joje buvęs vanduo kiekvieną rytą teka mano skruostais. Tiek vandens galėtu ir šimtus rožių pamerkti, jei rožės būtų laimingos dienos pamirštant tikrąjį save, ir matant save bėgantį aikštele. Tai – nuvyto. Dabar dienos darosi tokios pat, ir niekas nežada keistis. Bemiegės naktys. Miega žmonės, siekiantys pailsėti prieš būsimą dieną. Aš tokios nenoriu. Aš noriu praeitos.

Vienatvė pilnoje nostalgijos krepšinio aikštelėje. Prisiminimuose gyvuojanti euforija dar teka krauju, lyg nebūtų praėję porą metų. Lėtai pasiimu kamuolį. Rankose po tūkstančio valandų kamuolys lyg būtų juose ir gimęs. Šito jausmo niekas neatkartos. Iš neapykantos gyvenimui liko tik melancholija. Nieko nebūčiau keitęs. Žinau, kad sportas man svarbus, ir galėjau suprasti, kiek daug galiu būti su juo. Tiek metų laikymasis krepšinio atramos neišmokė pereiti gyvenimo sunkumo pačiam – tik trumpam pabėgti. Kas tuo metu gelbėjo, bet kaip pripučiamas ratas vandenyje – oras kažkada baigsis, ir teks skęsti pačiam. O dabar moku plaukti. Gal nemoku kaip visi sklandžiai, ar greitai, bet nemaniau, kad iš vis kažkada pats tai galėsiu. Vidiniai akmenys, niekur nedingo, bet nors iš išorės atrodantis sugniuždytas kūnas buvo kaip niekad stiprus, ko negalėjau pasakyti apie save anksčiau. Žiūrėdamas į kamuolį ir jį jausdamas, neradau laiko pajauti savęs. O dabar tai laikau prabanga. Brangink tai ir tu.

Su meile,

Titas

Marija Tamoševičiūtė, Kauno technologijos universitetas, studentė

Vilnius, 2035

Miela Saulele,

Lauke žvarbu. Liūtis jau beveik nuplovė dulkėtas gatves. Medžių lapai ramiai šlama papūsti švelnaus vėjo. Nuo stogo krintantys lietaus lašeliai kaskart lėtai slysta lango paviršiumi. Aš užsimerkiu, bandau įsiklausyti į raminantį barbenimo garsą. Tada giliai įkvėpiu - cinamono ir meduolių kvapas lėtai pripildo mano plaučius. Mano vidų užplūsta šilumos banga, jaučiu, kaip po truputį atsipalaiduoja mano kūnas. Lėtai pramerkiu akis – kambaryje uždegta jauki, šilta šviesa, mano rankose sena knyga, šalia manęs garuoja karštos kavos puodelis su žiupsneliu cinamono. Mintyse visiška ramuma, nes diena seniai suplanuota – pilates treniruotė, vėliau mėgstamas darbas ir laisvas laikas sau. Nesuprantu, kaip aš anksčiau gyvenau tokia trikdančiame chaose, kai dienos buvo ne maloniai spontaniškos ir intriguojančios, bet priešingai - kupinos liūdesio, nepabaigtų darbų, neįvykdytų planų ir stipraus noro atsiriboti nuo realybės...

Stengiausi atpasakoti tau, kokioje atmosferoje šį nuostabų rudenį gyvenu. Norėjau, kad pajaustum, koks atpalaiduojantis ir jaukus gali būti rytas, kaip giliai galima įsiklausyti į švelniai širdį glostančius garsus ir į savo jausmus. Kaip jau minėjau, žinau, kad tavo diena prasideda ne taip kaip svajoji – nuolatinis skubėjimas, netvarka galvoje ir dienvakare. Dažna prokrastinacija – taip pat nėra svetima. Suvokiu, kaip nori viską padaryti tobulai, suspėti įvykdyti visus planus ir tuo pat metu tyliai pabūti su savimi, savo mintimis. Tad noriu tau pasakyti, kad aš pasiekiau tą vidinę pilnatvę - nebesistengiu būti tobula, nes suprantu, kad tas vidinis perfekcionizmas kelia daugiau skausmo nei gerų emocijų. Mano patarimas tau: daryk tai, ką gali geriausiai ir nespauk savęs per daug. Viskas, kas turi įvykti, visada įvyksta. Taip jau yra nulemta. Tikiuosi, kad greitai tai suvoksi ir tu.

Šiuo metu esu aplankiusi ne mažai šalių, kaip būdama dar mažutė svajojai tu. Skirtingos kultūros, spalvų įvairovė, žmonių skirtingumas yra mano kasdienybės įkvėpimo šaltiniai. Kaskart vis labiau suprantu – tai mano gyvenimo variklis, stimuliuojantis geriausius jausmus sukeliančių hormonų išsiskyrimą. Keliaudama jaučiuosi nepriklausoma ir laisva, tarsi nieko nevaržomas paukštis, lengvai sklandantis žydromis padangėmis. Pirmą kartą šį neapsakomai žavintį jausmą pajutau išvykusi į Erasmus. Taip, tu teisingai perskaitei – į Erasmus programą. Aš žinau, kad šiuo metu tau kyla nemažai abejonių, ar pavyks išvykti su šia programa, ar sugebėsi išgyventi viena kitame pasaulio pakraštyje. Nusiramink, iš tiesų, tai buvo pats nuostabiausias potyris ir mano visų kelionių aplink pasaulį pradžia. Nebijok drąsiai svajoti, nors ir atrodytų, kad tavo svajonės nerealios. Kas žino, gal jos vis dėl to išsipildys...

Manau, kad ši tema aktualiausia ir svarbiausia, apie kurią tu nori išgirsti dabar. Neigiamas santykis su savo kūnu tave lydi nuo pat mokyklos laikų. Puikiai žinau, kad turi nusistačiusi tam tikrus standartus, kaip norėtum atrodyti ir jaustis savyje. Kasdienės pastangos pasikeisti,

priartėti prie savo idealo siaubingai vargina, sekina gyvybinę energiją, kartais sukelia net blogiausius jausmus. Skausmai, prasta nuotaika, valios stoka, o kartais perdėtos pastangos, net drastiški sprendimai ar planai, neleidžia ramiai gyventi. Prie viso to prisideda ir chroniškas skubėjimas, savo poreikių nesupratimas ir nemalonūs, kartais net skaudūs vienvėsi jausmas...Tiesa, varginančios mintys apie neigiamą požiūrį į save, vengimas pažvelgti į savo atvaizdą veidrodyje, visiška disociacija nuo to, ką matai jame – blogiausia, kas gali nutikti bet kokiam individui. Juk gyvename vieną gyvenimą, viename kūne, turėdami vieną sielą - kam reikia taip savęs nekęsti. Ir pati nežinau... Baisiausia yra tai, kad tai patiri ne tik tu, bet ir didelė dalis žmonių šiame pasaulyje. Aišku, tai suvaldyti yra per daug sunku, kai aplinkui vyrąja įvairūs standartai, o dabar ir socialinių medijų įtaka (turinio kūrėjai atrodo tobuli, tarsi iš aukso „nulieti“) įspraudžianti į tam tikrus rėmus. Žinau, kad tave veikia šie standartai, bet tu negali jaustis visaverte, kol save kankinsi neigiamomis mintimis ir kūnui kenkiančiais įpročiais. Kasdienis persivalgymas arba, priešingai, restrikcijos – nėra išeitis. Nusiramink, giliai įkvėpk, viskas praeina, kai pradedi ne prievarta pakeisti save, bet daryti būtent tai, kas tau patinka ir tave džiugina. Tu puikiai suvoki, kad šokiai ir sportas padaro tave geresne, tik tada, kai jais mėgaujiesi ir viską darai iš meilės sau. Maistas tampa tarsi vaistas, kai valgai ne siekdama užgožti savo sunkius jausmus ar vienvėsi, o padėti savo kūnui gauti pagrindines statybines medžiagas, patirti lengvumo jausmą, atlikti kasdienes veiklas ar netgi keliauti. Džiugu, kad aš to išmokau, tik gaila, kad tiek laiko iššvaisčiau ir gyvenau nuolatinėse kančiose. Tiesa pasakius, pagrindiniai raktai į laimesnį rytojų - rami meditacija, mėgstamiausia judėjimo forma, hobiai, dienašio rašymas ir, aišku, pabuvimas tyloje su savo kūnu. Pradėk ne kovoti, bet dirbti kartu su savo kūnu. Juk tu puikiai žinai, kad viskas yra įmanoma, jei tik įdedi pastangų ir karštai tiki, jog viskas gali būti kitaip.

Nuoširdžiai tikiu, kad atrasi ir, svarbiausia, pagaliau pamils save. Aišku, lengviau pasakyti, nei padaryti, bet pastangos atsiperka – patikėk manimi. Pradėk viską nuo mažiausių žingsnelių: nusipirk dienašį, kasdieną stenkis parašyti bent po vieną puslapį (tai bus pagalba išgryninti tavo mintis, greičiau pastebėsi, kas iš tiesų tau trukdo pasikeisti), susigražink pasitikėjimą savimi, tai yra, įrodyk sau, kad gali įvykdyti dienos planus ir pasiekti užsibrėžtus tikslus (ne tik juos susigalvoti ir neįvykdžius save kaltinti), rūpinkis tuo, kaip jautiesi savo kūne, stebėk, kokie įpročiai, maistas ar aplinka sukelia skausmą, depresinę nuotaiką ir, galiausiai, nustok lyginti save su kitais tiek akademinuose dalykuose, tiek kasdieniame gyvenime. Atsimink – esi nuostabi, unikali ir nepakartojama ir, jei nori pamilti save, jau nuo šios minutės privalai daryti pokyčius. Su šia mintimi ir atsiveikinu. Sėkmės, labai myliu tave, praeities „Aš“.

M.T

Kornelijus Tarutis (H. Kotari), Kauno „Saulės“ gimnazija, 10 kl.

Lapkričio 10 d.

Dešimčia metų jaunesniam Derekui

(metai neaiškūs)

Sveikas Derekai... Labai keista taip sveikintis su savimi... Niekad dar neteko to daryti... Suvis kam aš tai rašau? Nelabai suprantu... Na taip, rašau jaunesniam sau, bet vien tai man nieko nepasako... kažko trūksta... Tiek to... Tarkime, kad viskas aišku ir tęskime toliau... Gerai pagalvojus man kyla klausimas, kas dar tokį vaikų žaidimą žaidžia? Laiškų rašinėjimas jaunesniam sau... Jei dar yra tokių, kurie tuo užsiima kartas nuo karto, mano manymu, jiems lekia stogas arba jau pasiekę tamsaus šulinio dugną ir išsikraustę iš proto. Tuomet nemanau, kad kažkaip galėtum tokiam asmeniui pagelbėti. Ir, savaimė suprantama, aš esu vienas iš tokių žmonių. Tačiau nežinau ar aš jau išprotėjau, ar man dar ne daug tetrūksta, kad tai nutiktų. Vis dėlto, logiškai mąstant, tikrieji išprotėję žmonės nelabai jaučia ar supranta, kad jiems pačiuožęs stogas. Taipogi tu durno neįtikinsi, kad jis kvailas. Jis visokiais būdais tavo įrodymams prieštarauja. Gali tiesiogiai faktus jam prieš akis dėlioti, bet jo smegeninė nelabai suvirškina tokią informaciją, prieštarauja tavo žodžiams kiek tik įmanoma. Tad geriau belieka tausoti savo jėgas ir laiką, neįrodinėjant jiems jų kvailumo. Tada kyla kitas klausimas... Ar aš esu išprotėjęs, jei dabar prakalbau apie proto netekusius žmones? Sunku pasakyti, kadangi žmogus su pačiuožusiu stogu nelabai šnekėtų šia tema. Bent jau tikiuosi, kad toks nesu.

Manau, kad daugelio žmonių laišakai jaunesniems sau yra daug daug laimingesni, gražesni nei manasis. Pas juos tiesiog spalvotos vaivorykštės trykšte trykšta iš vienos horizonto pusės į kitą ir gėlės nepaliaujamai žydi rodydamos savo įspūdingą grožį. Saulė šviečia, ji be perstojo kaitina, kad net nuo tavo kūno žliaugia prakaitas upeliais ir tu ieškai maloniai vėsaus pavėsio, kurį neilgai trukus surandi. Žaliuojančiuose laukuose vienišą, didžiulį medį, po kuriuo gali patogiai šešėlyje įsitaisyti. Žodžiu, paprastai ir trumpai tariant, pas mane nemanau, kad taip yra. Tad Derekai, prašau, nesupyk, jeigu pradėjęs skaityti laišką nusivilsi. Atleisk tu man... Velniai rautų... Ką aš čia dabar paistau? Gryni tauškalai, nelabai suprantu, kam aš čia taip kreipiuosi į jaunesnįjį save? Jugi aš Tau būtent rytoj ryte neišsiųsiu laiško paštu tiesiai į praeitį. Gautųsi taip, kad išsiųsčiau Tau laišką, tačiau jis nepateks į Tavo rankas, bet kitos dienos rytą arba poryt sulaukčiau to paties siųsto vokelio atgal pas save į pašto dėžutę. Tiesiog žavinga, ar ne?.. Ar ne Derekai?.. Ką tu apie tai galvoji?.. Ir vėl pradėdau... Bet jeigu jau pradėjau nemanau, kad to aš išvengsiu, turėsiu su tuo dabar susitaikyti tol, kol aš rašau šį laišką. Kada aš jį užbaigsiu, neįsivaizduoju, dar pažiūrėsim, ar aš turiu ką nors prasmingo pasakyti. Gal išvis bus čia toks mėšlas, kurį Tu, Derekai jaunesnysis, pamatysi ir vien dėka šio turinio atpilsi visą sukimštą maistą. Beprotiškai supykintų. Ir nemanau, kad Tu čia rasi profesionalaus rašytojo ar literato rašytą laišką, todėl ir gali būti visi šitie mano užrašyti žodžiai grynas karvės... Na taip,

jeigu Tau Derekai kol kas patinka skaityti Dereko vyresniojo pasakas ir nieko tu blogo tame nematai, tad prašom, toliau skaityki, aš Tavęs nestabdysiu. Bet jeigu jau jauti, kad daugiau né žodžio iš manęs nebegali atlaikyti, tada geriau mesk laišką šiukšliadėžėn ir geriau nieko nežinodamas apie savo ateitį gyvenk toliau, iki kol atsidursi dabar mano vietoje, kai rašysi laišką Derekui jaunesniajam. Suprantu, žiauru ir siaubinga, bet neleisk mano tokiems žodžiams Tavęs paveikti. Neleisk...

Geras... Pradėjau rašyti apie bepročius, o dabar apie ką?.. Daugelis sau jaunesniajam greičiausiai rašytų apie dalykus, kuriais jie yra laimingi ir retas apie dalykus, dėl kurių jaučiasi nelaimingi, nes labai mažai tikėtina, jog jie apie savo prastus reikalus ims ir užsimins sau atgal. Bent man atrodo, jog kiekvienas net negalvodamas apie baisius dalykus veikia imtų ir juos praleistų, tarsi stipriai užsimerktų prieš nemalonų vaizdelį ir tą akimirką geriau bandytų save pradanginti iš šitos mūsų Planetos. Tačiau reikia vienaip ar kitaip susidurti su skaudžiais popieriais, ar ne?.. Kitaip tariant, susidurti su tiesa. Juk gi tu visą amžinybę nuo to nesislapstysi. Gerai, jeigu tu ir išvengsi tos tiesos per visą gyvenimą, nieko apie ją nesuprasdamas, tada tau teks su tai sueiti akis į akį Teismo dieną. Nuo savęs gal ir gali nuslėpti ir save apgauti, bet nuo Dievo jokiais būdais. Jeigu ir bandytum, tai būtų grynas Sizifo darbas, ir, galimas daiktas, per tokius bandymus ištikytų tokia pati lemtis, kaip kad patsai Sizifas ką turėjo išgyventi dievų nubaustas. Tad geriau tegul pagalvoja tie žmonės prieš pradėdant taip veikti. Aš jų vietoje to net nebandyčiau...

Nežinau ar pas mane yra kokių nors laimingų dalykų, kuriais aš dabar didžiuočiausi ir džiaugčiausi. Gal ir ne... Gal ir ne... Netgi stengdamasis iškrapštyti savo atmintinę nieko nepešiu, tik matosi keisti vaizdiniai. Prieš kelis metus to nebuvo. Ir kodėl tai prasidėjo, né trupučio nežinau. Atrodo sulig vieną dieną prabundu ir viskas staiga per naktį pasikeitė. Pasaulis matomas visai kitokiomis akimis, atsirado vietos naujiems išgyvenimams, naujoms mintims ir taip toliau. Jei dabar apie tai prašnekau, skamba lyg aš būčiau patyręs tam tikrą *metamorfozę*. Panašiai, kaip Gregoras Zamza. Tačiau aš nepavirtau vabalu kaip jis, pas mane vyrauja visiškai kitokie reikalai, apie kuriuos netrukus turėčiau užsiminti, jei aš surasiu tam tinkamus žodžius tai apibūdinti.

Norėjau dar kažką sakyti, bet tiek to, geriau pradėsiu pasakoti apie savo *reikalą* tūnantį mano viduje.

Kaip ir minėjau, to prieš kelis metus nebuvo ir viskas prasidėjo nuo vieno išaušusio ryto. Galima tarti, kad tada patyriau tikrąją metamorfozę, bet ne į vabalą pavirtau, o kažkas mano viduje pakito arba atsirado daug vietos, kuria dabar naudojasi patogiai įsitaisiusi kažkokia *velniava*. Kas kaltas dėl to ir kas buvo prieš tai kas įtakojo šį pasikeitimą, man net sunku suvokti ir suprasti. Tai tikrai iš niekur neatsiranda. Iš pat pradžių nelabai pamenu, kaip reagavau į tokį pokytį. Gal, jeigu neklystų, stengiausi visu pajėgumu suvienyti savo psichologinę jėgą ir atsikratyti šitos naujovės, kad netapčiau vienas iš tų bepročių, apie kuriuos laiško pradžioje minėjau. Tačiau slenkant laikui, na, turėjau pamažu prie to priprasti... Gerai, atsiimu savo žodžius... Dar nepasakyčiau, kad visu šimtu procentų prie to prisitaikiau ir vienu ypu pripratau.

Tikrai ne. Gal dabar yra ne taip ir sunku į tai pažvelgti, bet kartais, jei nesi gerai pasiruošęs, tave tiesiog muša iš pusiausvyros. Netgi šiuo metu kyla tokia mintis, jog niekad prie to neprisitaikysiu, niekad nepriprasiu, nes šioji *velniava* įsitaisiusi mano viduje kaip koks „proto bokštas“, kuris vis kaskart sužino naujus būdus, kaip mane iš vėžių išstumti, kad netekčiau pusiausvyros ar gal netoli to, kad išsikraustyčiau iš proto. To tai jau tikrai nebus. Man Dievo duoto kūno bei sielos neatiduočiau kažkokiam niekšui. Aš juos abu saugosiu iki paskutinio, lyg ginčiau savo rankomis statytą savo gyvenimo šventyklą. Taip atrodo, jog aš su ta *velniava* mano viduje be perstojo žaidžiam šachmatų partijas, kartais aš paimu viršūnę, o ji pasidaro silpnesnė, kartais būna atvirksčiai, kad net netenki pusiausvyros. Tačiau Derekai, jeigu Tu dar vis skaitai šitą šlamštą, turėk kantrybės, aš neilgai trukus pasipasakosiu apie reikalą nuodugniau, bei apie įvykį, kuris mane netikėtai taip pat ištėškė iš mano rėmų... Šita niekam tikusi *velniava*.

Žinok, Derekai, jau pamažu darosi ir man pačiam smalsu, kaip aš visą tai papasakosiu savais žodžiais. Nežinau kas čia paskatino mane šį laišką rašyti, gal galėjai būti Tu, Derekai jaunesnysis, o gal ir kažkas kitas – didelė esmė – noriu, kad Tu viską ištaisytum...

Taigi, turbūt šios metamorfozės tikslas buvo toks, jog aš pradėčiau matyti viską visai kitokiomis akimis nei visi kiti supantys mane. Tačiau kodėl toji metamorfozė ištiko būtent man, labai geras klausimas. Ir man labai įdomu, nes jeigu gali sužinoti atsakymą, gal tada ir gali viską sugrąžinti atgal į savas vėžias? Vis dėlto, kad ir kaip aš stengčiausi, jokio atsakymo kol kas nematau, kadangi jau keli metai, kai šitoks reikalas yra many. Per tokį laiko tarpą, nuo pat pradžios iki dabar, niekaip nesugebėjau išsiaiškinti atsakymo. Aišku, nenoriu imti ir tapti beviltišku, dar viduje dega vilties ugnelė. Tik nesu tikras kiek ilgai ji liepsnos. Gal netgi dabar, jai ne daug trūksta, kad ji užgestų. Bet apie tai aš negalvosiu, nes tai vienas iš pirmų žingsnių į beviltiškumą. Žinau, kad aš būsiu labai stiprus iki galo!

Pradėsiu nuo tai, kad visados, kai išeinu į miestą, matau reginius. Tarkime, kad aš prekybos centre vaikštau be tikslo ir nesvarbu kiek aš tebebandyčiau į tai nekreipti dėmesio, aš žmones matau besilydančius oda, sulig žvakės vaškas nuo karščio. Taip, jie pradeda lydytis ir jiems nė motais, kas su jais darosi, kad jie vaikšto aptirpę. Aišku, buvo kartą toptelėjusi mintis, gal aš tik tai matau, o jie – ne? Bet jeigu jie irgi tai matytų, tikrai nenustebčiau, kai visi pradėtų šūkauti, klykauti ir lakstyti kaip pakvaišę nuo vieno tai prie kito kampo. Galvoju, kad tada pasaulyje prasidėtų katastrofa. Tačiau turbūt jų laimei to nėra. Tegul žmonės džiaugiasi, kad jie neturi to, ką aš turiu savyje, nes tikrai manau, jog jie mažų mažiausiai tos *velniavos* norėtų.

Yra dviejų besilydančių žmonių tipai. Pirmi, kaip ir minėjau, lydosi, aptirpę lyg žvakės vaškas, o antri – jų nepamatysi besilydančių, bet nuojauta kiekvieną kartą pakužda pranešdama, kad jie lydosi giliai po savo oda, panašiai, kaip baobabai, kurie naikinasi iš vidaus. Pavyzdžiui, pažvelgsi į vieną žmogų, kuris nesilydo taip kaip kiti, bet tu mintyse žinai, kad jis viduje lydosi. Ir Derekai, Tu manęs neklausk, kodėl jie lydosi, kodėl aš juos taip matau, nes man lygiai tokie patys klausimai kyla jau kelerius metus ir dar vis nieko aš nežinau.

Visada aš juos tokius matau. Labiausiai minioje, tarp pirmųjų, išsiskiria antriniai tipai, kurių lydimosi procesas skiriasi. Niekaip to matymo negaliu išvengti, nėra nuo to vaistų. Aišku, kiti apie tai sužinoję, kad ir pažįstami, man patartų apsilankyti pas gydytojus. Bet suprask, tai padarius mane į psichiatrinę uždarytų ir turėčiau gerti pagal daktarų nustatytą dieną vaistus, kurie galbūt skirti kažkokiems šizofrenikams. Galimas daiktas, jog jie mane ir palaikytų šizofreniku. Todėl niekam aš nepasakoju apie savo viduje vyraujančią *velniavą*. Nei pažįstamiems, nei gydytojams. Jau keleri metai... Tu tik pagalvok, keleri metai... Ir jokio atsakymo...

Na, manau Tau turbūt pasidarė aišku, kas manyje darosi. Tad aš tau dabar papasakosiu dar vieną įvykį, kuris man irgi nebuvo paprastas.

Buvau sutaręs susitikti su draugu tam tikrą dieną. Ir tai dienai išaušus atvykau į jo namus.

Tačiau prieš išeinant iš savo namų apsirengiau visas juodais drabužiais. Ir užsimaukšlinau megztinio gobtuvą. Nenorėjau atkreipti dėmesį į save, dar ypač, kai matau keistenybes tos *velniavos*.

Diena buvo darganota ir mano laimei nepasitaikė labai daug žmonių gatvėje. Būtent tame maršrute, kurį pasirinkau, aš buvau beveik vieni vieną, galėjau ramybėje pas jį nusigauti.

Jau ne trumpą laiką su juo bendrauju, bet susitinku labai retai, tai mano antras kartas buvo užėiti pas jį į svečius. Pirmas buvo gerokai seniai, dar prieš mano pasikeitimus.

Sustojęs ties jo durimis (šis gyvena nuosavame name, dar vis pas tėvus) nuspaudžiau skambutį ir pasigirdo, kaip kažkokie varpelių skambesiai blausiai nugaudžia anapus durų. Su juo suplanavau šį susitikimą visai atsitiktinai. Jis man paskambino į namų telefoną, tada likau nustebęs, kai netikėtai kitoje ragelio pusėje išgirdau jo balsą. Iš tikrųjų nelabai norėjau su juo susitikti, dar ypač jo namuose, nes galvoju, kad tėvai irgi bus ir turėsiu žvelgti į juos besilydančius. Neilgai trukus paaiškėjo, kad jo tėvų kaip tik tą dieną nebus namuose, tada ėmiau ir neįtariai sutikau atvykti pas jį į svečius. Kadangi iškart sutikau, nelabai mačiau kelio atgal, tad nieko nepergalvojau, taip parsiradau ties jo durimis. Aišku, aš nežinojau kokio tipo jo tėvai yra, nes antrieji tipai, kurie lydos iš vidaus dar kiek pakenčiamesni negu pirmieji. Tačiau pridursiu savo keistą nuojautą, kai jis man paskambino, pokalbio metu lyg ir jutau giliai savo kailyje, jog jis vienas iš tų antrųjų tipų. Žinoma, tai pajusdamas per telefono ragelį, nelabai norėjau duoti tokios sau vilties, bet, galimas daiktas, kad tatai mane ir pastūmėjo šiam susitikimui.

Nuspaudus skambutį nereikėjo labai ilgai laukti. Praėjo kokia minutė ar pusantros iki kol jis atidarė duris.

Sužibėjo jo plati šypsena, kuri parodė jo baltus dantis.

- Na ką, sveikas drauguži, - tarė linksmai, bet man tos laimės nė kiek nebuvo. Likau kiek priblokštas, kad mano pojūtis pasitvirtino, kurį jčiau, kai kalbėjau su juo telefonu.

- Na užėik, nesidrovėk, jugi ne pirmą kartą mano namuose esi, - dar vis degė jo šypsena veide.

Jis pasitraukė į šalį ir užėjau vidun, nusimaukšlinau gobtuvą. Namai visiškai tylūs. Pasidarė keista, kad jis laukė manęs tyloje, nes aš jo vietoje pasileisčiau plyšaujančios muzikos, kad išvyti tylą lauk. Jeigu atmintis neapgauna manęs, jis manau, kad turi kasetinį grotuvą, bet kiek pamenu, jog ne savo kambaryje, lyg ir svetainėje.

- Nusiimk batus, reik šlepečių?

- Ne... Nereik...

- Tikrai nereik? Žinok, jeigu tu linkęs nežmoniškai šalti, tai vėsoma užpildys tavo kojas nieko nelaukdama. Tikrai nereik?

- Ne, ačiū...

- Na, gerai... – tarė jis. – Taigi, eime viršun į mano „slėptuvę“.

Užlipome laiptais, nusigavom į jo kambarį, pamačiau vienoje jo pusėje stovintį nedidelį televizorių su vaizdajuosčių grotuvu. Kai paskutinį kartą pas jį lankiausi, nelabai prisimenu, kad jis būtų turėjęs televizorių su grotuvu. Jis turėjo jį gauti po mūsų pirmojo susitikimo namuose. O gal todėl jis ir norėjo mane pasikviesti į svečius, kad galėtų parodyti savo naująjį turimą daiktą?

Susėdę kambaryje kas sau, ėmėme šnekučiuotis. Tiksliau tai jis visad tauškėjo, o aš tik retkarčiais įterpdavau vieną kitą pasisakymą. Jis tiek daug plepėjo, kad net vienu metu besirutuliojant jo pasakojimui, keistai sugebėjau, tiesiog užmiršti viską, ką jis iki tol pasakojo. Bet manau, kad visa tai į gerą, nes tikrai galiu pasakyti, kad Tau Derekai turbūt būtų koku skaityti, manau jo šnekos buvo tikrai absurdiškesnės nei šios manosios laiške.

Galiausiai stoji jis šnekėjęs ir kažkoku tuščiu savo žvilgsniu užsižiūrėjo į vieną tašką. Jautėsi, kad išskridęs iš kūno kažkur kitur. Neilgai trukus sugrįžo, tada prabilo:

- Žinai ką? Parodysiu tau ką turiu... – jis tai taręs iškart kibo į darbą. Puolė prie savo spintos, atlapojo dureles į šalis, ir visas iki pusės tenai sulindo, ėmė kraustyti daiktus. Pasigirdavo garsūs krebždesiai, kai jis stumdė daiktus į šalis, kartais pasitaikydavo, kad vis ištraukdavo parduotuvinį maišą prikrautą įvairiausių daiktų, į kuriuos nekreipiau dėmesio, tad negaliu nupasakoti, ką jis tuose maišuose laikė, bet spėčiau, kad senus, nebereikalingus daiktus.

Po keleto minučių ir aštrių keiksmožodžių galų gale ištraukė savo ieškomą „lobį“. Tai buvo vaizdajuostė be jokio pavadinimo. Nebuvo aišku, kas joje įrašyta.

- Čia... Čia... Nepatikėsi savo akimis, tu tik palauk... – pribėgo prie grotuvo su vaizdajuoste rankoje, nuspaudus mygtuką prasivėrė grotuve plyšys, į kurį jis sukišo vaizdajuostę, plyšys užsivėrė. Atrodė tarsi vaizdajuostė buvo suvalgyta, ji nugarmėjo giliai giliai į aparato skrandį.

Pasigriebė pultelį, ėmė jame kažką maigyti ir užsižiebė ekranas. Pagrįžo prie grotuvo ir nuspaudė dar vieną mygtuką, kuris privertė juostą suktis.

- Palauk... palauk... Tuoju bus... – jis visas beprotiškai nekantravo, galėjai išgirsti menką virpesį jo balse bei matyti nežymų rankų drebėjimą.

Iš pat pradžių nieko nenučiuokiau. Galvojau, kad jis norėjo parodyti kokį nors nuostabiai žavingą filmo ištrauką, tačiau iš tiesų buvo visai kas kita.

Tada prasidėjo įrašas.

Tame įrašė pasirodė vyras ir moteris. Jie abudu kažką šnabždėjosi, bet negalėjai girdėti, ką jie sako.

- Palauk... Tuoj prasuksiu į priekį, čia neįdomu... – jis nuspaudė mygtuką ant grotuvo ir juosta ėmė suktis keliais kartais greičiau į priekį. Prasisuko įvairiausi pagreitinti vaizdiniai, kurių nespėjau savo akyse normaliai suprasti. Jie ėmė ir prabėgo. Vienu metu jis sustabdė sukimąsi ir nieko nelaukęs paleido įrašą įprastu greičiu.

Tuo metu suvokiau, kad tai pornografinis filmas. Pamačiau, kaip vyras su moterimi pradeda lytiškai santykiuoti, išgirdau garsius aimanavimus. Nežinau, bet tuo metu Derekai, mano veido išraiška galėjo būti ganėtinai juokinga.

Mano žvilgsnis buvo prilipęs prie ekrano, nesvarbu kiek tebebandysi niekaip negalėjau nukreipti jo šalin. Atrodė lyg tasai televizorius būtų pagriebęs savo „rankomis“ už mano galvos ir neleido niekur kitur pažvelgti, buvau priverstas stebėti besirutuliojantį įrašą, patinka man ar ne.

Tačiau viskas staiga ėmė kaip nuo krioklio garmėti žemyn. Tiksliau tariant, viskas tiesiog ėmė kraipytis. Moters balsas su kas kiekviena sekunde pradėjo kisti. Galiausiai jos garsus aimanavimas pasiekė tokį lygį, kur jau nebeskambėjo kaip žmogaus, bet veikia buvo panašus į kažkokį šnypštimą, panašų kai radijas neužgaudo stoties bangų. Po keleto sekundžių, jau jos balso nebegalėjai visai atpažinti. Kaip tik tuo metu prasidėjo kitas etapas.

Jų dviejų kūnai pradėjo lydytis. Ir lydytis, kaip pirmojo tipo žmonių. Lydėsi truputis po trupučio, nelyg jų kūnų oda būtų sutverta iš tirpaus vaško. Dar kiek ir jie abudu susiliejo į vieną kūną, į vieną didžiulį gabalą, kuris panašėjo į pulsuojančią didelį gumulą. Kažkoks sunkiai suprantamas aimanavimas vis dar tęsėsi, kurio nepavadintumei kaip žmogaus, jis sklido kiek garsiau nei prieš tai. Buvo jausmas, kad jis turi baigtis, išsyk užsičiaupti, vis dėlto garsas tęsėsi, ir staiga įrašas baigėsi. Pasirodė juodas, tamsus ekranas, kurio atspindyje pasimatė mūsų abiejų neryškios kūno figūros. Mūsų abiejų kontūrai akyse kažkaip liejosi. Kažkodėl atrodė, kad ir mes galime virsti keistu gumulu, kaip tas vyras ir moteris.

- Kaip gaila, kad taip ūmai pasibaigė... – jis nuliūdo.

Likau be žado. Nesu tikras ar jisai matė tai, ką aš mačiau. Jeigu taip, tuomet jis tikrai nesveikas.

- Einu į tualetą... – šiaip ne taip išleminau. Atsistojau nuo grindų ir nupėdinau į tualetą.

Tualete beveik nieko nedariau, jame tūnojau lyg ištiktas šoko. Kartais sustingdavau vietoje, kartais beprasmiškai judėdavau iš vieno kampo į kitą. Mintys bergždžios, galva visiškai tuščia, tarsi šulinys be jokio tyvuliuojančio vandens. Nusiploviau veidą šaltu vandeniu, bet nežinau ar tai padėjo. Nusisausinau su artimiausiai pasitaikiusiu rankšluosčiu. Tada grįžau atgal į kambarį pas draugą, kuris mane pasitiko su savo plačia, kraupia, žibančia veido šypsena.

- Ką veikei? – toliau šypsojosi. Ne daug trūko ligi kol jis būtų pradėjęs kvatotis.

- Ne... Nu... Nežinau... Nieko...

- Tai ką darei? Gal...

- Tiesiog įprastus tualetu reikalus, – pertraukiau jį.

Jis nieko neatsakė. Abudu tylėjome. Jis vis dar sėdėjo ant grindų, o aš pažvelgiau į jo kambaryje esantį elektroninį laikrodį.

- Man jau metas... – tariu atsigręždamas į draugą.

- Tikrai?! Jau metas? – jis nustatė nustebusį žvilgsnį.

- Taip...

- Taip trumpai pasibūsi?

- Prisiminiu, jog šiandien turiu suplanuotų reikalų...

Melagio gero iš manęs tikrai nėra, todėl nežinau ar tinkamai atsakiau. Bet manau, kad tai į gerą buvo. Kažkiek laukiau, kol jis ims mane tardyti ir gaudyti žodžiais, bet jis nieko nesakė, tiesiog tylėjo.

Jis atsistojo ir tylėdamas mane palydėjo iki durų. Jas atidarė ir aš išėjau lauk atsisveikindamas. Lyg ir kažką atsakė jis, nelabai nugirdau. Eidamas nė sykiu neatsisukau pažvelgti atgal, nežinau ar jis į mano nugarą spoksojo, ar ne, manau net nematė kaip aš pradingau nusukdamas už kampo.

Pamiršau užsimesti gobtuvą, buvo vis vien. Mano sąmonėje plaukiojo tasai įrašas ir patsai draugas, kuris nematydamas mano sutrikusios savijautos nė trupučio nesusirūpino, jam tik seksas turbūt galvoje plūduriavo. Tuomet man buvo vienas klausimas, ar jis matė tai, ką aš savo akimis mačiau? Gal pasikartoju, bet nieko negaliu padaryti, vis dar ir dabar kyla tokie klausimai, į kuriuos atsakymus mažai tikėtina, ar rasiu. Aš tikrai nesiruošiu vėl nusigauti pas draugą, tik dėl šio klausimo, kurio jis nesuprastų, ir dar žiūrėk, vėl jis mane kvies pasižiūrėti tą įrašą. Man tasai įrašas dvelkė keistu kvapu, kuris panašėjo į drėgną puvėsį. Visas tasai kambarys man vaidenosi paskendęs kažkokiam puvėsyje, gal ir pats draugelis taip pat kvepėjo tuo pačiu, nežinau, nebandžiau vaizduotėje jo uostyti, kaip koks šuo su ypatinga uosle.

Kai keliavau namo man teko praeiti pro nedidelę vaikų žaidimų aikštelę, kurioje aptikau vienui vieną bežaidžiantį vaiką be jokios tėvų ar suaugusiųjų priežiūros. Jis sau lakstė pasinėręs savo vidiniame pasaulyje, šūkavo, klykavo iš džiaugsmo leisdamasis nuo stataus, slidaus paviršiaus ir vėl toliau kartojo tą patį veiksmą. Jeigu gerai nugirdau, kartas nuo karto pasigirdavo viena ausimi, jog jisai su kažkuo šneka, gal su savo įsivaizduojamu draugu?

Kai gerai įsižiūrėjau į jo žaidimą, kuris pasirodė man labai vienišas – staiga susipratau – jis nesilydo... Jis nepriklausė nei vienam, nei antram tipui... Aš niekaip negalėjau pajusti, kad jis lydytųsi iš vidaus... Jis nei vienas, nei antras... Pirmą kartą pamačiau stebuklą... Kaip aš apsidžiaugiau tuomet! Bet susilaikiau neišreikšdamas to garsiai, kitaip vaiką būčiau turbūt išgąsdinęs. Aš tęsiau savo stebėjimą, kol mane apėmė keisti pojūčiai. Atrodė, kad aš patyriau kelias emocijas vienu metu... Gailestis... Liūdesys... Didelis didelis džiaugsmas... Taip pat pasijutau sugniuždytas... Daugiau nežinau, kaip įvardinti kitus. O gal tik šie keturi ir tebuvo? Pagalvojau, kad aš persunktas tokių emocijų tuojau suplyšiu į dalis, tačiau vietoj to pajutau, kaip ašaros susirinko mano akyse. Prieš joms ištrykštant nusukau žvilgsnį ir palikau akimis vaiką, toliau sau žaisti. Aš be galo laimingas ėjau į tolj. Ėjau... Jo džiaugsmingi šūksmai bei krykštavimai pamažu tolo. Galiausiai aš jo daugiau nebegirdėjau.

Grįžęs namo išjungiau mobilų ir atjungiau telefoną nuo laido, kad niekas daugiau man neprisiskambintų ir griuvęs į lovą įsisukau į antklodes, tarsi sulįsčiau į savo tamsų urvą, kurį tik aš žinau ir niekas kitas negali jame lankytis. Galva vis dar buvo tiesiog tuščia. Jokių minčių, tik draugas, įrašas ir vaikas... Gal, veikia variant, mintis apie vaiką triumfavo labiausiai, Ji buvo nugalėjus kitas dvi. Ir vis tas pats per tą patį sukosi mano sąmonėje sulig toji vaizdajuostė, kuri baigiasi ir automatiškai prasisuka į pradžią ir vėl kartojasi tas pats įrašas. Ūmai ir neįjuntamai aplankė mane nebūtis - miegas.

Prabudau vėlai vakare. Kambarys paskendęs tirštoje tamsoje, aš nesiruošiau kažką daryti, kad įsigaliojūt šviesa. Kokį laiką gulėjau įsikniaubęs į savo antklodes, buvau nususukęs į sieną. Ir vienu metu, nežinau kas tai galėjo būti, bet mane paskatino stotis, nueiti prie stalo, įsijungti stalinę lempą, pasiimti rašymo priemonę su popieriaus lapais ir sėstis rašyti laišką dešimčia metų jaunesniam SAU.

Taip ir atėjome iki dabar. Jau ilgą laiką aš nežiūrėjau į laikrodį. Galimas daiktas, jau paryčiai. Kažkur apie keturias ryto. Tačiau kai dabar lapkritis, naktys ilgesnės nei dienos, saulė patekės vėliau nei vasaros metu. Jeigu tiesą sakant, Derekai, man sezonų nuovoka visiškai išgaravus iš galvos, ypač po metamorfozės. Aišku, tai įvyko prieš kelis metus, bet vis dėlto, laikui ir sezonams bėgant, saulė kartais pakaitindavo mano kūną, man kažkodėl tai nieko nereikšdavo, ir tik dabar susiprotėjau. Gal aš visą laiką gyvenau, nuo metamorfozės pradžios, lyg dienos būtų be perstojo apsiniakusios?

O Dieve... Aš pajutau, kaip mane kažkas nutvieskia sulig išaunamosios kulkos greičiu... Tačiau tai padarė ne velniava, bet aš pats... Aš prisiminiau... Prisiminiau, kaip paskutinę naktį prieš metamorfozę aš sapnavau sapną. Aš tiksliai nepamenu, ką jame mačiau ar regėjau, bet labiausiai pamenu pojūtį, jog buvau pastatytas akistaton su kažkokia esybe ar gyvastimi, kuri

buvo žymiai stipresnė už mane kaip žmogų. Tai jėgai, jei prireiktų, užtektų tik stumtelt ar pūstelt ir mane nublokštų į begalinį tolį, kuris reikštų manęs nugalėjimą. Tai, mano manymu, buvo toji velniava, apie kurią vis kartas nuo karto užsimindavau per visą savo šį laišką... Aš dabar susiprotėjau... Pamenu, kad nuėjau miegoti ir kitą rytą prabudau su visai kitokiu žvilgsniu į mane supantį pasaulį.

Aš tik dabar sugebėjau suprasti... Man atrodo... Supratau, ką šiuo laišku aš Tau visą laik norėjau pasakyti. Man tereikėjo Tau išlieti viską, kas tik buvo prisikaupę mano viduje, kad galėčiau suvokti jo prasmę... Noriu Tave įspėti nuo slypinčio blogio už kampo, kuris pasiruošęs Tave užpulti iš pasalų, ir jis galbūt nesiliaus netgi po šio pirmojo išpuolio... Derekai, įsiskaityk į mano rašomus žodžius čia pat, nieko nelaukdamas, nepatingėki, prašau... Nežinau ar tai padės, ar ne, bet gali įsivaizduoti lyg aš Tau dabar tai ką rašau – sakau Tau garsiai žodžiu... Noriu Tave įspėti... NEIK MIEGOTI! NEIK MIEGOTI, DEREKAI TĄ NAKTĮ! Nes vien šis paprastas ir nedidelis pasirinkimas gali pakeisti viską, pakeisti viską į gerąją pusę – į Šviesą... Vien neidamas miegoti Tu, Derekai jaunesnysis, gali išgelbėti Save, taip pat ir Mane iš ateities... Rytojus priklauso nuo Tavęs... Aš tikiu Tavimi...

Emilija Vaičkutė, Elektrėnų „Versmės“ gimnazija, 11 kl.

2035 m. vasario 21 diena, trečiadienis

Virtuvėje dar šilta nuo liepžiedžių arbatos, o už lango, kuriame įsirežė žiemos nėriniai, sodas murma nuo vėjo. Šiandien mano gimtadienis, bet jaučiuosi ne džiugiai, o susimąščiusi. Gal todėl, kad į rankas paėmiau šį dienoraštį, kad pagaliau pasakyčiau tai, ką ilgai laikiau viduje. Aš apie septyniolikmetę merginą! Apie merginą, kuri tikėjosi, kad pasaulis bus tarsi Edeno sodas. Ar atsimeni jį? Žinau, kad taip. Tą savo pirmąją meilę, kuriai atidavei savo širdį lyg medaus kvepiančią liepų šakelę. Tau atrodė, kad jis tavo sielos atspindys. Ne todėl, kad buvo tobulas, bet todėl, kad tuo metu tau buvo lengva tikėti, jog pirmi žmonės, kuriuos įsileidi į širdį, lieka ten visam laikui. Atsimenu, kaip tu kalbėjaisi su juo lig paryčių, kaip tu svajojai, kad kiekvieną rytą saulė jus kels tuo pačiu spinduliu. Žinoma, tavo širdis buvo kaip atviras langas, kuris viską priima – net atšiaurų vėją. Tačiau atėjo diena, kai jo akyse pradėjai matyti tai, ko bijojai labiausiai. O palaiptu supratai, kad jis savas rankas jau seniai nuleido. Ir tą akimirką pajutai, kad viskas, ką kūrei viduje, sugriuvo. Tas jausmas tarsi dūris į nugarą... Juk tavo širdis vis dar šaukėsi jo. Ilgai tai slėpei nuo savęs po pykčiu, po tyla, po apsimetinėjimu, kad man nieko nebereikia. Ir tame slėpime kažkaip užkasei ir save. Nustojai stengtis, nes gyvenimo sodas neteko žiedų ir pasiliko tik plikos šakos. Vakaraus gulėdavai lovoje ir jautei tą sunkų gumulą gerklėje. Atrode rami iš šalies, bet viduje mintys blaškėsi it vėjyje išsibarstę lapai. Tiek daug neišsakytų minčių, o galvoje vis sukurdavai kitokį scenarijų, vieną geresnį už kitą. Tikinai save, kad nebemyli, kad tau jau nebeskauda, bet rinkdama aštrias stiklo šukes tu dar labiau susižalodavai rankas. Ah, kaip man tavęs gaila, mieloji. Kaip norėčiau prie tavęs dabar priėti ir nuoširdžiai apkabinti, už tave stiklo šukes surinkti. Bet, kaip ir viskas gyvenime, skausmas pasirodė laikinas. Prisimenu tą pavasario naktį, kai negalėjau užmigti. Kambarys mėlynai švytėjo, o mintys kažkur toli aidėjo. Tamsoje pastebėjai dažus, kuriuos nustūmei į kraštus. Nusprendei visgi pamėginti, kas gi blogo gali nutikti? Vienas potėpis po kito ir tavyje užsidegė maža liepsnelė. Pirmą kartą per ilgą laiką pajutai, kad kvėpuoji ne tik iš įpratimo. Nuo tos nakties prasidėjo mažas, tylus gijimas. Nebepamenu, kada tiksliai pasikeičiau, bet žinau, kad viskas prasidėjo tą akimirką, kai nustojau žiūrėti pro langą, tikėdamasi, kad netyčia mano žvilgsnis pastebės jį. Kai supratau, kad žmogus, kurį taip bijojau pamiršti, jau pamiršo mane – pamažu pradėjau rinkti save. Lėtai, bet nuoširdžiai. Dabar, būdama dvidešimt septynerių, gyvenu kitaip. Baigiau ekonomikos studijas, nors visada jaučiau, kad priklausau menui. Galiausiai leidausi sau pripažinti, kad mano siela šaukia būti su žmonėmis, kurie jaučia taip stipriai, kaip jaučiu aš. Todėl sukūriau savo mažą verslą – žmonėms skirta erdvė menui ir terapijai, kurie jaučiasi taip, kaip jaučiausi būdama septyniolikos. Padedu žmonėms rasti kelią į save. Ir kiekvieną kartą, kai matau, kad kažkas atsimerkia po ilgų naktų, atrodo, lyg gydyčiau ir tą seną savo versiją, kuri tada manė, kad pasaulis baigėsi. Tačiau jis nesibaigė. O atvirksčiai – įgavo išminties. Atsimenu, kaip juokdavaisi iš mamos, kuri pastoviai man kartojo, jog meilė gali skaudėti. Kaip tai? Meilė atrodė tokia nekalta ir tyra. Ir tik dabar supratau. Mama buvo teisi. Pirmoji meilė, nors ir atėjo kaip viesulas, išmokė mane pasitikėti savimi. Ne tais gražiais

žodeliais, kuriuos kartojame, kai norime paguodos, o tikru, tyliai plakančiu tikėjimu, kad viskas turi savo laiką. Juk Dievas niekada neleidžia, kad tai, ką praradau, būtų geriausia, ką būtum galėjusi turėti. Kai kurių dalykų tiesiog negalime pagreitinti, net jei labai norėtumėme. Širdis gyja savo tempu kaip ir medis, kurį kadaise perskėlė žaibas – jis ilgai stovi įskeltas, bet pamažu užsiaugina naują žievę. Aš išmokau neskubėti. Suvokiau, kad meilė nėra trofėjus, kurį turi gauti kuo greičiau tarsi įrodymą, jog esi kažko verta. Taip pat svarbu pripildyti savo pačios puodelį ryte skania liepžiedžių arbata, nelaukiant, kol kitas žmogus tą padarys už mane. Aš žinau, kad savo liepos žiedų arbatą mėgstu gerti tik su medumi. Meilė tarsi sėklos, kurias sodini ne tam, kad jos nedelsiant išleistų žiedus, bet tam, kad vieną dieną, kai būsi pasiruošusi, jos pavirstų gražiais Babilono sodais. Žinau ir tai: puoselėjant savo gyvenimo sodą, nereikia skinti pirmųjų žiedų vien tam, kad įrodyčiau, kad esu gera sodininkė. Žiedai žydi tada, kai būna pasiruošę. Ir tas tikrasis grožis yra, kai neskubi skinti pirmo žiedo, o kai leidi visam sodui suklestėti. Kai nebijai, kad kai kurios sėklos gali neišdygti. Kai pasitiki procesu net tada, kai nematai rezultato. Išmokau mylėti save pirmiau ne iš savanaudiškumo, o iš išminties. Nes tik pripildžius savo širdį galiu dovanoti meilę kitam. Manau, kad tu, mažoji Emilija, labai didžiutumeisi savimi, kokia užaugai. Esu ramesnė, mylinti, bet mokanti saugoti save. Švelniai nešioju randus, kurie nebeskauda, nebetraukia, tik primena, kad kartą kovojau ir išlikau. Šiandien išgerdama dar vieną puodelį arbatos, suprantu, kad gimtadieniai tarsi primena, kad su metais tampu tikresnė, švelnesnė ir tvirtesnė savyje. Nebesigręžioju atgal, laukdama akimirkos, kuri niekada nesugrįš. Aš pradėjau leisti sau žydėti, ir galbūt tai yra tikroji dovana, kurią šiandien pati sau įteikiau.

Emilija Vaičkutė

Goda Vaišnytė, Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija, 12 kl.

„Balso pranešimas“

2025-ųjų gruodžio 1-oji, 10:54

Minutė, tad neturiu daug laiko. Tai mūsų paskutinis pokalbis. Nereikalauju, o svarbiausia - nenoriu iš Tavęs atsako, nieko. Nereikia. Juk ir atsakyti nespėsi, iki kol paliksiu Tave visa pasiglemžiančioje praeityje.

Nuo ko pradėti? Nuo ko?.. Dieve, pati nežinau. Visko tiek daug... Viskas taip pasikeitė per pastaruosius metus. Vis dar keičiasi. Ironiška, nemanai? Vienintelis pastovus gyvenimo bruožas - tai, kad jis amžinai keičiasi ir byra pro pirštus lyg aksominis Baltijos smėlis.

Laikausi lyg ir gerai, tikrai geriau nei anksčiau. Stengiuosi jaustis. Užplūdusi kažkokia keista vidinė ramybė. Žinau, kad ji trapi ir gležnutė, saugau ją, labai stengiuosi, bet labai sunku. Sudėtinga, nes susivokusi, kad apgaudinėjai mane ir kitus kone visą gyvenimą dėl svajonės sieti gyvenimą su medicina ir vertei sunkiai dirbti ligi tamsių nekenčiamos žiemos paryčių dėl to nepaisydama mano sveikatos (kas, manau, yra velniškai ironiška), nebežinau, ar ir vėl neapgaudinėjai. Ar iš tiesų nori būti psichologe? Pamenu Tavo sutrikimą, kai pasakojai apie savo pokalbį su psichologe 2022-ųjų kovą, ne, lyg ir vasarį. Jai netikėtai paklausus, ar žinai, kad psichologui būtina turėti daug kantrybės, ir ar manai jos turinti, sakei, kad sutrikai, nes manei, jog jos neturi. Neteisk manęs, mieloji, dėl to ir jaučiuosi turinti kiekvieną teisę nepasitikėti Tavimi. Ar tai tikrai Tavo pašaukimas, ar verčiau vėl tas pats siekis padėti ir gydyti kitus, tik kitu pavidalu, nes kamuoja nenurimstantis jausmas, jog pačios turimos žaizdos yra nepagydomos, ir, rodosi, amžinai pūliuojančios? Tik be jokių pasiteisinimų... Abi puikiai žinome, kad kalbu ne apie fizinius skaudulius.

Taklus klausimas, esi teisi, toliau Tavimi nepasitikiu, nors dėl to irgi Tu, iš dalies, kalta. Kaipgi galiu pasitikėti, jei išauklėjai tą vidinį balsą leisti savo nuodus į mano galvą lyg gyvatės geluonis, kuždėti lygiai taip, kaip kuždėjai sau pačiai, leisdama man to klausytis? Bevertė, bjaurybė, tavimi naudojasi, tu niekam nereikalinga, gerai mokaisi, kaip miela! - apie pažymius visiems vėliau nusispjauti, kas iš tokios liks, nusipelnei visko, kas nutiko, nebūtinai jie tave myli, gal sako tik tam, kad nuramintų, ir toliau sekiotum ir darytum viską, ką paliepia kaip benamis meilės ištroškęs šunpalaikis. Žinau, labai gražiai skamba. Ačiū, ačiū! Esi puiki mokytoja, nors tokia jaunutė ir protinga, bet, ak, „nepatyrusi gyvenimo“, kaip Tave kadaise apibūdino kita mano brangi draugė.

Beje, dar kol nepamiršau, noriu ir padėkoti. Išstarti „Ačiū“ už kiekvieną mūsų praleistą akimirką, kurią savo lakia vaizduote, iš numirusių prikėlusia pavojingus ugnies slibinus bei mistiškas miško laumes, nuspalvinai ryškesnėmis spalvomis. Nes jei ne tai, aš taip nepasiilgčiau savo, rodosi, akimirksniu prašvilpusios vaikystės, nors ir kupinos skaudžių, vos įmenamų

prisiminimų. Ačiū... Ačiū už kiekvieną mūsų barnį, kurio metu vis trenkdavai man ranka į veidą, raudavai mano plaukus... Nes jei ne tai, dabar nesuprasčiau, ką reiškia meilė. Ne, sveika meilė. Netobula, bet reali, kupina nuopuolių, bet kantri ir maloninga; visa pakelianti, visa tikinti, viskuo besivilianti ir visa ištvėrianti. Jos dėka tą bjaurų balsą, kurį išugdei manyje, jau kone sugebėjau bent kiek nors pričiaupti. Cha, ir vėl pralaimėjai, aš Tave jau seniai perpratau, nors ir užtrukau beveik du dešimtmečius.

Ir ar prisimeni? Kartojai man, kad gyvenimas yra didis triksteris, nuolat apgaudinėjantis ir besišaipantis iš žmogaus. Juk žmogus bando planuoti, kurti, veikti, po velnių, bent ką nors daryti, atiduodamas visas savo paskutines jėgas, išsunktas iš jo vargano kūno, o tas pajacas ima ir staiga numarina mylimą katę ilgai laukto keturioliktojo gimtadienio proga, primeddamas jai geriausios pasaulyje dovanos etiketę, o kitais kasdieniais momentais, žmogaus pagailėdamas, apie senių seniausiai pasibaigusį cinamoną primena tik kai tas vargšas atsidaro lentyną ir ieško to paties prieskonio cinamoninių bandelių kremui gaminti. Iš pradžių to nepakenčiau lygiai kaip Tu, keikiausi ir grūmojau, klykiau ir staugiau, juk aš privalėjau viską kontroliuoti, bet kaipgi suvaldysi tai, kas amžinai keičiasi lygiai taip pat dažnai, kaip juokdariai keičia savo kaukes, kad publika išliktų susidomėjusi? Žinau, kad vis dar stengiesi ir stengiesi suvaldyti gyvenimo tėkmę. Veltui.

Taigi toji gležna vidinė ramybė, kurią anksčiau minėjau, tampa vis tvirtesnė sulig kiekviena diena vis labiau įsisąmoninant, kad visi esame bejėgiai prieš gyvenimo džokerį. Anksčiau, kaip ir Tu, baisėjausi ir verkiau dėl jo juokų. Dabar, juos prisiminusi, suprantu jų žiaurią prasmę. Netikėtos netektys išmokė branginti kiekvieną akimirką. Netikėti nuokrypiai - adaptuotis prie naujų situacijų. Netikėtos pažintys išmokė naujai pažinti ne tik kitus, bet ir save. Na ir kas, jei tapsiu psichologe? Iš tiesų aš bandžiau įsprausti save į varžančius biologijos ir chemijos rėmus, įtikinti save, kad kraujo-smegenų barjeras, širdies ir kraujagyslių sistema ar organinė chemija, visi tie nelemti alfa ir sigma ryšiai, visa tai žymiai įdomiau nei tėvynės didžių praeitį menanti istorija ar nepritampančio žmogaus kančia, vaizduojama tamsiuose altorių šešėliuose, kai tai nagrinėdama nuoširdžiai jaučiuosi gyva.

Juk jau suaugau. Aš nebe ta aštuntokė 2022-ųjų gruodžio 1-ąją, kaip buvai Tu. Aš nebegaliu bėgti nuo savęs, tos pagaliau suaugusios merginos veidrodžio atspindyje. Kodėl turėčiau dar bėgti, brangioji? Galiu tik bėgti kartu su gyvenimu ir keistis kartu su juo, Tave palikdama savo vaikystėje, kuri oficialiai pasibaigs už kelių sekundžių laikrodžio rodyklėms išmušus be penkių minučių vienuoliktą valandą gruodžio pirmojo ryto. Tuojau pat pasipils artimųjų sveikinimai, kurių, žinau, taip nemėgsti, bet šiandien Tu juos priimsi su nuoširdžia šypsena ir šiltais apkabinimais, o tas aršus balselis, tūnantis giliai viduje, nutilis. Žinau, kad Tau sunku. Bet viskas bus gerai. Nors Tau dar tik keturiolika, bet norėčiau Tave jau pasveikinti pati pirmiausia, tad leiski man suskaičiuoti paskutiniąsias bendras mūsų sekundes, viena, dvi, trys - ir ištarti:

Su aštuonioliktuoju gimtadieniu,

Goda.

Urtė Valentavičiūtė, Kauno Juozo Gruodžio konservatorija, 9 kl.

Mano mažoji aš

2035 m. spalio 17 d.

Labas, mano penkiolikmete Urte,

Rašau tau iš ateities, iš to laiko, kurio tu ne tik bijojai, bet ir labai troškai. Dabar man jau dvidešimt penkeri metai ir kai pasižiūriu atgal, kai man buvo penkiolika metų, atrodo, laikas taip sparčiai praėjo. Atsimenu, kaip tu per matematikos pamokas niūniuodavai savo kurtąsias dainas, taip tyliai, lyg bijodama, kad kažkas tave išgirs. Dabar prisiminus tuos momentus man truputį juokinga, kad tu nerimavai, lyg kas nors tave nugirs, nes dabar tai tapo tavo keliu, kuriuo tu tada svajojai eiti...

Dar prisimenu, kaip tada jaunoji aš mokiausi Kauno Juozo Gruodžio konservatorijoje ir svajojau tapti dainininke bei rašyti dainas. Bet dabar dvidešimt penkerių aš koncertuoju didelėse salėse ir dainuoju savo išgalvotas dainas. Tai buvo sunku, bet aš tai pasiekiau ir įrodžiau, kad galiu tai padaryti.

Tada, kai tau buvo penkiolika metų, tu stodama į šią konservatoriją labai jaudinai dėl savo balso ir ar turi pakankamai drąsos dainuoti. Taip pat galvojai, ar gerai dainuoji ir ar tavo stiprus balsas, kad pasiektum kalnų viršūnes. Taip pat galvojai, ar tavo dainos kažką reiškia ir ar verta tai bandyti. Tai aš dabar noriu tau pasakyti, kad taip, tai yra verta daryti ir to siekti. Tavo balsas ne tik muzikoje, bet ir gyvenime buvo stiprioji pusė. Tu iš pradžių jo negirdėjai, tačiau jis tave girdėjo ir niekur nedingo.

Kai buvai šešiolikos metų, tu dalyvavai savo pirmajame konkurse. Jaudinai, kad pamirši žodžius ir nepataikysi į natas, tačiau atmintis nedingo ir viską atlikai puikiai, net tiksliai pataikei į natas. Kai pasibaigė konkursas, tu net raudonavai ir verkei iš džiaugsmo, kad ne tik padainavai, bet ir išdrįsai užlipti ant scenos! Dainuoti pirmą kartą prieš auditoriją buvo sunku, bet tu nuėjai pirmąją savo svajonės kelio dalį, artėdama vis po truputį arčiau link kelionės tikslo.

Dabar noriu plačiau papasakoti apie mano gyvenimą būdama dešimt metų vyresnė už tave ir jau tapusi dainininke – nuėjusi kelią, kurį netrukus pati nukeliausi ir pajusi, koks jis iš tikrųjų yra. Kai man dabar dvidešimt penkeri, aš jaučiuosi nuostabiai būdama dainininke! Keliauju ir atrandu naujas patirtis, kol visi nuostabūs žiūrovai palaiko mane. Aš vis dar dainuoju, tik šiek tiek kitaip. Dainuoju su tikrumu ir švelnumu. Dainuoju ne todėl, kad noriu įrodyti, jog esu verta, o dėl to, kad noriu pasidalinti tuo, ką jaučiu. Kartais koncertuoju mažose salėse, retkarčiais tiesiog gatvėse, nes noriu išlieti tai, ką jaučiu, kai man yra sunku, o gal net noriu pakelti žmonėms nuotaiką dainuodama švelnias ir linksmas dainas. Ir aš vis tiek jaučiu tą patį virpulį ir šilumą muzikai, kokį jausdavai tu.

Džiaugiuosi mažais dalykais. Kai geriu šiltą arbatą prie lango žvelgdama, kas vyksta už lauke, taip pat laimė mane apima tais momentais, kai laiką praleidžiu su šeima. Nors kartais būnu ir labai užimta, aš vis tiek atrandu laiko tiems žmonėms, kurie mane labai myli ir gerbia. Mėgaujuosi, kad pagaliau galiu kurti be spaudimo ir galiu būti savimi – išreikšdama visas savo mintis ir jausmus. Labai vertinu tai, kad išmokau mylėti save ne tik tada, kai man viskas gerai ir sekasi puikiai, bet ir tada, kai tenka nusileisti nuo kalno. Labai džiaugiuosi gyvenimu ir jį gerbiu, nes mane supa nuostabūs palaikantys žmonės, kuriems patinka mano muzika, jie jos klauso ir padeda man vis judėti į priekį ir nesustoti.

Man atrodo, tu labai nori sužinoti, kas man yra svarbu gyvenime. Tai pats svarbiausias dalykas gyvenime, kad nepamiršau savo vaikystės svajonės, o jos siekiau ir pasiekiau. Nors buvo ir sunku, aš žinojau, kad vis tiek noriu pasiekti to tikslo pačią viršūnę ir nepasiduoti. Antras man svarbus dalykas yra šeima ir draugai. Jie man padėjo kopti tais laipteliais link savo svajonės ir visada buvo šalia manęs, kai tekdavo įveikti sunkias kliūtis, laikydavo mano ranką, kad būčiau stabilesnė, drąsesnė, kad galėčiau nenukrypti nuo savo trokštamo tikslo.

Kartais, kai vakare sėdžiu prie pianino, man atrodo, lyg vis dar esu tu, tiesiog šiek tiek vyresnė. Tie prisiminimai grįžta, kai pradedu groti savo pirmąjį kūrinį, kurį sukūriau, kai buvau penkiolikos metų. Aš to kūrinio nepamiršau ir nepamiršiu, nes šis kūrinys atvedė mane prie mano svajonės. Mano tikslai yra nedideli, tiesiog noriu tęsti savo svajonę, kurią įgyvendinau, ir nesustot keliauti su savo dainomis.

Tad aš tau noriu pasakyti, mano mažoji Urte, kad jei tu abejoji ir galvoji, kad kažkas tau ir nepavyksta iš karto, žinok, kad turi daug dirbti ir niekada negalvoti pasiduoti, nes ne visada pavyksta viską padaryti iš pirmo karto. Mes mokomės iš savo klaidų, ir nebijok klysti, nes tos klaidos tave sustiprins ir priartins prie tavo išsvajoto tikslo. Ir pamatysi: kai po daugelio metų atsisuksi atgal, tu didžiuosiesi savimi, kad tau pavyko daug pasiekti tik dėl to, kad neišsigandai sunkumų ir nepabijojai būti savimi.

Su meile ir ramybe

Tu – dvidešimt penkerių Urtė

Luka Valickaitė, Kauno Senamiesčio progimnazija, 8 kl.

2025 m. lapkričio 14 d., Kaunas

Labas, Luka.

Žinau, kad tau labai sunku ketvirtoje klasėje, žinau, kad bijai, jog niekur neįstosi, bet nebijok, nesirūpink tuo, kas bus ateityje, nes, patikėk manimi, tau viskas bus gerai.

Tu įstosi į gerą mokyklą, sutiksi daug naujų draugų, patirsi nuotykių, gal kartais pasidarys liūdna, o kartais sugebėsi padaryti tai, ko niekada neįsivaizdavai. Aš žinau, kad viskas bus gerai, nes aš esu ateities tu. Nebijok daryti klaidų, nes klaidos sulipdo tave, padaro stiprią ir ištvėrimingą. Nepasiduok, kovok, ir nesinervink dėl kitų nuomonės. Neskubėk susirasti daug draugų, nes ateityje turėsi dar daugiau. Bus dienų, kada sugriūsi, bet bus ir tokių dienų, kai atsistatysi ir jausiesi dar stipresnė ir nenugalima. Prisimink, kad turi šeimą ir draugus, kurie tau labai padės, gal net galėsi išbraukti kelis dalykus iš savo svajonių sąrašo ateityje. Bet nedrįsk galvoti, ar tu gražiai atrodai vaikinui, svarbu ne išorė, o vidus. Ir tikrai neskubėk susirasti vaikino, nes tinkamas ateis tik tada, kai bus laikas, ir mėgautis savo paauglyste, neskubėk gyventi. Gyvenk dabartyje, ne ateityje. Ir, Luka,, dar noriu pasakyti, nespauk savęs. Tu dar turi daug laiko viską išmokyti ir suprasti. Neprivalai visada būti tobula. Kartais tiesiog pakaks pabūti su savimi, pasiklausyti muzikos, išeiti pasivaikščioti ar išsivirti arbatos. Buvo dienų, kai norėjosi viską mesti, kai atrodė, kad niekas nepavyksta, kad esu per silpna, per jautri, per lėta. Buvo vakarų, kai verkiau į pagalvę ir galvojau, kodėl turiu tiek daug abejonių savimi, tačiau būtent tos dienos mane išmokė nepasiduoti, atsikelti dar kartą net kai labai skauda. Dabar žinau: be tų ašarų nebūčiau tapusi tokia, kokia esu šiandien. Aš vis dar nežinau, kuo noriu būti po dešimties metų, bet žinau, kad noriu būti laiminga. Noriu jausti, kad darau tai, kas man svarbu. Noriu šalia turėti žmonių, su kuriais galėčiau juoktis, kalbėtis iki nakties ir būti savimi, noriu nebijoti svajoti apie didelius dalykus ir nebijoti klysti siekdama jų. Noriu tikėti savimi taip, kaip tikiu dabar – labiau nei bet kada anksčiau. Prisimenu, kokia buvau drovi, kaip bijodavau garsiai pasakyti savo nuomonę. Atrodė, kad visi aplink mane drąsesni, protingesni, geresni. Dažnai lygindavau save su kitais ir visada jausdavausi prasčiau ir kad esu nepakankamai gera, bet dabar suprantu, kad kiekvienas žmogus auga savo tempu, ir tai, kas atrodė silpnybė, dabar tapo mano stiprybe. Aš išmokau džiaugtis ne tik dideliais, bet ir mažais laimėjimais. Kartais tai būna drąsa pasakyti savo nuomonę, kartais neslėpti ašarų, o kartais tiesiog išgyventi sunkią dieną. Anksčiau galvojau, kad tai tik paprastos smulkmenos, kad tai nesvarbu, bet dabar suprantu, kad būtent iš tokių mažų pergalių ir susideda mano stiprybė. Kiekvienas žingsnis pirmyn, kad ir mažas, mane augina. Kartais jaučiausi viena net tada, kai aplink buvo žmonių. Atrodė, kad niekas manęs iki galo nesupranta. Tai buvo keistas jausmas būti tarp kitų, bet jaustis tuščiai viduje. Tačiau vienatvė mane išmokė būti savimi. Ji išmokė klausytis savo minčių, pažinti savo jausmus. Supratau, kad galiu būti sau draugė ir išklausyti pati save, kai reikia, nes nieks kitas manęs nesupras geriau nei aš pati. Galbūt kai kurios mano žinutės tau atrodys per sunkios, o gal net per rimtos, ir aš žinau, kad visa tai, ką dabar rašau, nėra lengva

pasiekti ar iš karto įgyvendinti. Būti stipriai ir pozityviai nėra paprasta. Bet pažadėk sau, kad bandysi, nes jei nebandysi, gali paskęsti. Stenkis negalvoti, ką kiti apie tave galvoja, nes iš tiesų tai nėra taip svarbu. Tu esi tu ir niekas to negali pakeisti. Kartais jausiesi vieniša, bet žinok: tu niekada nebūsi visiškai viena. Tu dar susirasi gerą draugę, kuri tave supras, palaikys ir bus šalia, kai tau jos labiausiai reikės. Kartais užtenka tik vieno tikro žmogaus, kad pasijustum geriau ir stipriau. Tu gyvensi, patirsi daug įspūdžių, kartais padarysi ir kvailų klaidų, bet visa tai ir bus gyvenimas.

Dabar esu aštuntoje klasėje, ir tik šiomet supratau, kad nereikia stengtis būti kaip visi. Anksčiau visada galvodavau, ką kiti pagalvos, ar mano plaukai gerai atrodo, ar batai madingi, ar muzika, kurios klausau, pakankamai normali. Bet vieną kartą sustojau ir paklausiau savęs „Kodėl? Kodėl turiu stengtis visiems įtikti, jei tai mano gyvenimas ir mano pasirinkimai?“. Tad bėk, gyvenk, suprask, pažink, būk unikali ir ypatinga. Skleisk gėrį, šypseną, šilumą pasauliui. Ypač nesustok svajoti ir pasitikėk savimi. Tavo gyvenime dar laukia tiek daug nuotykių ir naujų patirčių. Kiekvienas skyrius bus kitoks, kartais gražus, kartais skaudus, o kartais net piktas. Tai tik įrodymas, kad esi žmogus, kuris patirs visko. Ir visa tai tave užaugins. Todėl nebandyk būti kopija. Būk savimi, nes niekas kitas pasaulyje negali būti tokia kaip tu. O kai po metų atsigręši atgal, tikrai didžiuosiesi, kad pasirinkai save.

Vyresnioji Luka

Neda Šartutė, Kauno VDU „Rasos“ gimnazija, 11 kl.

Sveika, Medute,

manęs gal nepažįsti, gal net neįsivaizduoji, kad galėčiau egzistuoti, tačiau nuo pat gimimo esu šalia tavęs. Stebiu, analizuoju, saugau ir vedu gyvenimo keliu. Pamačiusi tave šiandien tokią susigūžusią iškart puoliau rašyti šį laišką. Ir labai tikiuosi jis pasieks tave kaip galima greičiau.

Esi ta maža mergaitė, kuri neša šypsenas ir jomis nušviečia net tamsiausią kambarį, esi ta maža mergaitė, kuri nori džiaugtis ir nori veikti. Priešingai nei Faustas, tu nuo pat mažų dienų panirai į paieškas tos gyvenimo prasmės, mirtingojo žmogaus nepažintos ir nesuprastos. Tu ieškai jos nardydama tarp gyvenimo linksmybių ir sunkumų. Nors tave parblokšti sunku kartais visi mes palūžtam, tuomet ašaros byra lyg pupos, o skruostai ir blizgančios akys parausta. O juk maža mergaitė tik ieškojo atsakymų į klausimus, kurių knibždėte knibždėjo visa galva. O šiandien kūną perliejo skausmo banga. Tu klausai savęs, tu klausai kitų, kodėl mama tave paliko? Paliko neatsisveikinusi, nieko nepasakiusi, tiesiog ėmė ir išėjo. Stovi nežinomame kelyje, kurio net ir paskutiniai žibintai šiandien užgeso. Paliko tave neatsiklaususi ar tu tam pasirengusi, nieko išvis nepasakiusi. Stebiu tave stovinčią kambarįje ir gailiai žiūrinčią į tėčio akis. Tu žiūri taip giliai, kone į jo sielos gelmes, ir tai yra tavo išskirtinumas. Nepažįstu nė vieno, kuris galėtų lygiai kaip tu žvelgti į mažas apvalias akutes ir matyti jose beribę jūrą. Tu jose įžvelgi ir ramybę, ir šėlstančias bangas, kurių nuo tavęs nepaslėps jokia tamsybių bedugnė. Gal taip yra dėl to, nes ir tavo pačios mėlynos akytės išsiplėtusiais vyzdžiais aiškių aiškiausiai parodo tavo jausmus. Tu prašai tėčio paaiškinimo ir naiviai viliesi, kad visai tai tik pramanai, kad viskas bus kaip buvę ir nereiks jaudintis dėl griūnančio vidinio pasaulio. Tačiau nuo tos minutės viskas apsivertė aukštyn kojom ir niekada nebebuvo taip kaip anksčiau. Mažai mergaitei tą dieną pasakė: „Viskas bus gerai.“ Ir tu tuo patikėjai. Tiki iki šiol. Tą akimirką tu jauteisi tuščia, nors puikiai supratusi, kas čia įvyko tu vis tik norėjai pabusti iš košmariško sapno. Deja...Žvelgiu į tave ir matau vis liūdinčią mergytę su netikra šypsena veide, bandančią paslėpti audrą viduje ir ją talžančius žaibus bei geliantį širdies skausmą. Keltis ryte tau pasidarė sunkiau, nors keliesi su įprastai džiuginančiais saulės spinduliais, dabar jie tau nė motais. Galėčiau drąsiai pasakyti, kad pasidarei įkyrus ne ryto žmogus ir laikai didžiulę neapykantą anksčiam paros metui. O kiekvieną vakarą tylioje naktįje, tu paskendusi tarp ašarų ir begalės klausimų. Naktis - toks paros metas, kada tavo mintys verčiasi kūliais, tai kaltinimas, tai prisiminimas prabėgom lekia pro tavo minčių srautą. Sakai, kad sapnuose išnyrantys juodi baimės pirštai kasnakt pasiglemžia tave į tuos pačius pavojingus labirintus. Tai lyg užsisukęs ratas, tu grįžti, ieškai pabėgimo, bet viskas šuniui ant uodegos. Pabudusi šį rytą tu drebėjai, mažute, tai tik sapnas, tai netikra. Įprasta tavo kasdienybė tapo visiška naujove, privertusi elgtis savarankiškiau. Iš tiesų tavęs niekas nepaklausė, ar tu to nori, ar esi pasirengusi kipti į pasaulį savarankiškai - be mamos pagalbos rankos ir visą laiką laikomos pagalvėlės, jei netyčiomis nukristum. Tačiau aš tau pasakysiu, kad retai kas gyvenime tavęs paklaus, ar jau esi pasirengusi. Viskas dėl to, nes pasaulis kiekvienam iš mūsų sukasi savaip, bet lygiai taip pat greitai, mes bandome suspėti į jo

ritmą, bet nesižvalgom į šalis ir kitų pasirengimas šokti su mūsų visatos ritmu mūsų nedomina. Mes žiūrime tik į save, susireikšminę ir egocentiškai tiek įžengiamė į kito žmogaus pasaulį, tiek iš jo ir išeinam. Tačiau egoizmo tau stinga. Nors pačiai nelengva tu dar randi laiko paguosti kitus, pamiršusi savo bėdas tu pribėgi prie jų. daliniesi šypsena ir meile. Negaliu patikėti savomis akimis! Tu – maža mergaitė, mačiusi savo kiemo gatvės pusę ir draugių butų sienas, maža mergaitė, kurios daugiausia patirčių yra įvairiausi kritimai, tačiau turinti auksines vertybes. Niekada neišduodi draugės, nepaliksi jos atskirtos ar liūdinčios, mylėsi tuos, kuriuos kiti atstumia, būsi maloni ir pozityvi.

Stebėjau tave visą laiką, ir vis dar stebiu. Matau, kaip tu augi ir kaip paleidi tave smukdantį skausmą. Kas rytą tu atsikeli vis laimingesnė, nors girdėjau tave klausiant, ar kažkada dar būsi laiminga. Pažadėti tau būsimą laimę būtų pavojinga, tuo pačiu nenoriu tau atskleisti, kas laukia tavęs. Tu esi maža mergaitė, kuri nežino. Kuri ieško. Kuri yra užsispyrusi sužinoti. Ir anokia čia paslaptis, kad tu sužinosi, tu pajusi ir atrasi viską, kas tau pažadėta. Stipriai ir drąsiai žengsiu keliu, o jei reikės šoksi greitesniu pasaulio ritmu. Noriu, kad liktum stipri, mano maža kovotoja. Nebijok klysti, nebijok būti savimi. Niekada nebijok prarasti. Aš tave saugau...viskas bus gerai.

Viltė Želnytė, Kauno technologijos universitetas, studentė

liepos 13 d., 2015 m.

Miela Vilte,

Rašau Tau, nes jaučiu, kad pastaruoju metu atitrūkome. Visos į krantą besidaužančios bangos taip mane pakeitė, kad kartais suabejoju ar vis dar esame ta pati siela. Turiu visus Tavo prisiminimus ir jausmus, tačiau labai dažnai pagalvoju apie Tave, jaučiu lyg mąstyčiau apie visiškai kitą žmogų, o ne pačią save. Gal viduje kažkur kažkas ir dreba, bet smegenys blokuoja ir verksmas atsimuša į ledą. Tuomet tai tampa tikra, o tas ir baisiausia. Nenoriu turėti tokio gilaus asmenybės trūkio, nes tai reikštų, jog pusę kol kas nugyvento gyvenimo buvo ne mano. Kaip tik neseniai skaičiau straipsnį, jog mokslininkai atrado, kad smegenys išlieka paauglystės stadijoje nuo 9 iki 33 metų. Tad moksliskai Tu, kuriai rašau dabar, ir aš vis dar esame tas pats žmogus. Be to, manau kiekvienam būtų įdomu išgirsti tai, kuo jis, laimei ar nelaimei, neišvengiamai pavirto.

Pirmiausia, norėčiau pradėti nuo to, kuo mes pasikeitėme. Vis dar išlikau ta pati meniška siela, tačiau priešingai nei Tu, viską reiškianti piešimu - aš tam pasitelkiu poeziją. Man, kaip viską racionalizuojančiam žmogui, tai suteikia daugiau laisvės nei dailė. Tad siekiant sujungtį šį tarp mūsų kilusį tarpekį, bandysiu prieiti per Tavęs per šiuo metu man tinkamiausią įrankį - eilėraščius. Tikiuosi sugebėsi išgirsti tai, ką noriu Tau perteikti...

Paimti raktus, įkišti į spyną, pasukti raktelį,

Jį ištraukti, griebti už rankenos, smarkiai paspausti.

Judesys, kuris tapo toks mechaniškas, kad jam atlikti pakanka vos poros sekundžių.

Kartais spyna būna žemiau, kartais ji atsiranda šiek tiek per aukštai,

Balti batai paverčia mane milžinu, o juodi - nykštuku.

Įžengus pro duris atsiduriu trankiame koncerte,

Daiktai įgauna paukščio savybes, ima skraidyti, vartytis ore.

Šį fenomeną sukelia du solistai, nuostabūs gitaristai,

Vienas jaunesnis, kitas vyresnis, tačiau abu groja vienodu ritmu.

O už scenos stovi piktas vadybininkas,

Rėkia, staiposi, verkia, kvatoja.

Nieks jo negirdi, nieks nesiklauso,

Scenos solistai mikrofonais riaumoja.

Įžengus pro duris tampa nauju žiūrovu,

Į kurį šis koncertas ir yra orientuotas.

Jis vyksta ten pat kur aš einu,

Tik išėjus iš namų tampa aš laisvu.

Mano tvirtovė, kurioje aš esu,

Net ji neapsaugo nuo jų smūgių, garsų.

Bet negaliu nieko pakeisti,

Esu įkalinta kartu su šiais virtuozais.

Vienintelis būdas yra prisitaikyti, todėl neriu į jų sukurį, už juos aš skanduoju,

Kartu su jais dūkstu ir garsiai dainuoju.

Štai kaip aš myliu mažuosius savo brolius,

Dėl kurių šie namai man primena rojų.

Bet vėl gi, dėl savo racionalizacijos poreikio, noriu paminėti, jog šie du nauji šeimos nariai yra ilgai lauktas papildymas. Vis dėlto, tarp mūsų yra 13 ir 15 metų skirtumas. Prisimenu, jog jau tada bijojai, kad gavus brolių ar sesę taip vėlai negalėsi užmegzti stipraus ryšio. Tačiau mums tai pavyko, ne veltui dabar mano mėgstamiausias dalykas įėjus į butą yra išgirsti „Sese, Tu grįžai!“ ir dundančius žingsnius, atbėgančius manęs pasitikti. Manei, kad bus keista, kai Tave, tokią suaugusią, sese vadins vaikai, kurie nematė daugiau nei pusės Tavo gyvenimo. O, kad matytum kokio žvilgsnio iš Tavęs jie sulaukia, jeigu kreipiasi į Tave vardu. Dabar prieš Viltė, dukra, anūkė ar draugė, pirmiausia esi didžioji sesė ir šį titulą nešioji su didžiausia derama pagarba. Be šių dviejų "*kleckų*", turi ir kitą, pavadinkime „vaiką“. Visada norėjai šuns, trumpai pasakius, gavai tokį savotišką šunį, arba kaip mama mėgsta vadinti - katašunį.

Kitas skirtumas tarp mūsų, dėl ko kartais sunkiai savyje randu dalelę Tavęs yra tas, kuris Tau suteiks labai didelę laimę. Naujų šeimos papildymų sukurti koncertai, nėra vieninteliai, kuriuose Tu lankaisi. Manau tai yra tas dalykas, kuriuo mes su Tavimi ir susijungiamo. Nors šiuo metu retai randu sąsajų su Tavimi, gyvenu Tavo svajonėmis paremtą gyvenimą...

Televizoriaus ekranas rodo gražias merginas,

Šokančias, besišypsančias vakarėlio centre.

O prieš ekraną guli mergaitė jauna,

Kol visi bėgioja lauke, jina sėdi viena.

Nors dar maža, bet ji jau žino ko trokšta,

Užaugus tapti tokia, kokias ekrane dabar rodo.

Šios merginos turi viską, ko šiuo metu ji stokoja,
Grožį, gyvenimą bei draugus, su kuriais jos ir šoka.
Ko mergaitė taip norėjo, galiausiai tai ji gavo,
Išpildė svajonę, kurią ūgdė nuo devynerių metų.
Dabar ji laiminga ir pilnu pilniausia gyvenimo,
Pavirto mergina, kurią vis matė už ekrano.
Ji yra protinga, graži ir savimi pasitikinti panelė,
Galinti šokti vakarėlyje, o vėliau dar ir apžaisti šachmatais.
Panelė nori dalintis šiuo savo džiaugsmu kartu su visais,
Parodyti mažai mergaitei, jog išpildė jos senas svajones.

Šia mergina Tu ir pavirtai, brangute. Tą panelę, kuri sugeria visą energiją ir nukreipia ją į save, dabar vadina *Tavo* vardu. Tai nebėra Tavo nepasiekiami norai ir fantazijos, tai yra Tavo pasaka, kurioje gyveni.

Maniau, kad dėl to, jog tiek pasikeičiau, neberasiu kaip vėl susijungti su Tavimi. Tačiau kad ir kokios mes skirtingos, noriu, kad žinotum, jog Tavęs nepamiršiu. Be pradžios nėra pabaigos, o be Tavęs čia nebūtų manęs. Viskas ką darau, kuo kvėpuoju ir kuo gyvenu yra tik dėl Tavęs. Prisimink, kad mes esame ta pati istorija: Tavęs - nupiešta, o manęs - aprašyta. Ir to niekada nepamiršk.

Su meile,

Tu, tik vyresnė, bet iki kiekvienos gyvos ląstelės - Tu.

Kategorija: Esė „už ir prieš“

Liepa Aksamitauskaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.

The impact of technology on friendship

Technology has become a fundamental part of everyday communication and general social interaction. The subject of how exactly technology influences people's relationships has been brought up for discussion and debate more regularly in recent years. Some argue that digital tools, especially in a world that actively strives for technical advancement, have expanded the possibilities for connection by increasing the ways in which people can connect, while others claim that they can undermine the quality and authenticity of human connection. It is important to acknowledge both the advantages and disadvantages that technology introduces for friendships.

Firstly, one of the biggest positives of technology is its ability to create a way of maintaining connections despite geographical distance. It is very common for people to relocate for reasons such as education, career, or personal issues, which places longtime relationships under strain. Communication using digital tools, such as instant messages, video calls, and social media platforms, allows friends to remain in contact regardless of physical separation. These technologies enable real-time interaction and create a reliable way to convey feelings of support, and keep the important people in one's life feeling involved with updates that may otherwise fade over time. As a result, technology helps preserve meaningful connections and ensure that the relationship can continue to grow and develop even when in-person communication is not possible. Secondly, technology also creates opportunities for forming new connections. Online environments allow people to connect with others who may share similar interests, values, or experiences, especially when one can be anxious about sharing these thoughts offline. Virtual communities - such as hobby-related groups, forums, or even support networks - can provide people with a strong sense of emotional support and create a feeling of belonging. This is especially valuable to those who experience social isolation in their personal lives. For some, digital spaces offer an inclusive space where self-expression becomes easier and even safer.

However, technology still raises room for concern. One worry is that digital communication can reduce the depth and emotional quality of one's relationships. Non-verbal expression plays a big part in people's communication - facial expressions, and body language are crucial

when it comes to conveying empathy and understanding others emotions. Online, these cues are often limited or completely absent, which increases the chance of misinterpretation and miscommunication. As a result, conversations may become more brief or superficial. This change can negatively affect the development of one's brain, especially among young people. In addition, the widespread use of social media can encourage the desire for quantity over quality in friendships. The majority of platforms measure social value through interactions - whether that be followers, likes, or comments. This sets an unrealistic expectation on how genuine friendships should look and can lead to people prioritising their public image over meaningful connections. Furthermore, constant multitasking and digital distractions, such as checking phones during social activities, can reduce the attention that is given to friends in real life. Over time, this behaviour can weaken already set relationships.

In conclusion, technology has a complex influence on friendship. It can strengthen relationships by enabling long-distance communication and providing opportunities for connection. At the same time, it may reduce emotional depth and encourage superficial forms of interaction. Therefore, the impact of technology depends largely on understanding the balance of one's online presence and real-life connections.

Technologies influence on Friendships

In recent years, the rapid growth of technology has noticeably changed many areas of everyday life, including the way people communicate and maintain friendships. As digital communication becomes more common, digital friendships have begun to develop alongside traditional ones. And the effect of this shift is becoming more noticeable. However, this influence holds both positive and negative sides, and it is important to look at both sides to understand its overall impact on friendships.

It is useful to begin with the disadvantages, since these often appear first when discussing this topic. One of the biggest concerns is the rise of negative behavior online. Cyberbullying has become more common, as people feel less responsible for their actions when hiding behind a screen. When communication takes place through messages rather than in person, individuals may say things they would never say face-to-face simply because there are usually no real consequences for their behavior. Another risk is the possibility of interacting with scammers or dangerous individuals. Online friendships can easily take a harmful turn, and if a person is not careful, this can create an unsafe situation. A further disadvantage is the tendency to become emotionally dependent on technology. Many people grow used to constantly checking messages or waiting for replies, which can lead to codependency and the feeling that real-life relationships are less valuable when there is always someone online ready to talk to them.

Despite these concerns, technology also brings several advantages to friendships. One clear benefit is the convenience of staying connected across long distances. Friends who move to another city or country can continue their relationship without difficulty, as even something as simple as a quick message or call allows them to keep a meaningful connection despite being physically apart. Another advantage is the ability to find others with similar passions. Many different online communities and social platforms help bring together individuals who may never meet in everyday life, allowing friendships to form around common activities or goals. A further positive aspect is that technology can offer a more comfortable space for people who struggle with social interactions. Those who deal with anxiety or feel unsure in face-to-face situations often find it easier to communicate online, which in turn can help them build confidence and later improve their real-life relationships.

In conclusion, the influence of technology on friendship is shaped by both its strengths and weaknesses. On one hand, issues such as cyberbullying, online risks, and emotional dependence can create serious challenges that affect the quality and safety of friendships. On the other hand, technology makes communication far more convenient, helps people find others with similar interests, and offers a supportive space for those who struggle with social

interaction. Because of this, the impact of technology depends on how it is used and, on the balance, that individuals manage to support their online and offline relationships. When used responsibly, technology can strengthen friendships, but if relied on in unhealthy ways, it can just as easily weaken them.

Urtė Bogužaitė, Kauno „Santaros” gimnazija, 12 kl.

Technology's influence on friendship

In a world where most people meet each other through their phones, often without ever having met face-to-face, and call each other friends, this has altered how people maintain emotional closeness. Although people today have many ways to communicate—more convenient than ever in history—humans still feel as if their desires are not being fulfilled and are on the brink of loneliness. This change in human connection raises an important question about the drawbacks and advantages of digital communication.

Before listing out the benefits, it's essential to fully understand this change in human behavior and examine the concerns many have about technology affecting our ways of communicating, altogether with our mentality. Technology, overall, has improved efficiency in people's lives, but it has also made some individuals addicted to using it. It has become normal to always be on the phone and interact with people through different apps, just not so much in real life. It is more efficient to send a message right away about something interesting online than to arrange a meeting; that's how people cooperate nowadays. The lack of face-to-face communication weakens friendships and the ability to have a cohesive conversation with friends, and adaptability within society. When communication is built on social media, it can make friendships feel less personal and less emotionally connected. Without real-world cues, for example, body language and tone, misunderstandings can happen more easily, and those relationships will appear to be less firm than they seemed to be. The friendship may not develop the same depth or trust that usually comes from spending time together, making memories, and forming a special bond through them that can not be shared with anyone else. Over time, this constant reliance on digital communication can create a sense of doubt and trust issues between people, making relationships feel more fragile.

Despite the challenges and limitations, technology also offers various benefits that can positively shape modern society and relationships. Digital communication on the internet is available all over the world, and in modern life, discovery is highly encouraged. For people who travel or attend different schools, technology helps to preserve long-distance friendships. It gives friends a chance to communicate without any obstacles, and technology even offers something more than just communicating. Technology allows friends to play games together, work on school projects, and watch movies. These activities, the same as real life, offer to create new shared memories and ways to interact. Furthermore online world lets different people connect all over the world, helping groups with shared interests to connect. This can be especially beneficial for those who are shy or have niche interests. It gives them a chance to find friends, online or not; everyone seeks friendship and the comfort it can offer.

Technology unites people and provides safe spaces to seek advice, express emotions, and get support when in-person help is not available.

In the end, the influence of technology can vary from different people and depend on how it is used. It is important to find balance in how much one consumes the media.

.

Kasparas Einoris, Kauno Senamiesčio progimnazija, 8 kl.

Technologijų įtaka draugystei

Technologijos – tai viso pasaulio mėgstamas dalykas. Dauguma žmonių jau neįsivaizduoja dienos be jų. Senoliai dar nėra taip gerai įvaldę technikos naujovių, bet po kelių dešimtmečių jau močiutės nebeklausinės, kaip įsikelti nuotrauką į „Facebook“ arba kaip įrašyti norimą informaciją į atmintinę.

Deja, technologijos žmonėms kelia naujų iššūkių ir problemų. Paaugliai dažnai laiką leidžia su telefonais, kompiuteriais. Švaisto laiką vasarą žaisdami kompiuterinius žaidimus ir tik kartais išėina į lauką. Vieni žaidžia krepšinį lauke su ausinukais ir nebegirdi kamuolio bumpsėjimo, tinklelio garso, kiti negirdi, kaip draugas per langą šaukia. Yra tikrai daug žmonių, kurie nejaučia saiko sėdėdami su draugais prie įvairių video žaidimų, ir kai nueina nuo jų, eina prie telefonų. Jaunuoliai virtualioje erdvėje dažnai susiranda bendros veiklos, taip pat jie stebi įvairaus turinio kūrėjus. Jie yra užaugę su jais ir tai jiems yra normalu. Vaikai darydami namų darbus ar tiesiog mokindamiesi nėra vieni pas kitus į namus, nesimokina kartu ar grupelėmis, o tiesiog paklausia atsakymų įvairių dirbtinio intelekto programėlių arba pasižiūri vaizdo įrašus „Youtube“. Blogiausia tai, kad dažnai vaikai tyčiojasi iš kitų, kurie neturi brangesnių telefonų bei kitų įrenginių, ir jie nesupranta, jog tai gali sukelti blogus prisiminus, vaikai gali bijoti išsiskirti, bandys pritaipyti prie kitų, beveik niekada neatskleis tikrojo savęs. Reikia daug valios ir išminties protingai naudotis technologijomis.

Nepaisant to, technikos naujovės labai palengvina žmonių gyvenimą. Yra žmonių, kuriems patinka, kad nebereikia atsistojus prie lango šaukti, nereikia laukti, kol draugas susiruoš išėiti į lauką, galima tiesiog paskambinti ir susitarti iš anksto. Tėvai būdami darbuose gali jaustis ramūs, nes jie bet kada gali matyti per įvairias programėles, kur tuo metu yra jų vaikai. Taip pat maži mokinukai iškilus bėdai visada moka susisiekti su klasės draugais ir taip randamas sprendimas, taip ir gimsta tikroji, pirmoji draugystė. Jaunos poros gali susiskambinti ir kalbėtis valandų valandas. Su draugu, kuris išsikraustė į kitą miestą, galima pasiskambinti ir taip sužinoti, kaip jis jaučiasi, kaip laikosi, o per vaizdo skambučius net kaip atrodo. Taip pat gali pasidalinti nuotraukomis, pamatyti, kaip atrodo lankytinos to miesto vietos. Automobiliuose nebereikia kaupti CD diskų, galima tiesiog prisijungti telefoną ir su draugais kelionė į Palangą būna daug smagesnė, nes nereikia klausytis žinių, o galima dainuoti ir mėgautis. Testai, kontroliniai darbai būna kompiuteriuose, ne popierine forma, todėl nekertami medžiai, o tai reiškia, kad galima pasivaikščioti miške su draugu be jokių rūpesčių klausantis paukščių čiulbėjimo. Saugodami gamtą, mes paliekame ją kitoms kartoms, tuo pačiu gamta atsilygina savo žaluma, gaiva, ramybe. Pramogų centruose įrengti aukštos kokybės kino teatrai, dėl to filmus gali žiūrėti su draugais ir patirti smagių įspūdžių. Krepšinį žiūrėti kartais būna geriau per aukštos rezoliucijos televizorių negu gyvai arenoje. Stebint varžybas su draugais galima

pasijuokti, atsipalaiduoti, padiskutuoti. Toli gražu tai dar ne visos technologijų šiuolaikiniam žmogui teikiamos galimybės.

Taigi ar technologijos kenkia, ar padeda, negali atsakyti vienpusiškai. Viskas priklauso nuo žmogaus, kuris jomis naudojasi. Viskam reikalingas saikas ir protingai naudojantis technologijomis galima pasilengvinti gyvenimą ir daug pasiekti. Tačiau svarbu, kad žmogus kontroliuotų technologijas, o ne atvirkščiai.

Mija Eidējūtė, Klaipėdos Baltijos gimnazija, 12 kl.

The impact of technology on friendship: the advantages and disadvantages

In modern days, people of all ages are constantly attached to their mobile phones, to a point that it affects the way we communicate with each other. With that in mind, the question of whether technology is doing good for our social lives or not becomes more and more relevant.

To begin with, there are several advantages that technology provides us in terms of socialising. Firstly, embedding virtual apps into our lives can build long distance relationships. For example, people are able to connect with others from every part of the world, giving the opportunity to expand social groups. As a result, introverted individuals may feel more comfortable finding friends, and to add, anybody can broaden their horizons, positively changing their views by learning about other cultures and ideas. Secondly, technology can help people express themselves in a better way. For instance, calls, pictures, voice notes and videos allow everybody to share whatever they want in whatever light, whilst also capturing valuable moments and storing them digitally into a device. For this reason, people are happier because they are able to share exciting moments with others even from a distance and edit specific things in a way that will satisfy them. What is more, technology makes communication easier and more comfortable. Some examples are: being able to text real life friends about meet ups, info or generally striking up conversations. Because of this, people don't need to see each other in person to have a conversation, helping out people who are busy and cannot go out often to chat with friends.

On the other hand, there are also several disadvantages to how technology impacts friendship. To start, keeping up to date with technology is extremely expensive. For example, not everybody has the opportunity to afford phones, computers and other devices. This means that some people may feel financially pressured, because it is expected to own technology in today's society. Another drawback is that socialising through devices decreases physical contact. In particular, phone addiction is a major issue amongst young people, and they are likely to spend their time on their devices instead of paying attention to their friends around them and having quality time together. As a result of this, many friendships can worsen because the emotional bond starts to disappear. Lastly, long distance relationships can create misunderstandings and become superficial. For instance, it is likely that two online friends will not always be truthful to each other, only showing what they want others to see whilst hiding their bad side. Because of this, long distance friendships can actually be more shallow than one might think, and it could cause sadness if friendships were very close and intimate.

In conclusion, technology both can improve and worsen our social lives. It is important to

know your limits and value your personal bonds. I believe that technology has done more good than harm, because it has personally helped me in many ways, too.

Rugilė Gailiūnaitė, Panevėžio Juozo Balčikonio gimnazija, 12 kl.

Technologijų įtaka draugystei

Kas galėjo pagalvoti, jog išmaniosios technologijos taps neatskiriama žmogaus buities dalimi? Nors naujovės braunasi ir skinasi kelią, ant žmogaus pjedestalo išlieka ir nekintančių tiesų, tokių kaip draugystė, ryšio su artimoje aplinkoje egzistuojančiu individu reikšmė. Vykstant technologijų ir nuo priešistorės laikų išlikusių vertybių sintezei atsiranda ir privalumų, ir minusų.

Kalbant apie privalumus, turbūt pats svariausias plusas yra greitas susisiekimas. Bet kuriam pasaulio kampelyje spustelsi mygtuką ir skambtelsi arba išsiųsi žinutę savo mylimam draugui, gal atkursi ryšį su senu bičiuliu paklausdamas: „Kaip laikais?“, neprivalėdamas žiūrėti jam į akis. Taip paprasta padaryti kalbant apie draugus, atrastus realiame pasaulyje, o ką jau bekalbėti apie virtualų. Žmonių, bandančių užmegzti ryšį virtualiai, apstu, kadangi šiais laikais daugumai tai vienintelė saugi vieta bendravimui, tik brūkštelki: „Sveikas, kaip gyveni?“, atrask bendrą temą ir jau gali manyti, kad turi naują pažįstamą, tik klausimas, kokio stiprumo bus tas naujai sukurtas ryšys. Be galo daug programų, sukurtų ryšiu tarp žmonių palaikyti, kurioms padedant apsikeisti informacija, nuotraukomis yra itin lengva, o vaizdo skambutis – tai tarsi Dievo nešta ir pamesta funkcija, kuri suteikia galimybę tą pačią sekundę pamatyti seniai regėto draugo veidą. Psichologės S. Turkle atliktų tyrimų rezultatai parodė, jog žmonėms paprasčiau bendrauti internetu ar telefonu nei akis į akį. Technologijos iš tikrųjų sudaro galimybes nenutrūkstamam bendravimui palaikyti, ko anksčiau padaryti fiziškai nesant šalia žmogaus buvo tiesiog neįmanoma, dabar tai net neatrodo keistas dalykas. Dabar juk būtų įspūdinga ranka parašyti 365 laiškus per metus, kaip tai darė Niko Kasavečio kino filmo „Užrašų knygelė“ pagrindinis veikėjas Nojus.

Visgi neigiamų aspektų technologijų įtakos draugystei temoje atrandu daugiau. Visų pirma išmaniųjų telefonų dėka žmonės praranda įgūdį bendrauti, reikšti mintis žiūrėdami žmogui į akis, todėl užmegzti ryšį su naujais žmonėmis ir rasti tikrų draugų tampa vis sunkiau. Išsaugoti draugus galbūt lengviau esant lengvo susisiekimui galimybei, tačiau virtualus bendravimas niekada neatstos realaus. Atradę komforto zoną technologijose, žmonės verčiau renkasi leisti laiką namuose nei draugų kompanijoje, nes ten gali atsirasti kažkokių nepatogumų, nuomonių susidūrimo ar pašaipų juokelių. Mano nuomone, šių laikų žmogus gyvena nuolatiniame komforte, todėl susidūrus su sunkumais stinga emocinio intelekto su jais susitvarkyti, atsiranda nepatogumo jausmas, kurį norisi kuo greičiau nustumti į šalį ir grįžti į saugią vietelę. O sunkumų išsaugant draugystę būna daug, tačiau tai niekas, palyginus su mintimi, jog niekada individas nesijaus vienišas ir turės kuo pasikliauti, atsiradus problemoms. Telefonai yra naudojami tarsi skydai, saugantys nuo susidūrimo su gebėjimu kontroliuoti savo gyvenimą stoka. Esant virtualioje aplinkoje galima pasijausti tarsi George Orwell „1984“ romane,

kuriame Didžioji akis viską mato ir žino apie žmogų. Bet ar tikrai draugai turi žinoti kiekvieną smulkmeną apie vienas kitą?

Apibendrinama galiu teigti, jog yra argumentų ir „už“, ir „prieš“ technologijas bet kurioje gyvenimo sferoje, taip pat ir draugystėje. Svarbiausia atrasti balansą ir neužmiršti realaus gyvenimo, kuriant virtualius avatarus, kurie iš tikrųjų yra nė kiek nepanašūs į mus. Mes vieni kitiems reikalingi realūs, fiziškai ir emociškai esantys šalia. Draugai – tai mūsų gyvenimo dalis, be kurios gyvenimas neįdomus ir niekas negali paliudyti, jog mes egzistuojame.

Otilija Galinytė, Palangos Senoji gimnazija, 9 kl.

Technology's impact on friendships

Technology. It's the XX's century's biggest accomplishment. Every person has a very different opinion on technology. It is either an awful or a great one. Technology is either a step to the future or a leap to the past. It is a very deep topic that requires a lot of thinking and experience.

Technology may reduce loneliness, fewer depressive symptoms and overall depression itself. It's usually used to communicate with friends or family all over the world, no matter if you're thousands of miles away from each other. Research shows that back in 2019 a study was created by School Health Research Network (SHRN). It is a strategic research-policy-practice partnership between Cardiff University, the Welsh Government, and Public Health Wales. SHRN aims to improve young people's health and wellbeing in Wales, UK. The study showed that especially for teens, being online and communicating with their friends had an overall positive impact on their well-being. A similar study happened during the start of Covid-19. The study showed that people who connected more on the internet didn't feel as lonely or depressed. They were happy and managed to get through that awful life-threatening time in their lives. Using technology can have a positive impact in your life.

There is of course a downside to technology. It may sometimes interfere with friendships. It can either make it or break it. A lot of scientists and psychologists have written articles and talked about how the newest generation has their noses stuck to their phones every day. A lot of people have stated that they cannot find any friends. A study back in 2022 by Harvard Graduate School of Education was held for teens who couldn't find good friends because of technology. They themselves were aware of their habits. Teens didn't go socializing with others not because they didn't want to, but because they didn't know how to. They were used to only communicating on their phones and completely have forgotten what it means to talk or hang out with each other in real life and not online. Technology has affected and broken up many friendships over the years.

The essential message is direct and simple. Technology has its perks and issues. If it's not used correctly, you can drift apart from a very good and trusted person in your life. You must be able to recognize when technology is ruining your friendship. Don't be afraid to use technology to help your friendship when you either can't see or hear from your friends but make sure to understand when you're using it too much and to not drift apart. Scientists are keener to leaning towards that technology shouldn't interfere with friendship. Back in the old days where people couldn't communicate cause there weren't any phones or there were only wall-mounted telephones, friendships were stronger than ever. Right now, we must understand when technology is going to break our relationships with a special person apart or bring us closer than ever.

Ema Hegerová, student of Masaryk University, the Czech Republic

The Impact of Technology on Friendship

The contemporary landscape of human connection has been lately significantly reshaped by the impact of new technologies. It started 5000 BC with the invention of the writing system, and it is continuing ever since. In the 20th and 21st century we faced many rapid changes that came with inventions such as telephone, radio and television, internet, World Wide Web or most recently smartphones and development of artificial intelligence. Yet, even with all these turbulent changes the question remains unchanged and is emerging stronger than ever before: Is this impact strengthening our connections or is it more likely causing its fall?

If we liken humans to boats on a sea, we could say that these technologies can act like a powerful lighthouse on the shore, guiding and maintaining ships even across unknown waters to navigate them to safe harbours, where they can meet and stay. The vital positive argument is that technologies helped us maintain and nurture our friendships across distance and time. It possesses a huge advantage of being instantly present, being here and now. Your friend is facing a crisis? Not an issue anymore, with pressing a few buttons you may see each other and open up like if you were in the same room.

However, our lighthouses can be easily mistaken for sirens guiding ships to rocky cliffs. These are the tools that helped us maintain long distance friendships and which allowed us to be there for each other even when we weren't on the same continent. These technologies can easily divide us while we are sitting next to each other. It was never easier to feel abandoned so quickly. Conversations through text messages can more easily lead to misinterpretation. And technologies which should be a bridge to understanding act like impenetrable barriers.

We are also more exposed to the possibility of meeting boats without captains. These boats, embodying AI chatbots or virtual assistants have the potential to replace conversations with other people, but they certainly can't replace real friendships. These chatbots and assistants are often much more polite, accurate and patient than our friends. They listen carefully and speak just when we ask them to. They are simply perfect, but that very perfection is rather their limitation than positive aspect. They can't offer emotional depth, unpredictability nor shared history. They are echoes of our questions and reactions to our prompts. Talking to them is nothing more than a simple and plain exchange of codes. To believe that this technology has the potential to replace real conversation would be like being stuck in a deep swamp. And if you stay there for too long, you can feel the bitter aftertaste and smell the musty mire, unable to see that the so-called connection is nothing more than an illusion.

Rapolas Jurgelėnas, Kauno „Santaros” gimnazija, 11 kl.

Technology changes our everyday lives and transforms the way we form and maintain relationships. In the past friendships relied on face to face conversations and shared experiences. Today friendships rely on digital communication, social media and instant messaging. This raises a question: does technology make friendships stronger or weaker? To explore this I will talk about how technology influences the quality and depth of friendships.

On one hand technology strengthens friendships and makes them more accessible. Digital platforms allow people to stay connected even if they live far apart which helps friendships continue after someone moves to another city or country. Video calls, social media and messaging apps like messenger or snapchat enable people to share experiences and news quickly. These apps and experiences allow friends not to lose contact. This regular contact can help friends feel close even when they cannot meet in person. Technology helps people meet new friends who share similar interests. Online communities, gaming platforms and discussion forums connect individuals from around the globe who might never meet otherwise. People who use these spaces often find new friends from all around the world. These spaces provide people opportunities to build meaningful relationships, expand their social circles and find others with common interests.

On the other hand technology can weaken friendships by reducing the personal quality of communication. Although online conversations are convenient they cannot fully express emotions the way face to face interactions do. Without seeing facial expressions or hearing tone of voice friends may misunderstand one another or begin to feel distant. It's really easy to misinterpret something your friend said because of the lack of voice tone and facial expressions. It is difficult to tell apart different scenarios without these two things. Excessive use of social media can also create unrealistic expectations as people often present only the best parts of their lives online. This can make others feel insecure or disappointed. Furthermore technology can be distracting; people often check notifications or scroll through social media instead of giving full attention to those around them. As a result the quality of time spent together decreases and emotional bonds may slowly weaken. Technology provides benefits but also has hidden flaws that make it a slowly ticking bomb waiting to explode.

Constant availability of communication can also create pressure and lead to misunderstandings. Friends expect immediate responses and when such expectations are not satisfied it can appear as if someone does not care. This pressure causes unnecessary conflicts and reduces trust. Online disagreements escalate more quickly than in person because written messages are easy to misinterpret.

In conclusion, technology affects friendships in both positive and negative ways. It helps people stay in touch over long distances, meet new friends and communicate instantly. However it also makes relationships less deep, creates unrealistic expectations and increases emotional distance when it is overused. Ultimately the impact of technology on friendship depends on how people choose to use it. When technology is used to support and maintain meaningful connections it strengthens friendships. But when it replaces real interaction it weakens them.

Austėja Kudzinskaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 11 kl.

The Impact of Technology on Friendship: Arguments For and Against

In today's rapidly changing world, technology has become an integral part of everyday life, influencing how people communicate, work, learn and build relationships. One of the most significant areas affected by technological progress is friendship. Traditionally, friendships were formed and maintained through face-to-face conversations, shared experiences and personal interactions. However, digital communication tools have introduced new ways for people to stay connected, raising the question: Does technology strengthen friendships or weaken them?

On the one hand, many argue that technology has a positive impact on friendships because it helps people stay in touch despite distance or busy schedules. Messaging apps, social networks and video calls allow friends to communicate instantly, no matter where they are. For example, students who move to different cities or countries for studies can still maintain close relationships with their childhood friends. This would have been much more difficult in the past, when long-distance communication was slow and expensive.

Furthermore, technology provides opportunities to meet new people and form friendships based on shared interests. Online communities, gaming platforms and social media groups bring together individuals who might never meet in real life. For teenagers especially, this can be valuable, as they may struggle to find peers with similar hobbies or personalities in their immediate environment. A person interested in digital art, astronomy or a specific type of music can easily find like-minded friends online. These friendships can be just as meaningful as traditional ones, because they are built on common passions and mutual support. In addition, online communication can sometimes feel safer, especially for shy or introverted individuals, who may find it easier to express themselves behind a screen.

However, despite these benefits, technology also poses serious risks to the quality of friendships. One major concern is that online communication often lacks emotional depth. When friends talk through screens, they miss important non-verbal cues such as facial expressions, tone of voice or body language. As a result, messages can be misunderstood, leading to arguments or emotional distance.

Another problem is that technology can contribute to social isolation. Although people spend hours online, they might interact less in real life. This is especially common among teenagers, who sometimes choose to communicate via chat instead of meeting face-to-face. Over time, this habit can weaken real-world social skills, such as empathy, active listening or confidence during conversations. This clearly shows that technology, when overused, can create distance instead of closeness.

An additional point to consider is the risk of distraction. Even when friends meet in person, technology can interfere with their interaction. It is common to see groups of people sitting together while each of them looks at their phone instead of talking. This behaviour reduces the quality of real communication and may signal disinterest or disrespect. As a result, friendships may suffer not because of distance, but because of constant interruptions caused by notifications and social media.

In conclusion, technology has both positive and negative effects on friendship. It provides convenient ways to stay in touch and to meet new people, but it can also reduce emotional depth, cause misunderstandings and distract from real-life communication. Young people, in particular, should learn to use digital tools wisely, ensuring that their friendships remain authentic, supportive and meaningful.

Austėja Kudzinskaitė

Akvilė Lapinskaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 10 kl.

It is widely acknowledged that technology plays a crucial role in our lives. Our everyday items, such as our mobile phones, cars and even refrigerators, are all appliances that use modern technology to deliver their purpose. But does it ever cross a line between our primal urge to socialize with other people we deem as our friends?

First of all, we must admit that, as a society, we have made technology into a new addiction. What started as a way to keep food fresh and move around the town faster has now turned into endless doomscrolling and overconsumption of unnecessary information. As a way, it has shaped how we communicate with others; we no longer go out to catch up with our friends. Instead, we choose to show off our lives in front of thousands of other people via social media. It has ruined our understanding of friendship. Whereas in the past, one would argue that the person who loves and cherishes you is your friend, nowadays it is someone who regularly views your profile and celebrates only your success, not losses. And while there is nothing wrong with modern friendships, what you consider a common fan should not go together with what you consider a friend. Similarly, technology has gotten into our heads so much that we stopped considering 'likes' as people. Twenty people should not know what part of town you live in, nor should twenty people know what your children's clothing sizes are. One person does not need a mass of different 'friends' who only see a glimpse of their life through camera lenses, edited photos, and exaggerated poses. What one person needs is an actual realistic friend, who would bother calling them up, talking to them, and actually texting them.

On the other hand, regularly forgotten by the common folks, technology has made its way into the hands of the needy. Today, it is much easier to communicate with others society has deemed as 'different', such as visually or hearing-impaired individuals, people with diagnosed disorders, and so on. Whereas in the past most people would push them aside, nowadays we can use modern technology provided on our mobile cellphones to easily communicate with them – translator, basic "Notes" app, text to speech. Sign language has grown with the rise of technology, texting or playing something out loud has never been as easy as now, and now we have myriads of apps that are there to help others speak a different language. We no longer have a made-up excuse to leave someone alone, playing it off by saying that we just can't communicate with them clearly. A person no longer must have a degree in psychology to fully understand those who are not you; all it takes is a simple "Google" search or a 15 minute long "YouTube" video,

To sum up, technology does impact friendship, both negatively and positively. On one hand, the thing that comes with technology – social media – ruins our perception and understanding of true friendship outside the digital world, making people forget the true lives behind the screen. Yet, on the other hand, technology also helps us make friends and understand others better using traditional apps already installed on our devices. Bigotry became permissive, and tolerance is now the standard.

Žemyna Luižytė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.

The impact of technology on friendships

In the current century, the way we view and interact with the world has changed significantly, especially with new technological advancements such as computers and the internet. These advancements transformed everyday life for many, changing how they work, learn and communicate with ones loved one's. One of the most significantly affected areas of daily life was friendship. Recently there has been much debate on whether technology do more harm than good for friendships and relationships in general. This essay will explore and consider both sides of the argument.

Firstly, it is just a fact that technology keeps people connected no matter the physical distance. Drifting apart from close friends seemed to be the norm just years ago, however with the invention of the internet it is much easier to keep in touch. These are useful tools that allow friends to share and connect. Share not just good news or achievements but daily life as well. Which is quite important to friendships as building a close relationship requires daily communication with one another. Moreover, technology not only helps old friends or family reconnect but can create new bonds with complete strangers as well. Social media and interest-based forums have made it easier than ever to connect with like-minded people who share similar hobbies or interests.

Secondly, many people suffer from anxiety disorders that make it hard to see and talk to people face-to-face therefore communicating over the internet can make social interaction feel more manageable and less overwhelming. Face-to-face communication often requires the individuals involved to respond immediately, respond in a socially accepted way and maintain constant eye contact which many find exhausting. Online communication, however, gives individuals more time to think before replying and removes many of the sensory and emotional demands that come with in-person interactions.

On the other hand, despite the many advantages technology offers it comes with its own fair share of downsides. One major complaint that is often brought up is that online communication lacks depth and emotional complexity that exists in in-person conversations. While text messages and social media posts may be quick and convenient, they may also be brief and superficial. Often even misunderstood completely which can lead to built up resentment and sometimes even jealousy.

Furthermore, constant use of the internet can lead to a warped perception of others. Social media feeds are curated and made to seem perfect, unreachable in some cases. Seeing these posts could lead a person to compare themselves and their own lives to their friend's lives. Constantly engaging with these posts can weaken friendships over time and create unwarranted jealousy and insecurity.

Technologijų įtaka draugystei

Įvairių technologijų atsiradimas pagerino daugelio žmonių gyvenimą. Vieniems technologijos padėjo maisto pramonėje, žemės ūkyje, kitiems verslo ar politikos institucijose ir produkcijos gamybos įmonėse. Dar kiti, remdamiesi jomis, gerina mūsų namų – mūsų planetos Žemės biologinius, geologinius ir kitus tyrinėjimus, priima sprendimus susijusius su šiais nagrinėjimais. Yra ir kitas šių technologijų aspektas – informacinės technologijos, kurios ne tik keičia mūsų psichologinę ir fizinę būklę, bet ir mūsų elgesį bei bendravimą. Taigi, kokią įtaką informacinės technologijos daro būtent tarpusavio draugystei?

Visų pirma, galime bendrauti su žmonėmis iš kitų šalių. Prieš maždaug 20–25 metus mano mama po pamokų eidavo į biblioteką, kad kompiuteriu, kurio tikrai nebūdavo kiekvieno namuose, būtų galima parašyti užsienyje gyvenantiems draugams. Nors šis procesas būdavo žymiai ilgesnis nei dabar, bet tai parodė norą bendrauti nekreipiant dėmesio į atstumą. Dabar nereikia net kompiuterių, nes yra išmanieji telefonai, laikrodžiai, kurių laikymas prie savęs nesukelia didelio diskomforto. Be to, programos „Snapchat“, „Facebook“ ir daugelis kitų, kurių atsisiuntimai viršija kelis milijonus ar daugiau atsisiuntimų, skatina šį tarptautinį bendravimą.

Aišku, tarptautinis bendravimas yra rizikingas procesas. Mes niekad nežinome, kas slepiasi už profilio nuotraukos ir ką šis žmogus gali padaryti mums. Kiekvienais metais pasaulyje dėl to dingsta daug žmonių. Tai paliečia ir jautriausią mūsų žmonijos dalį – vaikus. Jie gali pakliūti į juodąją rinką, iš kurios dauguma neišlieka gyvi arba net nėra randami.

Visuomenė, atsižvelgdama į vaikų saugumą, sukūrė tėvų kontrolę, kai tėvai gali reguliuoti vaiko skaitmeninį pasaulį. Taip pat yra sistema, vadinama „AMBER alert“, į kurią yra įsitraukusios virš 40 šalių. Ši sistema paskelbia dingusių vaikų paiešką įtraukdama visuomenės narius. Ši programa yra veiksminga, atsižvelgiant į 2024 metų gruodžio 31 dienos duomenimis, 1268 dingę vaikai buvo atrasti. Be šių sistemų yra ir kitos, kurios praneša apie stichines nelaimes, tokias kaip cunamiai, taifūnai, žemės drebėjimai, audros. Pasaulyje veikia „GDACS“, „SMAS“, įvairios cunamių įspėjimo sistemos, Lietuvoje – „GPIS“. Dauguma sistemų greitai pasiekia žmones, o šie ją pasidalina su kitais.

Kitas informacinių technologijų minusas – aferistai. Pasinaudodami žmonių silpnybėmis, sumažėjusiu atidumu per metus jie pasisavina milijonines sumas iš gyventojų. Į šias pinkles pakliūva ne vien garbingo amžiaus asmenys, bet ir jaunuoliai. Sukčiai gali ne tik pasisavinti pinigus, bet ir prieiti prie asmeninės informacijos, kuri taps prieinama daugeliui. Be šių asmenų yra dezinformaciją skelbiantys žmonės. Dažniausiai didžioji dauguma neatskiria jos nuo tikrų naujienų, ir ją lengvai patiki.

Dirbtinis intelektas mums daug kur padėjo. Jis naudojamas beveik visose srityse. Pasaulio šalys jį naudoja reguliuojant įvairius duomenis, eismą, įstaigos – sekant pažangumą, investicijas, o paprasti žmonės – klausdami gyvenimiškų patarimų. Viena iš pažangesnių šalių – Japonija šį atradimą naudoja senelių namuose, kai robotai prižiūri senjorus dėl didėjančios jų grupės ir mažėjančios jaunųjų.

Nors dirbtinis intelektas padėjo mums, bet kartu ir labai pakenkė. Dauguma žmonių yra tapę priklausomi nuo jo, o dėl to sumažėja jų bendravimas, kultūra, intelektas, mokiniai nebemoka spręsti paprastesnių uždavinių. Šias pasekmes sukelia ne vien tik dirbtinis intelektas, bet ir kai kurie žaidimai, logikos neturintys filmai, serialai. Tai galime pamatyti, kai vaikai nenurimsta tol, kol į jų rankas nepatenka išmanusis įrenginys arba tada, kai asmuo net nemato kur eina, nes jo akys vien telefone.

Mes galime pastebėti ir skirtingų tautų pasiskirstymą pasaulyje dėl tarptautinio bendravimo, emigracijos, bet taip pat galime pamatyti atsiskyrusius žmones, kuriuos pažeidė nereguliuojamas informacinių technologijų naudojimas ar net internetinės patyčios, kurios būna žymiai žiauresnės už kalbines.

Galime teigti – informacinės technologijos turi savo plusų ir minusų ir ar jos mums ir mūsų bendravimui labiau padės ar labiau pakenks, galime nuspręsti tik mes patys, o ne visuomenės požiūris į tai.

Evelina Norbutaitė, Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija, 9 kl.

The Influence of Technology on Friendship

Humans have gained more knowledge about digital technology, which began rapidly growing around the 1990s and continues to gain popularity, promising further improvements. Social media platforms and instant messaging connected people from around the world, making it easier to maintain friendships regardless of time zones and geographical location. Now you can FaceTime, message, and call your friends at a time that's more convenient for both of you. Social media and digital technology have expanded worldwide over the years, with over 5 billion users and a large portion of the global population owning a smartphone. It helped retain and create meaningful connections with the people you might never see in person. Now, here goes the question: Is digital technology as good as it sounds?

On the positive side, communication has significantly improved over the past few centuries, from letters to emails, telephones to smartphones, and newspapers to the very own online world that offers easy access to the latest news. Despite these advantages, technology has reshaped the nature of communication between friends. Digital interaction prioritizes speed, making it quick and easy to contact others and receive their messages. Social media platforms are places to discover people around the world, inspire others to do something, learn more about them, their culture, and traditions, and engage in general communication with others. It builds strong, long-distance friendships, helps you find your kind of people and gives a confidence boost when communicating with them.

However, despite the many benefits humans have discovered, there is a negative influence on online friendships. It is unknown who the anonymous user is that you message and share your information with. There might be a culprit behind the screen who monitors your personal data and threatens you with certain dangers, which is a common illegal practice, especially on online platforms. Online interactions don't convey much about how a person actually feels, even with emoticons, which means instant messaging is devoid of body language and genuine human emotions. Social media can be time-consuming, undermining confidence and instilling doubt, building insecurities. A person online who may use highly unnatural filters for change of appearance, gives recommendations for specific corrections on living and maintaining yourself, and influences viewing standards of beauty and a healthy lifestyle.

Overall, digital technology is complex, whether it's positive or negative. It helps strengthen support networks, allows people to connect from around the world, motivates others to have great experiences, and allows us to discover more about each other and send quick, direct messages. Otherwise, it can calibrate communication, promote impractical imagination,

waste time and reduce physical interactivity. The most excellent way to manage online friendships is to maintain a steady connection both online and offline, understand humankind and how to communicate with them. Despite that, technology strengthens international bonds and shows us what society is. In the end, it all relies on us and how we manage online interaction with others, and how we see the perks and disadvantages of online friendships.

Mantas Purlys, Kauno „Santaros“ gimnazija, 11 kl.

In the modern world, technology has become a necessity for everyone. It is a popular belief that without a smartphone, a lot of people, especially teenagers, would most likely be doomed. The influence that electronics have on humanity is undeniable, as they now affect the way people study, work, communicate and build relationships. As time goes on and electronics continue to develop, it is logical to question whether technology strengthens friendships or if they slowly drain them out. This essay will evaluate both the benefits and the drawbacks of technology's influence on friendship.

On the one hand, a very clear advantage of technology is that it allows people to form and perpetuate friendships even when they are physically apart. Ever since the start of the internet, there have been platforms for communication, for example email or AOL. This proves that there was demand for live international communication even in the middle of the 20th century. In result, many people have established friendships on such platforms, and quite often those connections eventually develop into real, long-lasting, emotionally rich relationships. Additionally, it is very important to mention that technology does not only start friendships, but it possibly can improve already existing relationships too. Technology gives us the ability to maintain relationships and if technology is not the sole method of communication, it is something that can improve lives. Interactions online such as arranging when and where to meet in person or offering emotional support, such as checking up on friends or showing support, are yet another example of technology positively influencing friendships in the current day.

On the other hand, however, devices can destroy connections if not used correctly. Due to communication nowadays being as easy as writing words on a keyboard, certain people would rather have online relationships than real life interactions. This becomes a problem that is difficult to solve, as a person is in danger of being caught up in an unhealthy habit of distancing from the real world, just because staying online seems like an easier escape. Furthermore, it should be noted that since text has no body language, tone, or emotions, misunderstandings are bound to happen, and misunderstandings often ruin friendships. What is more, social media platforms are undoubtedly having a huge impact on the problem of poor communication. Quick messages and likes are replacing genuine, meaningful conversations that are essential for building friendships. If a person prioritizes social media, online communication, and avoids real life interaction, technology in fact does hurt and drain friendships rather than strengthen them in the long run.

To sum up, technology itself does not affect the methods of communication, in fact, it is a personal responsibility to look after friendships. As the world and technology develops, it is important to remember not to rely on devices and social media too much, as it could destroy genuine friendships due to deteriorating communication skills, as well as being prone to developing unhealthy communication habits that could be too hard to get rid of.

Rosita Pupelytė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.

The impact of technology on friendship

Nowadays people live in a society where technology plays a very important and significant role. It has become a means to improve people's daily lives, as well as communication, which has a huge impact on friendship but like everything this topic is comprehensive. Technology offers many new opportunities for communication but it can also subtly and unexpectedly weaken friendships.

First of all, it is undeniable that technology negatively affects friendships. The further away, the more people value friendships based on how many memories they have collected on digital apps, rather than on how many real moments, emotions they have experienced, or how many common values they have discovered. Digital platforms store messages, photos, and shared moments, therefore friends rely less on mutual storytelling, this outsourced memory weakens the emotional bonding created when people jointly reconstruct past experiences. Additionally, society would agree that technology has made human communication very fast and easy, people can talk whenever they want and however they want without any problem. While most would consider this a big plus, it can not be denied that it is also one of the biggest disadvantages of technology. Constant reachability can make deep friendships feel demanding or draining, reducing the sense of voluntary closeness and turning interaction into obligation rather than genuine desire.

On the contrary, although technology can exert negative effects on friendship, it can also positively impact and enrich communication methods. Over time, friendships can fade, or even disappear. Technology provides ways to renew friendships that can not be renewed otherwise. Digital platforms facilitate subtle pathways for re-engaging with friendships that have diminished over time. Even minimal forms of contact such as a brief message, a resurfaced photo or a shared post can effectively reactivate relational bonds that might otherwise have remained irretrievably inactive in an exclusively offline context. In addition, it is very helpful to think through your thoughts and ideas before expressing them. Most friendships end because of thoughtless, hurtful expressions that could have been avoided. Social technologies such as social media or other messaging platforms make it possible to do it. Communication does not have to be immediate, friends can respond thoughtfully rather than impulsively. This can lead to more reflective conversations and a deeper understanding of each other's perspectives. Most importantly, the world of technology has opened up a vast platform for society to meet people globally. Technology allows people with highly specific identities, interests, and life situations to find each other. This helps form friendships that would never occur locally, especially for individuals with rare hobbies and experiences.

In conclusion, technology is changing the world and people's daily lives, affecting all areas of life, even friendship. Although technology has many disadvantages that need to be considered, it also has countless advantages that enrich the quality of friendship.

Modestas Račkauskas, Kauno „Santaros“ gimnazija, 11 kl.

These days technology is everywhere and it is not surprising that it is connected to friendships too. Since technology is used every single day, there are a lot of opinions on it. Some people like the idea of being friends only in the online space, and on the other hand some people do not. Nevertheless, it is important to look at both sides of it all, the good and the bad of how technology affects friendships.

First of all, many people have hobbies online, and while enjoying the hobbies people like, they find new friends that share the same interest in the thing they both like. That makes finding friendships online happen easier than it might be in real life. People can have a conversation that they both are interested in and that makes the friendship bond stronger as well.

However, people could also think that online friendships are less meaningful. That might be true, because if people are not communicating in person and only sending messages, there is not a way to see each other in the moment. That makes a big difference between talking in real life and seeing each other clearly, and being online and not seeing how the other person looks on the other side of the screen.

The second advantage of technology is the capability to connect with long distances between people. This makes it easier for friends to keep in touch with each other with no need to travel every time to talk. Social media has also made it even easier to talk through different types of apps which makes it even better as time goes on. With new inventions and ways to communicate with others, technology will get better at making online friendships easier.

For the second disadvantage, it is really easy to misunderstand what people are trying to say while messaging. People have different emotions, and sometimes it gets mixed up while texting and one sentence can mean something way different than what it was implied to mean. This makes texting harder than just talking face to face because you can always tell what the other person means while looking at them in real life. Those misunderstandings can make people have unnecessary arguments between each other.

In conclusion, there are many advantages such as finding friends easier online or not needing to travel hundreds of kilometers to just talk to your friends, but there are also some disadvantages too, as in online friendships not being as genuine or having a chance to

misunderstand what the other person is trying to say. In the end there are good and bad things about technology and friendships, but people need to choose what they like or do not like about it.

Viltė Radimonaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.

The impact of technology on friendships

Nowadays technologies are a big part of every person's life. It is a relatively new way of communication that has become more impactful over the years. And while technology has many positive traits, it has just as many negative ones.

One of the most obvious pluses about technologies, when it comes to communication, is the simplicity. With advancing technologies the way of communication has also advanced. Now everybody is merely a text, or call away, where as in the olden days it was a lot more complicated. People had to wait days for letters to arrive back to them, and now they only have to wait minutes. Not to mention, distance is no longer an issue. There is no need to travel far and wide to check in with your friends. All you have to do is click a few buttons and you have just had a conversation with your friend from Canada. With this newly found simplicity, maintaining friendships, both long distance and not, has become a lot easier than it once was.

Another way technologies positively impact friendships is by creating not only new ways to strengthen connections, but also by providing various platforms for interaction. With new apps and social media having a strong influence, people have turned to these outlets for communication. Having the ability to share photos on WhatsApp, filming videos for your friends on Snapchat, while sharing other people's videos on Tik Tok. Technologies and social media have just made a whole new world by creating more ways for friends to engage with each other's experiences, lives, ect.

While technologies can be beneficial for friendships, they can also be harmful. One of the many issues that technologies can create is burnout. The idea of being constantly available can seem nice, but it is not. Humans as creatures are not made to be always reachable. We do thrive from friendships, but we also need space. That is the one thing these technological advancements have erased. Space. The constant availability causes many people anxiety that they must respond immediately, and emotional exhaustion from always being "on". These issues may also cause lack of boundaries since saying no to communication can be difficult when people are always expecting you to be available.

Another issue we have come to face as society because of new technological advancements is the worsening quality of social skills. This became very apparent during quarantine, which was cause by Covid 19. Lockdown was the one time in history when people relied on technologies for communication the most, and overtime the side effects became very visible. People have forgotten how to converse with one another and the reason for that are the advancing technologies. When someone is used to being able to rethink what they are about to say or write to someone behind a screen, it becomes hard to talk to somebody in real life.

Overall, technologies have reshaped the way people communicate and will continue to have both positive and negative traits as they continue to evolve but what matters most now is learning to navigate our modern world.

Evita Ramanauskaitė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.

Technology has become a constant part of everyday life and it has changed how people form and maintain friendships in many ways. Its influence can be seen everywhere, from the way friends talk to how they plan activities and share experiences. Technology can help friendships grow stronger by making communication easier and more frequent, but it can also weaken them when it replaces real personal interaction. This essay will explain both the positive and negative effects of technology on friendships and argue that the impact depends on how carefully and thoughtfully people choose to use it.

One clear benefit of technology is its power to keep people connected no matter where they live. In the past, long – distance friendships were difficult to maintain, but today video calls, instant messages and social media make it simple to stay in touch. Friends can share everyday moments, send support when someone is struggling and talk instantly whenever they want. This constant communication helps friendships stay active and meaningful, even across different countries time zones.

Technology also helps people find new friends through online communities focused on specific hobbies or interests. Someone who loves art, gaming, music, sports or science can easily meet others who share the same passions. These online spaces often provide a sense of belonging that people may not find in their local environment. For individuals who feel shy or isolated in their everyday lives, online friends can offer comfort, confidence and emotional support. By connecting people with similar interests, technology can create strong and encouraging friendships that help individuals grow, learn and feel understood.

Despite these advantages, technology can also make friendships weaker. Digital communication often lacks the emotional richness of face – to – face conversation. In person people use tone of voice, body language and facial expressions to show feelings. These signals help friends understand each other more deeply. When communication happens mainly through screens or short messages, important emotional details may be lost, leading to confusion or misunderstandings that would not happen in person.

Another problem is that technology encourages quick, surface – level interaction. People may send many messages each day, but these conversations are not always meaningful. As a result friendships can feel active but shallow. Social media also allows people to present idealized version of their lives. When friends compare themselves to these carefully edited

images, they may feel insecure or jealous, even if they know the posts are not completely realistic. Over time, this can quietly damage trust, honesty and emotional closeness. In some cases, people may even feel more alone despite being constantly connected.

In conclusion, technology has both positive and negative effects on friendship. It allows people to stay connected across long distances, meet others with similar interests and communicate more easily than ever before. At the same time it can reduce emotional depth, create misunderstandings and encourage comparisons that harm relationships. The key is to use technology with balance and awareness. Friends should enjoy the convenience of digital tools, but they should also make time for real, face – to – face moments that build genuine understanding and trust. With thoughtful use technology can support strong, meaningful and lasting friendships.

Paulius Razma, Klaipėdos Baltijos gimnazija, 12 kl.

The impact of technology on friendship: advantages and disadvantages

In today's digital age, technology has become an essential part of everyday life. Nearly everyone, regardless of age, has some sort of access to technology, such as their devices and the Internet. It has changed how everyone communicates and forms friendships with each other. Despite this, just like anything else, everything has a positive and negative impact on how it is used, therefore creating opportunities for new relationships along with challenges that may make it more difficult.

To begin with, technology provides many advantages, with it managing to make life easier and more efficient. For example, the application "Discord" and many other social media programs have succeeded in making communication instant and effective. This is because they allow the user to speak with anyone, regardless of their location. As a result, people might find others, who are just like them and share similar interests, furthermore, allowing the user to get more comfortable talking with others, even if it is through a screen. Meanwhile "Discord" is not the first application to do this, it's one of the most successful examples in today's modern world. Another major positive aspect is how inclusive online spaces are, accepting people who may be struggling from being introverted or have some sort of disability. Due to this, they are allowed to join online communities, without needing to worry about any mental or physical restraints that may be holding them back, this allows them to communicate with others at their own pace, allowing friendships to grow without any pressure.

On the other hand, technology has quite awful disadvantages that impact others negatively. To start with, there are people who may act nice and friendly to deceive others, attempting to form a close friendship with them while searching for any vulnerabilities they could exploit, potentially even resorting to forms of manipulation such as blackmail. Therefore, people who may just be looking for a friend get gaslit into believing that they're naive, potentially feeling scared to speak out, fearing what may happen next. Another major negative is how digital interaction affects face-to-face communication, as much as technology has helped us, there is no doubt that there are people who focus too much on their device to even lack the ability of holding eye contact or communicating with somebody else. For this reason, friendships may start to weaken, before ending completely.

To sum up, technology has pros and cons when it comes to friendships, the positives are great, but the negatives are also there to balance everything out, reminding people that they must be cautious and understand if technology is affecting them greatly or horribly. In my opinion, the Internet has not impacted any of my personal relationships with other people and they are quite positive, even if there were a few negative friendships in the past, all that

matters is that the user stays aware and has the ability to notice if technology is having a negative impact on them or their relationships.

Luka Skiriūtė, Kauno „Santaros“ gimnazija, 12 kl.

Nowadays, almost everyone uses technologies in their everyday life. Whether it is with computers, smartphones, internet networks, or even broadcasting media, such as radio and television, it will most likely have impact on one's life in current day. Because of this, technologies have extreme influence to friendship and human connection as well. While some may see it as a useful and easier way to communicate, others may argue that it lessens the connection. It is important to acknowledge both opinions, recognising the advantages and disadvantages of the circumstances at hand.

The main benefit of the influences of technologies to friendship is it gives access to talk to others while being separated physically. While being apart, people can still stay in touch through messaging or video calls. And while it may not be the same as a face-to-face interaction, with the help of social media and technologies, a person does not have to travel across seas to message or call a loved one. It can be a guide to easier exchanges between individuals or even groups of people. In addition, technologies can be a great tool to reach more of the public, than someone could in person. They can meet a significant number more of acquaintances, this way broadening their horizons and perhaps, even views and opinion.

However, not all about technologies has positive affects for friendships. Although they can bring people closer to one another, they can separate them as well. For instance, one may learn to become disconnected from the outside world because of technologies, paying attention to their screens rather than their loved ones. This can lead to friendships becoming more distant over time as humans are social creatures in need of attention from their loved ones. Similarly, another disadvantage of such media is it can make friendships feel somewhat transactional. Social media is quite a perfect example of such an issue as connections based in scrolling highlight no intentional interactions, making one able to feel an absence of a deeper connection, friends' communication hollow and meaningless in the long run.

To conclude, technologies can be a great tool for easier communication and accessibility across distance. Whether to meet new people or connect with their current friends, it makes it much simpler to talk when not physically present. With them, individuals can reach more people and befriend new acquaintances otherwise they would not have been able to, creating new-found friendships not bound to one's location. Even so, technologies can harm relations, making interactions hollow or, perhaps, non-existent due to distractions

caused by social media, internet networks or broadcasting media, themselves. It is essential to remember both – the pros and the cons, for each is relevant for everyday life.

Erika Skripkiūnaitė, KTU Inžinerijos licėjus, 12 kl.

Ar minimalizmas yra tvaraus gyvenimo būdas ar tik mada?

Mada yra neatsiejama gyvenimo dalis. Vieni ją laiko dalimi savo gyvenimo, kitiems tai tik paprastas drabužis ar meno kryptis. Nuo neatmenamų laikų bendruomenėse vyravo vienokios ar kitokios mados. Ar tai gyvūno kailis drabužiams, ar specifinio raudono atspalvio lūpdažis, o gal tai labai retos medžiagos kilimas. Žmonės visada stengėsi įtikti ir pritapti visuomenėje. Per daug metų išsivystė minimalizmas. Jeigu man tektų apibūdinti šį stilių, aš paprasčiausiai pasakyčiau, jog tai stilius, kuris nereikalauja daug. Visuotinėje Lietuvos enciklopedijoje minimalizmas apibūdinamas, kaip „terminas, kuris atliepia žmonių pastangas taupyti medžiagas, vietą, laiką, lėšas ir minimaliomis priemonėmis tenkinti savo poreikius“. Taigi, minimalizmas orientuojasi į paprastą, daug nereikalaujantį gyvenimą. Ši meno ir gyvenimo būdo srovė susiformavo šeštajame dešimtmetyje. Antrojo pasaulinio karo išsekintose šalyse buvo statybinių medžiagų, maisto bei kitų išgyvenimui svarbių dalykų stygius. Todėl susiformavo daug medžiagų nereikalaujantis stilius, kurį žmonės gali lengvai pritaikyti savo gyvenimuose. Dingo didingi ir eksperimentiniai dizainai, pastatai prarado daugelį detalių, paliko tik langai ir lygios sienos. Mene išnyko detalūs ir sudėtingi piešiniai, juos pakeitė abstrakčios linijos, ryškios ir tarpusavyje nederančios spalvos. Žmonės stengėsi gyventi, kuo paprasčiau. Atsirado vidurinė klasė, kuri nėra prabangos viršūnė ar skurdo dugnas.

Minimalizmo populiarumas siejamas su ekonominėmis krizėmis ir recesijomis. Žmonės renkasi nepirkti naujų drabužių, gyventi paprastai, bet patogiai. Vis rečiau mėgaujama maistu iš restoranų ar kavinių. Prabangos prekėmis tampa organinis maistas, kava ir šokoladas. Renkamasi likti namie, patiems gamintis maistą didelėmis porcijomis, kurių likučius galima vartoti kelias dienas. Didėja piratavimo populiarumas. Žmonės renkasi nemokėti už filmus, muziką ar prenumeratas, nes internete egzistuoja nemokamos versijos. Vengiama prabangos prekių, populiarėja „second-hand shops“ arba lietuviškai vadinami „Skudurynai“. Pigios prekės susilaukia daug dėmesio. Populiari tampa naudotis viešuoju transportu, bibliotekos sulaukia vis daugiau lankytojų. Visi šie faktoriai indikuoja, jog visuomenė ir valstybė yra finansinėje krizėje. Žmonės ieško tvaraus, bet pigaus gyvenimo būdo ir iš to gimsta minimalizmas. Tačiau šis stilius drastiškai skiriasi nuo prabangiojo minimalizmo. Žmonės tampa vis kūrybiškesni, atgimsta unikalūs aprangos stiliai, ryškios ir nestandartinės spalvos. Dingta noras pritapti, visi gyvena paprastai, rengiasi tai, ką turi, neseka mados. Gyvenimas vėl tampa tvarus ir nepretenzingas. Tai - pasikartojantis ir niekad neišnykstantis gyvenimo būdas. Pagrindinis aspektas visada išlieka tas pats, paprastas, bet patvarus gyvenimas. Žmonės nesiekia banalios prabangos, pagrindu tampa įdomios ir įvairios patirtys. Reguliariai renkama laiką praleisti naudingai, su šeima ar draugais. Atgimsta ryšys su žmonėmis, senos technologijos bei menas. Tačiau prioritetu tampa darbas, noras uždirbti daugiau žmones paskatina susirasti antrus darbus. Susidaro 80-ies valandų darbo savaitės, nuovargis tampa tavo nuolatiniu

draugu. Tačiau gyvenimas atrodo ryškesnis negu buvo. Prisimename laisvės ir ramybės reikšmę, vėl turime tikslą - gyventi paprastai ir ramiai.

21-ame amžiuje galima pastebėti daug įvairių meno, architektūros ir gyvenimo būdo stilių, kryptių. Visi gyvena taip, kaip finansiškai išgali. Tačiau pastaruoju metu žmonės vis daugiau ir daugiau dėmesio pradeda skirti minimalizmui. Šis pigus gyvenimo būdas tapo tylią prabangą, kuri kainuoja milijonus. Viskas yra lygu, prestižiškai tvarkinga, atrodo, jog ne vietoje padėtas daiktas sugriautų šį tvarkos balansą. Dominuoja šviesios ir „švarios“ spalvos, mažas kiekis sentimentalios dekoracijos. Dabar tai - naujasis mados klyksmas. Minimalistinis aprangos stilius, namai, makiažas ir net maistas. Žmonės iš pigaus gyvenimo būdo kilusią srovę perkūrė ir pavertė siekiama, prabangos preke. Atsirado terminai, kaip „švarus maistas“, populiariau pirkti organinį maistą, kurio antkainis gąsdina banko sąskaitas. Į madą grįžo tobula figūra ir paprasta išvaizda. Kuo paprastesnė tavo apranga, tuo geriau atrodai. Tyli prabanga tapo aukštuomenės pagrindu. Mokėjimas atrodyti paprastai, bet švariai ir tvarkingai yra ženklas kitiems, jog esi pasiturintis visuomenės veikėjas. Šie standartai žmones įspaudė į prabangaus gyvenimo spąstus, teigdami, kad šis stilius nereikalauja daug pastangų ir laiko. Išnyko minimalizmo esminė idėja - pigumas. Jeigu šiomis dienomis žmogus nori minimalizmo savo gyvenime, jis turi išleisti daug pinigų ant paprastų drabužių, kurie atitinka naujojo minimalizmo nuostatas. Kalbant apie architektūrą ir interjero dizainą, minimalizmas šioje sferoje tapo prabanga. Namuose negali būti jokių ryškių spalvų, visi atspalviai yra pilki, kreminiai arba balti. Didelės, tačiau tuščios erdvės tapo naująja prabanga. Specialiai gaminama namų įranga statybos kainą trigubina, o specialūs, dizainerių gaminti, minimalistiniai baldai galutinai ištuština žmonių kišenes. Visuomenės ir žmonių įtaka šį paprastą stilių ir tvary gyvenimo būdą pavertė nauja mados preke. Korporacijų godus noras uždirbti sunaikino viską, kas buvo svarbu minimalizme. Dingo visi esminiai stiliaus aspektai.

Minimalizmą galima skirstyti į dvi kryptis: prabangų ir paprastų. Vienas kyla iš noro atrodyti prabangiai, kitas atsiranda iš siekio išgyventi patenkinant tik svarbiausius poreikius. Vienintelis dalykas, kuris jungia šiuos gyvenimo būdus – pavadinimas. Minimalizmas visais laikais išliks reliatyviu išgyvenimo būdu. Galbūt jis atrodys vis kitaip, tačiau mintis išliks ta pati: gyventi pigiai. Pasiturinčioji visuomenės dalis vis keisis, keisis jų mados, keisis ir supratimas to, kas yra prabanga. Bet esmė visada išliks ta pati.

Kategorija: Filmo scenarijus „Paslėptas pasaulis“

Elzė Butėnaitė, Kauno jėzuitų gimnazija, 10 kl.

AUKSO SMĖLIS

EXT. Sodas prie namo- Vakaras

Lauke pučia vėjas, rudens lapai tyliai šlamena. Staiga pasigirsta duslus barbenimas į duris. Sena močiutė, kurios veidas išvogotas gyvenimo gijomis, o rankos dreba it vėjo šlaikstomi medžių lapai, iš lėto atveria duris. Jos akyse sužimba netikėta viltis. Su džiaugsmu močiutė apkabina atvykusią viešnią. Viešnia- tai anūkė Klara, ji atvyko pasveikinti su gimtadieniu. Rankose mergina laiko puokštę kvepiančių gėlių ir blizgantį dovanų maišelį.

Močiutė Izabelė

Taip seniai matėmės... Ak, kaip aš tavęs pasiilgau, Klara(Su ašaromis, dar vis apsikabinusi anūkę). Užėik vidun, užkaisu mums arbatos, o tu man papasakosi, kaip gyveni.

INT. Svetainė- Tas pats metas

Ant stalo stovi puokštė su įvairiomis gėlėmis, garuojantis arbatinis, tortas, o dabar ir blizgantis dovanų maišelis. Klara pasakoja savo praėjusių metų patirtis universitete, aptarinėja aplankytas šalis, surastus draugus. Staiga ji prisimena apie ant stalo stovinčią dovaną.

Klara

Močiut, atidarykit maišiuką.

Močiutė Izabelė

Gerai, tuoj.

Jau sunkiai judančiais pirštais, bet didelė šypsena močiutė atveria dovaną.

Klara

Tai dykumos smėlis.

Močiutė stipriai suspaudžia stiklainį.

Klara

Dar jums nespėjau papasakoti, bet šiais metais su universitetu ten dariau archeologinius tyrimus. Pagalvojau, kadangi jums tolimos kelionės jau per sunkios, o daug pasaulio dar nepamatyta, tikrai apsidžiaugsite.

Tačiau senutės akyse ima tvenktis ašaros, o rankos pradeda stipriai drebėti. Anūkės šypseną pakeičia susirūpinimo grimasa.

Klara

Atleiskit, ar kažką blogo pasakiau?

Močiutė Izabelė

Ne, ne, mieloji, viskas gerai, tačiau priminei istoriją kuri įvyko prieš daug daug metų.

Klara

Nustebusi:

Kokią istoriją?

Močiutė Izabelė

Ji ilga, o dabar jau vakaras. Nespėsiu papasakoti.

Klara

Rytoj sekmadienis, nieko baisaus, jei šiandien pernaktuosiu pas jus.

Nekantraudama ir dar vis paveikta ankstesnės močiutės reakcijos, Klara išspaudžia nedidelę šypseną.

Močiutė Izabelė

Gerai, mieloji. Patogiai įsitaisyk. Uhh... O viskas buvo taip:

INT. Senovinis prabangus kambarys- vėlyva popietė, 1910 m.

Svetainės vaizdas ima lietis ir virsta į tamsą, o šioji į prabangiai atrodantį dvaro kambarį, apšviestą blankios žvakės ugnies. Prie grožio stalelio sėdi jauna Izabelė ir kūkčiodama kalba po nosimi.

Izabelė

Bandydama įtikėti savo sakomais žodžiais:

Įkvėpk oro. Taip, taip. Viskas bus gerai. Aš išgyvensiu. Viskas susitvarkys. Dangus nebebus pilkas, naktį jame blizgės sidabro žvaigždės. HUUU, įkvėpk iškvėpk.

Pauzė. Mergina kūkčioja. Tada tyliai kalba toliau.

Gėlės kvėpės lyg saldžiausi kvėpalai, aš nebebūsiu porcelianinę lėlė. Jau pavargau... Ak, kada pasaulis ir vėl bus margas?!

Vis dar rodomas verkiančios jaunos Izabelės vaizdas, tačiau jos kukčiojimą pakeičia močiutės Izabelės balsas.

Močiutės Izabelės balsas

Neatsimenu karto, kai verkiau labiau nei 1910-ųjų pavasarį- metų laiką, kai viskas aplink mane žydėjo ir kvėpėjo, o aš nei mačiau nei uodžiau to grožio. Mano tėvai- Darvinas ir Helena nusprendė, kad kaip tikrai damai man labiau verta pasilikti namuose, ir vietoj universiteto, dienų dienas leisti besilankant kilmingųjų arbatėlėse, vakarėliuose ir susirinkimuose. Kelis mėnesius po šio jų sprendimo bandžiau taikytis su tokio gyvenimo idėja, nes bijojau priešinti. Tačiau mano jaunatviška liepsnelė blėso, viskas aplink mane buvo praradę grožį, dangus spalvą. Aš galvojau, kad išeities nėra. Mano sielą graužė nelaisvės grotos. Verkiau iš skausmo, nuobodulio ir nevilties. O tą akimirką, bent minutei, sukauptą liūdesį galėjo sustabdyti tik išlietos ašaros.

Balsas iblėsta. Ir vėl girdimas Jaunosios Izabelės kukčiojimas.

Izabelė

Tyliai, pasidavusi:

Laisve, kur tu?

Mergina atsistoja ir nešdama žvakę iš lėto nusliūkina prie lovos. Ant gležnos jos rankų odos nukrenta karštas vaško lašas. Mergina, nejaučia skausmo. Ji atsisėda ant lovos krašto ir pro vėjo siubuojamas užuolaidas žvelgia į sodo vaizdą. Oras lauke nuostabus: čiulba paukščiai, plaukiantys balti debesys šukuoja temstantį dangų, gėles į visas puses švaistosi siubuojamos vėjo, tačiau Izabelės krūtinė vis dar juda nuo kukčiojimo. Karštai ašarai riedant nuo skruosto, pasigirsta beldimas į duris. Mergina pasimetusi atsistoja, tačiau durų neatidaro ir klausosi kol žmogus už durų prabils. Iš už durų atsklinda aukštas, tačiau švelnus balsas.

Tarnaitė Liza

Ledi, jūsų tėvai kviečia labai svarbiu reikalu. Jie svetainėje, sakė, kad paskubėtumėte ateiti, nes greit atvyks labai garbus svečias.

Izabelė sučiaupia lūpas ir neriniuota rankove nusivaliusi ašaras, bandydama sulaikyti kukčiojimą, atidaro duris.

Izabelė

Ačiū, pasakykite, kad tuoj ateisiu. Atleiskite už tai kokią dabar mane matote...

Izabelė susisega savo plaukus, o išėjusi iš kambario atrodo nepalyginamai geriau. Uždėjusi netikrą šypseną, ji nusileidžia plačiais laiptais. Atsisėdusi svetainėje ant kušetės, prie silpnai

žaižaruojančio židinio, ji stebi savo tėvą ir motiną. Šie atrodo išsiblaškę ir susikrimtę. Tikriausiai, dėl netikėto svečio.

Izabelės Mama

Maršalai, ar liepei Lizai persirengti į šventinius darbų drabužius?

Izabelės Tėtis

Taip, taigi jau sakiau.

Izabelė

O kokio mes svečio laukiame?

Izabelės motina Helena

Geriau įsipatoginusi ant siuvinėtos sofos, varto akis.

Kažkokio įžymybės Žardeno sekretoriaus...

Izabelės tėtis

Nutaiso piktą ir susierzinusią miną, kalba nepakėlęs akių nuo laikraščio:

Kaip suprasti, Helena, „kažkokio“? Juk tai jis nupirko aukso žemę, kurioje per paskutinius keturis mėnesius brangiojo metalo buvo rasta tiek, kiek per praėjusius metus visoje žemėje.

INT. Svetainė-Izabelės tėvų ir Žardeno sekretoriaus pokalbis, vakaras.

Močiutės Izabelės balsas

Tą vakarą, į duris pasibeldė niekada nematytas sekretorius. Jis mums siūlė parodyti aukso žemę. Tėvai su tokia mintimi pradžioje nenorėjo sutikti, nes apie Afrikos žemyną nedaug ką žinojo.

Izabelė

Šnabžda:

Mama, tikrai būtų gerai pakeliauti po pasaulį.

Helena

Nejuokauk, Izabele. Afrika-vergų kraštas, jis neskirtas kelionėms.

Vyksta į ginčą panaši diskusija tarp Izabelės tėčio ir sekretoriaus. Izabelė šnabždėdama nesėkmingai įtikinėja motiną.

Žardeno sekretorius

Jūs nesuprantate, koks geras tai pasiūlymas. Be to, į suvažiavimą Aukso Žemėje keliaus visa pasaulio grietinėlė!

Helena

Nustebusi:

Ak, Maršalai, tada tikrai turime keliauti.

Žardeno sekretorius

Sekretorius, slepia pasidžiūgavimo šypsenėlę ir kalba toliau.

Tai bus šimtmečio suvažiavimas. 2 tūkstančiai aukštuomenės narių, 2 tūkstančiai žmonių padėsiančių kilniesiems ištvirti pusės mėnesio kelionę...

INT. Po kelių dienų- Dienos metu

Rodomas saule apšviesto Izabelės kambario vaizdas. Girdisi namo apačioje vyraujantis šurmulys. Izabelė stovi prie savo lovos, ranka laikydama į vieną kaklo pusę surištus švelniai susibangavusius, rudus plaukus. Prieš ją stovi tarnaitė ir siuvėja. Siuvėja metru matuoja merginos liemenį, rankų ir kaklo apimtis.

Siuvėja

Trisdešimt trys, penkiolika...

Tarnaitė rašo diktuojamus skaičius į užrašinę. Vaizdas iš lėto slenka dvaro koridoriais kol laiptais nusileidžia žemyn. Ten rodoma erdvi šviesi salė, kurioje vaikščioja tarnai, siuvėjai ir leokajai. Vaizdas susilieja su laivo prieplaukoje vaikščiojančiais leokajais ir tarnais.

EXT. Laivo prieplauka- dienos metu

Žmonės laipinami į didelį prabangų laivą. Per tiltelį į laivą važiuoja arklių pakinkytos kariatos.

INT. Išpuoštas laivo restoranas- ta pati diena

Naujausiomis madomis apsirengusios moterys sėdi prie staliuko ir aptarinėja, ko tikisi iš kelionės į Afriką.

Helena

Jei, nebūtų pasakęs sekretorius, kad keliaus Europos grafai, šiai kelionei tikrai nebūtume pasirašę.

Grafienė Klein

Taria balse išlaikydama puikybe:

Mes taip pat su ponu Kleinu tikrai nebūtume sutikę...

Izabelė sėdi prie mamos, karts nuo karto kilstelėdama arbatos puodelį. Neatidžiai klauso vyraujančio pokalbio. Ji bando akyse sulaikyti nevilties ašaras. Noras verkti dabar jai beveik niekada nepraeina. Ji alpdama iš nuobodulio ima stebėti kitų žmonių, sėdinčių prie šio didelio apvalaus stalo, veidus. Staiga jos lūpų kampučiai ima virpėti ir veide atsiranda vos matoma šypsenėlė- kiti žmonės taip pat nuobodžiauja, o visi jų pokalbiai atrodo suvaidinti. Baigusi gerti arbatą, ji mandagiai pašnabžda į ausį mamai:

Izabelė

Einu pasivaikščioti po laivo denį.

Motina

Įsižeidusiu balsu:

Neeik, pasilik čia- restorane, negalima praleisti tokios progos užmegzti ryšių su kilmingaisiais.

Izabelė nepaklauso. Ji grakščiai atsistojusi ir pasipusčiusi sijoną, išeina. Mergina lipa kilimu ištiestais laiptais kol pasiekia laivo viršų. Bando atidaryti sunkias metalines duris. Šiaip ne taip, kiek susierzinusi, jas atveria. Žengia ant denio.

EXT. Laivo denis- tas pats metas

Pučia stiprus vėjas, horizonte kažkada matęsis uostas dabar tampa neryškia, vos matoma linija. Izabelė iš lėto ima žingsniuoti priekinio borto link. Aplink vaikščioja išsipustę vyriškiai ir moterys. Pakyla vėjas. Žmonės išsigandę išskuba į laivo vidų. Izabelė taip pat ruošiasi grįžti, tačiau grūstje jai kažkas į ranką įbrunka raštelį. Ji ima žvalgytis, tačiau jokio žmogaus, kuris jai būtų galėjęs įbrukti raštelį nesimato- denyje tik prie durų iškilmingai atrodantys aristokratai. Izabelė atlanksto popierėlį, jis priartinamas, ši ima mintyse skaityti:

„Denyje pabūk kol saulė nusileis”

Raštelis nepasirašytas. Izabelė jį sugniaužia kumštyje. Išsiilgusi nuotykių, mergina pasilieka denyje ir ima laukti. Ji nueina į patį laivo priekį ir leidžia vėjui pustyti surištus plaukus. Dangus ima rožiniuoti, o tada nusidažo įvairiomis spalvomis- leidžiasi saulė. Tokia rami, laisva. Dar vis stovėdama denio priekyje Izabelė geria visą saulės grožį, laisvę ir šviesą. Izabelė pagaliau pajunta pamirštąją ramybę. Saulėlydis ją taip užbūria, kad ima byrėti ašaros. Jos tokios lengvos, švelnios ir bereikšmės. Jos nei skausmo, nei džiaugsmo. Paprasčiausios ramybės. Švelnus vėjas toliau blaško kaštoninius plaukus į visas puses. Visiškai sutemsta. Žvaigždės viena po kitos įsižiebia tamsoje. Nugairintu veidu dabar teka jau nebe ašaros, bet šiaurais, ledinio vėjo atpūstas sūrus vandenyno vanduo. Nakties šaltis ima plėšyti ir draskyti odą. Paskutinį kartą pažvelgusi į beribį dangų, Izabelė taip ir nesulaukusi paslaptingo raštelio siuntėjo, išsiruošia atgal į kajutę. Ji iš lėto, vis grįžtelėdama atgal, žengia deniu. Priėjusi prie durų vedančių iš denio, švelniai nulenkia rankeną, tačiau durys neatsidaro. Pabandžiusi dar kartą, ir dar kartą mergina ima suprasti, kad jos užrakintos. Ima pūsti uraganinis vėjas. Durys dar vis neatsidaro. Ji ima isteriškai daužyti jas ir žodžiu kvieštis pagalbos.

Izabelė

Kalba po nosimi:

Tas laiškėlis, kurį aš gavau mane išgelbėjo nuo nuobodulio ir kasdienybės... Bet tai buvo spąstai...

Ieškodama būdo kaip išsigelbėti ji ima eiti iki avarinių durų- gal jos bus atrakintos. Beeinant pasirodo tamsus šešėlis, mergina nori šauktis pagalbos, tačiau balsas stringa jos gerklėje. Ji pradeda bėgti. Lekia kiek tik gali, tačiau ne per greičiausiai, mat dėvi aukštakulnius batelius. Pasiekusi didžiojo laivo priekį, ima panikuoti ir burbėti po nosimi.

Izabelė

Pati pasidariau galą- įspraudžiau save į kampą .

Šešėlis nustoja vytis. Jis lėtai, grakščiai žengia artyn. Tada pasigirsta švelnus balsas, tačiau žmogaus veido dar vis nesimato:

Nepažįstamasis

Nenorėjau išgąsdinti, išgirdau, kad kažkas tranko duris, taigi atskubėjau jų atidaryti.

Izabelė

Persigandusi, drebėdama, virpančiu balsu:

Ak, kaip nemandagiai pasielgėte. Mane taip išgąsdinote!

Nepažįstamasis

Eime į vidų. Net tamsoje matau, kad jūsų lūpos mėlsta.

Taip pasakęs, vyras ateina arčiau Izabelės ir paduoda ranką. Damą jis pasveikina džentelmenišku lūpų palietimu. Jos rankos ledinės, jo lūpos šiltos. Mėnulis apšviečia nepažįstamojo veidą. Jis šviesus, gyvybingas. Izabelė susižavėjusi, tačiau išsigandusi ir sušalusi užsispokso į melsvai žalsvas akis. Jos primena jūros gelmes. Tą svajingą akimirką nutraukia jo pasakyti žodžiai.

Nepažįstamasis

Dar nesusipažinome, aš Viljamas Everstounas Louis.

Izabelė

Aš Izabelė Emerstoun Greis.

Vilijamas

Paslaptingai, nustebęs:

Stoun...

Izabelė

Paslaptingai, spoksodama į Vilijamą:

Stoun...

NEMATOMA ILIUZIJA

Žiūrovai niekaip negalėjo nuleisti akių nuo palubėje grakščiai plasnojančio balto balandžio, kuris lėtai suko ratus aplink kambarį, o nuo sceninių apšvietimų krentantis balandžio šešėlis vis aptemdydavo žiūrovų akis. Salėje besigirdintys garsūs plojimai ir žmonių šūksniai atrodė nei kiek negasdino paukščio, kuris, po kelių sekundžių sugrįžo atgal į iliuzionisto delną ir pradingo taip pat greitai kaip ir atsirado. Iliuzionistas Elijus Nolanas pasiraitojo rankoves, parodė delnus iš abiejų pusių, išvertė kišenes, papurtė švarką ir nusilenkė. Salėje pasigirdo dar didesnės ovacijos, žiūrovai plojo atsistoję ir negailėjo pagyrų talentingam iliuzionistui.

Vos tik šurmuliui apimus, Elijus pasitaisė švarką, nužvelgė salę ir garsiai ištarė:

- Mano paskutiniam šio vakaro triukui prireiks savanorio, ar atsiras šiandiena drąsus žmogus, kuris galės man pagelbėti?

Daugybė žiūrovų pakilo nuo kėdžių, pradėjo kelti rankas, mojuoti, šūkauti, o kairie net nesulaukę pakvietimo pradėjo veržtis į sceną. Jie žinojo koks triukas jų laukia. Tai nebuvo pirmas kartas kai jie stebi šio garsaus iliuzionisto pasirodymą. Beveik visi salėje buvę žmonės žavėjosi šiuo triukų meistrui, ypač jo garsiuoju „Nematoma iliuzija“ triuku. Būtent dėl šio triuko jis ir tapo gerai žinomas visame pasaulyje. Iliuzionistas Elijus šį triuką atlikdavo savo kiekvieno pasirodymo pabaigoje, dar niekada nebuvo suklydęs, o paslaptis – taip ir neišaiškinta, net ir kiti garsūs iliuzionistai nesugebėjo jo paaiškinti. Vyravo vienintelė teorija apie surežisuotus pasirodymus ir pasamdytus asistentus kurie apsimesdavo savanoriais, tačiau tai buvo labai greitai paneigta, kai iliuzionistas atliko šį triuką gatvėje, didelėje žmonių minioje ir kvietė kiekvieną žmogų norintį išbandyti.

Apsaugai teko priversti žmones grįžti atgal į vietas. Iliuzionistas pareiškė, kad savanorio jam reikia tik vieno ir jis supranta, jog visi nekantriai nori patys patirti šį triuką, tačiau to padaryti neįmanoma dėl paprasčiausios laiko stokos. Jis lėtai nužvelgė salę ir savo asistente pasirinko senyvą moterį, sėdėjusią pačiame salės gale, ramiai keliančią ranką. Pasigirdo dar didesnis šurmuly, nepasitenkinimo atodūšiai ir net keli keiksmi. Žiūrovams nepatiko, kad savanore buvo pasirinkta kažkokia senyva močiutė:

- O kodėl negalima pakviesti daugiau savanorių? Bent jau mane tai tikrai galit priimt, - pasigirdo piktas vyro balsas pirmoje eilėje.

- Pritariu, ta moteriškė net neprisimins šio vakaro vos tik grįžus namo. O mum tai gali būti puiki galimybė, - piktinosi kitas žiūrovas.

- Manau šis apgavikas tiesiog bijo būti prigautas, todėl ir nesirenka jaunų žmonių aštriais protais ir galinčių sutelkti dėmesį. Jam reikia ko nors lėčiau mąstančio ir patiklaus. Nagi, leiskite ir mums išmėginti jūsų triuką. Nejaugi tikrai bijote? – iš vietos pakilusi šaukė jauna moteris.

- Atleiskite, mes paprasčiausiai nebeturime laiko, kad leistume jums visiems patirti tikrąją magiją. Tačiau visuomet galite nusipirkti bilietus į mano naująjį pasirodymą ir gal kitą kartą jūs būsite tas laimingasis kurį aš pasirinksiu, - pradėjo juos raminti iliuzionistas ir ištiesė gale sėdėjusiai moteriai ranką, signalizuodamas lipti ant scenos.

Salėje vėl pasigirdo tyla, žmonės aprimo netikėtai greitai, tikriausiai norėjo susitelkti į patį triuką ir ramiai pamatyti jį savo akimis. Kol senutė lėtai žingsniavo link scenos, darbuotojai atnešė į sceną stalą, kortų kaladę, kelis lapelius popieriaus ir kelis tušinukus. Moteriškai pagaliau pasiekus sceną, jaunasis iliuzionistas laukė jos su ištiesta kortų kalade.

- Manau iš karto galime pereiti prie ilgai laukto triuko, dėl kurio čia visi ir susirinkome ir nekantriai laukiame, tačiau man būtų labai malonu, jei jūs prisistatytumėte, - pasakė iliuzionistas ir ištiesė jai ranką norėdamas pasisveikinti.

-Ana, - atsakė ji ir ištiesė ranką atgal, kurią iliuzionistas švelniai suspaudė.

- Tikriausiai jau esate pažįstama su triuku kurį šį vakar ruošiuos parodyti, tačiau šį kartą norėčiau jį atlikti šiek tiek kitaip. Triuką atliksiu ne aš, o patys žiūrovai! – sušuko jaunuolis ir nužvelgė salėje sėdinčius žiūrovus. Vėl pasigirdo šurmulyš ir šnabždesiai, tačiau jie greit nutilo kai iliuzionistas pradėjo žiūrovams dalinti popieriaus lapelius ir tušinukus. Deja, juos gavo ne visi, o tik tuzinas pirmose eilėse sėdėjusių žiūrovų. Po to, vėl kilo nepasitenkinimas, jog ne visi gali dalyvauti jo triuke.

- Manau pats metas užbaigti šį vakarą su triuku, kurio visi nekantriai laukiame. Pone, ar galite iš kortų kaladės ištraukti vieną kortą? Man nerodykite, tačiau jūs galite matyti kortas, - tarė iliuzionistas, išskleisdamas kortų kaladę prieš moters veidą.

- Bet kurią kortą? Ir jums nerodyti? – paklausė moteris ir užsidėjo ant kaklo kabėjusius akinius.

- Taip, bet kurią, nerodykite nei man, nei žiūrovams. Nerodykite nei man, nei žiūrovams, - atsakė vaikinys ir pakraipė išskleistas kortas prieš moters veidą. – Nei man, nei žiūrovams, - pakartojo iliuzionistas, vėl pamojuodamas kortomis.

Moteris pradėjo tiesti ranką ir siekti kortos, tačiau iliuzionistas pertraukė ją:

- Nei man, nei žiūrovams. Išsirinkite atidžiai, kad tikrai niekas negalėtų žinoti ką pasirinkote. Ar jau žinote kokios kortos norite? Ar žinote? Ar žinote? Ar žinote? Gal tą pačiame priekyje? Ne, tai būtų pernelyg akivaizdu. Gal šią kurios nugarėlę spaudžiu savo

nukščiau? O gal ketvirtą nuo galo? Apsispręskite, apsispręskite. Nerodykite nei man nei žiūrovams.

Senutei kiek įgriso jauno vaikino sapaliojimai, todėl greitai ištraukė kortą ir paslėpė ją prie krūtinės, įsitikinusi, kad niekas nepamatė.

- Puiku, o dabar noriu paprašyti žiūrovų, kurie gavo lapelius ir tušinukus, sugalvoti kokią nors kortą ir ją žžrašyti ant popieriaus, - tęsia triuką iliuzionistas. – Nepamirškite, galite užrašyti bet kokią kortą, galite užrašyti be tokią kortą. Gal tai širdžių karalius? O gal pikų tūzas? Užrašykite ką tiktai norite. Užrašykite ką tiktai norite, - pasakė iliuzionistas, kelis kartus pamosikavęs rankomis. Jis pasitaisė švarką, perbraukė ranka per plaukus ir davė kelias sekundes žiūrovams apsispręsti.

- Dabar prašau visų parodyti savo lapelį, kad matytume ką užrašėte.

Žiūrovai pakilo nuo kėdžių ir iškėlė savo lapelius į viršų. Visų jų lapeliuose puikavosi užrašas: kryžių dama. Visa salė pradėjo aikčioti, tačiau savanorė moteris buvo priblokšta labiausiai, kai ji suprato, kad kryžių dama yra jos ištraukta korta. Pasigirdo garsios ovacijos, tačiau ne iš visų, kaikurie vis dar sėdėjo savo kėdėse priblokšti, jie negalėjo suvokti, kas ką tik įvyko...

Po savaitės...

- Pone Elijau Nolanai, kaip ir minėjome, nusikaltimo vietoje buvo atlikta ekspertizė, dauguma rastų įkalčių įrodo jūsų kaltę, - tarė teisėjas, rankose vartydamas kelis aplankus su iliuzionisto nusikaltimo byla. – Šalia aukos kūno rasti keli jūsų asmeniniai daiktai: ant grindų nukritusios kelios kortos, kurios gali būti asocijuojamos su jumis, atsižvelgiant į jūsų karjeros pobūdį.

Nolanas apsidairė, gūžtelėjo pečiais ir šiek tiek nusikvatojęs atsakė:

- Gerbiamas teisėjau, ar jums neatrodo, kad įkalčiai yra kiek per daug akivaizdūs? kažkas bando mane pakišti. Koku tikslu aš galėčiau palikti savo kortas nusikaltimo vietoje? Kortos? Tikrai? Argi tai neatrodo juokinga ir labai banalu?

-Tai jau buvo aptarta. Mes puikiai žinome jūsų karjerą ir kuo jūs užsiimate. Todėl pripažinsiu, ši byla glumina net ir mus. Pone Elijau, prašau dar kartą mums papasakoti savo versiją, - tarė teisėjas.

- Kaip jau minėjau, aš šio vyro nežudžiau, nežudžiau. Nors jį ir pažinojau, visiškai neturiu motyvų jį nužudyti

- Pone teisėjau, noriu jums dar kartą priminti, jog nusikaltimo vietoje buvo rastas nusikaltėlio pamestas cigarečių pakelis. Auka, kiek man yra žinoma, nerūkė, aš taip pat. Tai tik įrodo, kad nusikaltėlis yra rūkantis. Paklauskite mano gerbėjų visame pasaulyje ar jie kadanors matė mane rūkantį, - atkirto iliuzionistas ir apsidairė salėje tikėdamasis

gauti žmonių pritarimą. Keli iš jų pritariamai linkčiojo galvomis, o kiti toliau sėdėjo suglumę.

Teisėjas taip pat pasijuto suglumęs, kai nužvelgęs salę pamatė kelis besišnabždančius ir belinksinčius galvomis žmones. Jį šiek tiek stebino ir tai, kad dar niekada nebuvo matęs tokios pilnos teismo salės. Retai kada čia teisiami toki garsūs žmonės, ypač pasaulinės garsenybės, juo labiau kai teismas vyko gana nedideliame mieste, kuriame dažniausiai buvo teisiami smulkūs vietiniai, niekam nežinomi nusikaltėliai. Teisėjo mintis pertraukė į pokalbį įsiterpęs Elijaus advokatas:

- Gerbiamas teisėjau, su visa pagarba, nuteisti šį žmogų būtų tiesiog absurdas. Juk akivaizdu, kad tikrasis nusikaltėlis bandė pakišti Elijų Nolaną už savo paties nužudymą ir tyčia paliko kompromituojančių įkalčių, kuriuos būtų galima panaudoti prieš mano klientą. Tačiau nusikaltėlis padarė labai didelę klaidą kai nusikaltimo vietoje pametė savo cigaretes, kurios tikriausiai iškrito jam iš kišenės incidento metu, kai jis badė peiliu auką. Be to, mano klientas niekada nerūkė ir niekas nėra matę jo rūkančio.

Teisėjas pasitaisė akinius ir akivaizdžiai buvo susikrimtęs. Palikti įkalčiai buvo labai dviprasmiški ir jį labai glumino. Teismas tęsėsi dar pusvalandį. Salėje griaudėjo prokuroro ir advokato kivirčiai, nervingi ir bei rezultatų neduodantys teisėjo bandymai raminti įsisiautėjusius teismo dalyvius, bei žiūrovų, susirinkusių pažiūrėti savo mylimojo iliuzionisto teismo, šnabždesiai. Salėje dar ilgai trukęs kivirčas tikrai neatrodė kaip eilinis teismas, regis, visi dalyviai priminė ne profesionalius, ramius, logiškai mąstančius darbuotojus, o emocijomis besivadovaujančius, garsiai šaukiančius gimnazistus mokyklos debatų būrelyje. Tačiau po ilgų kivirčių, į pokalbį vėl įsiterpė Elijus:

- Aš nežinau kokių dar įrodymų jums visiems reikia, esu nekaltas ir aš su šiuo nusikaltimu niekaip nesu susijęs, niekaip nesu susijęs, - pasakė jis, pasitaisydamas švarką lėtai gestikuliuodamas rankomis.

- Gerbiamas teisėjau, prašau atsižvelgti į esamus faktus. Cigarečių pakelis išduoda mano kliento nekaltumą, - jam pritarė advokatas.

- Kaip ir sakiau, aš niekada nerūkiu, ir tai reiškia jog nepadariau šio nusikaltimo, nepadariau šio nusikaltimo, nepadariau šio nusikaltimo, kaip ir sakiau, tikrai nepadariau šio nusikaltimo, - toliau tęsia Elijus, perbraukdamas ranka per plaukus.

- Šarlatanai!!! – Nuo kėdės pakilo vienas iš teismo žiūrovų. – Žmonės atsimerkite, šis apgavikas jus kvailina! – Toliau rėkė jis, o visi aplinkiniai žiūrovai atsisuko į jį.

- Prašau tvarkos teismo salėje arba liepsiu apsaugai jus pašalinti iš posėdžio, - piktai sušuko teisėjas ant ramybę drumsčiančio vyro, bandančio įžeidinėti Elijų.

- Argi jūs nesuprantat? Jis naudoja tuos pačius manipuliacinius triukus kaip ir per savo magijos pasirodymus? – Toliau tęsia vyras, nereaguodamas į teisėjo perspėjimus. – Juk šis iliuzionistas garsėja savo mentalistiniais sugebėjimais, jis gali atspėti ką galvoja žmonės, jis gali netiesiogiai kažkokiu būdu išpešti iš jų informaciją ir netgi priversti juos pasirinkti kortą ar, ar priversti juos galvoti tai ką jis nori... Ir ir jis priverčia tave galvoti apie dalykus... Jis kontroliuoja tavo mintis, - kalbėjo žiūrovas šiek tiek ramesniu ir netgi mikčiojančiu balsu, suprasdamas kaip kvailai skamba tai ką jis dabar kalba.

- Pritariu, - iš vietos pakilo kita teisme dalyvavusi žiūrovė. – Prieš savaitę buvau jo pasirodyme, ir jis tikrai priverstė visus žmones galvoti apie tą pačią kortą. Tokie triukai visada yra jo pasirodymų kulminacija, dėl to jis ir yra toks garsus, dar niekam nepavyko perprasti šio triuko paslapties ir kaip jis tai padaro, tačiau aš ir kiti keli žmonės pastebėjome, kad atlikinėdamas šį triuką, iliuzionistas visada daug kartų kartoja tą pačią frazę ar žodį, nors tai ir skamba gana nelogiškai ir netgi keistai. Taip pat jis atlikdamas šį triuką daržai liečia savo plaukus ir švarką, o paprastai to nedaro kai neatlikinėja šio triuko. Argi nepastebėjote, kad teisme jis elgiasi taip pat? Kartoja frazes ir daug gestikuliuoja? Nežinau kaip tai paaiškinti, bet tai yra jo mentalistinio triuko dalis, tai kažkaip susiję su jo triuko paslaptimi. Jis nori mus priversti galvoti, jog jis nėra kaltas, taip pat kaip priverstė mus galvoti apie tą kortą pasirodymo metu prieš savaitę. Juk žinote, kad šis jo triukas visada suveikia be išimčių, todėl jis jus lengvai apkvailino ir dabar. Jūs visi patikėjote jog jis nekaltas, - pasakė moteris taip garsiai ir greitai, kad net prireikė atsisėsti atgal į vietą ir atsikvėpti. O teisėjo žvilgsnis tuo metu persikreipė, atrodė daug rimtesnis tačiau kiek sumišęs.

- Taip, apie jūsų garsųjį mentalistinį triuką žinau ir aš, - prabilo teisėjas, - tai yra antras kartas kai regiu jį gyvai. Kai žiūrovė išreiškė savo pastebėjimą apie nuolat kartojamas frazes ir rankų mostus, aš taip pat atkreipiau į tai dėmesį. Noriu jums priminti, jog melavimas teismo salėje taip pat yra neteisėtas, todėl prašau sakykite tiesą, kaip ir prisiekėte teismo pradžioje.

Elijus akivaizdžiai atrodė susikrimtęs ir kiek nervingas, tačiau nepasimetė ir toliau laikėsi savo žodžių:

- Kaip ir sakiau, aš to nepadariau, aš to nepadariau...

- Ar matote? – Jį pertraukė tas pats vyras kuris neseniai apšaukė iliuzionistą, - jis ir vėl tai daro, naudoja savo keistą šarlatanišką techniką ir kartoja žodžius. Mes reikalaujam tuojau pat atskleisti kaip tu atlieki tą triuką. Naudoti jį savo kvailiems iliuziniams pasirodymams yra viena, bet bandymams išsisukti teisme dėl savo padaryto nusiklatimo yra peržengtos ribos. Nagi, sakyk kaip tu tai padarai, kelias triuko dalis jau supratome – tai žodžių kartojimas ir kažkoks mojavimas rankomis, tačiau mes žinom, kad tai ne viskas. Ar tu koks velnias? Ar naudoji kokią juodąją magiją, šarlatane? – Paraudonavęs iš pykčio šaukė žiūrovas.

- Nenusišnekėk, - atkirto ta pati jauna moteris, - koks jis tau velnias? Tai paprasčiausias iliuzionistas, apgavikas, kuris pasitelkia gudrius apgaulės būdus norėdamas sukurti triuką, kuris mums atrodo magiškas. Net ir patys įspūdingiausi triukai turi logišką paaiškinimą. Jokių burtų ar magijos čia nėra, o tik paprasta apgaulė ir žmonių kvailinimas. Jis mums tikrai neatskleis savo paslapties, juk ant jos ir laikosi šio iliuzionisto karjera. Žmonės, nebūkit kvaili, nei vienas iliuzionistas nenaudoja magijos, nes ji paprasčiausiai neegzistuoja...

Moteris, taip pat kiek įpykusi, baigė kalbėti ir atsisėdo atgal į savo vietą. O salėje vis nenutilo šurmuly, aplinkiniai šnabždėjosi, vis diskutavo, kokia yra to triuko paslaptis. Vieni manė, kad Elijaus pasirodymuose dalyvaujantis atsitiktinai parenkami savanoriai, iš tiesų nėra atsitiktiniai žmonės, o pasamdyti asistentai, o jo pasirodymai surežisuoti, kitiems atrodė, kad gal tai tiesiog labai gera sėkmė, jog jis sugeba priversti žmones galvoti tai ką jis nori. Kitiems atrodė, kad jis pasitelkia keistus hipnozės metodus ar psichologinius triukus, tačiau, bet kokių atveju, kiekvienas iš jų priešdavo prie išvados, jog visos jų teorijos yra nelogiškos ir gali būti labai greitai paneigtos.

- Prašau tvarkos teismo salėje!!! – Suriko teisėjas ir kelis kartus stuktelėjo plaktuku į stalą. – Pone Elijau Nolanai, neturiu kitos išeities kaip tik paprašyti atskleisti jūsų garsųjį triuką, kad įsitikintume, jog jūs jo nenaudojate prieš mus. Kitu atveju, man neliks kitos išeities kaip tik pripažinti jus kaltu ir skirti jums atitinkamą bausmę už nužudymą.

- Gerbiamas teisėjau, deja, nieko jums atskleisti negaliu, tai sužlugdys mano karjerą ir gyvenimą. Tačiau taip pat savo kaltės nepripažįstu. Tikrai nesiruošiu prisiimti kaltę už nusikaltimą, kurio nepadariau, kurio nepadariau, kurio nepadariau, - atkirto Elijus. Po šių žodžių vėl pasigirdo garsūs pykčiai tarp žiūrovų, kurie ir vėl atkreipė dėmesį į jo kartojamas frazes. Jie šaukė, kad dabar tikrai įsitikino, jog Elijus naudoja savo triuką teisme ir, kad tokie dalykai yra nepriimtini už iliuzionisto magijos pasirodymų scenos ribų.

Teisėjas vėl kelis kartus stuktelėjo plaktuku į stalą, deja, šurmuly vis dar tęsėsi. Apsauginiai darbuotojai pamažu nuramino įsisiautėjusius žmones, kelis iš jų teko išvesti, kai pasigirdo grasinimai iliuzionistui. O pats Elijus atrodė labai susikrimtęs ir nervingas, besiklausydamas salėje aidėjusių įžeidinėjimų:

- Štai ir prigavome tave, šarlatane, - šaukė vienas iš žiūrovų.

- Atrodo čia buvo pirmas kartas kai tavo garsusis triukas neišdegė? – pašaipiai jam pritarė kitas.

- Per ilgai mus kvailinai, reikėjo pasitaupyti savo garsiuosius triukus scenai, o ne nužudymams, dabar sumokėk už savo nusikaltimą ir supūk kalėjime...

Jaunasis iliuzionistas vis klausėsi jam skirtų įžeidimų ir pašaipų. Visi šie žmonės, dar prieš savaitę jį šlovinę, garbinę ir mylėję dėl jo garsių triukų, dabar būtent dėl jų Elijų ir niekina. Kaip greitai gali persimainyti žmogus per tokį trumpą laiką...

Teismas ilgai nebetruko, po dar kelių kivirčų ir beprasmių advokato bandymų apginti Elijų, buvo priimtas nuosprendis – iliuzionistas Elijus Nolanas pripažintas kaltu, nužudžius žmogų, jam skirta 34 metų laisvės atėmimo bausmė...

Prabėgo pora savaitių nuo Elijaus įkalinimo. Jo galvoje vis sukosi mintys apie šį, gyvenimą aukštyne kojomis apvertusį incidentą, teismą, jo magijos pasirodymus. Bet jis nesigailėjo. Elijus žinojo, jog padarė tai, kas buvo būtina. Jis sėdėjo savo kalėjimo kameroje, mąstydamas kas bus toliau. Jo mintis pertraukė lazda į kameros duris stuksenantis kalėjimo prižiūrėtojas:

- Elijau Nolanai, jūs turit lankytoją, prašau eiti su manim.

Tačiau jaunas iliuzionistas nenustebo, jis kaip tik to ir laukė, kada jo ištikimasis brolis ateis jo aplankyti. Jie niekada vienas nuo kito nenusisuka ir visada padeda bėdoje, tai, tarsi jų kraujyje. Vos tik įėjęs į lankytojų kambarį, Elijus stipriai apkabino savo brolių. Nors jo nematė tik dvi savaites, jam buvo smagu tokiu laikotarpiu pamatyti pažįstamą veidą.

- Na, ar labai blogai? – Susirūpinęs paklausė jo brolis Tomas dar prieš jiems spėjant paleisti vienas kitą iš rankų.

- Geriau nei tikėjaisi, bent jau šis kalėjimas gana ramus, maniau, kad bus kaip filmuose, - nusikvatojo Elijus.

- Man labai gaila, kad taip įvyko...

- Tu neturi ko gailėtis, man viskas bus gerai, o tu, svarbiausia, neišduok mano plano, ir viskas pavyks sklandžiai, - pašnibždomis ramino jį Elijus.

- Kada tai įvyks? – susirūpinęs paklausė Tomas.

- Po kokio mėnesio ar dviejų, kol kas nežinau. Man reikia laiko viską suplanuoti, bei susipažinti su kalėjimo tvarka, kitais kaliniais, sargybiniais, jų darbo pamainų grafikai.

- Jei tau reikės kokios nors pagalbos, žinai jog visada gali pasitikėti manimi, - pasakė Tomas Elijui padėdamas ranką sau ant krūtinės, lyg duodamas priesaiką. – Žinai, taip ir neturėjau progos tau deramai padėkoti.

- Viskas gerai, aš pažadu, tikrai neprapulsiu, - ramino jį Elijus

- Vistiek, ačiū tau. Aš nebūčiau galėjęs išgyventi kalėjime...

- Ei ei, kalbėk tyliau arba nekalbėk iš viso, - kiek sunerimęs tildė jį Elijus, - o gal nori, kad kažkas iš aplinkinių išgirstų kas iš tiesų nutiko?

- Oj, visai pamiršau, - dabar jau pašnibždomis atsakė Tomas, šiek tiek susigėdęs, - bet vistiek, esu labai dėkingas, kad prisėmei kaltę už tai ką aš padariau.

- Žinau, tačiau tavo pamestas cigarečių pakelis būtų galėjęs mums pridaryt bėdų, turėjai būti atsargesnis.

- Nenoriu prisikabinėti prie tavęs, bet kodėl tiesiog iš karto nepasakei, jog tu esi žudikas? Kam reikėjo to ilgo teismo ir apsimestinių bandymų išsisukti? – klausinėjo Tomas.

- Nemanau, kad žmonės būtų patikėję jog garsusis iliuzionistas, kuris gali visada išsisukti iš bet kokios padėties, buvo taip paprastai pagautas, be to, paliko nusikaltimo vietoje cigaretes, kurių net nerūko, ir galiausiai pats prisipažino nužudęs tą vyrą, - aiškino Elijus, - tai nelogiška. Žmonės iš karto būtų supratę jog kažką dangstau, tačiau kai pasitelkiau savo sugebėjimus ir įtikinau juos, jog nevykusiai panaudojau savo mentalistinį triuką ir bandžiau išsigelbėti iš padėties, jiems iš karto kilo mintis jog aš ir esu kaltas, - tyliai nusijuokė iliuzionistas.

- Pripažinsiu, buvo tikrai juokinga stebėti tą spektaklį teisme, - nusišypsojo Tomas. – Tačiau vistiek labai jaudinausi dėl tavęs, galvojau, kas bus jei šį kartą tavo triukas nesuveiks?

- Mano triukas, kaip ir sakiau, visada suveikia, daug metų tobulinau jį, kol pagaliau išmokau atlikti tinkamai ir pribloškiančiai, - pasigyrė iliuzionistas ir nusišypsojo.

- Ar tikrai manai, kad bėgant iš kalėjimo jis tau padės? – Susirūpino Tomas.

- Dar kartą kartoju, mano triukai suveikia visada. Be to, jau ilgą laiką analizavau kalėjimą supančią aplinką lauke, žinau visus takelius, miškus, gatves, ir kelias vietas kur galima pasislėpti, - pasigyrė Elijus.

- Apie ką tu? Taigi nuo pat tavo sulaikymo tu net nežinojai apie šį kalėjimą, kaip tu galėjai suspėti apvažinėti aplinkui esančias gatveles ir miškus? – paklausė Tomas kiek rimtesniu balsu ir pasitaisė akinius.

- Neplanavau tau pasakoti, bet jaučiuosi skilongas tau, todėl tikriausiai galiu atskleisti kodėl aš čia. Matai, šiame kalėjime aš esu ne atsitiktinai. Neseniai čia buvo įkalintas mano geriausias draugas Evaldas, už nužudymą kurio jis nepadarė. Aš noriu jį ištraukti. Buvo nužudyta jo žmona, o teismas apkaltino jį. Šioje apylinkėje yra tik vienas kalėjimas, todėl žinojau, kad jei atliksiu nusikaltimą, mane pasodins būtent čia, kartu su juo.

- Evaldas? Jo žmona mirė? Kodėl aš apie tai nieko negirdėjau? – Pradėjo nervintis Tomas, - be to, sakei esi man skolingas, už ką gi? Ir kaip tu planavai patekti į kalėjimą? Nejaugi ir tu planavai ką nors nužudyti? – klausinėjo jis, niekaip nesuprasdamas savo brolio motyvų ir ką jis turi galvoje.

- Taip, aš planavau nužudyti Evaldo žmonos žudiką ir jam atkeršyti, tada, sėsti į kalėjimą ir ištraukti savo geriausią draugą iš kalėjimo, - atsiduso Elijus.

Tomas kiek susimąstė. Jam visa tai atrodė gana logiška, tačiau tuo pačiu metu netikėta. Jis nesuprato, kaip jo mylimas ir geras brolis gali norėti ką nors nužudyti. Jis, nors ir yra gudrus ir apsukrus, tačiau jis nepajėgus tokiam darbui. Elijus nesugebėtų net numušti jam geliančią bitę, ką jau kalbėt apie žmogų.

- Aš nesuprantu, o kur dabar yra žudikas? Kodėl policija jo nesulaikė už tavo draugo Evaldo žmonos nužudymą? – Tomas niekaip negalėjo suprasti, viskas atrodė taip nerišlu.

- Evaldo žmonos žudikas mirė, jis buvo nužudytas. Tai ir buvo žmogus, kurį nužudei tu... – atsakė Elijus ir lėtai atsilošė savo kėdėje, stebėdamas brolio reakciją.

- Ką? Tai buvo jis? Aš to nežinojau! – Nustebo Tomas ir pakilo nuo kėdės, savo kojomis stumdelėdamas ją atgal. – Aš nežinojau kas jis toks, ir visada maniau, kad jo nužudymas buvo klaida, pasielgiau taip tik iš netikėto impulso, nežinojau kas man užėjo, bet nors jis ir buvo žudikas, aš to nežinojau ir iš tiesų nenorėjau jo žudyti, tikrai nesuprantu kodėl taip žiauriai pasielgiau su žmogum, kuris man buvo visiškai svetimas, kas man užėjo, rodos buvau praradęs savo paties minčių kontrolę... – Tomas trumpam nutilo, sekundėlę pagalvojo ir jo akys išsiplėtė, vos tik jis suprato kas nutiko:

- Tai buvai tu... – vėl prabilo Tomas, lėtai sukniubdamas atgal į savo kėdę. – Tu ant manęs panaudojai tas savo kvailas iliuzijas... Tai tu mane įtikinai nužudyti žmogų be priežasties, kurio aš net nepažinojau. Buvai per skystas, kad pats galėtum įvykdyti savo planą, todėl įvėlei mane? – su ašaromis akyse kalbėjo Tomas, o Elijus sėdėjo nuleidęs galvą, iš gėdos negalėjo net pakelti akių į savo brolių. – Aš niekad nemaniau, kad savo kvailas manipuliacijas gali panaudoti prieš mane, ir dar tokiam žiauriam tikslui.

Elijus toliau sėdėjo nuleidęs galvą, nepratarė nei žodžio. Jis suprato, kad pasielgė blogai įvėlęs brolių, tačiau žinojo jog jis teisus – Elijus, nors ir būdamas didingas ir apsukrus iliuzionistas, buvo per daug bailus, kad įvykdytų tokį nusikaltimą pats.

- Ar nieko nepasakysi? O gal liepsi man vėl atlikti kokį nors purviną darbėlį, kad nereiktų tau pačiam? Leisk spėti, taip pat liepei man ir palikti prie kūno tavo kortas, tikriausiai taip jos ten ir atsirado? Aš negaliu patikėti, kad tu taip padarei... Kaip tu galėjai taip su manimi pasielgti? Kodėl tu...

- Ne, - pertraukė jį Elijus, - aš tau neliepiu to daryti, tu pats taip nusprendei, aš čia niekuom dėtas. Tu pats taip nusprendei. Tu pats taip nusprendei, - kartojo Elijus su ašaromis akyse ir kelis kartus pamojavo Tomui prieš veidą. – Tu pats taip nusprendei, tai buvo tavo idėja, tai buvo tavo idėja, tai buvo tavo idėja.

- Taip, tu teisus, - kiek nurimo Tomas. – Negaliu tau suversti kaltės dėl to ką aš padariau. Atleisk, kad tave užsipuoliau. Juk tai buvo mano paties impulsyvi idėja, tu čia

niekuo dėtas. Atleisk jog pagalvojau, kad prieš mane naudoji savo triukus, tai tikras absurdas, tu to niekada nepadarytum nes esi mano brolis ir manęs taip neskaudintum, juk dėl manęs net sėdai į kalėjimą už mano paties nusikaltimą, - kalbėjo Elijaus brolis, besišluostydamas ašaras.

- Na, tai jau nesvarbu. Dabar, tu man turi padėti suplanuoti mano pabėgimą iš čia, - tarė taip pat kiek nurimęs Elijus. – Man reikės, kad kiekvieną savaitę ateitum mane aplankyti, o aš tau pamažu vis išdėstysiu savo progresą bei planą. Beje, tu būsi atsakingas už transportą, kurio mums prireiks ištrūkus iš kalėjimo. Kaip ir minėjau, užsuk po savaitės ir pasakysiu ką suplanavau ir tikslesmes plano detales. Tu padėsi man pabėgti.

- Gerai, padarysiu viską ką liepsi, kad tik tave ištraukčiau iš šios skylės į kurią įklimpai per mane, - nusišypsojo Tomas, kurio nuotaika akivaizdžiai pasitaisė. – Beje, gal galėtum ir mane pamokinti kaip atlikti tavo triuką? Gal mokėdamas jį galėčiau labiau padėti bėgant iš čia? – paprašė Tomas, nutaisydamas liūdną veidą, lyg šuniukas prašantis skanėsto.

- Atleisk brolau, tikri iliuzionistai niekada neatskleidžia savo paslapčių...

Milda Šakalytė, Klaipėdos „Aukuro" gimnazija, 12 kl.

„The Phantom“ („Hidden World“)

News announcer 1 (echoing): „A year-round award-winning actor got into a car crash...“

News announcer 2 (echoing): „The opera world is stunned: ‘Spirit of French Opera’ severely injured...“

News announcer 3 (echoing): „Hadès Croix is in a critical condition after a car crash, the doctors report...“

Old footage of musicals and interviews play.

A talk show from the early 2000s that takes place in France.

Host of the show: "His iconic roles on stage and incredible singing voice had given him a nickname - Spirit of French Opera. A young star, Hadès Croix! Let's greet him with a round of applause!"

The actor in his twenties gracefully enters the studio and greets the viewers in the seats.

Multiple shots from different interviews, but similar scenario: Hadès is welcomed by clapping, whistling and shouting from his fans. He bows for the crowd at the end of interviews, his plays and operas.

He catches bouquets of flowers and bows a few more times, motioning his hand from his heart towards the people as he did so.

A shot of his smiling, proud face suddenly turns to a shot of his exhausted, injured face wrapped in bandages.

Inside a car.

Hadès is moving into a small town to hide away from the media and shame.

His niece talks about something, her voice muffled out by his thoughts. When she notices, she taps his shoulder gently.

Andrea: "Hey. You okay?"

Hadès startles slightly at her touch, then frowns, his voice gravely:

Hadès: "I'm fine."

Andrea shakes her head with a sigh and looks back at the road.

Andrea: "You *will* be fine. Everyone's nice here. You'll see..."

A cut to them unpacking Hadès's boxes by the new house.

It's a small, two-story tall cottage with white walls of concrete and a red tile roof. Vines spiral at the base of the house and the fence surrounding the cottage.

Hadès forcefully opens the gates to his new house, tearing at the vines. He huffs and presses a hand against his chest as it heaves from the tiny bit of force.

Inside the house.

Andrea carries in a few boxes at a time, placing them on the dusty wooden floor before going back to the car to get more, while Hadès looks around the absent interior, his hands clasped behind his straight back.

He looks out the window at the neighbor's house on the other side of the road.

A young man, no older than thirty, comes outside to water the plants, wearing a warm woolen sweater and plush pants. A rather bold choice for early spring.

The neighbor looks up from his garden and sees him, giving him a wave with a bright smile.

Hadès hurriedly closes the curtains.

Just then, Andrea comes back with a few more boxes.

Andrea: "That's pastor's son. Basil, I think. You should go talk to him. He's a sweet guy, and he sings too."

Hadès (scoffs): "Not a chance. Not when I look like..."

He reaches up to touch his bandages on the right side of the face, fingertips only lightly grazing the fabric.

Andrea sighs, then puts down the boxes and places a hand on his shoulder.

Andrea: "Just... Accept it. You'll have a scar. A nasty one, but it doesn't stop you from-"

Hadès cuts her off with a sharp turn of his head and frowned brows.

Hadès (through his teeth): "Don't you dare. I can't do it. End of story."

Andrea's hand falls back to her side and she takes a step back, giving her uncle some space.

Andrea: "Alright. Sorry... I'll come back tomorrow."

The woman takes one last look at her uncle, a man who once was The Spirit of French opera, now lacking one, then leaves him alone to brood.

Evening.

Hadès stands in front of a mirror in his small bathroom, his upper body bare. His skin is etched with angry lines, a proof of every second he spent in his Hell.

He slowly peels off the bandages, one by one revealing... The Death itself.

Hadès's hands tremble with a mix of emotions - sadness, anger, disgust, fear,- as he stares at his new face: the right half of it is burnt to the point there is almost no smooth skin, his cheek holds no flesh. Only bone. His teeth stick out, narrowing gashes have formed from his "healing" wound, leaving him with a disgusting maw for a mouth.

Hadès quickly turns around, his heart drumming against his chest. He presses his fist against it, as if to calm it down.

Hadès: "Mon Dieu..."

Fades to black.

Short flashes of fire in the dark.

Hadès wakes up to a knock on the door, startled. He rubs his exhausted face, now wrapped with new bandages.

Another knock.

Hadès (annoyed): "I'm coming!"

He ties up his bathrobe's belt tightly as he walks downstairs and opens the door.

Outside stands the neighbor from across the street, Basil.

He is speechless for a few seconds, his eyes wandering over Hadès's face.

Hadès: "What do you want?"

Basil (flustered): "Ah, right. Sorry. I'm Basil Reyes. I would like to invite you to today's mass, mister...?"

Hadès: "... Jones. Hadès Jones."

Basil smiles and extends his hand for a handshake.

Basil: "It's nice to meet you, Mr. Jones. I hope I'll see you soon, at 8 AM sharp?"

Hadès grumbles something similar to "sure" and closes the door.

He checks the clock on his wall and hurries off to dress up.

Upstairs, in the bedroom.

Hadès puts on powder on his face as he looks at himself in the mirror. His gaze keeps drifting to the hidden scar. His face and voice were the most important values, and he has lost both of them.

He scowls and turns the mirror around abruptly.

Another knocking on the door. When Hadès opens the door, he's already dressed to the nines and it was Andrea at the door this time.

Andrea: „Oh. Going somewhere this early?“

Hadès: „I was invited to the mass. Want to come with me?“

Andrea nods eagerly and wraps her arm around her uncle's before heading towards the church.

It is a modest, wooden church with a tapering bell tower, the roof is covered with brown tiles, walls are adorned with tall, simple windows.

A middle-aged man in cassock greeted every entering folk. His smile lines get more defined with each smile, his glinting eyes defying his age.

When Hadès and Andrea approach the door, he takes both of their hands and smiles again.

Father Steve: „Welcome, new neighbors. My son has told me a bit about you two.“

Andrea (with a smile): „Oh, I won't live here, but my uncle will!“

She nudges Hadès with her shoulder and he huffs, annoyed (he does that a lot).

Hadès: „I'm Hadès Jones.“

Andrea turns her head at the made-up last name, but doesn't say a word.

Father Steven: „What an interesting name. I'm Steven Reyes.“

Father Steven and Hadès shake hands, then the pastor motions them to go inside.

Inside.

Andrea doesn't let go of her uncle's arm and drags him to the middle instead of the back of the church.

It is mostly empty, cheap chairs that scrape the floor are lined in rows with around a dozen of adults and three children occupying them. The walls are smeared with ashes from candle smoke. The only furniture that doesn't cost five pounds is the altar, standing at the end of the church. Its wooden body is carved with portraits of saints and symbols of light and faith and holds two tall candles and the tabernacle on its surface.

The beautiful altar seems very out of place for such a poor church, but it is the pride of it too.

Hadès settles down next to his niece, struggling to fit on a small, rusty chair that creaks dangerously under his weight. Andrea seems to be in her element among the common people, chatting away with strangers about Hadès moving in like he wasn't there.

A group of children in white robes line up in front of the town's people.

Hadès recognizes Basil among the oldest singers in the back. His eyes give away that playful demeanor his father does, a controlled grin sneaks onto his lips when he listens to another woman his age whisper something into his ear.

The young man clears his throat, takes a long, deep breath and sings „Ave Marie“, with the others echoing the words in unison.

But Hadès doesn't hear anyone else, his focus entirely on the Reyes' boy. The gentle, yet powerful voice echoes in the church and his mind, both clearing it and filling it with ideas.

He sees Basil, standing on a stage, the chorus behind him, the light solely his. A vision so clear he can taste it.

Only when he stops singing does the crowd go wild with applause, a rain of flowers showers his glory, praise comes from the media from every country he travels to, iconic roles are begged to be taken, money comes his way from every show...

And maybe, Hadès could gain some of his past popularity as the young star's manager and vocal coach...

The vision is interrupted by a light pat on the back.

Andrea and everyone else are already standing up as the pastor walks down the aisle in his chasuble.

The ex-opera singer stands up as well, but his eyes linger on the future big deal.

Basil feels someone's intense gaze on him and looks at his new neighbor to find him staring. He gives a small wave.

This time, the gesture is returned.

Father Steven: „In the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit.“

Everyone: „Amen.“

After the mass.

Hadès sneaks away from his niece to find Basil behind the church. He's there, chatting with people his age.

His gentle looks contrasts with the youth surrounding him, smoking and talking loudly. Basil has an almost angelic appearance - his chin is held low in condescension, eyes deep and dark, yet peaceful like a lake, lips pressed into the same controlled laughter at others' jokes he had no comment to.

Hadès is about to head straight towards him when he sees his reflection in a window. He suddenly remembers everything from last night, what he looks like under that bandage, under

his clothes. He's no longer the handsome and charming tenor the whole France knew him to be.

Smell of smoked cigarettes breaches his brain and he was back in the car again. Doors pressed closed, glass pieces stuck in his flesh, air quickly decreasing and fire catching on everything. Only a minute too late does the Past Hadès comes to consciousness. *Everything. Is. On. Fire.*

Andrea: „Uncle! There you are.“

Hadès lets out a shaky sigh when he hears his niece's voice call him back to Earth. She is his only anchor in this madness, no matter how annoying she is at times.

He pats her back and turns away from his only chance of succession.

Back at the cottage.

With the help of Andrea, or, rather, her power alone, Hadès has finally furnished his new home in a few weeks. Most of the boring, white-grey furniture has been thrown out and replaced with avant-garde style. Multiple posters of Hadès's performances have been hung on the walls too to make it all „aesthetically pleasing“, as his niece says. A piano is also in the living room for him to pass time when bored or upset.

When it is time for Andrea to leave, she reminisces every little thing to her uncle multiple times.

Andrea: „The boiler and the fuses are in the basement.“

Hadès (in monotone voice): „I know.“

Andrea: „You can call an Uber on the app I installed on your phone if you ever need to go somewhere.“

Hadès: „I know.“

Andrea: „Don't forget to clean your face, moisturize it and-“

Hadès (louder): „I know everything, Andrea. Don't worry, I'll be fine, like you said.“

Andrea sighs sadly.

Andrea: „I know... But I'm really worried.“

Hadès rolls his eyes with a huff, then opens his arms for her without making an eye contact. She immediately wraps her arms around his waist.

The embrace is brief, but means everything to his niece. It's a small step towards closer intimacy with people, which she knows her uncle didn't receive nor give much in his life.

They break the hug.

Andrea: „Well. I’ll be off. I’ve got a lot of work to do, but if you want to talk to me, just-“

Hadès (impatiently): „Yeah, yeah, I’ll call you.“

Andrea drives off in her car to the city, leaving Hadès all alone.

He stands there for a little while, unsure what to do, when Basil walks outside in his pyjamas to water the plants, like he does every morning.

They exchange glances.

Hadès finds it surprising that the bubbly, friendly neighbor wasn’t the first one to wave. Instead, he sets down the watering can and crosses the street to talk to him.

Basil: „Good morning.“

Hadès: „Morning.“

An awkward pause. Neither of them talk for way too long, but then the brilliant idea crosses Hadès’s mind again.

Hadès: „Hey, I’ve heard you sing at the masses. Your voice is incredible.“

Basil: „Oh... Thanks.“

Hadès: „Have you perhaps considered singing career?“

At that, Basil laughs lightly.

Basil: „Me? Singing career?“

Hadès: „Why not? You just need a vocal coach, someone to teach you.“

Hadès motions at himself rather proudly.

The opera singer has noticed that whenever he is around his neighbour, the fear of his own face somehow fades. Not entirely, but just enough to be his good old confident self.

Hadès invites Basil into his home for some tea, something he’s never done before.

Basil: „So... Would it be too forward of me to ask what happened to...“

He motions at the right side of his face, indicating the rather strange bandage on Hadès’s face.

All the courage melted, leaving a spiritless man with a hole for his mouth.

Hadès freezes by the teapot. Since the first time he has seen what he became to look like, he has avoided looking at his reflections at all costs, even with the bandage on. Whenever he needs to change it, he does so with his eyes closed, barely touching his rugged cheek, that’s why it always comes out a bit crooked.

Not only the fear gnaws at his mind... but also guilt.

Hadès: „... I'd rather not say.“

Basil only nods understandingly, then approaches Hadès to help with the tea he forgot to prepare in the midst of a very uncomfortable memory.

Basil: „It's okay. Whatever it is, I'm sure it will be fine.“

His gentle care melts the opera singer's heart a little. He knows Basil doesn't know what happened and what hides there, but he wants to believe that everything will be fine.

Jonas Šimonis, Karalienės Mortos Mokykla, 10 kl.

Vobašo Buldogas

Autorius

Jonas Šimonis

1 EXT. 1864 JAV, VAKARŲ VIRDŽINIJA. IŠ AUKŠTO MATOMA NIŪKI, GELTONAI PILKŠVA PRERIJA SU TOLUMOJE MATOMU PILKU AKMENINIU NAMELIU

Kelias sekundes mirtina tylą, kol pasigirsta staigus vėjo gūsis. Vėl tylą. Vėl vėjas, kol tolumoje, **užnugaryje**, pasigirsta vis garsėjantys vyrų šauksmai, kanopų bildesiai ir šaunamų šautuvų garsai. Triukšmingi garsai priartėja ir tęsiasi kelias sekundes, kol po vieną nutyla. Lieka tik prunkštujančio, lėtai einančio žirgo garsai. Į priekį lėta ristele išjoja, sustoja ir apsidairo puošniai apsirengęs kareivis (DON TARIETIS).

2 INT. AKMENINIS KAMBARYS SU ŠVIESTUVU LUBOSE IR ŽIDINIU GALE. PER BEVEIK VISĄ KAMBARĮ, VIDURYJE, STOVI ĮMANTRIOS FORMOS, PUOŠNUS, PAILGAS, AUKSU DAŽYTAS, ROKOKO STILIAUS STALAS. IŠ KAIRĖS IR DEŠINĖS STALO PUSĖS, SIMETRIŠKAI, SĖDI DU KAREIVIAI MĖLYNOM UNIFORMOM. STALO GALE SĖDI KITOKS, ŽALIA, SUDARKYTA UNIFORMA, KRUVINAS KAREIVIS (GENEROLAS KILDŽORAS). UŽ JO STOVI DAR VIENAS KAREIVIS MĖLYNA UNIFORMA.

Trumpam uždengęs vaizdą į kambario kairiąją pusę, nususukęs įeina Don Taretis, išsiima ir užsidega pypkę.

DON TARIETIS

Atsibodo man mano kraujuotas rankas praustis. Kiekvieną savaitę tas pats. Kruvinas tuzinas, po kruvino tuzino, jau jų nebematau. Jums, tamsta generole, matau vonia irgi nepakenktų.

Don Taretis nusišypso. Tyla. Mėlynieji kareiviai susižvalgo. Don Taretis iškvepia dūmų srovę. Pradedą lėtai eiti tolyn.

DON TARIETIS (cont'd)

Bet jūs manęs nesupraskite klaidingai, aš jus gerbiu, netgi, kaip sako ten kažkoks žymus rašytojas, - lenkiuosi žemai. Jūsų didingi portretai dar mano mokykloje kabėdavo, ir dar su visais ten auksiniais užrašais, kaip: „TURIME KAUTIS DĖL TAIKOS" ir „DIEVAS NUVES MUS ŠIRDIS Į PERGALĘ". Ar ne taip?

Don Taretis pasisuka į dešinę ir stebi žaliajį kareivį. Pradedą vėl lėtai eiti.

DON TARIETIS (cont'd)

Ne tik generolas, bet tiesiog Legenda! O dabar, aš matau tik suodina, kruvina, mėsos gabalą susuktą į aptemptą uniformą...

Don Taretis užėina už žaliojo kareivio. Mėlynasis kareivis šiek tiek pasitraukia. Don Taretis lėtai mojuoja pypkę.

DON TARIETIS (cont'd)

GENEROLAS KILDŽORAS, net keista jus taip vadinti. Jaunasis karžygys, tautos vedlys, Vobašo mūšio raitelis! O dar ir kaip reikiant religingas, savotiškai - „šventasis skerdikas“. O jūs gi dar ir peruką lyg Hendelio nešiojate!

GENEROLAS KILDŽORAS

Tai gal malonėtum man šitą šieno kupetą nuo pakaušio nuimt?! Šitoj kaimo troboj jau per karšta daros.

Kildžoras atsikosėja. Don Taretis nustemba, nusišypso, sugriebia ir lengvai numeta peruką ant žemės. Eina toliau aplink stalą.

DON TARIETIS

Bet jūs nenusiminkite, jūsų kelionė dar nesibaigė. Tamsta generole, galiu jus nudžiuginti, jūs keliausite į saulėtąjį Khamrojų,

Kildžoras tyliai nusijuokia ir užmerkęs akis, užverčia galvą aukštyn.

DON TARIETIS (cont'd)

o aš, lyg kokia motušė turėsiu jus už apykaklės laikyti kad kur nenusprūstumėt, gerbiamas šventuoli. ŠLOVĖ EIMLACHUI!

KAREIVIAI (CHORU)

ŠLOVĖ EIMLACHUI!

Kildžoras akimis nuseka išeinantį Don Taretį.

3 EXT. PAMIŠKĖ, ARTI TRAUKINIO STOTIES. RAITI ANT ARKLIŲ Į PRIEKĮ EINA MĖLYNIEJI KAREIVIAI, ŠALIA DON TARIETIS IR SURAKINTAS KILDŽORAS.

DON TARIETIS

Na, jūsų maldos šiek tiek buvo išklausytos. Net keista kad tokiam antikvariniam puodui kaip jūs skiriamas visas vagonas naujų rekrutų.

GENEROLAS KILDŽORAS

Neprisimenu kada paskutinį kartą rimtai meldžiausi. Šiomis dienomis visi per daug arba per mažai religingi.

Pasigirsta atvažiuojantis traukinys. Keli kareiviai prijoja arčiau. Traukinys stoja. Traukinys sprogs. Pakyla didelis rudas dulkių debesis. Dūmai, dulkės, žmonės, žirgai, sąmyšis. Pasigirsta šūviai, kardų žvangėjimas, riksmi. Kildžoras bando bėgti, bet jį apsupa keli mėlynieji kareiviai.

GENEROLAS KILDŽORAS (cont'd)

O mano Dieve, o mano Dieve,
leisk man ilsėtis, kad manosios dienos jau praėjo,
tu greit išgirsi mano pražūtis atodūsį ir
išmoksi nuryti mirties kosulį...

Sprogimai, chaosas. Pasigirsta trimitas ir į lauką įbėga mėlynųjų kareivių kavalerija. Šūviai, kanopų bildinimas, kardų žvangėjimas.

4 EXT. LAVONŲ LAUKAS PRIE SPROGUSIO TRAUKINIO.

Kildžoras saugomas kareivių ramina žirgą. Prijoja Don Taretis, kruviną kardą nuvalo nosinaite ir įsikišą jį makštį. Iš priekio, su keliais kareiviais ant balto žirgo prijoja generolas, auksuota mėlyna uniforma, ilgu baltu (pageltusiu) peruku, raukšlėtas ir plačiai atmerktomis akimis.
(Grafas Trakimas)

GRAFAS TRAKIMAS

Mus medžioja. Visus. Neduoda ramybės net vieną kalinį pervežti, o jis net ne jiems tarnauja! Čia jau nebe opozicijos tirono buldogai, bet kažkokie gatvių liberalų skalikai.

DON TARIETIS

Kada atvažiuos kitas traukinys? Mūsų pajėgos išsidarkiusios, pavargusios.

GRAFAS TRAKIMAS

Traukiniu nekeliausit. Priešas pakeliui į rytus, aplink bėgius sustatė savąsias pajėgas, kad susigrąžinti Vobašo raitelį. Keliausime pajūriu. Kelią žinau atmintinai. Jūs, gerbiamasai Taretį, tik žiūrėkite kad jūsų kalės buldogas nenustriksėtų kažkur, kur nereikia. DĖMĖSIO!

Tvarkantys mūsų lauką kareiviai atsisuka ir atidžiai stebi Grafą Trakimą.

GRAFAS TRAKIMAS (cont'd)

KELIAUSIME Į RYTUS, JŪS KENTĖSITE IR, NORS JUS VĖJAS VERS IŠ BALNAKILPIŲ IR PRIEŠO KULKOS ŠVILPS PRO AUSĮ, JŪS JUDĖSITE Į PRIEKĮ LINK KHAMROJAUS, O TADA, GALĖSITE IŠVERTĘ BAMBAS GERTI SIDRĄ IR PASAKOTI AUKSAPLAUKĖMS APIE SAVO ŽYGDARBIUS, PRISIMINKITE: SKAUSMAS LAIKINAS, PERGALĖ AMŽINA! ŠLOVĖ RESPUBLIKAI! ŠLOVĖ EIMLACHUI!

KAREIVIAI

ŠLOVĖ RESPUBLIKAI! ŠLOVĖ EIMLACHUI!

5 EXT. VAKARAS. KOPOS, PUŠYS, LAUŽAI, VAIKŠTANTYS KAREIVIAI.

Prie pušies, ant žemės sėdi senas, žilas vyriškis (Basironas) ir laiko rankose baltą pelytę.

BASIRONAS

Kas tave taip traukia nuo čia saulele, ar čia ne tai ką tu norėjai pamatyti? O gi kokia garbė yra tave suvalgyti, kad tik jie suteiktų taikai šansą...

TRAUKIA PELYTĘ LINK BURNOS, PEREINAME KAIP GRAFAS TRAKIMAS VALGO PYRAGĄ

6 INT. KAIMO UŽEIGA. VAKARAS. GRAFAS TRAKIMAS SU DON TARIČIU IR KELIAIS KITAIS KAREIVIAIS SĖDI PRIE STALO.

Grafas Trakimas demonstratyviai valgo obuolių pyragą, nuryja, šakute kasosi barzdelę. Aukštai iškėlęs bokalą užsigeria gėrimu. Prieina padavėja ir įpila jam daugiau.

GRAFAS TRAKIMAS

Kaip gražu...Kaip gražu...Gerai mokėti įpilti gero gėrimo, va čia tai menas.

Grafas Trakimas atsigeria ir pažiūri į ant sienos kabantį paveikslą.

GRAFAS TRAKIMAS (cont'd)

O! Tarp mūsiškių vadinamas - Purvo mūšis. Mano pirmasis mūšis. Ot, dar tada buvau tiktais paikas jaunėlis. Nežinojau ką darau, bėgiojau ir bėgiojau, kol įpusėjus mūšiui pagaliau nužudžiau žmogų - pirmoji mano žmogžudystė. Aš iš tikrųjų nužudžiau, negalėjau patikėti. Bet tik jo kūnui nukritus ir man paėjus kelis žingsnius į priekį susivokiau kas atsitiko. Bet kas gali žudyti, bet tik bebaimiai gali atimti gyvybę. Cha, (juokiasi) purvo mūšis, jūs net neįsivaizduojat kiek iš tikrųjų tenai buvo purvo. Po stiprios vasarojaus liūtis, stumdydamiesi dirvožemyje, eidami namo visi atrodėm kaip aprengtų kiaulių banda.

Gafas Trakimas užsigeria ir stipriai padeda bokalą ant stalo. Don Taretis rankose suka šakutę.

DON TARIETIS

Kada tapote žudiku? Kada baimė dingo?

GRAFAS TRAKIMAS

Nedingo. Mano sielą vis dar kankina tos pražūtis išraiškos. Man visada būdavo gaila mirusiųjų. Nuo vaikystėje tėvo pribaugto namų biglio iki dar vakar nuo arklio nušauto liberalų skaliko. Bet jūs, manau, turite kitokią filosofiją.

DON TARIETIS

Atspėjote. Jau tų išraiškų nebejaučiu. Turbūt keli metai egzekucijų vykdymo padarė savo. Aš - žmogžudys.

GRAFAS TRAKIMAS

Kaip ir mes visi. Čia yra karas. Be karo nebūtų taikos. Kol kas, mūsų egzistencija skirta kariauti.

DON TARIETIS

Va, kas geriant į galvą šauna. Turiu prisipažinti, esu šiek tiek sutrikęs. Turiu atsikratyti šio graužiančio negalavimo. Reikia kuo greičiau rytoj judėti - jaučiuosi nesustabdomas.

GRAFAS TRAKIMAS

Taip, mums visiems reikia pailsėti. Jei nestipriai stovėsi vietoje, gali ir pasiklysti šiame labirinte. O jums visiems, aš linkiu saldžių sapnų, mažiau murkdytis purvuose ir daugiau valgyti pyrago!

ŠLOVĖ EIMLAHCUI!

VISI CHORU

ŠLOVĖ EIMLACHUI!

Visi išgeria, atsistoja ir išeina.

7 EXT. RYTAS. KAREIVIAI DĒLIOJASI DAIKTUS. BASIRONAS SĒDI KOPOSE.

Basironas sėdi vienoje rankoje laiko batą, o su kita kasosi barzdą.

BASIRONAS

O mano senas rudas bate, kaip aš dėkingas kad tu čia. Be tavęs nebūčiau čia atėjęs. Aš tau sakau, be tavęs nebūtų tas pats, ačiū tau.

RAMI JŪRA. GIRDISI JOS OŠIMAS.

IŠ RAMIOS JŪROS PEREINAME Į AUDRINGĄ IR BANGUOJANČIĄ JŪRĄ.

8 EXT. AUDRA. LIETUS. PAPLUDIMYS. PAMIŠKĖ.

Kareivių daliniai eina tiesiai. Prie Kildžoro prijoja Grafas Trakimas.

GRAFAS TRAKIMAS

O gi kaip Don Taretis jus įveikė? Pakankamai jaunas generolas, nokautavo legendinį Vobašo raitelį? Išgirdęs nepatikėjau.

Kildžoras nusijuokia.

GENEROLAS KILDŽORAS

Nepasisekė. Kažkadą sėkmė visiems pasibaigia. Prisipažinsiu, įveikė mane sąžiningai. Kova ėjo apylygiai, kol neapgudravo manęs. Bet, jau tokia mano dalia, kario dalia.

GRAFAS TRAKIMAS

Tiesa, mes gyvename kad kovotume, kol mirštame. Kartais gali pasirodyti bergždžia ir nyku, lyg kokiam Sizifui akmenį stumti ar Atlantui dangų laikyti. Bent jau aš stengiuosi surasti tame kuo daugiau džiaugsmo.

GENEROLAS KILDŽORAS

Džiaukitės kol galit. Su tokiais persekiojimais tuoi tamsta pats kelias į Khamrojų arba gaus vakarienei virškinti švino.

Grafas Trakimas nusijuokia. Tolumoje trenkia žaibas, pradeda griausti griaustinis. Žirgai išsigąsta, pradeda prunkšti.

Iš galo atjoja raitelis.

RAITELIS

ALHURIEČIAI! Alhuriečiai atjoja!

GENEROLAS KILDŽORAS

Štai ir jūsų liberalūs skalikai.

Grafas Trakimas. Sukinėjasi ir mąsto. Pasigirsta šūviai, iš galo dalinį užpuola priešai. Išjojęs Don Taretis komanduoja kariams, ruošiasi atkirsti priešams.

DON TARIETIS

Laikykitės dešinės! Neleiskite būti užklumpami iš miško pusės! On y va! En garde!

GRAFAS TRAKIMAS

Per ilgai čia valkiojomės smėlyje, metas su visam juos užsmaugti.

Grafas Trakimas išsitraukia kardą. Keli kareiviai kaip ir anksčiau, apsupa Kildžorą.

KAREIVIAI

Nejudėt. Likit vietoj ir gintis.

Tęšęsi mūšis, praeina šiek tiek laiko. Užpuola ir Kildžorą su kareiviais. Kareiviai kaunasi. Kildžoro žirgas, išsigandęs pasileidžia pro kopas į mišką.

9 EXT. MIŠKAS. GIRDISI ŠŪVIAI, KARDŲ ŽVANGĖJIMAI, RIKSMAI.

Kildžoras negali valdyti žirgo, jis suka ratus, kol sustoja pamatęs mėlynas uniformas. Basironas tempia ir atremia dviejų kareivių kūnus prie medžio, stabdo jų kraujavimą. Greitai prieina ir nuramina žirgą. Kildžoras pašaukiamas į ranką, jis svirduliuoja, Basironas padeda jam nultipti nuo žirgo. Pasigirsta kanopų bildesiai. Basironas susižvalgo. Kildžoras iš skausmo sukanda dantis ir užkliuvęs už medžio šaknies, nusiridena nuokalne. Basironas pasilenkia prie sužeistųjų, bet vis dar žiūrinėja pro petį. Atjoja priešus kapojantis Don Taretis. Prakaito išpiltas, sustoja. Prijoja ir keli kareiviai.

DON TARIETIS

Kildžoras?! Kur?!

BASIRONAS

Pakalnėje, nusivožė.

Basironas galva parodo žemyn.

MIŠKO PAKALNĖ

Pasigirsta trimitai ir Kildžoras atsistoja. Į jį tarp pušų spigina saulės šviesa. Jis lipa į įkalnę.

Pasigirsta serija šūvių ir kardų žvangėjimas. Viršuje niekas nebejuda. Nuo kalno nurieda Don Tariečio galva.

10 PAPLUDIMYS. SAULĖTA. RAITI, PALEI JŪRĄ KELIAUJANTYS KAREIVIAI DEŠINĖJE.

KAIRĖJE, TOLUMOJE UŽ JŪ GULI LAVONŲ KRŪVA.

Mėlynieji kareiviai, Generolas Kildžoras ir Grafas Trakimas joja pakrante. Kai kurie kareiviai rūko, kiti tvarstosi žaizdas. Trakimas švilpauja. Kildžoras besielėmis akimis žiūrį žemyn - į smėlį skalaujančias bangas. Žirgai eina į priekį. Pradedą groti Ravelio Bolero.